

תהלים א

א

בו ידבר מהצלחת הצדיקים ומאבדן הרשעים ;

אֲשֶׁר־י הָאִישׁ אֲשֶׁר | לֹא הֶלֶךְ

בְּעֵצַת רְשָׁעִים

וּבְדַרְךְ חַטָּאִים לֹא עָמַד

וּבְמוֹשָׁב לְצִים לֹא יָשָׁב :

כִּי | אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חָפְצוֹ

וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וּלְיָלֵלָה :

וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל־פְּלִגְי־מַיִם

אֲשֶׁר פָּרְיוֹ | יִתֵּן בְּעֵתוֹ

וְעָלְהוּ לֹא־יָבֹל

וְכָל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ :

לֹא־בֶן הַרְשָׁעִים

כִּי אִם־כַּמֶּץ אֲשֶׁר־תִּדְפְּנוּ רֵיחַ :

עַל־בֶּן | לֹא־יִקְמוּ רְשָׁעִים בַּמִּשְׁפָּחָה

וְחַטָּאִים בְּעֵדַת צַדִּיקִים :

כִּי־יִוָּדַע יְהוָה דְּרֹךְ צַדִּיקִים

וְדֹרֶךְ רְשָׁעִים תֵּאבֵד :

א (א) אשרי האיש . (ב)

צעשדה לשונות

של זמר נאמר ספר זה
צנלוח וצנגון וצמזמור
צטור צהלל צתפלה
צצרה צהודאה צאשרי
צהללויה כנגד עשדה
צני אדם שאמרוהו . אדם

(3) ומלכי דק אצרהם משה

דוד שלמה אסף ושלמה
צני קרח . וחלוקין

(ג) על ידותו, יש אומרים

אדם היה כמו שכתוב
צצרי הימים . וי"א

אין ידותו שצספר זה
אלא על שם הדתות

והדינים של גזירות
שעצרו עליו ועל

ישראל אשרי האיש ,
(לישפלי"שמןן צלע"ז)

(7) לע שפעליציטע , ש

דיח גזיקועאיגקייטען
אשוריו של איש ותהלותיו

(ה) של אדם אלו הם אשר

לא הלך כי מתוך שלא
הלך לא עמד ומתוך

(ו) שלא עמד לא יש :

לזים , (גאצור"ש צלע"ז)
גאבעט , ש , צל"א

אייבטפערטיגע : (ב)
כי אם צתורת ה' מפלו .

הא למדת שמוטצ הליזים
מציאו לידי ציטול

תורה וצתורתו יהגה .
מתחלח היא נקדחת תור'

ה' ומשעמל צה היא
נקדת תורתו : יהגה כל

לשון הגה צלצ הוא כד"א (תילים י"ע) והגיון לצו (ישעיו"ל"ג) לצך יהגה חימה
(משלי כ"ד) כי שוד יהגה לצס : (ג) שתול . (פלנדי"ץ צלע"ז) פלאנטע , געפלאנלט

ת"א אשרי האיש צרכות ח' , י' . עכ"ס ח' י"ח . עקידה סער ל' וכל
המזמור . ובמושב לצים קיוסין ח' , ת"ח . חנות ג' ס' . כי אם
עכ"ס ח' י"ט . ובתורתו יהנה קיוסין ל"ח . והיה כעץ עכ"ס
ח' י"ט . עקידה סער פ"ג . אשר פריו כתוצות ח' ס"ג . קמח ז'
ס"ג . ועלחו לא יבול סוכה כ"ח צ' . עכ"ס סס . לא בן הרשעים
עכ"ס סס . על בן סנסדנין י"ח ק' : כי יודע עקידה סער ח' .

לשון הגה צלצ הוא כד"א (תילים י"ע) והגיון לצו (ישעיו"ל"ג) לצך יהגה חימה
(משלי כ"ד) כי שוד יהגה לצס : (ג) שתול . (פלנדי"ץ צלע"ז) פלאנטע , געפלאנלט

Psalmen 1.

1.

Der frommen Glück, der Frevler Sturz.

א (א) אשרי פעל אשר
 הוה זל"ק על
 הסדרכה היסרה. כדנתי
 וחטרו צדק צינה (משלי
 ע' ו'), והלחה האמתית
 המנעת לאדם על ידה נקראת
 אשרי חו אשר והוה
 התכלית המכוון מחטו
 יתנוך צדיותיו, והנה
 הענין המניח אל המתכות
 הנחות אל תכלית דבר מה
 הוא גם רפוחתו בענין
 רפחות תהי לטיוך וזה
 טעם תוצת (היול) זל"ח
 יורה על צדיות האדם
 ושליותו, וחומר אשרי
 זל" רצום, כי יש האושר
 מהנסט המטכלת להגיע
 למדרגת אנשי סס, והאושר

1. Heil dem Manne, der nicht kömmt
 In den Rath der Frevler,
 Der nie betrat den Weg der Sünder,
 Nie saß, wo Spötter sitzen.
2. Dem nur Gottes Lehre frommt,
 Der Tag und Nacht sie forschet.
3. Er grünnet, wie ein Baum am Bach,
 Der Früchte trägt zur rechten Zeit,
 Kein Blatt zu früh abwirft,
 Und was er thut, gelingt.
4. So nicht die Frevler!
 Die sind wie Spreu, den jeder Wind verweht.
5. Die Frevler besteh'n nicht im Gerichte,
 Sünder nicht vor der Gemeine der Frommen;
6. Denn gottgefällig ist der Frommen Weg,
 Der Sünder Weg verliert sich.

מהנסט המרגש' והוא העושר והכבוד, והאושר הנסס הלוטחת והוא הנריחות והנצורה (מדצני האנן יחייח:
 רשעים, עזידיס: חסאים, סונגיס: (ב) בתורת ה', אמר חד מן חנריח ענינו כמו ורודניס
 המכוניס במקום אחר צסס ורודניס צחלוף אוחיות הדומות, ופירושו שיחפון להודות לה', היסך
 סיני ענזיס והוללות שטרו צמוסז לניס סזכר: (ג) ועליהו לח יצול, וכי יש טן סלח יצולו עליו
 לעולם, אמנס הטעס סלח יצול עלהו צחותו הזמן שהטניע ה' ליצוריו הלוטחיס שינדלו ויעשו
 סרי, כמו שיקרה צחמת לערער צערה צעור חסרון הלחלוחית שיצול מחרה, וזה סת' הרצ ז"ל
 (זו פריה): יבול, מהסעליס העומדיס והיולזיס, כי נגול הצול גם חתה (שמות י"ח) עומד,
 כחלה נוצלת עליה (ישעי' ח') יולח, וכן הטעס כאן, וכ"ת הרצ ז"ל: יעשה, החיס הזה:
 יצליח, המעשה: (ה) על כן, יחס המסוצז על סצתי הנורמת, והס' הזה נחטך אל האחרון,
 על כן לח יקומו וגו' לפי שיודע ה' וגו', ודך ל"ח סלח להניח סימן יחס ההמטך רק צמחמר
 האחרון. חס שהוה המסוצז צמלת על כן (דחאערה), וחס שהוה הסנה צמלת כי (דען) ילכן
 לח תונס הרצ כחן הסי' הרחסון על כו: (ו) יודע, ל' חנה כמו כי ידעהיו (צרחסית י"ח י"ט),
 ועיין צחור הר"ת ע"ס והאדם ידע את חוה חסתו: תאכר, תלך לחצרון, כי דך לפעמוס לסון
 יקנה וחצד נקל לעולם עומד, וחס יקצה לך חרמי חוצר חצי (דצרוס כ"ו ה'), עיין תרגום הר"ת
 ונחורו סס. והנה מה עוצ ומה נעיס סתח המלך ע"ה את שיניו קודס, אשר תונס ללוף
 ירחת ה' ורומתו וחסרו על צדיותיו וחצנת החמת ורדיסת הנדק ועזינת הרע, צסינ מטכול יורה
 צרבת הלדיק וקללת הרטע מחת סוטט כל החון:

רש"י

פלגיו. ראו"ז ארס זלע"ז) רואיזא' ש, בעבע, כמו ציחזקאל ל"צ ו'): ועלהו לא
 יצול, חפי' הפסולה שצו לצודק היא, שיחתן של תלמידי חכמים לצודק היא ולריכה
 לימוד: לא יצול. לסון כמוס (פליסטיו"ד זלע"ז) פלעטריד, וועאקען, וכן (שמות
 י"ח י"ח) (ויקרא י"ט י"ט), (ישעי' א' כ"ט): (ד) כמוץ. לסון קס (קומצלא זלע"ז)
 קאטמע באללע, ויח ספרייח: (ה) על כן וגומר. דצוק הוא למקרא' שלאחריו:
 (ו) כי יודע ה' וגו'. לפי שהוה יודע דך לדיקיס ולפניו הוא להכירה תמיד ודך
 רשעים שנוחה צעיניו ומעצורה מלפניו על כן לא תהא הקמת רגל לרשעים ליום
 הדין ולחטאים ליכתז צעדת לדיקיס:

רשימי

תהלים ב

ב

בו ידבר המשורר ממלכים ולאומים הנקבצים עליו להורידו מעל כסאו ואלהים הפיר מחשבותיהם ונפלו ב ידו:

ב (א) למה רגשו גוים דרשו את הענין על מלך המשיח ולפי משמעו יהיה כחן לפותרו על דוד עלמו כענין שגא' (ב) (סמואל ז' א') וישמעו פלשתים כי משחו ישראל את דוד למלך עליהם ויקצלו פלשתים את מחניהם ונפלו זידו ועליהם אמר למה רגשו גוים ונתקצלו כלם. ולאומים יהבו. כלם ריק. ולאומים. מנחם פתר לאומים ואומים וגוים כלם קדושי ענין: (ב) יתיצבו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד וגו' ורוזנים. (טו"נורס) שעניער, ש העררו: נוסדו. לטון סוד פודקונטיילרונט) זלע"ז פוד קאנשעלליער רחטה לו החלטון. ומה היא העלה: (ג) בנתקה את מוסדותימו (דיסרוכפרונמס לוייקורלאונגל"ס זלע"ז) רע דאמפר ע לע שקורראיע ש, דיח ריעמען לו לעררייסען: עבותימו. (לוייקורדו"ס זלע"ז) לע, ש קארדע, ש דיח סטריקע: (ד) ישחק. ילעב. ידבר. ל' הוה הם משמשין: (ה) אז ידבר אלימו. כמו אליהם. ומה הוא הדבור: (ו) ואני נסכתי מלכי. למה רגשתם ואנכי מניתי לי את זה לנסוך ולמלך על ליון הר קדשי: (ז) אספרה אל חוק. אמר דוד חוק קלוז הוא ומקובל

למה רגשו גוים
 ולאומים יהגו-ריק:
 יתיצבו מלכי-ארץ
 ורוזנים נוסדו-יחד
 על-יהודה ועל-משיחו:
 בנתקה את-מוסדותימו
 ונשליכה ממנו עבתימו:
 יושב בשמים ישחק
 אדני ילעג-למו:
 אז ידבר אלימו באפו
 ובחרונו יבהלמו:
 ואני נסכתי מלכי
 על-ציון הר-קדשי:
 אספרה אל-חם
 יהודה אמר אלי בני אמתה
 אני היום ילדתיך:
 שאל ממני ואתנה גוים נחלתך
 ואחזתך אפסי-ארץ:
 תרעם בשבט ברזל
 ככלי יוצר הנפצים:

*במ"ס פת"ח באתנה *פת"ח באתנה

ת"א למה רגשו נזכות ח' ז' עכ"ס ח' ג'. על ה' עכ"ס סס
 בנתקה וגומר סס. יושב בשמים עקריס מ"ז ע"ז. אספרה אל
 חוק סוכה ה' נ"ז: שאל ממני סוכה סס.

כמ באור

Psalmen 2.

2.

ב (א) למה רגשו, לפי משמעות הענין

Der Dichter spricht von Königen und Nationen, die sich wider ihn zusammengethan, um ihn zu entthronen, deren Pläne jedoch Gott vereitelt, so daß sie ihm endlich erliegen mußten.

נכון לפותרו על דוד עלמו כענין שנאמר וישמעו שלשתים כי מסחו ישראל חת דוד למלך עליהם וקצלי שלשתים חת מחניהם ונסלו צידו, ועליהם חתר למה רגשו (מדברי רש"י) ויתכן שלא שלשתים צלזל חזל כל החומות הסובכניס סביביו עמדו עליו להעצורו מעל כסאו: יהגו טרס הגם יורה גם על המחשבה, גם על הדבור החלוני: ריק. סס המקרה ולא זח לפניו מלת חת לסימן הפעול כדון כל סס שלא נודע: (ב) נוסדה, נתיעלו שדשו יסד וענינו הקמת דבר, כמו כי בן יסד המלך, ואסתר ח' ח': (ד) ישחק, ילעג לשון הוה סס משמשים. (יש"י): (ה) אז, כסתורא יוס חידם: (ו) ואני נסכת, כסולת סגנוי תורה על הסך הענין הקודם לו (עיין צאור הרה"ת נס' יסודת חתם יודון). חתם חמרת' ונתקה חזל לא כו יהיה כי חני נסכתי מלכי, חני ה' ולא חחר, ותצין מזה כונו' סרז המת' נ'י:נסכת, ענינו כמו משחתי וזה טעם נסיכמו: (ז) אל

1. Was toben die Heiden?
Was wännen die Völker für Tand?
2. Stehen auf, Könige der Erden,
Fürsten pflegen Rath,
Wider Gott und seinen Gesalbten:
3. „Laßt uns zerreißen ihre Bande,
Von uns werfen ihre Fessel!“
4. Der im Himmel thronet, lacht;
Gott sieht mit Spott auf sie herab.
5. Einst redet er im Zorn sie an,
Einst schreckt er sie mit seinem Grimme:
6. „Ich habe meinen König eingesetzt,
Ich selbst, auf Zion, meinem heiligen Berge!
7. Mein Mund verkündet zum Gesetz;
Gott sprach zu mir: „Du bist mein Sohn!
Heut' habe ich dich gezeugt!
8. So heische nur, ich gebe Völker dir zum Erbe,
Der Erden Gränzen dir zum Eigenthum.
9. Zerschmett're sie mit eherner Keule,
Zerschmeiße sie gleich irdenem Geschirre!“

חקי למען חסי' צחומות לחק שלא ימדרו צי: בני, שרשו צנה ונת צנות לעד, והנה כל מה שיצנה מדבר חחר כצן תחז צבור ותלמוד תרצו צנסשו וצסכלו נקרח צן, הסועל סהור חציו מסרס חנה, וסוסחל סס זה על כל המקבל סוצה גדולה מזולתו סהור לו לחות סהור חציז עליו כצנו כמו צני צכורי ישראל (סמות ד' צ"ז) ורציס כמרהו סענינס לשון חצת וכן סעורו כאן כחטר יחצז חיש

רש"י

עלי לספר זאת ולהודיע. ה' אמר אלי. על ידי נתן וגד ושמואל, צני אתה. דאס לישראל הקרויין צני צכורי. והם יתקיימו על ידך כמו שנאמר צאצנר (סס צ' ג'), כה אמר ה' ציד עצדי דוד אוטיע את ישראל. וצסצילס אתה לפני כצן סכלס תלוין צך: אני היום. סהמלכתיק עליהם: ילדתיך. להיות קרוי צני וחציז עלי כצן צסצילס כמו שנאמר (ד"ה א' י"ד) וידע דוד כי הכינו ה' למלך על ישראל וכי נישחת מלכותו צעצוד עמו ישראל. ומלינו צמלכי ישראל החציצין לפניו סקרויין צין כמו שנאמר (ד"ה כ"ז) צסלמה. הוא יהיה לי לצן ואני אהיה לו לאצ. ועוד מלכו צדוד (צמוצור כ"ט) הוא יקראני חצי אתה אלי ונור ישועתי: (ח) שאל ממני. התפלל אלי בכל עת שאתה צח להלחם צחויציק: (ט) תרועם. תרוללס: צסצט צדול.

רשימי

תהלים ב ג

וְעַתָּה מְלָכִים הַשְׁכִּילוּ
 הַיּוֹסְרוּ שְׁפָטֵי אֶרֶץ:
 עֲבְדוּ אֶת־יְהוָה בְּיִרְאָה
 וְגִילוּ בְּרַעְדָּה:
 בַּשִּׁקּוּבֵר פֶּן־יֵאָנֶף וְתִאבְדוּ דָרֶךְ
 כִּי־יִבְעַר בְּמַעַט אַפּוֹ
 אֲשֶׁר־י כָּל־חֹסֵי בּוֹ:

(י) הוא החדש: תנפלא, תשצדס, והוא לשון נפון צכל המקרא. חלם המשוצר לשצדים דקיס: (י) ועתה מלכים השכילו. נציאי ישראל אנשי דחמים ומוכיחים עוצדי כוכבים ומזלות לסוד מדעתם. שהקצ"ה פושט יד לדשעים וללדויקים: (יא) וגילו צדעדה. כשתצח אותה רעדה שבתוצ זה (ישעיה ל"ג) אחזה רעדה חגיפיה. תגילו ותשמחו אם עצדתם את ה': (יב) נשקו צד. זדזו עלמיכם צד לצד. ל"ח נשקו צד (גארנישמנט צלע"ז) גארניד, פערוארגען. ומנחס פתד אותו לשון תלוה כמו (צדאשית ג') ואל אישך תשוקתך: פן יאכף. פן יקלוף: ותצדו דרך. כענין שנאמר ודרך דשעים תצד (לעיל א'): כי יבער כמעט אפו כי צדגע מועט יבער אפו עליכם פתאו' ואת' שעה אשדי כל חוסי צו יהיו ניכרים אשורי ההוסיס צו:

(3) ג (א) מזמור לדוד צצרחו. הרצה דרשו צני אגדה צצד ורצותינו אמרו משאמר לו הנציא (שמואל צ' י"צ) הנני מקיס עליך דעה מציתך היה לצו סוער שמח עצד או ממזד יקוס עלי שאינו מרחס עלי כיון שידע שצנו הוא שמח. ומדדס אגדה על שראה טכסיסו קיימת שהיו עצדיו והכרתי שהן סנהדרין מחזיקים

ג

בטחוננו באלהים בעת צרתו.

(ב) מזמור לדוד
 בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אֲבִישָׁלוֹם בְּנוֹ:

יְהוָה מִה־רַבּוֹ צָרִי
 רַבִּים קָמִים עָלַי:
 רַבִּים אֹמְרִים לַנַּפְשִׁי
 אֵינִן יְשׁוּעָתָה לּוֹ בֵּאלֹהִים סֵלָה:
 וְאַתָּה יְהוָה מִגֵּן בְּעַדִּי
 כְּבוֹדִי וּמְרִים רֵאשִׁי:
 קוֹלִי אֶל־יְהוָה אֶקְרָא
 וַיַּעֲנֵנִי מִהָר קִדְשׁוֹ סֵלָה:
 אֲנִי שָׁכַבְתִּי וְאַיִשָּׁנָה
 הִקְיָצוּתִי כִּי יְהוָה יִסְמְכֵנִי:

(3) ג (א) מזמור לדוד צצרחו. הרצה דרשו צני אגדה צצד ורצותינו אמרו משאמר לו הנציא (שמואל צ' י"צ) הנני מקיס עליך דעה מציתך היה לצו סוער שמח עצד או ממזד יקוס עלי שאינו מרחס עלי כיון שידע שצנו הוא שמח. ומדדס אגדה על שראה טכסיסו קיימת שהיו עצדיו והכרתי שהן סנהדרין מחזיקים

ת"א עבדו את ה' זרכות ה' כ"ת. וומח ח' ד' עקרוס מ"ג. נשקו בר סנהדרין י"ח כ"צ. אשרי כל זרכות ז' יו"ד. מזמור לדוד זרכות ח' ו' ודף ז' שצעות צ' ט"ו. עקידה שער מ"ז כל המזמור ה' פח רבו צרי זרכות ח'.

ומדדס אגדה על שראה טכסיסו קיימת שהיו עצדיו והכרתי שהן סנהדרין מחזיקים

באור

Psalmen 2, 3.

10. חת זנו כן חנני חתק:
 היום ילדתך, כלומר היום
 נתחין למלך. (יא) עבדו,
 הנה ענדו חת ה' כנגד על
 ה', ונסקו זר כנגד על
 משיחו ופי' זר, כמו
 מה זרו ומה זר זטני (משלי
 ל"ח ז') וכן כתוב בני חתה,
 וטע' נסקו שהוא מנהג
 קצת הבוים לנסק חת מלכס
 זעת המלכו. (כדכז"ע).
 ומה הטעם חנני' הרז
 נ"ו (הולדינט) שענינו
 קבלת עול מלכות: (יב)
 פן יאנף, סז חל הסס
 הנזכר זט' הקודם ואס
 הוא נחוק. (כחז"ע).
 וקרוז הוא חל הדעת:
 ותאכדו, תלכו לחזרון
 זדיך התועה אשר זחרתס
 ויהי' זרך, תואר הפעל
 (חזווערזיוס). כמו תלכו
 קרי, שענינו תלכו הליכת
 קרי, וכן וחולך חתכס
 קומתיות, כלומר הליכת
 קומתיות. וכן הטעם
 כאן ותחזרו חזידת דרך.
 ועיין מ"ס מזה הכלל
 זספרי עמודי הלשון:
 כמעט, יחס הזמן.

- 10. Nun Könige, bedenkt es wohl,
 Laßt euch belehren, Erdenrichter!
- 11. Den Ew'gen betet schauervoll an,
 Und freuet euch mit Ehrfurcht.
- 12. Dem Sohne huldiget, daß er nicht zürne;
 Ihr kommt um auf irrem Wege,
 Sobald sein Zorn entflammt!
 Heil denen, die er schützt!

3.

Sein Göttoertrauen in der Bedrängniß.

- 1. Psalm Davids, auf der Flucht vor seinem Sohne
 Abjalom.
- 2. Ach, Ewiger! wie sind der Feinde so viele!
 So viele, die sich setzen wider mich!
- 3. So viele, die von mir frohlocken:
 „Für ihn ist keine Hilf' bei Gott.“
- 4. Du aber, Ewiger, bist ein Schild für mich;
 Setzest mich zu Ehren, hebst mein Haupt empor!
- 5. Mit lauter Stimme ruf' ich an, den Ewigen,
 Und von seinem heiligen Berg' erhört er mich.
- 6. Nun lieg' ich ruhig, schlafe,
 Erwache, denn mich hält der Ewige.

אשרי, הסך המחוגדים עליו, ונקל מאד חל היעת לעמוד ממחסנת דבר מה על הפוכו כעל
 הדומה לו, לפי שנחמת כל ההפכים מתדמים זנדים ואינם מהנגדים רק זחיוז ושלילה, והנה
 סייס התסורר זזרכה כדרכו כמו שסזחזנו זהקדמתנו, והמאמר המסיים הוא מאמר כללי ידבק כל
 סרטי הסיר יחד ויעשה ממנו אחד שלם (עיין סס):

ג (א) מזמור, סס יורה על נדר הסיר ומהותו (עיין זהקדמתנינו), וטעם לדוד, שחלו
 יכונה הסיר הזה והוא מחזרו, וזלה"ק יזוח לפעמים הבנול שחלו חחת יחס המלטרך
 וזה נכון, כי היחס מזורף חל התיוחס, ומלת של לעד שהיא סימן יחס המלטרך ושעורה אשר
 חל, חזל יש לפעמים שאלת לדוד תורה על כוונת המסורר שהיתה חל משיח ה' וחזו יהי' הבנול
 שחלו זעלמו, ושעורה כמו חמני לי אחי הוא. (ומזמור ק"י לנחזי'). ונקל להזדילס, כי זחוסן
 לחסון ישמש התסורר זנוף המדזר זעדו, וזחוסן הסני זניף הנוכח חו הנסתר, מלזד שהוא
 נחזס מתוך הענין: (ג) ישועתה. הס"ח נוספת ולכן הטעם מלעיל וה"ח הנקנה נסזנית לת"ו
 זחמלע התיונה. סלה, זחור המלה הזחת תמלח זהקדמתנו: (ה) קולי, כמו זקולי ותחסר

רשימי

אדנותו עליהם כשאמר להם (סס ע"ו) קומו ונזרחה מפני אצלסום מה כתיב סס כל אשר
 יזחר אדוני המלך הנה עזדיך וכסזל, מהניס (סס ו') ושזנו זן נחס ומחיר זן
 עמיאל וזדזילי הגלעדי ילחו לקדחתו וכלכלוהו סס: (ב) רבים קמים עלי. זני אדם
 גדולים זתורה גדולים זחכמה גדולים זעוטר גדולים זקומה. כגון שאלו וילידי הדפה
 דואג ואחיתופל: (ג) אומרים לנפשי. על נפשי: אין ישועתה לו זאלהיס סלה.
 לפי שזח על חשת איס: (ו) אני סכזתי ואיטנה. לזי חטוס זדלגנה ופחד: הקיזותי.
 מדלגתי. כי זטחתי כי ה' יסמכני: (ז) שתו. ל' שאיה, (גאטידנט זלע"ז) גועעטע.
 ר, לזירען. ויס אומרים שתו, כמו שמו. כמו (שמות י') למען שיטי אותותי:

רש"י

תהלים ג ד

לֹא-אִירָא מִרְבָּבוֹת עִם
 אֲשֶׁר סָבִיב שְׁתוּ עֲלַי:
 קוֹמָה יְהוָה | הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהֵי
 כִּי-הִכִּיתָ אֶת-כָּל-אֹיְבֵי לַחֵי
 שְׁנֵי רָשָׁעִים שִׁבְרָתָ:
 לַיהוָה הִישׁוּעָה
 עַל-עַמֶּךָ בְּרִכְתֶּךָ סֵלָה:

(ז) (ח) הבית את כללויצו לחי. מכת ציון היא כד"א (איכה ג') יתן למכהו לחי. (מיכה ד') צצט יכו על הלחי. ומדרש אגדה מכת הפה. כד"א (שמואל ב' י"ז) וילך אל ציתו ויחנק: שני רשעים. גזרתם: (ט) (ט) לה' הישועה וגו'. עליו להושיע את עצדיו ואת עמו ועל עמו מוטל לצדק ולהודות לך סלה:

ד

נגד המלשינים והמתקנאים והמורדים בתוך עבדיו.

(א) לַמְנַצֵּחַ בְּנִגְיָנוֹת מְזֻמֹּר לְדָוִד:

בִּקְרָאֵי עַנְנֵי אֱלֹהֵי צְדָקָי
 בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי
 חָזְנִי וּשְׁמַע תַּפְלָתִי:
 בְּנִי-אִישׁ עַד-מָה כְּבוֹדִי לְכִלְיָמָה
 תֵּאָהָבוּן רֵיק
 תִּבְקָשׁוּ כְּזָב סֵלָה:
 וְדַעוּ כִּי-הַפְלָה יְהוָה חָסִיד לֹו
 יְהוָה יִשְׁמַע בְּקִרְאֵי אֱלֹוֹ:

ד (א) למנצח צנגינות מזמור. זה יסד דוד שיאמרוהו צני לוי המנלחין צנגינות צסיר על הדוכן. לשון כלוח נופל צמתחזקים צעצודה כענין שנאמר (עזרא ג') ויעמוד הלויים מצן עשרים שנה ומעלה לכלח על מלאכת צית ה': (ב) בצר הרחצת לי. צימים טעצרו עלי. ומעתה חכני ושמע תפילתי: (ג) בני איש. צני אצרהם ילחק ויעקצ הקרוים איש. צאצרהם נאמר (צדאשית כ') השצ את אשת האיש. צילחק נאמר (שם כ"ד) מי האיש הלזה. ציעקצ נאמר איש תם: עד מה כצודי לכלימ'. עד מתו אתם מצזי' אותי (ט"א כ"צ) הראיתם את צן ישי (שם כ"ה) מי דוד ומי צן ישי (שם כ"ג).

* פתח במ"פ * צקלת ספרים הסמ"ך בדגש

שני רשעים צרכות ע' נ"ד. מבלה ח' ט"ו. סוטה ח' י"ג. לה' הישועה שצועות נ' ט' ה. עקרים מ"ד כ"ד. עקיד ה' טער נ"ה כל המזמור:

(שם כ"ג). כי צוחד אתה לצן ישי. איין לי שם: תצקטו כוז תרדפו למלוא כוצים כגון הצפים שמלשינים עלי ולי היו מדאים שלום וכיונל צהם דליטרון שהיו צימי טלול (שם כ"ג) הלל דוד מסתפר צגצעת החכילה וכן הרצה: (ד) הפלה. הצדיל:

באור

Psalmen 3, 4.

זי"ת השמים כמו הנמלה
 צית ה' : (ח) קומה ,
 המלח שפתאום ישור הסיר
 ויפנה מדרכו הרחשון שהי'
 צנחת ויטה קלת חל
 הסרבוה , ויסודו זלרכי
 הנסס והרנבותיה כי הע"ס
 שאמר לח חירח מרננות
 עס , הנה זכל זה כשרחה
 צדמיונו המון החוינים
 חסר סניצ שחו עליו יסחד
 זלצו ויובו , ולהחזיק
 צטחוכו יקרה קומה ה'
 להושיעני כי הס סניצו ,
 ולדעתי כוון חליו הרה"ת
 צהסי שסווח חחר תינת
 (מין) , כי הסיתן הזה
 הנקר' זנ"ח (סוססענויחנס
 לייכען) יורה זלע"ז על
 סתימת חיוה כוונה סכוון
 חליו הכותב חך לח יחמדנה
 צסירוס : הכית , שברת
 עזר צמקוס חיה והמסור'
 לח יסמור חת הזמן . (עיון
 צהקדמתנו) : (ט) לח ,
 דזר זכור הוא סזרכת העס
 תלויה צהלחת סמלך ,
 וסיוס זכלל כוונך הסיר ,
 וכזר הערו על זה :
 ד (א) למנצח , כל מי
 סיס לו יתרון על
 חזרו זדזר ימה , הן זננורה
 הן צחלמה יקרה מנלח ,
 וזה סקורין זל"ח
 (מיוסטער) : בנינות .
 סס כלי הזמר , והמסורכוס
 הקדמונים תקנו לויח
 כל סיר וסיר זכלי הנחה
 לו ר"ל סקולו מעורר
 חת הנסס צחוסן ענין
 הסיר חס לסמחה חס

- 7. Vor Miriaden Volk's ist mir nicht bange,
Umhergelagert wider mich.
- 8. Auf, Ewiger ! Du rettetest mich, mein Gott !
Das Sinn zerschlägst du meinen Feinden,
Zerschmetterst der Berruchten Zähne !
- 9. Hilfe findet man
Bei dem Ewigen.
Deinen Segen über dein Volk !

4.

Gegen die Verläumder, Neider und Empörer unter seiner eigenen Umgebung.

- 1. Dem Sangmeister auf Negin oth, ein Psalm David's.
- 2. Erhöre, wenn ich flehe,
Gott meiner Unschuld !
Der du mich rettetest in Angst,
Sei mir gnädig,
Erhöre mein Gebet !.
- 3. Wie lange, lieben Herren !
Schändet ihr noch meine Würde ?
Wie habt ihr das Eitel so lieb,
Treulosigkeit so gerne ?
- 4. Bedenkt, daß seinen Heiligen,
Der Ewige sich erkoren ;
Er hört's, wenn ich ihm flehe.

לענצ זכינו חת סיר , למנלח זכלי זה : (ב) בקראי , ידוע שמלכות דוד לח היתה סקטיה
 כל ימיו , וחק חס סניח לו ה' מחויניו סניצ רזו המורדים נתוך עזדיו וחנסי החומדים חין
 לנו חלק זדוד לפי סהיו מחקנחיס זו , ויהכן סלמען חת סניצה סלימה לסנחחס . ולמען ססיצ חת
 לצ העס מחחריו , חלו כל סקורות סרעות סנחו על חזרו , דזר חרב ורעז , צו וצהנסנתו .
 כדך כל סהמון סמורד זמלכות , ועליסס תיקן זה הסיר , כמו סתיקון סיר ז' , ה' על מרודת
 חומות העולם : בקראי ענני , כזר סרחינו צהקדמתנו סכל עת סלחזו סלרות חת לצ סמלך מנוספו
 סרחסונה סיתה זכ' , ססך חת לזו נכדו זתסלה ועי"ז סחזיק צטחוכו וחזד סחדו וכחלו כזר נושע ,
 ולזה סתח גס כחן חת סירו זתסלה חל ה' וחמר זקרחי לך להזילני מן סרשעים המורדים סחלה .
 ענני חתה חסר ידעת לדקי : בצר חתה סחזילני מכף חויצ ומיד סחול חנני גס עתה , ונסיותרו
 כזר צטוח זיסועתו כס"ח יסנה חת לזו נגד המורדים וחומר : (ג) בני איש , כל זני חיס
 ל' חסיצות הוא , ונזחר חת זה יוחר זססוק גס זני חזס גס בני חיס (מ"ט ב') , וכחן סוח
 דרך סחול וזה כונת סרז ז"ל סתרגס (לועזען סעררען) : ריק . וכן כוז , סמות סמקרה , וענין
 כזו סיסך סחמונס שענינה מה סרחווי לסמוך עליו , וכן הוא חומר ומי זכלל ענדך כדוד נחמו
 (סמוחל ח' כ"צ י"ד) , וכתיב חכזז מוס לח נחמו (ירמי' ט"ו י"ח) , וכן סרגס סרה"ת
 (סניולחזובקייט) . (ד) ספלה , סזדול כמו וספלתו זיוס סהוח (סמות ח' כ"ז) וזה צחמרו

רשי

תהלים ד ה

רְגֹזוּ וְאֵל-תַּחֲטְאוּ
 אָמְרוּ בְּלִבְבְּכֶם
 עַל-מִשְׁכַּבְּכֶם
 וְדַמּוּ סֵלָה :
 זָבָחוּ זְבַח-יֶצֶדֶק
 וּבִטְחוּ אֶל-יְהוָה :
 רַבִּים אֹמְרִים
 מִי-יִרְאֶנּוּ טוֹב
 נִסְהַעְלֵינוּ אֹר פְּנֵיךָ יְהוָה :
 נְתַתָּה שִׂמְחָה בְּלִבִּי
 מִעַתַּת דְּגָנְךָ וּתְרֹשֶׁת רִבּוֹ :
 בְּשָׁלוֹם יַחְדָּו אֲשַׁכְּבָה וְאִישׁוֹן
 כִּי אֲתָה יְהוָה לְבַדְּךָ
 לְבַטָּח תּוֹשִׁיבֵנִי :

(ה) רגזו. חדרו
 מלפני הקצ"ה: ואל
 תחטאו אמרו כלצכס
 על משכבכם ודמו
 סלה. השיצו על
 לצכס שהזכיר הקצ"ה
 על כך: (ו) זבחו
 זכחי לדק. הלדיקו
 מעשיכם והרי אתם
 כמקריצים זכחים:
 וזטחו אל ה'. שיטפיע
 לכם טובה ואל תחטאו
 לו צטזיל ממון שאתם
 מלפנים לקבל שכר מאת
 שאלו: (ז) רבים
 אומרים מי יראנו טוב.
 דצים מיטדאל יש שרואין
 עכו"ם צעטד וצטלוה
 ואומרים מי יראנו טוב
 להיות עשירים ומשיגים
 תאוה כאלו: נסה
 עלינו. הרם לנס את
 אור פניך ל' הדימו
 נס (ישעיה ס"ג) אדים
 נסי. ל"א נסה עלינו
 (דפנצליד צלע"ז)
 דענפלי, ר. ערפ"אען,
 כמו אצני נזר מתנוססת
 (זכריה ט') אצל
 אנו איני מקנא צהס
 כי שמחה נתונה צלצי
 מעת דגנס ותירושם
 של אומות דצו. צטוח
 אנו אס למכעיסיו
 כך לעושי דלוננו על
 אחת כמה וכמה. לעתיד
 לצא שהוא יום קצול
 שכר: (ט) בשלום
 יחדיו אשכבה ואישן.
 אס היו יטדאל צטלוס
 יחדיו עמי הייתי טובב
 וישן צטח ולא הייתי
 ירא מכל לר ואויצ:
 לצדד / לצטח. כמו
 (דצדים ל"ב) צטח דד
 עין יעקב. לשון מצטח
 וסקט הוא שאינו

ה

תפלה לאל שיצילהו מן הקמים עליו, המלשינים אותו אל שאל.

(א) לְמַנְצָה אֶל-הַנְּחִילוֹת מִזְמוֹר לְדָוִד :

אֹמְרֵי הַאֲזִינָה יְהוָה
 בִּינָה הַגִּינִי :
 הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שׁוֹעֵי
 מִלְּפִי וְאֵלֵהִי
 כִּי-אֶלֶיךָ אֶתְפַּלֵּל :

(א) אומרי האזינה יהוה
 בינה הגיני:
 (ב) הקשיבה לקול שועי
 מלפי ואלהי
 כי אליך אתפלל:

*בנ"א בלי פסיק

ת"א רגזו ואל תחטאו זכות א' ס' רבים אומרים. עקידה נעולת

לדיך להוסיף גייסות עמו: וסקט הוא שאינו

באור

Psalmen 4; 5.

והני נסכתי מלכי וגו'.
 (ה) אמרו, הוֹצֵן הַלְלוּ.
 ודמו, חֲדָלוּ מִלְמַדוֹ. (ו)
 זבחו, הַדְּיִקוּ מַעֲשֵׂיכֶם
 וְהוּי חַמֵּס כַּמְקַרְיָנִים זְנָחִים
 (רס"ו). וּבַטְחוּ, שִׁטְפִיעַ
 לַכֶּסֶף עוֹצֵה וְהַלְלֵנוּ תַחֲטְאוּ
 לַתְּלוֹת סַרְחוּנְכֶם זֵי. (ז)
 רַבִּים, כַּשְׂחָה הַמְסוּרָה עַל
 הַשֶּׁמֶת הַשֶּׁסּ יוֹסִיף לְדַבֵּר
 זְנַחְנוּ עָלֵינוּ וְיִסֹּב חַת
 דְּנֹרָה הַלְלוּ לְחַמֵּר בַּסּ חַס
 יֵשׁ זְנִיחַתְּנוּ הַדָּם הַחֹמְרִים
 מִי יִרְחַנו עַתָּה עוֹז, חָנִי
 חִינֵי כֵן כִּי יִדְעֵתִי שְׂכָל
 מִה דְעִזְדִּית לְעַז הַיּוֹם.
 וְתַעֲנִים חַת הַחֹשֶׁה
 לְעוֹצְתוֹ, וְזָכַן יִהְיֶה חֵן
 שִׁבְיָ, חַס חַתָּה הַיּוֹם
 הַמְסֻבָּה זָנוּ חָזִי חַשְׁמַח
 יוֹתֵר מֵהַסּ זַעַת שִׁינּוֹחַ
 עוֹצְמָס, וְזֵה זַעַת שְׂדָנִים
 וְתִירֹשֶׁס דְּזָנוּ. טוֹב, שֶׁס
 הַכֹּלֵל שְׁלַח נֹדֵעַ: נִסְחָה,
 מִלְּשׁוֹן הַרְיָמוֹ נִסּ עַל
 הַעֲמִים (יִשְׁעִי ס"ז י'),
 הַרְס עֲנִינוּ לִנְס חַת חוֹר
 פִּינֵךְ (לִשׁוֹן רִס"ו), וְעַס
 נִסּ הַיּוֹם הַיִּרְעֵה הַקְּצוּעָה
 זַעַן חֲרוֹךְ זַחְנִי הַנִּקְרָח
 זַלְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ תּוֹרֵן, וְכֵן
 כְּתִיב, כֵּן תִּרְבֶּם זַל סְרַסוֹ
 נִסּ, (שֶׁס ל"ב כ"ג),
 וְהַרְחוֹךְ מִנְּשַׁת זָנוּ וְמוֹלֵךְ

- 5. So hebt, und sündigt nicht,
 Ueberlegt's im Herzen,
 Auf euren Lagerstätten,
 Und laßt vom Aufruhr ab!
- 6. Bringt Opfer der Gerechtigkeit,
 Und vertraut dem Ewigen.
- 7. Viele seufzen zwar:
 „Wer gibt uns bess're Zeit?“
 Laß deines Angesichtes Strahl,
 O Herr, nur wehen über uns!
- 8. Mehr Freude legst du mir in's Herz,
 Als wenn ihr Korn und Most sich häuft.
- 9. Friedselig leg' ich mich, entschlafe,
 Denn du allein, o Ewiger,
 Setzest mich in Sicherheit.

5.

Gebet zu Gott, daß er ihm gegen jene Feinde beistehe, die ihn bei Saul zu verläumdern suchen.

- 1. Dem Sangmeister auf Nechiloth, ein Psalm David's.
- 2. Höre meine Worte, Ewiger!
 Merke auf mein inbrünstig Flehen.
- 3. Vernimm die Klagen meiner Wehmuth,
 Mein König und mein Gott!
 Wenn ich vor dir bete.

חַת הַחֲנִיָּה. וְכֵן הַמְּטַפְּחָה הַקְּצוּעַ זְכָל יִקְרָח בַּסּ כֵּן נִסּ, וְנִרְחָה הַטַּעַם מִפְּנֵי שְׂהוּחַ
 נִסּ זַחְוִיר הַנֶּה וְהַנֶּה מַחֲמַת הַרֹחַ, וְעַל פִּי הַדְּבַל יִסְעוּ הַמַּחֲנוֹת זַלְשָׁה וְחַמֵּר הַמְּסוּרָה הַלְלוּ
 יִהְיֶה נַח חוֹר פִּינֵךְ הַדְּבַל הַמוֹלֵךְ חוֹתְנוּ זַלְשָׁה, וְחָזִי נִסְכִּיל. תִּזְנֵן מִזֵּה כּוֹנֵת הַרְצֵ הַמַּתְרַנֵּם
 ז"ל אֹרֵךְ פִּינֵךְ, כְּנוּי חַל הַהֶשְׁגָּה. (ה) מַעַת, מ"ס מַעַת כַּת"ס מַחֲלָפִי זֵהָ וְכַסֶּף.
 (ט) בְּשִׁלּוֹם, חָנִי לֹא חֲדָהָב עוֹד כִּי חַתָּה שְׁלִזְדָן תּוֹכֵל לְהוֹשִׁיעֵנִי הַיּוֹם ה' עַל־מֹתֶךָ שְׁלַח תַּמְנוּעַ
 הַטַּעַם מִזְּרִיחֶיךָ.

ה (א) אֵל הַנְּחִילוֹת, הַנְּזוֹל שְׁחֲלוּ זַמְקוֹס יַחַס הַמְּלַטְרֶף וְנָמוּ שְׁחַמְרָנוּ זַמְזוֹר ב'. (ב) אִמְרֵי
 יִתְכֵן שְׁתִּיקוֹן זֵה הַסִּיר זַעַת בְּלוֹתוֹ מִפְּנֵי שְׁחֲלוֹ נִבְדֵּ הַמְּלַטְיָנִים חוֹתְנוּ חַל הַמֶּלֶךְ כְּדוּחַב
 וְהַזְּמִים וְדוּמִיָּהִס. בִּיבָה לִשׁוֹן לֹוּי כְּמוֹ שִׁימָה (וְהַרְחֵצ"ע) וְזֵה"ח נֹוסַפֵּת לִכֵּן טַעַם הַתּוֹצֵה מִלְּעוֹלָה,
 יוֹם זִינָה שְׂהוּחַ שֶׁס דְּזָר, וְהַי"ח סִימָן לְנִקְצָה וְזַח הַטַּעַם מִלְּרַע, הַגִּבִּי, כְּפּוֹל הַעִי"ן וְהוּחַ
 מִן הַנֶּה כְּמוֹ זְנוּיִם מִן זֵה, וְטַעַמוֹ הַבִּיּוֹן לְזֵי שְׁלַח חַחֲלִיק זַלְשׁוּנִי וְזֵה שְׁתַּרְבֵּס הַרְצֵ כ"י
 (חִינְכְּרִינְסִיב) שְׁעִינוּ מִמְקוֹר לְזֵי. (ג) כִּי אֵלֶיךָ, הַרְי כִּי זֵה מַשְׁמַט זַלְשׁוֹן חַס. (ד) אֶעֱרוֹךְ,

רשי

ה (א) אֵל הַנְּחִילוֹת, מִנְּחַס פֶּתֶר זַכָּלֵן נַחֲלוֹת וְעַלְמוֹת. גִּיתִית. יְדוּתוֹן. כָּלֵס
 שְׁמוֹת כְּלֵי זַמֵּר הֵם וְנַעֲיָמוֹת הַמְּזוֹמָר הֵיחָה לְפִי שִׁיר הַדְּלוּי לְאוֹתוֹ הַכְּלִי.
 וּמִדְּרַשׁ אֲבָדָה י"ח נַחֲלוֹת לִשׁוֹן נַחֲלָה וְחֵין זֵה מַשְׁמַעוֹת הַתּוֹצֵה, וְגַם עֵינֵן הַמְּזוֹמָר
 חֵינֵנוּ מִדְּזָר זַנְחָלָה, וְיִתְכֵן לְפֶתֶר נַחֲלוֹת גִּיּוֹסוֹת כְּמוֹ נַחֲלוֹת שֶׁל דְּזוּרִים, וְכַמוֹ (תְּהַלִּים
 י"ח) כְּחֵי זַלְעֵל תְּדַבֵּר יוֹנָתָן סִייעַת חִיזִין, תְּפִלָּה זַסְזִיל גִּיּוֹסוֹת חוֹיזִים הַזַּחִים עַל
 יִסְדָּל וְאוֹמֵר הַמְּסוּרָה חַת הַמְּזוֹמָר זַסְזִיל כָּל־יִסְדָּל. (ב) אִמְרֵי הַחֲזִינָה ה'. כְּשִׁים

רשי

תהלים ה

יְהוָה בִּקְרָתְךָ תִּשְׁמַע קוֹלִי
 בִּקְרָתְךָ אֶעֱרָךְ לְךָ וְאַצְפָּה :
 כִּי לֹא אֶל־חֶפְצִי רָשָׁע אֶתָּה
 לֹא יִגְדֶּךָ רָע :
 לֹא־יִתְיַצְּבוּ הַוִּלְלִים לְגַגְד־עֵינֶיךָ
 שָׁנְאֵת כָּל־פְּעֻלֵי אָוֶן :
 תִּאֲבֹד דְּבַר־כֶּזֶב
 אִישׁ־דָּמִים וּמְרֻמָּה יִתְעַב אִיהוָה :
 וְאֲנִי בְּרַב חַסְדֶּךָ אָבִיא בֵּיתְךָ
 אֲשַׁתְּחִוָּה אֶל־הַיִּכַּל־קֹדֶשְׁךָ
 בִּירְאָתְךָ :
 יְהוָה אֲנַחֲנִי בְּצַד־קַנְיֶךָ לְמַעַן שׁוֹרְרֵי
 הָאֲשֵׁר לְפָנַי דִּרְכֶּךָ :
 כִּי אֵין בַּפִּיהוּ גְבוּרָה
 קִרְבָּם הַיּוֹת
 קִבְר־פְּתוּחַ גְּלוּגָם
 לְשׁוֹנָם יַחְלִיקוּן :
 הָאֲשֵׁימָם אֱלֹהִים יִפְּלוּ מִמְּעַצּוֹתֵיהֶם
 בְּרַב פְּשַׁעֵיהֶם הִדְיָחֵמוּ כִּי מְרוֹיֶבֶךָ :
 וַיִּשְׁמְחוּ כָּל־חַוִּסֵי בָךְ
 לְעוֹלָם יִרְגְּנוּ וְתִסַּךְ עֲלֵיהֶם
 וַיַּעֲלִצוּ בָךְ אֲהַבֵי שְׂמֶךָ :

(ד) צו כה לשאול לרכי לפניך וכשאין צו כה להתפלל ללפניך והדאגה עלולה ללצי: זינה הניגי. הבן הביון לצי כך מפורט צמדדט. כל זינה שצמקדל הטעם תחת הכו"ן חוץ מזה וחצירו (שצאיוז ל"ד). ואם זינה שמעה זאת. שאינו סס דצר אלא לסון הצין כמו (משלי כ"ג) צין תצין את אטר לפניך. הטעם תחת הצו"ת: (ד) בוקר תשמע קולי. צוקר אני קודל לך עליהם שהוא עת משפט צדשעים. כמו שנאמר לצקרים אלמית כל דשעי ארץ. (תהלים ק"ו), היה זדועם לצקרים (ישעיה ל"ג) כי צקד צקד יטצודי (סס נ"ח): צקד אערודך לך. תפילתי על זאת. אערודך לסון מערכה הוא כן חצרו מנחם: ואלפה. שתעשה צהם משפטים: (ה) כי לא אל חפץ רשע אתה. ע"כ צקד אערודך. (ס"ח) ונאה לך לאצד הדשעים מן העולם: לא יגודך רע. לא יגוד אללך: (ו) הוללים. משתטים וצלסון מטנה מעורצצין: (ז) איש דמים ומרמה. זה עשו וזרעו: (ח) ואני. אצא ציתך להודות לך צדוצ חסדך שהפלאת עלינו להדלותנו נקמה מהם: (ט) שורדי עויינו המלפי שצבגוד כך ותעצונו. שורדים כמו (צמדצר

* בנ"א אל חפץ בפסיק
 * פתח באחנח * הישר קרי

ת"א טעמים: ה' בוקר תשמע, זרכות ח' ו'. עקרים מ"ד כ"ד. כי לא אל חפץ שנת כ"ג קמ"ט. חנינה ז' י"ג. סוטה ז' מ"ג. סנהדרין י"ח ק"ג. נדה ז' י"ג: ואני ברוב זרכות ח' נ"ט. וישמחו כל סוטה ג' ל"ח:

באר לג

Psalmen 5.

תלסון מערכה, ותזמר
 תלת תסלתי, חו חותי
 כח"ס הספורני חניד
 חת ענין הוודסים. (ה)
 יבורך, יבור חתך כמו
 חיקוך דברי (זמדנר י"ח)
 זמקיס חיקרה לך. יעו
 סס דנר. (ו) הוללים
 יחרע לאדם כשיחדסונתענוני
 העול' סיבנר כוח תשוקתו
 על כחו תזונתו וינטל ערך
 הסווי שנין הכחות הללו,
 סהח סנת כל מני, וזה
 הנקרה זל"ק הוללת,
 וזל"ח (חינעמוטה).
 (ז) איש דמיס, יתכן סכונ
 חל דוחג ססנז מיתת כהני
 נז. (ח) ואני, כפולת
 סכנוי לאורחת חוסך
 סקוד, וננר זכר סרה"ח
 זנחורו על סתור' לחות
 סח: ילח לססתמס זוי"ו
 סעס לתסונת סתנחי וסעס
 לעורר על סחוסך. (ט)
 שוררי, סרשו סור וענינו
 סנטיס זכריות לכונת מה,
 וכן כתיב חסר סוררו חנטיס
 (חיוז ל"ו כ"ד) ופי' סס
 סללז"ג סנישו וססינו,
 וסניס סתקנח חת ועשו
 יניט זו זכל עת למחח
 דנר רע ויסמח זרעתו,
 חח עעס סורני, וכן
 סרנמו סרז סתסרנס
 (סחדענסרחהען). לסען,
 סלח יסמחו זמסלתי וסעמו
 כמו נגד. הישר קוי,

4. Herr, frühe wolltest du mich hören,
Frühe schick' ich mich zu dir, und harre,
5. Denn du bist nicht ein Gott,
Dem Frevelmuth gefällt;
Bosheit findet keinen Schutz bei dir.
6. Uebermüthige bestehen vor deinen Augen nicht,
Du hassest alle Uebelthäter.
7. Du richtest die Verleumder hin!
Ein Gräuel hat der Ewige
An Blutbegierigen und Falschen.
8. Ich aber — auf deine große Güte,
Betret' in Zuberficht dein Haus.
Ich bete, hingestreckt in Gottesfurcht,
Vor'm Tempel deiner Heiligkeit.
9. Leite mich in deiner Frömmigkeit,
O Ewiger! den Schadenfrohen Troß!
Nichte deine Wege vor mir her!
10. Denn in ihrem Munde ist nichts Redliches.
Unheil brütet ihr Herz,
Ein off'nes Grab ihr Rachen,
Die Sprache glatte Heuchelei.
11. Bestraf' sie, Gott! O, daß sie sinken
Von ihrem Borjak tief herab!
Verstoß' in ihrer Frevel Menge sie,
Die sich empören wider dich.
12. Laß alle sich freu'n, die dir vertrauen,
Unaufhörlich laß sie jauchzen,
Daß du ein Schirm bist über sie.
Fröhlich laß sie sein in dir,
Die deinen Namen lieben.

תסנין סנזר סנוסף ע"ד ססלמיס וחס הוה סתנחיס כמו סילח חתך (זכחסי' ח') וענינו סלח חתע זכרכך.
 (י) זכונה, סס סמוססט סררכו זל"ק ע"ת נקני - קרבים מחסנותס נינח יחס סדנר תחת
 עלמותו ליוסי סמלולה. הוות, סנזר' נחייתי ונחליתי ימיס (דניחל ח' כ"ז) סענינו חוסך סרסחות
 זלסון חסנז (חוניסויל). יחליקון, סנזרת חיס חלק וסכל סנזרת חלק כחלק זענור סיות סחלקיס
 סוויס (סרזז"ע) וענינו יחניסון, כי סחונף יזנר דזריס סערניס חל לז ססומע. כדנר חלק לחוס
 סמרוס. (יא) ה"אשימם, וס חסס סהו"ח לסון כליון כדכתיב ויחשמו מזנותותיכם (יחזקחל ו' ו'),
 ועמ"ס סרה"ח זנחורו זס' גדול עווי מנחוח וזה סללל, כל סחח הוה לסון ססרון וכל עון לסון
 מעות וכל חסס לסון סתמון. סמות מיוסדים על' חוני סחכמה כנעיס סחז"ל זה ילר סרע זס
 סען זס תלחך סמות וסמסכיל ינין: ססעצותיהם, מתקומות סרמות חסר יתדעלי יחידו לסתרוסס
 ולסנת סמה ע"י כוז סתסס - ברוב ססעיסס סריחמו, עד"ת כאלו כל ססעיסס לתועזותיסס
 סמה נחספיס יחד חל תקוס חחי, וחמר סויותס ה' מנזסס חל תקוס סתוסת סזה, ויטנעו
 זיון תלולות עונותס. כ"י, זמקוס חסר כורכו כלומז חותן חסר מרו זן סדיחס וכן סרנס
 סרז ז"ל - (יב) ותסך, וי"ו סתחזרת זסנז, ירננו על כי ססך עלימו וחין לומר סתחזר זמון,

רש"י

כ"ד) חסורנו ולא קרוז: (י) כי אין זפיהו נכונה. נדחיס כחורבניס וסס חוויזיס: קדזס הוות.
 מחסנותס מרמה: קזר פתוח גרוס. לזלוע יגיע חסריס, כקזר סזולע חת סגוף: יחליקון.
 זדי חלקלקות: (יא) ממועצותיהם. סהס יועליס על יסדחל. וחו יסמחו כל חוסי זך: (יב) ותסך

רש"י

תהלים ה ו

כִּי אֲתָה תִּבְרַךְ צְדִיק
יְהוָה כַּצְנָה רְצוֹן תַּעֲמִרְנוּ:

ו

חבורו בעת שסבבו אותו צרות רבות והגיעה נפשו עד שערי מות.

(ב) לַמְּנַצֵּחַ בְּנִגְיֹנוֹת עַל הַשְּׁמַיִת מְזֻמֹּר לְדָוִד:

יְהוָה אֵל-בְּאִפְקַי תּוֹכִיחֵנִי

וְאֵל-בְּחִמָּתְךָ תִּיְסָרֵנִי:

חַנּוּנִי יְהוָה כִּי אֶמְלֹל אֲנִי

רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלְוִי עַצְמִי:

וְנַפְשִׁי נִבְהַלְתָּ מְאֹד

וְאַתָּה יְהוָה עַד-מָתִי:

שׁוֹבֵבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי

הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסִידֶיךָ:

כִּי אֵין בְּמִוֹת זְכָרְךָ

בְּשֵׁאוֹל מִי יוֹדֵה-לָךְ:

יִגְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי

אֲשַׁחֲהָ בְּכָל-לַיְלָה מִשְׁתִּי

בְּדַמְעֹתַי עֵרֵשִׁי אֲמַסָּה:

עֲשֵׂה מִבְּעַם עֵינָי

עֲתָקָה בְּכַד-צוֹרְרָי:

סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל-פְּעֻלֵי אֲוֵן

כִּי-שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:

* ואתה קרי

(יג) עלימו. תבונן ותסוכך עלימו: ויעללו צך. כסיראו שאתה תצדך לדיק יעקב וזרעו. (יג) כצנה. המקפת שלט רוחותיו של אדם: רצון כח רוח. (אפי"ימנע זלע"ז) אפֿעקסואן. ווּחָהוּגַעפֿחֻלֹּעַן: תעטרנו תסוצנו. כמו (שמואל א' כ"ג) ושאלו ואנשיו עוטרם אל דוד ואל אנשיו:

(א) אל השמינית. כבוד של שמנה נימין ושמינית שמו. וכן מלינו (ז"ה א'). פלוני וצניו על השמיני לנלח: (ג) אומלל. נשחת ודל כח. (קופודקן זלע"ז), סאדיק. קרחֿטֿ= זחס. כמו היהודים האמללים דעזדא (נחמי' ו'): (ד) ואתה ה' עד מתי. תציט ואינך דופא. (ה) שובה ה'. מחדונך: חללה נפשי. מחליו: (ז) אשחה בכל לילה מטתי ל' סחי ומאוס. (איכה ג') ותבי נצלתם כסוחה (ישעיה ה'). ממאס חני מטתי זדמעות. ומנחס חצרו עם כאטר יפדט הסוחה לשחות. ועס מי שחו. (יחזקאל מ"ז): זדמעתי עדטי חמסה. אלהלת וארטוי צמו מים: (ח) עששה. לשון עששית. עין שמאודה כסה ודומה לו באלו הוא דואה דרך זכוכית שכנגד עיניו. ומנחס פידשו לשון דקצון וכמו (לקמן ל"א) ועלמי עששו. וכן כל לשון עש: עתקה.

(ג) (ב) (ד) (ה) (ו) (ז) (ח) (ט)

ח"א חנני ה' עקידה סער ז"ג. ונפשי נבהלה סס. יגעתי באנחתי סנסדרין י"ח ק':

אחרי שהטועה לרוב
להקדים הרגה. (יב)
תעטרנו, תסוננו. והוא
מהנין הקל והת"ו
לנסתרת מוסנת על כלן.
כן דעת רש"י והספורני
וכן הוא דעת הרמ"מ.
והכחז"ע דחיק ח"ע צעזור
המשקל ויש להסיננו חצו
חין כלן מקומו.

ו (ב) אל נחם וברו
תוכן הסוד הזה
יורה חליו שתקונו הו'
צעת ספנו חת המלך
לרות רבות בני מספר
והגיעונוסו עד שערי מית.
ו (ג) אמלל. שרשו עמל
צכסילת ל' הסעול, וענינו
ינוסה הלחלוחית שזו מיתת
הנסה הלוחחת וכן כתיב
ופדח לצנון חמלל (נחום
ח') צל"ח (וועלקען).
נבהלו, מסבולת הצהלה
שתחזר כחות הדבר אשר
נחה עליו הן צנוף הן
צנסה, ולזה תרגום הרב
(ערמחטעט): (ד) ואתה
קרי: עד מתי, תוכיחני
ותיסרני, רמו הרמ"מ
לזה כפי דרכו הנחה צמו'
סתומת הכוונה שהצחתי
צסיר ג' (ע"ס ודרך
ההתפעלות החמתיות לקלר
דנרים: (ו) אשחה.
מלסון כאשר יפגש הסוחה
לשחות, (ישעיה כ"ה
י"ח): (ז) עששה,
לסון צנוי, ולזה עש כנור
לתולעת המזלה חת הצנד.
עתקה; ל' ישן וקסוי לפר
סהרנה דנרים מתקסי'
מחמת הזמן וצחוכס העין;
צוררי, צסניל לרות
שמלדין לי (רש"י) וזה
נכון, כי הסנס היותר
קרובה להשחתת הבין היא
הצרה ולח הצורר, חצל
לדעת הרחז"ע הוא שז על
לורריו ממש שהס פועלי
חון הסך פעלו, והוא
היותר נכון לענין המסך
הסיר, והרמ"מ תרגם

13. Denn du segnest den Gerechten,
Ewiger! dein Wohlgefallen
Umkränzt ihn, wie ein Schild.

6.

Verfaßt zur Zeit, als er, von unsäglichen Leiden
umgeben, fast dem Tode nahe war.

1. Dem Sangmeister auf Kiginoth mit acht Saiten, ein
Psalm David's.
2. Herr, straf' mich nicht in deinem Zorne!
Züchtige mich in deinem Grimme nicht,
3. Sei mir gnädig, ich welcke dahin,
Heil mich, denn mein Gebein ermattet,
4. - Meine Seele ist sehr ermattet,
Und du, Herr! — ach, wie lange noch!
5. Wende dich, Herr, rette meine Seele!
Hilf mir, um deiner Güte willen;
6. Denn im Tode denkt man deiner nicht,
In der Gruft — wer dankt dir da?
7. Ermüdet von Seufzen,
Schwemm' ich jede Nacht mein Bette,
Neze meine Lagerstatt mit Thränen.
8. Meine Gestalt verfällt vor Harm,
Alttert vor so vielem Drangsal. —
9. Weicht, Uebelthäter alle, weicht!
Mein Weinen hört der Herr.

חתימה כדעת רש"י, וצסימו סתימת הכונה כון גם לדעת הרחז"ע: (ט) סורי, זכור תזכור
מה שחמתני לן מענין השתנו' הסיר צמזמור ב' ומענין חזקת צחון המסודר צתחילת מזמור

רשי

תהלים ו ז

שָׁמַע יְהוָה תְּחִנָּתִי
 יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקָּח׃
 יבֹשׁוּ וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֹיְבֵי
 יָשׁוּבוּ יבֹשׁוּ רָגַע׃

(י) נתוישנה וכזדקנה עיני צכהיי' אור. ומנחס חצרו עם ויעתק משם הברה (ראשית י"ז):
 (יא) צכל לודדי. צשזיל לרות שמלידין לי: (יא) יבשו ויבהלו וגומ' מהו יסוצו יצושו פעם שניה אמר דצי יוחנן לעתיד לצא הקצ"ה דן את הדשעים של עוצדי כוכזים ומזלו' ומחייצן לביהנס והס מתרעמין עליו. והקצ"ה מחזירן וחוזר ומראה גליונין שלהם ודן אותם ומתחייצין והוא מחזירן לביהנס הדי צושה כפולה. דצי שמואל צר נחמני אומר לע"ל כל אומה עוצדי כוכזים ומזלות קודמה לאלהיה ואין עונה וחוזרין להקצ"ה אומר להם אלו קדחתם אלי תחלה הייתי עונה אתכם עכשיו עשיתם עצודת אלילים עיקר ואתי טפילה לפיכך איני עונה. שנאמר (לקמן) ישועו ואין מושיע זו עוצדי כו"מ ואח"כ על ה' ולא ענס (סס י"ח). לכך נאמר יסוצו יצושו רגע צמעט זמן:

ז

נגד אחד משונאיו המלשין אותו אל המלך והשרים.

(ב) שְׁגִיּוֹן לְדוֹד
 אֲשֶׁר־אֶשֶׁר לַיהוָה עַל־דְּבַר־יְבוֹשׁ בֶּן־יְמִינִי׃

יְהוָה אֱלֹהֵי בְּקַח חַסִּיתִי
 הוֹשִׁיעַנִי מִכָּל־רִדְפָי וְהַצִּילַנִי׃
 פֶּן־יִטְרַף כְּאֲרִיָּה נַפְשִׁי
 פֹּרֵק וְאֵין מַצִּיל׃
 יְהוָה אֱלֹהֵי אִם־עָשִׂיתִי זֹאת
 אִם־יִשְׁעוּל בְּכַפִּי׃
 אִם־גַּמְלָתִי שֶׁלְמִי רָע
 וְאֶחְלָצָה צוֹרְרֵי רִיקָם׃

ת"א שגיון לדוד, מועד קטן ב' ט"ו:

ז (א) שגיון לדוד. מנחס אמר שגם זה אחד משמות הזמר על שם הכלי. וכן פי' על שגיונות. ודעותינו פירשו לשון משגה שיתודה ויתפלל על השגיון שאמר שידה על מפלתו של שאול כמו שנאמר וידצר דוד לה' וגו' (ס"ז כ"ג). אזל ענין המזמור אינו מוכיח על כך לפי שהוא מדצר על עסקי עוצדי כוכזים ומזלות. ה' ידן עמים. ואומר אני שאמרו על עסקי יסני צנוצ (סס כ"ח) שצא עליו על עונשו של שאול כמו שפירשו דעותינו שאמר לו הקצ"ה על ידך נטרד דואג האדומי. על ידך נהרג שאול וצניו כו'. (כדאיתא בחלק. שגיאות שצקט דוד להקצ"ה להמסר ציד שונא ולא יכלה זדעו. (סא"א) והפך דוד את תפילתו והתפלל שלא יפול ציד אויב. וכן פתרונו משגה שד דוד לה'. על שגג לומר להקצ"ה למוסרו ציד אויב על דצדי שאול שנהרג על ידו. ד"א על שגיון. כנף המעיל אשר כדת לשאול: כוש. מה כושי משונה צעורו אף שאול משונה צמעטיו: (ג) פורק. לשון פרקו כזמי הזהב (שמות ל"ג): (ד) אם עשיתי זאת. מה שמפורט אחריו: (ה) אם גמלתי שלמי דעל. אם גמלתי כגמולו: ואח ללה לודדי ריקס. שיחתי את חלילתי צכרתי את כנף מעילו אם להשחית ולחללו

באור

Psalmen 6, 7.

ד' : (יא) ויבהלו עיקר ענין הצל' הוא הסתחמות והסתיון וכן כתיב ילכו מצוטים ורחיפי' (חסתר ח' י"ד), ומה הענין חל תנהל צדוק (קהלת ז' ט') רגע, ידבר עליהם ה' ויזומו. והנה לח חוכל למנוע חותי מלהעיר את נפס הקורה על עולם תפאר' הסור הזה ותין ערכו, זה (ח) מסחת פעולתו שהמסורר יסעל כל כך נוססנו עד סודמה ראות המעטה הזה צעינונו, חלק ה' רחינו את המסורר כשהוא סוכב צוללה על ערס דיו צמנים נוסלות מכעס וזעלנות. סנינתו חסך וצלהות ולמות פתחום תחור המקום מנובה נורה ונסבב, רחינו המלך קס מתטו, והמוך לורריו מצוה' נסים מעליו, ומספט ה' חריהם, צדק ובחלי חס, והוא החלק ה' המתחיל צחינת סורו ופייס צחינת רגע, כקרני צדקים המתלצים תוך הערפל. (3) מסחת מתכונתו, כי שני חלקיו המתנודים צטנעם, לרס וישועה, עולג ושמחה חסך וחור, יצוהו צו ההסתנות הגדולה הנראה מחור, והסתננות יחד יוליה האחד השלם, שהוא תכלית כל יופי, וכבר

10. Der Herr erhört mein Flehen,
Der Herr nimmt meine Bitte an.

11. Schmachvoll stürzen meine Feinde alle
Zurück! ein Wink! — sie sind zu Schanden!

7.

Gegen einen seiner feinde, der, beim Könige und den Großen, als Angeber gegen ihn auftrat.

1. Ein Schigajon David's, daß er dem Ewigen sang, Bei Gelegenheit des Chusch eines Seminiten.
2. Ewiger, mein Gott, auf dich vertraue ich, Hilf mir wider die Verfolger, rette mich!
3. Daß man mich nicht zerreiße, wie ein Löwe Erdrosselt, wo kein Retter ist.
4. Ewiger, mein Gott! habe ich dies — gethan; Hat solches Unrecht meine Hand befleckt;
5. Vergalt ich Böses einem Gutgesinnten; Drückt' ich den, der mich umsonst gehaßt,

צחרנו צהקדמתנו נועם פעולת השתנות החלקים ואחדות הכללי צנפס :
 (א) שגיון, יש חומרים טבס זה אחד משמות כלי הזמר ומה טעם לדוד והי' רחוי לכתוב למנלח על הסגיון, ולדעתו תורה זאת התיצה על גדר הסיר ומתוהו רק סנימים האלר אשר שנתה מננינתיו לח ידענו לפרטו כפי עזמותו, ולזה לח הנבמה הרס"ת חלח חמר (חיוך סניון) כמו שחומרים צל"ע (חיונע חדע, חיונע חדיללע), שהס גדרו סורים מתחלפים, והרצ מספורני פותר חותו טעסוע מלסון ונחצנת' תסנה תמיד וגס זה יתכן, אך טנכל זה לח סר מחיות סימן גדר הסיר כמו תכת', משכיל : כוש צן ימינו, נראה שרצ צני צנומין היו לו לחרוצי עזור שחול אחיהם וחמעי וסנע עדים. והי' גס זה אחד מהס שהלסנינו עליו מחור חל המלך והסדים וחסטר סנפל צרסחו אשר עמן לו כסיוס הסיר : (ג) יטרף, העורף חת נססי כחצר חצריה סורק צחין מליג, כך סיעור הכתוב לדעת הרס"ת : (ד) זאת, שהלסין עליו עתה : (ה) שלמי, מנקס סלומי רע, סס הכלל : ואחלצה, טעמו היסך כמו וחלחלה וכן רניס כצס כצני סמלה סלמה, ור"ע ספורני חמר סנה כוס צן ימיני הלסין חת דוד חל שחול לחמרי. סדוד היה יכול לתסוס חת החויצ צמלחמה והסיצ חחור ימינו צודון ונתן לו מקוס לנוס, חס הי' צחמת עול גדול ותריד' צמלכו ועל זה חמר חס עשיתי זאת ובמלתי חת המלך שהוא חיס סלומי רע. וחללנה ענינו כדרכו, כלומר שהמלטתי לורני ריקס חו יתן ה' סירדף חויצ

רשי

ולבעמידו ריקס. וצנחאה עשיתי חלח להודיע שהיה מסור צדי להודנו ולח הרגתיו

רשי"י

תהלים ז

<p>יִרְדּוּךָ אֹיִבִי וְנַפְשִׁי וַיִּשָּׁג וַיִּרְמָם לָאָרֶץ חַיִּי: וּכְבוֹדִי לְעָפָר יִשְׁכַּן סִלָּה: קוֹמָה יְהוָה וּפְאַפְּךָ הַנְּשֵׂא בְעֵבְרוֹת צוּרֵי וַעֲוֹרָה אֵלַי מִשְׁפַּט צְוִיֹּת: וַעֲדַת לְאֻמִּים תְּסוּבְּכָךְ וַעֲקִיָּה לְמָרוֹם שׁוֹבָה: יְהוָה יִדִּין עַמִּים שְׁפַטְנִי יְהוָה בְּצַדִּיק וּבְתַמִּי עָלַי: יִגְמַר-נָא אֶרֶץ רְשָׁעִים וּתְכוֹנֵן צַדִּיק וּבַחֵן לְבוֹת וּכְלִיֹּת אֱלֹהִים צַדִּיק: מִגְּנֵי עַל-אֱלֹהִים מוֹשִׁיעַ יִשְׂרָאֵל לֵב. אֱלֹהִים שׁוֹפֵט צַדִּיק וְאֵל זֶעַם בְּכָל-יּוֹם אִם-לֹא יָשׁוּב חֲרָבּוֹ יִלְמוֹשׁ קִשְׁתּוֹ דָּרָד וַיִּכּוֹנֶנָּה: וְלוֹ הַכִּין כָּל-יְמֹת חַצְיוֹ לְדַלְקִים יַפְעַל: הִנֵּה יַחַבֵּל-אֹזֶן וְהָרָה עֵמָל וַיִּלְדֵּשׁ שִׁקָּר: בְּזֶרַע כָּרָה וַיַּחַפְּרֶהוּ וַיִּפֹּל בְּשַׁחַת יַפְעַל:</p>	<p>(ו) זאחללה ל' הפסעת צגדים: (ז) קומה ה' צאפך. על שונאי כגון ישצי ואחיו ופלטתים ולא אמסר צידם: הנשא התפאר להראות נקמת עצדך צהתעצדך עליהם: ועודה אלי. שאוכל לעשות צהם מטפט נקמה אשר לויתוהיכן לוית. תרועם צצט צרוז (לעיל צ'). ואיצתי את אוציק (שמות כ"ג). זה מלאתי צמדדט: (ח) ועדת לאמים תסוצכך. אם יחזרו אחריך גייסות של עכו"ם להושיעם אל השמע לקולם. התרחק מעליהם וסוצ ושצ צמקומך צמרום (דפוטא צלע"ז). דעפושער, פעררוויגערן ד"א למרום סוצה. להראות להם שידך עליונה: (ט) ה' ידון עמים. הפוך הדין מעלינו ותנכו על עכו"ם: ידון. לשון יסודין: שפטני ה' כלדקי. ואת ישראל שפוט לפי מעשים טוצים טצידם ולא לפי העצירות: (י) יגמר לשון כליון, וכן פתר מנחם גמד אמר (לקמן י"ג) גמד חסיד וכן כלס. (סא"ח) ותכוון לדיק וצוחן לצות. אתה יודע מי הוא הלדיק שתכוננהו: אלהים לדיק. כן שמך: (יב) שופט לדיק. אתה לשפוט לדיק: זועם צכל יום. כשרואה את מעשה הרשעים: (יג) אם לא יסוצ. הרשע מדשעו:</p>
--	---

ת"א ואל זועם צרכות ח' ז' סנהדרין י"ז ק"ח.. עכ"ס ח' ז'
עקידה טערי ס' כל המזמור.
חרצו ילטוט. הקצ"ה עליו ילטוט. (פורצידא צלע"ז) פרעפארער.

Psalmen 7.

כ"א

נפשו וגו' : ריקם , תוח
 לליררו : (ו) ירדף ,
 מורכב מקל ופיעל, וסוף
 תשוב' התנחי לנו' אז חני
 מקבל עליו סחויז ירדפני
 ויסיבני : וירמם , מסל
 למיתם ציון, טירתסנו
 צובליו : וכבודי, ענינו
 סוף אחר מותי יתן את
 שמי לנזו ולחרסה צבויס,
 כי לחיס נכזד תהי' חרפת
 עולם לער גדול מן התו',
 ודרך המסורר שהחל זקטן
 ונכדול כלם : הבהמ"ח.
 וכבודי , כלומר וסמי
 הגדול שעציתי לי נכזורים
 יהי' מחולל ומצומה מדה
 כנגד מדה, חס העוה
 במלחמה יהיה גם עונשו
 במלחמה : (ז) קומה ,
 יתנשא המסורר מועקת
 האנחה לקרוח מספט נקמה
 על חויזיו : הנשא,
 התסחר בעצרות לוררי
 ר"ל הרחה חותם שעזרתך
 קסה משלהם : ועורה ,
 ועורר צעילי את המספט
 אשר לויח צעולמן : (ח)
 ועדת , כלומר ססטני נבר
 קהל רב וידעו כל חזקן
 כי לח רשעתי : ועליה ,
 על העדה , כענין

6. So mag der Feind verfolgen meine Seele ;
 Mein Leben hin zu Boden treten,
 Und meine Ehre legen in den Staub.
7. Auf, Ewiger, erhebe dich in deinem Zorne,
 Hoch, über meiner Feinde Wüthen,
 Und rüge nun für mich, das Recht, das du
 geboten.
8. Versammle Völker um den Richterthron,
 Und wende dich gen Himmel über sie.
9. Der du den Völkern Recht sprichst, richte mich,
 Mein Gott! nach meiner Redlichkeit und Unschuld.
10. Der Bösen Tücke laß verschwinden, des Gerechten
 Beste steh'n.
 Gerechter Gott! der Herz und Nieren prüft!
11. Mein Schild ist bei dem Herrn,
 Der frommen Herzen hilft.
12. Gott richtet den Gerechten,
 Und den, der täglich frevelt.
13. Kehret er nicht um, so ist sein Schwert gewetzt.
 So spannt er den Bogen, richtet ihn:
14. Legt an sein tödtliches Geschöß,
 Und jählings treffen seine Pfeile.
15. Wer Bubenstück empfängt, wer unglückschwanger ist
 Bringt eine Fehlgeburt zur Welt.
16. Der eine Grube gräbt und aushöhlt,
 Sinkt in die Gruft, die er gemacht;

ויעל חלבים מעל חזרהם, והטעם להרחות את גדלך ואת ידן החזקה, והוד מלילת הפ' הזה
 יוצן צעיון מעט : (ט) ה' ידן עמים, נוסח המחמר ותחרו. (י) גמר, לשון כליון כמו
 כי גמר חסיד וסעור הכתיב כפי הרב"ח כך חתה חלבים לדיק וצותן לצות וכליו, ונמר וגו'
 ותכונן לדיק : (יא) מושיע, תוחר לחלבים (יב) ואל, טופס את הזועם בכל יום, כי
 זועם עומד, וכלל יום יום הזמן לזועם ויהי הססיק. צעל צ' דלתות נלמדו'. (ע) הקדמת הרב"ח
 לסיבת היס : (יג) אם לא יסוד, הרטע מרשעו : ילשוש. הקצ"ה, וכן דרך, ויכוונת, הכין,
 ופעל כלם פעולת ה', הלך הרב צום כפי שיטת רס"י ע"ס : (יד) לדולקים, לרשעים הדולקים
 את הדולקים (ל' רס"י) אך יש להסיב על זה שחז היה רחוי לכתוב לדולקים ורחם שלום נחר
 הרב"ח נ"י צדעת הרחצ"ע שחמר עשה חרצו לטינה כחש צוער' (אך שהיה מלרף כל הפעולות אל
 הרטע כפי טעמו), ויהי' לפי זה שיעור הכתוב יפעל הפועל את חליו למען יהיו דולקים
 וימותו תסרה, וענין הדליקה יורה : (ח) על תחירת הרדופה כמו. כי דלקת אחרי (וצ') על
 הסרים, כי מטנע האש שיחכל חיש סניג, והעיר הרב נ"י על כל הורחות התינה הזאת דסתי
 תינות החשכניות, (יעהלינגם ערעס) : (טו) וילך סקר, וי"ו לתצורת התנחי כו"ו ויסל צסחת
 יפעל, והפ' הז' מוכיח על הקודם לו כחמרו חס יחצל אדם חזן והרה עמל אז ויליד סקר, כלל וחת"כ
 פרט, חס צור כרה ויחסדהו חז וסול צסחת יפעל, וטעם יחצל כמו חזלה ילדתך, ויפס המטיל המסורר

רש"י

בערייטע : וידרוך קסתו : (יד) ולו. ולרשע הכין הקצ"ה כלי מות : לדולקים. לרודפים
 כמו כי דלקת אחרי (צדאסית ל"ח). וכן פירושו חליו להרוב את הרשעים הדולקים את
 הדולקים יפעל הקצ"ה ויזמינם להמיתם כל דליקה לשון דדיפה היא : (טו) יחבל. ל' הריון
 ולידה כמו (סיר ח') שמה חצלתך חמך : והרה עמל וילד סקר. כל מה שהוא מוליד
 ויגע הכל מסקר צו שאינו מתקיים צידו. מת"ל אמר כל מה דסקרא מוליד פחתא

רש"י

תהלים ז ח

ישוב | עמלו בראשו
ועל קדקדו חמסו ירד :
אודה יהוה כצדקו
ואזמרה שם יהוה עליון :

(יז) נס"ל : (יח) אודה
ה' כלדקו . כשילדיק
הדין הגמור לשפוט
הדשעים כדשעס :

(יח) ח (א) הגיתית . כלי
זמר ש"ל מגת שס
מלוים אומנים לעשותם
ורבותינו אמרו על
אומה שעתידה לידרך
כגת כמ"ס (ישעיה ס"ג)
פורה דרכתי לצדי
אך ענין המזמור אינו
מוכח : (ב) מה אדיר
שמך . יותר מכדי כח
מדת התחוננים לא היו

ח

התעוררות נפשו על רוממות הבורא וחסרו וטובו.

(א) למנצח על-הגתית מזמור לדוד :

(3) שכינתך ציניהם : אשד
תנה הודך על השמים .
ראוי שתתנהו על

(ג) עוללים ויונקים השדות
שכינתך צמקדש ותקנת
להודות לך עוז מפי
הלוים והכהנים שהם
צני אדם גדולים לכלוך
בעוללים ויונקי שדים :

(ד) עוללים ל' ועוללתי
צעפר קדני (איוב ט"ז)
ועל שס הלכלוך נקדאו
כל תיכוקות עוללים :

(ה) להודיעם כי עמך
אנחנו . להשצית חרפת
אויב ומתנקם האומר לא
טוים אתם משאל

(ו) אומות ואני כשאני רואה
שמך וגו' אני תמיה
צלצי מה אנוש כי
תזכרנו : (ז) ותחסרהו
מעט מאלהים וגו'
מאלהים לשון מלאכים
שנתת כח ציהושע
להדמים החמה וליצט

את הירדן . צמטה
לקרוע מי ים סוף
ולעלות למרום .

יהוה אדננו

מה-אדיר שמך בכל-הארץ
אשר תנה הודך על-השמים :

מפי עוללים | ויונקים יסדת עז
למען צורריך
להשבית אויב ומתנקם :

כי-אראה שמיך מעשה
אצבעותיך

ירח וכוכבים אשר פוננתה :
מה-אנוש כיתזכרנו

ובן-אדם כי תפקדנו :
ותחסרהו מעט מאלהים

וכבוד והדר תעשרהו
תמשילהו במעשי ידיך

כל שמה תחת-רגליו :

(3)

(ג)

(ד)

(ה)

(ו)

(ז)

ת"א ח' אדונינו שנת ט' ס"ה . מפי עוללים - סוטה ס' ל'
עקרום ת"ר כל המזמור : מה אנוש שנת ח' ס"ה סנסדנין דף
ג"ט . ותחסרהו מעט ר"ס ח' כ"ח נדרים דף ל"ט :

באור

Psalmen 7, 8.

רעיון הנפש ומחשבתה
 והולחתם מן הכח אל
 הסופל לחזלת והריון וילדת
 החסם : (ח) אודה
 הנה ראיוו שהתחיל
 המסורר בקול מר ונמוך
 ונתחננוים ויבדל צטחורו
 חמלות נססו אחת אחת
 עד ספיים צהלל והודיה
 וזה דרכו התמידית כחשך
 כזר הערכו על זה
 צסקודמתיוו , ונרהח שלה
 הפניו הרם"ת הפ'החחרון
 צסו' מיוחד מן הקודמים
 לו, להביד סזה פרו הסור
 ותועלתו , וחליו כיון
 המסורר טיט להודות לה'
 כלדקו ולזמר לטס עליון :

17. Sein Unglück trifft auf seinen Kopf:
 Sein Unrecht stürzt auf seine Scheitel nieder.

* * *

18. Ich will den Herrn nach seiner Gerechtigkeit preisen,
 Des Höchsten Namen, dem Ewigen lobsingend.

8.

Schwungreicher Seelenerguß über die Erhabenheit
 des Schöpfers, seine Liebe und Güte.

1. Dem Sangmeister auf Gitith, ein Psalm David's.

ח (א) גת'ת, טס כלי
 הזמרו : (ב) ה'
 יתכן שהמלך תקן זה המזמור
 לעת ערב רחוקו צטוהר
 עלס הרקיע חת הככבים
 חסר מי יוכל לספור
 לצחם . ונתוכס הינח
 כמלך עומד צין ענדיוו
 ונתעוררה נססו על רוממת
 הטס צ"ה ובדולתו חשך
 לכלס צטמות יקרח ולו
 המלוכה צכל ופתח וחמר
 ה' וגו' : תנה , טס הסופל
 כמו דָּעָה דַּעַת דָּרָה
 דָּרַת . כן תָּנָה תָּנָת .
 תָּת תָּתוּ לעד , וטעור

2. Unendlicher! Gott, unser Herr!
 Wie mächtig ist dein Nam' auf Erden,
 Da deine Majestät am Himmel glänzt!

3. Der Säuglinge und Kinder Lallen
 Befestiget dein Reich, beschämt den Sünder,
 Und stürzt den Feind, der Rache schnaubt.

4. Betracht' ich deiner Finger Werk, den Himmel,
 Den Mond, die Sterne, die du eingesetzt.

5. Was ist der Mensch, daß du noch sein gedenkest,
 Der Erdensohn, daß du dich seiner annimmst?

6. Hast ihn den Engeln wenig nachgesetzt;
 Hast ihn mit Ehr' und Schmuck gekrönt;

7. Ernennst ihn zum Beherrscher deiner Werke,
 Und legst zu seinen Füßen Alles:

הכתוב חתה שנתכת הדין
 על הסמים מה חזיר סמך
 גם צכל החזן : (ג) יסדת,
 הקמת והחוקת : עוז, טס
 סונח על הכח העליונים
 והיח כח המלכות
 והממשל , צל"ח (דע'
 גירונג רייך) וטעור

הכתוב כן הוא כי עוללים ויונקים החלטים כל כך עד שלא יוכלו דבר , והנה הם מחוד
 תחת מדרכת ולדי הצמחה, וצבגולם הלח המה מושלי החזן ומלחה צכח נסס המטכלת חשך
 צהס, זה יורה על מלכותן צעולם : למען , סתירת לוכריך החומרים חין חלהיס כמו למען
 סוררו (ה' ט') : ופתנקם , על המחמינים : (ד) כי חרחה סמך , פסוק זה סיוע לדבריו סתקון
 פסיר הים צלילה לפי שלא זכר הטמט : (ה) מה חנוט , תמלח סתחפסר כחן הסוצת סתנחיס
 ופלאו כי חרחה סמך אז חומר אל לצי מה חנוט וכו' ודרך המסורר לקצר ציתוסיס , כן
 ציתוסיו הדברים כן ציתוסיו המחמרים , מטעס שהעירותי צהקומתי , הרמיו הרם"ת על החסרון
 סזה צסימן סתימת סכוונה שהעמיד צין סני חלו הפוסקים : אנוש, החנוט : ובן חדס, חצינו
 סכחטון לקח מן החמה : תזכרנו , חין זכורה חלח עלות על המחשבה צלנד וסקודה יותר ממנה
 סכל סקודה צמקרח סוח לסון סומת עין , חס לרצון צל"ח (חכנעהאען) חס לחרון צל"ח (חחכדן) :

רש"י

תהלים ח ט

צַנְה וְאַלְפִים כָּלָם וְגַם בַּהֲמוֹת שָׂדֵי :

(ח) וצאליהו להחיות את המת: (ח) צנה ואלפים. לאן וצקר כמו (דברים כ"ה) שגר אלפיך. לנה לשון פעולה הוא כמו (צמד צ"ג) וגדרות ללאנכס. (אוצרילדין זלע"ז או בעטאיל, פיר דחז פיעה. יש מדרשי אגדה ואינס מתייטצין לפי המקראות:

צַפּוֹר שָׁמַיִם וּדְגַי הַיָּם עֵבֶר אֲרָחוֹת יַמִּים :

(ט) עלמות לצן עלמות צנו אצטלוס. ולא יתכן פתרונו מפני אומרו לצן ולא אמר הצן. ואין לו צמזמור עדות וזכרון לאמץ זה הפתרון. ויש פותרין עלמות לצן. ככל. ואף זה לא יתכן להפוך את השם ואין צמזמור זכרונו ס"א.

יְהוָה אֲדוֹנֵינוּ

(י) וראיתי צמסודה הגדולה שהיא תיבה אחת שהרי חיזר לה (לקמן מ"ח) והוא נהגנו עלמות פתרו מנחס ודונס מה שפתרו. ואינו נראה צעיני. וראיתי צפסיקתא שהענין מדבר צעמלק ועשו, בערת גוים שם מחית. ואומר אני למנלח עלמות לצן. שיר זה לעתיד לצא כשיתלצן ילדותן ושחרותן של ישראל ותגלה

מִהָאָדִיר שָׁמַיָּהּ בְּכָל־הָאָרֶץ :

ט

תפלה נגד האויבים ואלהים יושיע את הנדכאים.

(א) לַמְּנַצֵּחַ עַל־מוֹת לַבַּן מִזְמוֹר לְדָוִד :

(א) וזכרון לאמץ זה הפתרון. ויש פותרין עלמות לצן. ככל. ואף זה לא יתכן להפוך את השם ואין צמזמור זכרונו ס"א.

אֲוֹדָה יְהוָה בְּכָל־לִבִּי אֲסַפְּרָה כָּל־נִפְלְאוֹתֶיךָ :

(ב) וראיתי צמסודה הגדולה שהיא תיבה אחת שהרי חיזר לה (לקמן מ"ח) והוא נהגנו עלמות פתרו מנחס ודונס מה שפתרו. ואינו נראה צעיני. וראיתי צפסיקתא שהענין מדבר צעמלק ועשו, בערת גוים שם מחית. ואומר אני למנלח עלמות לצן. שיר זה לעתיד לצא כשיתלצן ילדותן ושחרותן של ישראל ותגלה

אֶשְׂמַחָה וְאֶעֱלֶצָה בְּךָ אֲזַמְּרָה שִׁמְךָ עֲלִיּוֹן :

(ג) וזכרון לאמץ זה הפתרון. ויש פותרין עלמות לצן. ככל. ואף זה לא יתכן להפוך את השם ואין צמזמור זכרונו ס"א.

בְּשׁוּב־אֵיבֵי אַחֲזֹר

(ד) וזכרון לאמץ זה הפתרון. ויש פותרין עלמות לצן. ככל. ואף זה לא יתכן להפוך את השם ואין צמזמור זכרונו ס"א.

יִבְשְׁלוּ וַיֵּאבְדוּ מִפְּנֵיךָ :

(ה) וזכרון לאמץ זה הפתרון. ויש פותרין עלמות לצן. ככל. ואף זה לא יתכן להפוך את השם ואין צמזמור זכרונו ס"א.

כִּי־עָשִׂיתָ מִשְׁפָּטִי וְדִינֵי

(ו) וזכרון לאמץ זה הפתרון. ויש פותרין עלמות לצן. ככל. ואף זה לא יתכן להפוך את השם ואין צמזמור זכרונו ס"א.

יִשְׁבַּת לְכַפֵּא שׁוֹפֵט צְדָק :

(ז) וזכרון לאמץ זה הפתרון. ויש פותרין עלמות לצן. ככל. ואף זה לא יתכן להפוך את השם ואין צמזמור זכרונו ס"א.

גְּעַרְתָּ גּוֹיִם אַבְדָּתָ רָשָׁע

(ח) וזכרון לאמץ זה הפתרון. ויש פותרין עלמות לצן. ככל. ואף זה לא יתכן להפוך את השם ואין צמזמור זכרונו ס"א.

שָׁמַם מַחִית לְעוֹלָם וָעֶד :

(ט) וזכרון לאמץ זה הפתרון. ויש פותרין עלמות לצן. ככל. ואף זה לא יתכן להפוך את השם ואין צמזמור זכרונו ס"א.

נדקתם ותקדצו ישועתם שימחה עשו. עלמות ילדות. לצן כמו ללצן. ומנחס פתר עלמות לצן. נבינות ללמד וכה פתרונו. למנלח עלמות לצן למסודר נבינות ללמד יהיה לצן. כמו להצין ולצונן. עלמות על שם כלי שיר ששמו עלמות כמו שאמר (וצספר זה מ"ו) על עלמות שיר. ודונס פתר לצן. שם אדם שהיה שמו לצן שהיה נלחם צדוד צימים ההם. ומה שהוא אומר בערת גוים אצדת רשע. הרשע הזה הוא לצן ההודג עם נקיים ואעפ"י שאין אתה רואה צמקום אחד אדם שהיה שמו לצן רק צמקום הזה כן אתה מולא צמלכיס אחרי' שאינו נכתבים צמקרא רק פעם א' ס"א: (ב) כל נפלאותיך. גאולה האחרונה שסקולה כנגד כל הנסים כמו שנאמר

Psalmen 8, 9.

באור

(ז) שמה, מן סת נפוש
 ס"ח. (ח) צנה, הזיעה
 ורחם חין יעלה המסורר
 צמדרנות מעלה מעלה
 עד שמגיע חלקה האחרון,
 כי להנחות כח ממסלת
 האדם צהנרתיס יתחיל
 מהלחן שהוא החלט וסייס
 נחיתו יער שהס החוקים
 צנהמות וצינס החלקים
 לחלק האמצעי וחת"ז
 יאמר לח לצד צחלו הקרובים
 סניו צחין חצל נס
 צהרחוקים ממנו, כלסור
 שמים ודני הים יתפסע
 מלכותו: (ט) עובר,
 האדם חרות, ימים מלת
 הים הציחתהו על הרעיון
 חזם (הרמיו הרה"מ
 על זה צפי' סה"כ כדרכו)
 הכולל צו כל מעלת נפש
 האדם, עולם תחזולותיו
 להחיות את נפשו ציסוד
 סלח נולד צו, רוצ בצורתו
 וחמלותו לעמוד נבד סערת
 הים והמון גליו, תוקף
 סללו צידיעת הככבים
 ומעמדם ומהלכס -
 עוצר חרות ימים זה
 הנצול החילון ופה עמל:
 (י) ה', סייס המסורר
 צמה דפתח, וחין

- 8. Das Lamm, den Stier, und auch Gewild;
- 9. Was in der Luft, was sich im Wasser regt —
Er bahnt sich Wege durch die Meere!
E h o r.
- 10. Unendlicher! Gott, unser Herr!
Wie ruhmvoll ist dein Nam' auf Erden!

9.

Gebet wider die feinde, und daß Gott den Unterdrückten beistehe.

1. Dem Sangmeister auf Muthlaben, ein Psalm David's.

- 1.
- 2. Von ganzem Herzen dank' ich dir
O Herr, erzähle deine Wunder alle.
- 3. Dir frohlock' ich, sing' ich Jubelgesang;
Deinem Namen tönt mein Saitenspiel.
- 2.
- 4. Da, hinter sich entweichen meine Feinde;
Dein Zornblick stürzt sie hin, sie sind nicht mehr.
- 5. Du führst mir Recht und Sache aus,
Gerechter Richter auf erhab'nem Throne!
- 6. Strafft Barbaren, bringst Frevler um;
Kottest ihre Namen ewiglich aus.

זה צלי טעם ופנה חלח צכונה מיוחדת וכלל כירות להיות כל חלקי הסיר נאחזים צאנודה
 חחת ונצחר חת דצרינו ציתר צחור, הנה ידוע לכל מצון דצרכי הנסע, שההתצודות והשקט
 הלילה יעוררו את הנסע יותר משחר עתו היום, ולזה נתפעלה נפש דוד כל כך צהצפת
 ירה וככזיס עד שספך חת לצו צמחמר קלר רוצ הענין ה' וכו', חן צהשתפכות ההיה יחצד קלת
 מהתעוררות החזקה כידוע, ויחצ כ"כ השקט צלצצו עד שיוכל לפרט מה האחרות, ויותר שהחריך
 הזמן יוסיף הפרטיות צצורו, ויאמר חין צח הרעיון הזה צנסאו, עד שדצרינו הנעימים היוצאים
 מן הלצ יכנסו גם צלצ השומעים ויפעלו צם חרותה הפעלה שהיה צלצ המסורר ע"י ההצטה ויאמרו
 גם הם ה' וכו', וזה ענין הק ח ה ר שהציה מר"מ, שהוא מדת השומעים: ומי לח יראה הוד
 מתכונת הסיר הזה ונעיותו? תחלתו כלל ימלא חה הנסע נפש השומע כולה, משס יתפסע חחת
 חחת והיה לפיטיס, עד אשר תרגיס הנסע כל אחד מהחלקים צצורו היטצ, והפרטיס החלה צעלמס
 ידריכו חת הנסע לקנלס ולהסקיפס יחד, עד שיטיצו כלס ויכנסו צכלל הרחשון ועז"הז סיצצ
 סיצצ הולך הסיר, ראשו חחו צונצו, והכל בתמונה ענולה שלימה, צלי קלות וצלי חדוד וכצצ
 צחתי כללים הענינים החלה צהקדמתי:

(א) מות לבן, טס צלי הסיר: (ד) מפניך, תינת סנים נשתצח חלל הסס צ"ה תורה
 תמיד על ההשנחה, כי המשכיה על דצר מה יסוצ הפנים חליו, והנה יס פניס לצרון
 ויס פניס לחרון יחר ה' פניו חליך (צמדצד ז' כ"ח) לצרון וסני ה' צעוסי דע (לקמן ל"ד י"ז), חרון
 חפי, וצחוסן הרחשון יתכנתנו הרה"מ (חנעליץ) וצחוסן הס' (לחרכבליק): (ה) שופס לדק,
 חטר וצנת לכסח מטפס: (ו) גערת ידוע סחלל הסצ"ס הולין והצור והעטיה הכל חחד, ותצן מזה

רשי

(ידמי' ט"ז) לא יאמר עוד חי ה' אשר העלה וגומר: (ח) משפטי ודיני. תיבות
 כפולי צמקרא וחין חילוק ציכיהם כמו משפטי ודיני צשמי' עדי וסהדי צמדומיס
 (חיוצ ט"ז) עלמיו חפיקי נחושה גרמיו כמטיל צרזל (טס מ'): יצנת לכסח. כסח
 המשפט. (ו) גערת גוים. עמלק ראשית גוים (צמדצד ט'): חצדת דטע. עשו: טמס

תהלים ט

רשי

הָאוֹיֵב תָּמוּ חַרְבוֹת לַנֶּצַח
וְעָרִים נְתַשְׁתָּ אֶבֶד זְכָרָם הִמָּה :
וַיְהוֶה לְעוֹלָם יֹשֵׁב
כּוֹנֵן לְמִשְׁפַּט כְּסָאוֹ :
וְהוּא יִשְׁפֹּט תָּבֵל בְּצַדִּיק
יָדִין לְאֲמִים בְּמִישְׁרִים :
וַיְהִי יְהוָה מְשַׁבֵּב לַדָּד
מְשַׁבֵּב לְעֵתוֹת בְּצָרָה :
וַיִּבְטְחוּ בָהּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ
כִּי לֹא-עֲזָבָתָ דְרָשֶׁיךָ יְהוָה :
זָמְרוּ לַיהוָה יֹשֵׁב צִיּוֹן
הַגִּידוּ בְעַמִּים עֲלִילוֹתֶיךָ :
כִּי-דָרַשׁ דַּמִּים אֹתָם זָכָר
לֹא שָׁכַח צַעֲקַת עֲנִיִּים :
חַנְּנֵנִי יְהוָה | רְאֵה עֲנִי מִשׁוֹנְאֵי
מְרוֹמָי מִשְׁעַר־יַמּוֹת :
לְמַעַן אֲסַפְּרָה כָּל-תְּהִלָּתֶיךָ :
בְּשַׁעַר־בַּת-צִיּוֹן אֲגִידָה בִּישׁוּעָתֶךָ :
שָׁבְעוּ גוֹיִם בְּשַׁחַת עֲשׂוֹ
בְּרִשְׁתְּ-זוֹ מִמֶּנּוּ נִלְכְּדָה רַגְלָם :
נִוְדָע | יְהוָה מִשְׁפַּט עֲשָׂה
בְּפוֹעַל כַּפָּיֹו נִוְקֵשׁ רָשָׁע
הַגִּיּוֹן סָלָה :

(ז) מחית, כי מחה למחה (שמות י"ז): (ז)
האויב תמו. כי חרבות השנאה לכלח הם עליו כחרצ חדה. ד"ל חרבות לכלח. אותו אויב שחרבות שנלחו היתה עלינו לכלח. וזה הוא מי שנלמד צו ועצרתו שמדה נלח (עמוס א' י"ח). ל"ל חרבות לשון חרצן וכן פתרונו תמו חרבות לכלח. וכן נאמר (ציוקאל ל"ה) שממות עולם אתנך ועדיך לא תטובה ועדים נתשת כי תאמר אדום דטטנו וגו' ונטו ונצנה חרבות כה אמר ה' לצלות המה יצנו ואני אהרום (מלכי א') : אצד זכרם. אותה השעה. (ח) וזה לעולם יטצ וגו'. שם שלם וכטא שלם כמו שנאמר כסאו. אצל קודם שימחה כתיב כי יד על כס יה (שמות י"ז) כס חסר ושם חלוק: (ט) והוא ישפט תצל צלדק ידיו לאמים צמישרים. עד צא הקץ היה רגיל לשפטם צדממים. לפי מישרים המלווין צהם דן אותם צלילה כשהם ישנים מן העצירות: (י) ויהי ה' משגב לדך. לשון דכא (אילאמי כיסיה צלע"ז). לאנגישאנט. דעט טווחכען. לעתים כשיכוון למשפט כסאו. יהי' משגב לישראל שהם דכים לעתות צלדה עתים של לדה:

* ענוים קרי * כנ"א הדל"ת בקמ"ץ ת"א האויב תמו הוריות ב' י"ד:

(יב) זמרו לה' יושב ציון. כשיחזיר ושיצתו לציון יזמרו לו כן: (יג) אותם זכר. את הדמים שנשפכו בישראל: (יד) חננני ה'. עתה צבולה: מרוממי. צבולתך: (טז) טבעו גוים. זו

לט באור

Psalmen 9.

3.

- 7. O Feind! die Trümmer sind hin!
Die Städte, die du verheert —
Verschwunden, sie sammt ihren Spuren,
- 8. Aber ewig herrscht der Herr,
Fest steht zum Gericht sein Thron.
- 9. Er richtet nach Gerechtigkeit den Erdfreis,
Spricht sein gerades Urtheil über Nationen.

4.

- 10. Der Herr wird Zuflucht dem Bedrängten sein,
Zuflucht in des Trübsals Zeiten.
- 11. Dir vertrauet, wer deinen Namen kennt;
Denn du verlassest sie nicht, die nach dir fragen,
Herr!

5.

- 12. Lobset dem Herrn!
Dem Throner zu Zion!
Verkündet den Völkern
Seine Wunderthaten.
- 13. Der Blutschuld Rächer
Hat ihrer gedacht;
Vergift das Klagegeschrei
Der Unterdrückten nicht.

6.

- 14. Sei mir gnädig, Herr! sieh' mein Leiden unter
Feinden!
Der du aus des Todes Thoren mich erhebest,
- 15. Auf daß ich deinen Preis verkünde;
In Zion's Mauern, ob deiner Hilfe; sänge:

7.

- 16. Gesunken sind die Barbaren
In die Gruft, die sie gegraben;
Gefangen ihre Füße
Im Netz, das sie eingelegt.
- 17. So wird der Ewige erkannt;
Das Recht, das er verschafft. —
Verstricken muß der Frevler sich
In eig'ner Hände Werk.
O, des großen Gedanken!

כוונת הרב המתרגם שתרגם בערת (סכרלפסט) תינה שהונחה על גס על תוכחת דברים (יעמחנד מיט ווארט מען סטרלפסט) גס על העונס הנח עקב החטח ומיט חיינער סטרלפסט בעלעגטן): גוים, תינה זו הונחה רחשונס על כל חומס ולסון וחק ישראל כלל כדכתבו הגוי הגדול הזה (דברים ד' ו') (פחלק) חלל לסעמיס תור' על שחר החומות כלל חסר לח מישראל המס, כמו בחו גוים זנחלתך (לקמן ע"ע ח') תרגומו (הידן), וגס כל פוסי תוענות העכו"ס וחס הס מישראל יקראו גוים כדכתבו חל בני ישראל חל גוים המורדים (יחזקאל ז' ז') שחס היה סעורה סס כמו עס היה ראוי לכתוב חל הגוי המורד, חך הורחתס כמו חנסיס רשעים, וכנה הורחתס על הרוב צעירים הללו, ונחוסן הזה תרגום הרב (זחרזחן), כי תינה זו היא תינת יונות הורחתס על הנכרו חסר לח מחין יתן הוא והיוניס לבדל יתרונס צדעות ונימוסיות על שחר העמים, הפנחו לחמר, חנחו קרוחיס חדס וחין חיס חמר קרוח חדס ולנה כנו ג"כ כל חיס ננער מדעת צסט (זחרזחן) כי חיס נכרי וחיס ננער מדעת היו לחחד צעיניהס, חלל חחרי חסר הועתק תינה חזחת ללסון חשכנו עונה הורחת הנכרי, והווחת רק על חיס פוחו חכורי וצליעל: רשע, סס הכלל כמו ויהי לי שור וחמור (רחשית ל"ז) ולנה לח נודע: (ז) האויב,

הס"ח, היא ס"ח הקריחה (וואקאטיין) והמסורר צעולס דמיונו יחסונ חת החויב כאלו הוא צפניו ויסור הדבור חליו: חרבות, חסר עשית לעשות לך סס דחיינו סנטסת. ערים ועשית מהס חרבות, למען יסתומס העונר ותקרח הסמחה לתל עולס על שחך, חלל תוחלתך נכונת כי גס מן התל הזה נחנד הזכרון לח יזכר ולא יסקד וחיס חיסה תהלתך, תנין מזה סימן סתימת הכוונה שהנזח הרב צ' פעמיס צס"ז: (ח) ויהי וי"ו לעורר על סהיסך: (י) דך, נדחק מסנות הזמן, מלסון חו דכו נמדוכה: (יא) יודעי שחך, יודעי עלמותך (דהיינו מחחור ולא מסניס כידוע), כי כל סס כינוי לעלס מה, וידועת הסס צנו ודועת העלס מכל וכל חונה חלל ידועת סחונה כלל וכל ודועת הסס: (יב) אותם, מוסב על דויסקן. (יד) מרוסבי משערי מות, נוסח המחמר ונשוואו רחה וכו': (טז) טבעו, עד סלה, חלה דצרי הנילס צעיר: (יז) נודע ס', ומסעטו חסר עסה חס צפועל כסיו נוקס

רשי

תהלים ט י

יָשׁוּבוּ רְשָׁעִים לְשֹׂאֵלָה
 כָּל־גֹּיִם שֹׁכְחֵי אֱלֹהִים :
 כִּי לֹא לִנְצָח יִשְׁכַּח אֲבִיוֹן
 תִּקְוֹת עֲנִוִים תֵּאבֹד לְעַד :
 קוֹמָה יְהוָה אֶל־יְעוֹז אֲנֹשׁ
 יִשְׁפֹּטוּ גֹיִם עַל פְּנֵיהָ :
 שִׁיתָה יְהוָה | מוֹרָה לָהֶם
 יִדְעוּ גֹיִם אֲנֹשׁ הַמָּה סֵלָה :

(יח) הוא התהלה אשר אספר: (יז) נודע ה' כל זה מן התהלה נודע ה' לצרות כי שליט הוא ומושל ונוקם לאויציו שהרי משפט עשה זהם, (יושילא זלע"ז) יושטיצע, גערעכטיגקייט: נוקט רשע. נכשל רשע: הגיון. נהגה זאת סלה: (יח) לשאלה. אמר רבי נחמיה כל תיזה שלריכה למ"ד צתחלתה הטיל לה ה"א צסופה כגון (צראשית י"ז) מלדימה מדצרה. התיצון ליה והכתיב יסוצו רשעים לשאלה אמר רבי אצא. צר זצדי למדריגה התחונה של שאל ומהו יסוצו לאמר שילאו מגיהנס ויעמדו צדין ויתחייצו יסוצו למדריגה. תחתייה של גיהנס: (יש) כי לא לנלח ישכח. ישראל האציון מלפקוד עליהם מה ששיעצדו צו. ותקות ענוים לא תאצר לעד: (ב) קומה ה' דוד היה מתפלל לפני הקצ"ה טיקוס וימהר לעשות זאת: אל יעוז, הרשע לאורך ימים צגדולתו: על פניך. צשזיל הכעס שהכעיסו צמקדשך: (בא) מורה. מרות ועול. ד"א מורה ל' השלכה לשון ירה צים (שמות ט"ו). וי"א מורה לשון תער סא"א: ידעו גויים. שהם אנוש ולא אלהות להיות צצורתם שולטת:

ידבר מרשעת שוכחי אל וודון לבבם.

לָמָּה יְהוָה תַעֲמֹד בְּרַחֲוֹק
 תַעֲלִים לְעֵתוֹת בְּצָרָה :
 בְּגֵאוֹת רָשָׁע יִדְלַק עֵנִי
 יתְּפֹשׂוּ בְּמִזְמוֹת זֹו חֲשָׁבוּ :
 כִּי־הִלֵּל רָשָׁע עַל־תְּאוֹת בְּפִשׁוֹ
 וּבִצֵּעַ בִּרְךְּ נֶאֱמַן | יְהוָה :

(ה) למדריגה התחונה של שאל ומהו יסוצו לאמר שילאו מגיהנס ויעמדו צדין ויתחייצו יסוצו למדריגה. תחתייה של גיהנס: (יש) כי לא לנלח ישכח. ישראל האציון מלפקוד עליהם מה ששיעצדו צו. ותקות ענוים לא תאצר לעד: (ב) קומה ה' דוד היה מתפלל לפני הקצ"ה טיקוס וימהר לעשות זאת: אל יעוז, הרשע לאורך ימים צגדולתו: על פניך. צשזיל הכעס שהכעיסו צמקדשך: (בא) מורה. מרות ועול. ד"א מורה ל' השלכה לשון ירה צים (שמות ט"ו). וי"א מורה לשון תער סא"א: ידעו גויים. שהם אנוש ולא אלהות להיות צצורתם שולטת:

* עניי ק' * בה"א ולר"ק במקום אל"ף

ת"א ישובו רשעים סנהדרין י"א. ק"ה: שיתיה ה' סוטה ה' מ"ס ובצע ברך קמח ס' ל"ד. סנהדרין ח' י'.

(בא) מורה. מרות ועול. ד"א מורה ל' השלכה לשון ירה צים (שמות ט"ו). וי"א מורה לשון תער סא"א: ידעו גויים. שהם אנוש ולא אלהות להיות צצורתם שולטת:

י (א) העלים לעתות צלדה. תעלים עיניך לעתי הצדה: (ב) ידלק. ירדוף. כמו כי דלקת אחרי. (ראשית ל"א): יתפשו צמזמות זו חשצו. נתפסים הם העניינים צמזימות שהרשעים חושצים עליהם: (ג) כי הלל רשע. מוסצ על למה ה' תעמוד צרחוק כי עתה הרשע מתהלל שמשגי כל תאות נפשו: וצולע צרך נאץ ה'. והגולן שצה את עצמו לאמר נאץ ה' ושלום יהי' לו. צרך כמו צרך לשון פעל ותדע שאילו היה שם דצר היה הטעם למעלה צאות הראשונה והיה נקוד פתח וזה נקוד קמץ ופעמו למטה צדי"ס, ואל תתמה על צרד שלא אמר צרך שהרצה תיצות של רי"ס עשמשות כך כגון אויב חרף ה' (לקמן ע"ד) ולא נאמר חרף. נאץ. כמו חרף וכן

מ באור

Psalmen 9, 10.

רשע: הגיון, שם נבז
 מן סבה ע"מ חזיון והנה
 המסורר הזח עד הלום
 זרחותו בחזיון לזו סה'
 תהפך דעת הרשע לועתו
 יתפלא על הגיון הנשגב
 הזה ועיניו תחזנה לרחות
 זדרכי החל כי נורח המה,
 ויקרח זעולם התפעלות
 נפשו הגיון כנעים תרבו
 הרז נ"י, (ח) דעם
 גרמסען געדחנקען) ז
 (יט) כי לח, מלת לח
 מושכת גלמה וחרת
 עתה: (כ) אל יעז
 חנוט. כזר חמרנו זשיר
 הקודם שסורס עז הונח
 על הכה העליונה והנה
 חס יצוח הסועל הנחלז
 ממנו זכ"ק, יורח על קיון
 העז זדזר מה (חזפרה
 מחכע זעזיטלען) כמו
 וחעז יד מדין, (סופטיס
 וי"ו כ') וכשיזח זכסעיל
 יורח על הזנעמח זעז
 ותוקף נכז הסכל והחכמה
 וזך חוץ זייבע מחכס
 פ"ר חסען, טרמטלן), כמו
 העז חיש רשע זסניו
 (משלי כ"ח כ"ט), ולס"ז
 יהי זעזרו כחן, חל תתן
 כחלו היה כחזו זכסעיל.

8.
 18. Daß sie zur Unterwelt führen, die Frevler,
 Die Barbaren alle, die Gottes vergessen!
 19. Nicht auf ewig ist der Elende verlassen,
 Auf immer nicht der Leidenden Hoffnung dahin!
 9.
 20. Auf, Herr! es troge nicht auf Uebermacht der
 Mensch!
 Laß sie gerichtet werden, die Barbaren vor deinem
 Angesicht!
 21. Setz' einen Meister über sie, laß sie fühlen, die
 Barbaren,
 Daß sie nur Menschen sind!

10.

Von der Bosheit der Gottvergessenen und ihrem
übelwollenden Herzen.

1. Warum stehst du so fern, ach Ewiger!
Erscheinst nicht zur Zeit des Trübsals?
2. Da des Frevlers Uebermuth die Armen jagt,
Und sie verstrickt in Ränke, die er ausgedacht.
3. Ha! der Berruchte rühmt sich seines Muthwillens;
Der Räuber segnet sich, daß er der Gottheit
spottet!

לחנוט להיות לו עז. והספורנו פי' חל נעז עוד עד פניו חנוט,
 חך הרס"מ חזר זכרבותו הנחת שתי הדעות החלו לחמד: (כא) מורה, מרות ועול
 (כס"ו) וכן תרגם הרז נ"י (מייסטער) מלסון ככל אשר יורוך, זכרים י"ז: אלוש, כזר הערנו
 זשיר ח' שסס חנוט נכזר מן חוש שהורחתו הרפיון והחולסה, ולכן כשזח המסורר להעיר על
 ספולות חדס מה, חו כל האדם כזשני הספוקיס סלפניו, וכנהו תמיד זסס חנוט, והנה חלק
 סדה"מ זה השיר לע' חלקים כפי שינוי עניו והלכזה זנספ המסורר, (ח) (פסוק ז' ונ') יחמד
 המסורר זחס כי יודה לה' חסרו, וזה הסנה התכליתית זשיר זו, (ז) (פסוק ד' עד וי"ו),
 וכיד מהו. חסרו, וזה הסנס הגורמת חת השיר, שניהם כפתחה לסיר, (ג) (ס' ז' עד ע'),
 יסוז הדזור חל החויז ויורהו כי חסס תהלתו חזל משפט ה' לעולם תעמוד, (ד) (ס' יו"ד וי"ח)
 ידזר נו על נסשו כי תוחיל חל חלמים הקרוז לכל קורחיו, (ה) (ס' י"ז וי"ג) יעורר חת
 דורחי ה' להודות לו על חסד הזה, (ו) (ס' י"ד וט"ו) תפלה לחל שיעזור בס חותו וחז
 יסלמנו זשיר, (ז) (ס' ט"ז וי"ז) יצוח חותו השיר זעלמו זמחמרים קלרים זעלי ז' מדות
 מסני היותו כשגב מאד, (ח) (ס' י"ח י"ט) קלתס תחיש וקלתס זעחון לעת הזחת שתנח, (ט) (ס'
 כ' וכ"ח) זו יקרח חל חלמים להנקס מחויזיו למען ידעו כי חנוט המה. בס סה תמלח זחלק
 השיר ההשתנות הנלכה מאור חל הנספ הזקנלת, שזחה ע"י ההתפעלות החמתית זלז המסורר
 המזיחתו מענין לענין אחר הדומה לו, חזל לענין חדות השיר, ר"ל התכלית הכולל חת כל חלקיו
 לחת שלם, לח זלזד סלח תמלח זו שלימות כל כך חזל בס יהיה נכז דרך המלך המסורר שהתחיל זתפלה
 וסייס זסודיה וכחן להיסך, ובס נכז דרך תולדת הנספ להודות תחלה על קנלת חותו הדזר שעליו יתסלל
 חח"כ לכן חמרתו שאין זה סיוס השיר ושחמזמור הסמוך לח הוא מחוזר חליו ונדזר עוד מזה לקמן:
 י' (א) למה, כזר חמרתו שיש לעיון השיר הזה כחלק החחרון מן הקודם לו, ולזה לח יהיה לסניו
 לח סימן השיר ולא שס כלי מה, ועל הסרדו ממנו יתכן לומר שנהבו הלויס זומן שנה"מ
 קיוס לסיר חותו החלק לעתות זכרה כסלתן החויז חת ישראל כי כן מלינו (זד"ה י"ז ז' וכ"ט)
 שהשיר שנתן דוד ציד חסף להודות לה' הוא מורכב מחיזח חלקים מד' שירים שונים: תעלים,
 עיניך מרחות, הכרת הזכרה ותעלה הוא ע"י מעשיו. הנכזדים וחס לח ירחם משעזו זעולם
 ידמה לנו כעומד מרחוק וחיוו משביח על מעללי חרס, תזין מזה כונת הרס"מ נ"י: (ב) בגאות

תהלים י

רשע בגבה אפו בל-ידרש

אין אלהים כל-מזמותיו :

יחירו דרכו בכל-עת

מרום משפטיה מנגדו

כל-צורריו יפיה בהם

אמר בלבו בל-אמוט

לדר ודר אשר לא-ברע :

אלה | פיהו מלא ומרמות ותו

תחת לשונו עמל ואון :

ישב | במארב חצרים

במסתרים יהרג נקי

עיניו לחלכה יצפנו :

יארב במסתר | באריה בסכה

יארב לחמות עני

יחטף עני במשכו ברשתו :

ודכה ישח ונפל פעצומיו

חלכאים :

(ד) כל לשון ניאון כן פתר מנחם: (ד) רשע כגובה אפו. שהוא גצה דוח ומגזיה וזוקף פניו ואפו בגבהותו: כל ידרוש. כל מזימותיו אומדות לו כל ידרוש הקצ"ה כל מה שאעשה כי אין משפט: אין אלהים. לית דין ולית דיון: (ה) יחילו. יגליחו ודומה לו (איוז כ') על כן לא יחיל טומו: וי"מ יחילו כמו (שמואל ז' ג') יחולו על ראש יואצ. מרום משפטיה מנגדו. מסולקים ומדוחקים משפטי יסודין ופרענות שלך מנגדו שאינם צאים עליו: כל לודריו יפיה בהם. זהפחת דוח הוא מפיה זהם והם נופלים לפניו: (ו) לדור ודור אשר לא צרע. לא תצא עלי רעה לדורותי: (ז) ותוך. לשון מחשבה רעה הלכה צתוכו תמיד: (ח) עיניו לחלכה יצפנו. עיניו של עשו לישראל שהם חילך יארוצו. לחלכה. עליך יעזוב חילכה. שניהם צמסודה. כ"ה מילין המשמשין צמקום כ' כגון (שמות ו') וצכה וצעמך (משלי ז') תצונה תכלרבה. (שמות כ"ט) כל אשר צויתי אתה. הבלצת עמכה למדנו ממסורת שחלכה כמו חילך חיל שלך. ומנחם פתר אותה לחלכה יצפנו. וכן יעזוב חלכה כמו ונפל צעלמיו חלכאים ענין נמוכים ומדורים וכה יסוד צמלה: (י) ידבה ישוח. כן לך האודצ שמדכה ומשפיל ומקטין עצמו כדי שלא יהא ניכר: ונפל צעלמיו חלכאים. חיל נשצרים. ראיתי צמסורת הגדולה חלכאים אחת מחמש עשרה תיבות הכתוצות תיבה אחת ונקראות שתי תיבות וכמו צבד דותאמד לזה (ראשית ל') אשדת למו. (דברים ל"ג) מלכס תדכאו עמי (ישעיה ג') אף זה חלכאים חיל של נשצרים. כאיס לשון ונכאה לצצ למותת (לקמן ק"ט) ול"ת הנו"ן מן הסודש. יוכיח עליו יען הכאת לצ גדיק (יחזקאל י"ג), למדנו הנו"ן של נכאה ונו"ן של נמצזה (שמואל א' ט"ו) ונו"ן של נקלה, וכן פתדונו

* דרכיו קרי * ידבה ק' * חל כאים קרי כתוצ מלה חלח וקרי תדתי צמסורת גדולה

ת"א רשע כגבה נדיים ב', כ"ח: יחילו דרכיו צרכות ח', ח'. מנלה ח', ו'. במסתרים יהרג פניהדין ו' / מ"ג. יארב במסתר מליעח ו' / נו"ן.

תכלרבה. (שמות כ"ט) כל אשר צויתי אתה. הבלצת עמכה למדנו ממסורת שחלכה כמו חילך חיל שלך. ומנחם פתר אותה לחלכה יצפנו. וכן יעזוב חלכה כמו ונפל צעלמיו חלכאים ענין נמוכים ומדורים וכה יסוד צמלה: (י) ידבה ישוח. כן לך האודצ שמדכה ומשפיל ומקטין עצמו כדי שלא יהא ניכר: ונפל צעלמיו חלכאים. חיל נשצרים. ראיתי צמסורת הגדולה חלכאים אחת מחמש עשרה תיבות הכתוצות תיבה אחת ונקראות שתי תיבות וכמו צבד דותאמד לזה (ראשית ל') אשדת למו. (דברים ל"ג) מלכס תדכאו עמי (ישעיה ג') אף זה חלכאים חיל של נשצרים. כאיס לשון ונכאה לצצ למותת (לקמן ק"ט) ול"ת הנו"ן מן הסודש. יוכיח עליו יען הכאת לצ גדיק (יחזקאל י"ג), למדנו הנו"ן של נכאה ונו"ן של נמצזה (שמואל א' ט"ו) ונו"ן של נקלה, וכן פתדונו

מא באור

Psalmen 10.

זי"ת זכ"ס תורה על
 הזמן : ידלק, ידדוף כמו
 כי דלקת אחרי ולא שמר
 את המין ורזיס כמה.
 ועל השללת טורס זה
 על ענין שרופת האש כזר
 כחצרו לעיל צסיר ז'. רק
 את זה נוסף שמתולדות
 האש להוליד תנועה מהורי'
 צחור סוף הסונז חותה
 הנקרה זלע"ז (עטהער)
 והיא השלבת הנחה
 לעין כידוע לחכמי הטבע,
 ושמעתי עיד טעס חחר
 נחה תחוד על כוללת ז'
 הסורחות הללו צחיצה
 חחת, וזה הוא ידוע
 שמשנע השלבת להתנועע
 תמיד אל המקום שינסגסס
 הרוח וסנה כל כוף
 סיחק ממנה, צבתחקו
 יעורר תנועה צחור
 ססונז ויעלה רוח, ולזה
 תצוה השלבת חחריו וידמה

4. In seinem Troge fragt der Böjewicht nach Nichts :
 „Es ist kein Gott“ sind alle seine Tücke.
5. Er geht seine Wege unaufhaltsam fort —
 Dein Strafgericht ist fern von ihm —
 In jener Höhe —
 Er haucht hinweg was widerstrebt —
6. Und wähet im Herzen : „Ich wanke nie,
 Mich trifft kein Unfall für und für.“
7. Boff Meineid, Trug und Arglist ist sein Mund,
 Herzeleid und Unheil unter seiner Zunge.
8. Er liegt im Hinterhalt, der Räuber!
 Die Unschuld heimlich zu erwürgen,
 Sein Auge lauert dem armen Wanderer auf.
9. Er lauschet im Verborgnen,
 So wie ein Löwe im Dickicht.
 Lauscht, den Armen zu erhaschen ;
 Zecht sein Netz und hascht den Armen ;
10. Schmiegt und krümmt sich, bis der Verlass'ne
 In seine Mordgebeine fällt.

כאלו הוא דודסת חותו : יתפשו, הענווים : זו, הרשעים : (ג) תאות, מלסון חוה למוסז לו
 (תהלים קל"ג) : נפשו, הרכות הנשר עם הרוח תכונה ז'לה"ק נפס זל"ה וסעוסחן, ויש לה זל"ה
 עוד כינוי' חחריו' כפי הנדל צחינותיה, כי צחינת היותה מרנשת תכונה זל"ה (דחו טהוריסע לעזעו),
 כמו חס זשר זנסשו, (צחיסית ט') וצחינת היותה זעלת רלון מרות וכחות הקרח (דחו צמיהט),
 כמו חס יט נססכ' (סס כ"ג) וכל עוד שיעלה רלון תה זלז האדם שחקורו חינו זשכל וצחינות יך
 צחחות המססידות, יקרה הרלון הזה זסס (מוטהויללען), חזין מזה כוונת הרה"מ ק"י : ובוצע
 זרך, את עלמו כי את נחן ה', ע"ד והתנזך זלנזו : (ד) כנכה חסו, כנוי אל הסעוה והנחוח כו
 המעין וגס הבאה ילך תמיד זקומה זקיסה וינצה חסו וחק סנס זעל לצון חסכנו ישמש זמלוה
 הזחת לחמר (ער טצענט דוח נחוע החן) מ"מ לה זחר זה הרז כחן צתכבותו לסי שהמחמר הזה
 חינו מתחמרי המלוה הנכנצה, חזל זחר זסס דנר עלמו לתרנס (דער טראחן) : כל ידדוס, מכל
 וכל : (ה) יחילו, שרסו חיל וענינו הקיוס התמידו זלז סענה, דומה לו על כן לה יחיל עוזו, חיוז
 כ' י"ח), יחולו על רחש יוחז (סמוחל ז' ב' כ"ט) : מרום, מסולקיס ומרוחקיס משפטי יסורי'
 וסורענות סלך מונדו שחינ' צחי' עליו (רס"י) : יס"ח, צהסח' רוח ר"ל זלז עמל ויניעה הוא מסוח
 כל חסון וכל מכסול חשר יקרחהו זדרך (מלסון רס"י) : (ו) ותך, ל' מחשבה רעה הלנה צחוכה
 חמיר (רס"י), וכן תרבוס הרז (חרגליסט), כי הסתר חותס החמלעייס חשר על ידס ורלה החודס
 להניע לתכלית תה תכונה זל"ה (ליסט) וחס התכלית הוא דע זעלמו תקרח (חרגליסט) : און,
 הסך האוסר, ועיין מה שכתננו לעיל צסיר ח צחלת חסרי : (ח) חצרים, מענין הערים וחלריסס, זל"ה
 (בהעסטע דערפער) וזה מקוס לינת עוציו דרכיס, סס ישז לחרוז על חלכה, ותיוזת (דער ריינער),
 ססציו הרז צחיבותו סס לנז ליופי המלוה זל"ה : ולדעת חחריס טעור חלריס כמו שלמה שחלה,
 כזס כזס ודומיהס, כלומר שיסז צמארז סל רולחיס להרוג נקי צמסטרס, ויחורנס ח"כ צסמיכת
 ענין (חיס הינטער האלט דער ריינער) : לחלכה, ה"ה נוססת והסס הוא כנוי חל העני זדעת,
 הסולך לתמו זדרכי העולם, צחון מנין כי יט חנסיס חורסי דע ומצקסיס להזיק לחחריס לתועלתס
 (חיינסעלטינער חונסולדיגער תחן), ולכן יקל לו לסול צמהורות הרשעה זלז עזר ומסעד. ועוד
 חמרו טטע' חלק צחלוק חותיות הדומות כטעס הלך מענין וינח הלך לחיש עסיר (ווחנדער
 זל"ה) : יצפנה, חמר הבחון כו נו"ן ילסנו נוסף וטעמו ילסו והעד עיניו כמו עיניו זכרוס חלסנה,
 והנכון זעיני סהוח כמו ילסנו לנספותס, והטעס כו עיניו ינקהו מקוס לסון ונסתר (הרזצ"ע),
 והרה"מ חנר דעת שניסס צחיצה חחת (לויערט) סענינו על הרז, הצסס מתקוס לסון : (ט) בסכה,
 צסן סל ענסיס וסנזי היער : (י) ירכה ישח, מראה חת עלמו עניו ושפל עד שנסל : בעצומיו,
 לדעת הרה"מ שתינס (מחרדגענינע), חנר המסורר ז' הורחות צחיצה חחת ושעודה זעלמוריו
 העלמו, וכן הוא דעת הרזצ"ע וז"ל והנה יהו' טעס זעלמויו הסוזר הטלמות כחשר מלחנו ינרס
 יסנר נרס : חלכאים, הרזוי מן חלכה, וחסתנה ה"ה לחל"ף צחמלע חחיצה להקל על המנטה,

רש"י

תהלים י

אָמַר בְּלִבִּי שָׁכַח אֱלֹהִים
הִסְתִּיר פָּנָיו בְּלִרְאֵהוּ לְנִצָּחַת :
קוֹמָה יְהוָה אֵל גִּשּׁוּא יְדָד
אֶל־תִּשְׁכַּח עֲנִיִּים :
עַל־מָה | נִאֲמַן רָשָׁע אֱלֹהִים
אָמַר בְּלִבִּי לֹא תִדְרֹשׁ :
רְאֵתָה | פִּי־אֲתָה עֲמָל וְכַעַס
תִּבְיֹשׁ לְתַת בְּיָדְךָ
עָלֶיךָ יַעֲזֹב חֲלֻכָה
יָתוֹם אֲתָה | הִיִּית עוֹזֵר :
שָׁבוּ זְרוּעֵי רָשָׁע וְרַע
תִּדְרוּ־שֵׁרֵשְׁעוֹ בַל־תִּמְצָא :
יְהוָה מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד
אֲבָדוּ גוֹיִם מֵאֶרֶץ :
תִּאֲזוּת עֲנִוִּים שָׁמְעָה יְהוָה
תִּבְיֹן לִבָּם תִּקְשִׁיב אֲזַנְךָ :
לְשַׁפֵּט יָתוֹם וְדָד
בַּל יוֹסִיף עוֹד לְעֵרֵץ
אֲנוּשׁ מִן־הָאָרֶץ :

(יא) ונפל בעלמותיו של דשע זה דמיונותיו וזקדיותיו ל' הביטו עלמותיכם (ישעיה מ"א) עולם עיניו (שם ל"ג) חיל של עניים. ד"א בעלומיו על ידי גבוריו. א"ר סימן חין הדשע הזה מעול זקלירוס שלו פירוש חיל אלא גבורים כמותו שנאמר (דניאל ג') ולגבורין גברי חיל די זחילי' אמר לכפתה לסדרך מיסך ועצד נגה ומנחס פתר חלכאים כמו דל וחלך והב' יסוד צתיצה: (יג) על מה נאך דשע. להקצ"ה לפי שאמר כלצו לא תדרוש: (יד) ראית. מה שהוא עושה ואתה ממדיק: כי אתה. כן דרך שתצוט עמל וכעס: לתת צידך. זכחך אתה נותן יד לדשעים להלליח דשעם עליך יעוז חלכה. ישראל עמך שהם חילך הם עוזים עליך את המשל שתעשה דין דשעים ומנחס פתר יעוז לשון עזרה. כמו (שמות כ"ג) עוז תעוז עמו ומנחס פתר חלכה לשון דל וחלך וכ' יסוד צתיצה: יתום אתה היות עוזר. צימים ראשונים: (טו) שבור זרוע. של דשע. ורע תדרוש: דשעו כל תמלא. דשעי ישראל כשרואין את הדשעים מלליחין, לצם נושאם להרשיע אצל משתשזר את זרוע הדשעים אם זאת לדוש דשעים של דשעי ישראל לא תמלאנו: (יז) ה' מלך עולם ועד. מאחר שיאצרו גוים מאצרו: (יח) לשפוט יתום. לעשות משפטים של ישראל היתומים ולכיס: כל יוסף עוד. ישמע אל לערוץ אנוש. לכתת ולשזר את האנושים וחוליס:

ענבים קרי

ת"א שבור זרוע מכלה צ"י י"ז: ה' מלך ר"ה ד', ל"ז. תאות ענבים עקרים מ"ד ז'. תבין לבם זכרות ה' ל"ח:

זרוע. של דשע. ורע תדרוש: דשעו כל תמלא. דשעי ישראל כשרואין את הדשעים מלליחין, לצם נושאם להרשיע אצל משתשזר את זרוע הדשעים אם זאת לדוש דשעים של דשעי ישראל לא תמלאנו: (יז) ה' מלך עולם ועד. מאחר שיאצרו גוים מאצרו: (יח) לשפוט יתום. לעשות משפטים של ישראל היתומים ולכיס: כל יוסף עוד. ישמע אל לערוץ אנוש. לכתת ולשזר את האנושים וחוליס:

ולא תשתנה לתי' רסו'
 חלח זכיותה ס"ח הנקנ' :
 (יד) דאתה, מוסנ על
 הס' הקודס, לח כאשר
 יחזו הרסע שלח תדרוס,
 חלח חתה רוחה על חלכה
 חסר יעוונ עליך, ר"ל
 החסליך עליך יהנו :
 כי אתה, מחמר מוסנר
 הוא כזה, רחית (כי חתה
 עמל וכעס תניט לתת
 צידיך) עליך יעוונ חלכה,
 וטעם המוסנר הוא חמה
 שחמר רחית, שחין לתמוה
 על הסס ז"ה לתה יעוונ
 חת הרסע להנע לזולתו,
 לכן חמר עוד כי גס העמל
 וכעס מידך הוא, לסי
 שחתה הוא המניט והמסביח
 על בני חוס זנינתך
 הסלימה לתת צידיך עמל
 וכעס כסי מדהך הלוך,
 ועכ"ל נעתה תחוס ישועה,
 הנה כזה הוא מחמר צתוך
 מחמר יסנרו הנועו ויכנסו
 נסס (סחרעוטיעוים),
 רחית, היות, עזר במקום
 הים, וזכיות טעס תינת
 חלכה תלעול יעיד על
 ס"ח שהיא ניססת :
 (טו) תדרוש רסעו סמר
 לך הקורח הנעים, עולם
 מלינת הס' הזה, וחמר
 המסורר שזר זרוע
 רסע זחוסן שאף חתה
 זכצודך, חסר חין כל
 נסתר מסניך, תזקס רסעתו
 ולא תמלחה, כענין יתמו

- 11. Spricht im Herzen: „Gott vergift es,
Hat sein Antlitz weggewendet,
Sieht in Ewigkeit nicht d'rauf.“
- 12. Auf, Herr! o Gott! erhebe deinen Arm;
D, du vergißest der Unterdrückten nicht!
- 13. Was höhnt der Frevler noch die Gottheit,
Und spricht im Herzen: „Du ahndest nicht?“
- 14. Fürwahr, du siehst (Gram und Leiden
Theilt deine Vorsicht aus)
Den einsamen Wanderer, der dir's überläßt,
Verwaisten bist du ein Helfer.
- 15. Zerbrich des Frevlers Gewalt,
Daß du die Bosheit suchst,
Und nicht findest!

Chor.

- 16. Der Ewige ist König,
Zimmer und ewig:
Hinweg aus seinem Lande
Sind die Barbaren, hinweg!
- 17. D, du erhörst den Wunsch der Demuthsvollen,
Richtest ihr Herz auf,
Neigst dein Ohr hin.
- 18. Recht zu schaffen Waisen und Bedrängten,
Daß mehr nicht Frevelmuth verübe,
Der Mensch, der Erdensohn.

חטאים מן הארץ: (טז) ה' מלך, כאן הוא סיום הסיר כדרך המסורר חסר הערנו עליו זממור ד', וחמר ה'
 מלך וגו' כלומר כזר נראה משפטו ומלכותו בעולם וכזר חזרו הרשעים מארצו: (יז) תכין לנס, ענינו תחזק
 לנס, כי ענין העני המדוכה הוא כאלו כלם לזו ויסנ תלעסו' עסקיו זנוף וחמר כי הסנ"ה מכין
 לנס ומסונו על כנו הרחשון: (יח) לערץ, להיות ערין כמו ועדת עבליים: סן הארץ, תואר
 לחוס ושעור הכתוב כך הוא, כל יוסף עוד האנוס לעיון כאשר הוא מן הארץ, עלס מוכנל, חלס
 הכוחות וזח נוסח המחמר נסוסו ליוסי המליצה, ולכונה גדולה, למען שלח יחלוס הרעיון הסח
 חחריו חותו הרעיון שהוח עקר חותו המחמר חסר עליו יסנז כל הסיר, כי צעיון מעט תמלח
 שאין זה הסיר חלח פרטיות הענין הנזכר בחלק האחרון מהסיר הקודס זכנל, כאמרו חל יעוו חנוס
 וגו' ידעו גויס חנוס המה ומעתה נציט חל חחדות הסיר וסלכו הכללי, ולדעתו יתכן שתקן המלך
 זה הסיר לעת כשהכה חת חויצו זמלחמה ועליו חמר חודה לס' וגו' חך זכנל זה עדיין לח
 הכנוער, ויש סלריכין לנלח חת חחויצו כמה פעמים טרס הכנוער, ולזה יסנז הסיר לתסלה שיעזרהו
 עוד זסחר המלחמות סילטוך להלחס נבד חויצו כאמרו רחם עניו תסנחו חתה סרומתחני עתה
 משערי מות, וחל חסיר לך זסיר תודה, ובעולם התפעלותו יסיר המסורר כעת חותו הסיר חסר
 תוכן ענינו נוקס רסע זסועל כסיו, הרעיון סזר מציחו על כלל הרשעים הקמי' על חיס לדיקי,
 ומזקס מלחמס מחת סוסט הארץ, וזה יש לרחות בחלק הסני מן הסיר, ועל סנויהס יסנז הסיו' הסחה
 מחד, כאשר הערנו כזר שחלת גויס תורה גס על סחמו' גס על הרשעים, וזכיות הענין סזר
 ענין כללי, נחם להודות עליו זמקבלות, וזה ענין (הקאתר) שהצוה הר"מ בהסיוס הזה :

תהלים יא

יא

נגה הרשעים האורבים אל הצדיקים ונמולם.

(ב) למנצח לדוד

בִּיהוָה חֲסִיתִי

אֵיךְ תֹאמְרוּ לְנַפְשִׁי

נִדְוָה הֶרְכַּם צַפּוֹר :

כִּי הִנֵּה הָרְשָׁעִים יִדְרֹכּוּן קִשָּׁת

כּוֹנְנֵי חַצַּם עַל-יָתֵר

לְיָרוֹת בְּמוֹ-אֶפֶל לְיִשְׂרָאֵל :

כִּי הִשְׁתּוֹת יִהְרָסוּן צַדִּיק מִהַפָּעַל :

יְהוָה כֹּהֵיכַל קִדְשׁוֹ

יְהוָה בַּשָּׁמַיִם כִּסְאוֹ

עֵינָיו יְחַזֵּק

עַפְעָפִיו יִבְחָנוּ בְּנֵי אָדָם :

יְהוָה צַדִּיק יִבְחָן

וְרָשָׁע וְאַהֲבַח חָמָס שִׁנְאָה נַפְשׁוֹ :

יִמְטֵר עַל-רְשָׁעִים פְּחִים

אֵשׁ וְגַפְרִית וְרוּחַ זֹלַעְפוֹת

מִנֵּת כּוֹסֵם :

* נודי קרי

רש"י

יא (א) איך תאמרו

לנפשי נודי וגומ'

זהו דוגמת כי גדסוני

היום מהסתפח צנחלת

ה'. (ס"א כ"ז) סגדסוהו

מאדן לחולה לאדן ובאן

הוא אמר זה' חסיתי

שיהסרני להסתפח

צנחלתו איך תאמרו אתם

טודדים לנפשי נודי

הרכס עצור הד שלכם

אתה לפור הנוודת שכל

אדם המיטלטל נמשל

ללפור הנוודת מן קינה

כדכתיב כלפור נוודת

מן קינה כן איש נודד

ממקומו. (משלי כ"ז)

סגדד קנך שנטרדנוך

מכל ההר כלפור

הנוודת: נודו כתיב

שהוא נדרס אף צישראל

שהעכו"ם אומרים

להם כן: (ב) כי הגה

הדשעים. דואג ודילטורי

הדוד המעילין איזה

ציני וצין שאל:

ידרכון. ל' דריכה נופל

צקשת ש' שהוא חזק

לדיך ליתן רגלו עליו

כשדולה לנטותו: קשת

לשונם ידרכו קשתם

סקד: כוננו חלם על

יתד. הקשת, (קודד"א

דאד"ק צלע"ז). קארדע

דע ארק דיח זעהנע

דעם ביוגענס: לירות

(אגיהטיד צלע"ז) א

נעטטער. ואזו לו דניקען.

צמו אפל מסתר.

לישרי לז. דוד וכהני

ת"א בה' חסיתי סגדדין י"א ק"ז: כי הגה סס ב' כ"ז. כי השתות
סס. ה' בהיכל עקירה סער ל"ו.

נוצ: (ג) כי השתות יהרסון. על ידכם נהדגו כהני ה' הלדיקים שהם שתות של עולם: לדיק
מה פעל. דוד שלא חטא מה פעל צכל זאת, אתם תסאו עון ולא חני: (ד) ה' צהיכל קדשו.
הדואה וצוחן מעשיכס ואע"פ שצשמים כסאו גצוה, עיניו יחזו אתכם צאדן: (ה) ה' לדיק יצחן
ואם מפני שאני לוקה ונדדף על ידכם אתם מתהללים לאמר אלהים עזרו (לקמן ע"א). לא
כן הוא אך כך מדפו של הקצ"ה ליוסר ולנסות הלדיקים ולא את הרשעים. הפסתני
הזה כל זמן שיודע שפסתנו יפה הוא מקיש עליה וכשאינו יפה הוא ממעט צכתיסה
לפי שמתנתקת: שנאה נפשו. ומלניע לו את גמול. עונותיו לעולם ארוך ואז ימטר

באור

Psalmen 11.

11.

Wider die Freveler, welche den Frommen und ihren Verdiensten nachstellen.

1. Dem Sangmeister von David.

Der Herr ist ja mein Schutz;
Was spricht ihr denn zu meiner Seele?
Flieh, einem Böglein gleich, zu jenen Bergen hin?

2. Siehe! Freveler spannen ihre Bogen,
Richten auf der Sehne ihr Geschöß,
Im Finstern Redliche zu treffen:

3. Breche nun die feste Schutzwehr ein,
Was wäre des Gerechten Loos?

4. In seinem heiligen Pallast, der Ewige;
Er hat im Himmel seinen Thron,
Aber seine Augen schauen,
Sein Blick durchforschet Menschenfinder.

5. Den Gerechten prüft der Ewige;
Den Feind der Ungerechtigkeit,
Den Freveler haßt sein göttliches Gemüth.

6. Des Blizes Stricke wirft er einst,
Vom Himmel auf die Freveler nieder:
Flamme, Schwefeldunst und Blutwind
Wird ihres Bechers Antheil sein.

יא (א) למנצח, על
מלחכת הנבון מטעם
ומלחמים לכל עוסי מלחמה,
(ד"ה ז' ל"ד) שענינו
המנין המתונה לומר ולסדר
את המלחמה ע"י עוסי
המלחמה וכן כתיב זכור
על השמינית לנח וד"ה ח'
ע"י כ"ח), שיעורו לנח
על אחיהם המכננים זכורות
ועין צהקיתנינו וגם זה
טעם צמלתים נחיסת
להשמיע, (ד"ה ח' ע"ו),
שהמנח ישמיע להזכורים
את קול הנבון אשר יזכור
בו, החוק הוא אם רסה,
וחם לקרר או למשוך
בתנועה וכיוצא בזה, וזה
יכונה זכ"ח זשס
(זאבמיוסטער או פארש
זענבער), רעין עור מה
שכתבו לעיל צחלת
סיר ד' ויתכן שכל מקום
סיכתוב למנח סהס תקין
הסיר היה או לכל אחד
מהכלים או לכל הכלים
יחד, ולדעתו תקן המוך
סיר זה זכור מפני שחיל
והתנודד מארץ לחין:
ברדי הכנס לסור, ת"י
חיטלעני לטורח היך
לפורה, כאלו כתיב נודי
הר כמו לסור, ויש לזכר
טעם הכנס חותם הכרים
הרחוקים ממוצא המוך
וענינו צקלס הבנול,
שהם נחיס לך ולחנסי נילך, ואסר טבון הרב המתרגם לזה צחינת (וענען): (ב) כי הנה,
חמירתם זאת חונה צפה חנל צמעסה צמה שהם דורכים קשת וכו': (ג) כי הסתות, כי זה משמש
זלסון חס, וטעם הסתות כטעם כל בני סת שענינו חותם צורה וחזקה שהיא מחסה ליושני העיר
מפני הלוהמים עליה, ושעור הכתוב צהכונת הרשעים את חלם לירות חס כעת הזאת והרסו הסתות של
הלדויקים, שזה הנטחון והחסיין צלחיס חסר הוא חנן לכל החוסים בו: צד"ק מה פעל צלוקתו ע"ד
לדיק זכיתי לנני והרב ז"ל הרבם כסי הענין: (ד) ה' צהיכל קדשו, הרוחה ונוחן פעלליכס. ואע"פ
שצמטים כסאו בצוה, עיניו יחוו חתכס צלחן (דס"י): (ה) ה' לדיק יצחן, וחם מפני שחני לוקה
ונרדף על ידיכס חתם מתהללים לחמר חלחיס עזרו, לח כן חן כן מדתו של הקצ"ה לומר ולנסות
את הלדיקים ולא את הרשעים, כי חותם שחזה נפשו ומלניע להם את במול עונותם לזמן ארוך עד
שנתמלח סחתם. ואז ימטר עליהם וכו' (מדצרו דס"י), לזה כרון הרב המתרגם לסיף דצרו צחינת
(חיינסט): (ו) פחים, מלסון ופחים טמנו לובלי, (ורמו י"ע). זלעפות, לסון חמוס ושרים' כמר
מפני זלעפות רעז (חיכה ה'): סנת כוסס, מטל קול' הבמול צסתית הכוס הן לטוב הן לרע מלחמו

רש"י

עליהם צביהנס: (ו) פחים. לסון פחמים. זלעפות, ל' שריפה ומנחם פתר חותו
לסון שער קטצ וכן (חיכה ה'). מפני זלעפות רעז (לקמן קי"ט). זלעפה אחזתני
כלומר שער סל"ח: (ז) כי צדים ה' צדקות אהב: וידחם על הלדיק ואוהב
אותם שפנימו יחו יסר: יסר יחו פנימו. מוסב על לדיק ה' לדיקות אהב ואותם

רשי

תהלים יא יב

כִּי־צַדִּיק יְהוָה צְדָקוֹת אָהֵב
יֵשֶׁר יַחֲזוּ פָנָיו :

(ז) אֲשֶׁר יֵשֶׁר יַחֲזוּ פָנָיו. ודעותינו פתרו הדשעים ידרכון קשת. על שכל וסיעתו. ופתרו לישרו לצ על הזקיהו וסיעתו. כי השתות יהדסון אס השתות נהדסו על יד לדיקו של עולם מה פעל ואין סדר המקראו' נופל על המדרש :

יב

תפלה נגד הרשעה המתנברת בארץ.

(ב) לַמְנַצֵּחַ עַל־הַשְּׂמִינִית מְזִמֹּר לְדָוִד :

(א) יב (א) על השמינית.

כבוד של שמו' נימין :

(ב) נמר. כלה : פסו (פיילירנ"ט זלע"ז) פחילירמטזיא פעהאען.

כמו אפסו וכן פתד מנחס : כי פסו אמונים

מזני אדם. הכל משקרים צי ומרגלים את המקומו' אשר אני מתחזא סס ומגידיס לשאלו הלא דוד מסתתר עמנו. (לקמן כ"ד) : (ג) בלב ולב. צני לצצות לי מדאים

שלוס ויש טנאה עמונה צלצס : (ה) ללשונינו בגביר. צלסוכינו נתגזר :

(ו) משוד עניים. מחמת שוד עניים הנסדדים על ידכס כגון אני ואנשי וכהני נוצ ומחמת אנקת אציונים יאמר ה' אתה אקום לעזרתס. אשית צישע ופיח לו. אשיתס צישע ידצר עליהס.

יפיח. לשון דצור והדצה יש צספר משלי. וצחצקוק ויפיח לקן ולא יכזז. ומנחס פתד אותו לשון מוקס כמו (לקמן קכ"ד) הפח נסזר :

(ז) אציונים יאמר ה' אתה אקום לעזרתס. אשית צישע ופיח לו. אשיתס צישע ידצר עליהס. יפיח. לשון דצור והדצה יש צספר משלי. וצחצקוק ויפיח לקן ולא יכזז. ומנחס פתד אותו לשון מוקס כמו (לקמן קכ"ד) הפח נסזר :

טבורות. הן שיש יכולת צידו לקיימס אצל אמרות צני אדם אינס אמרות שהס מתים ואין צידס לקיים. טבורות. צדורות ומתקיימות כל מה שמצטיח עושה

והדי הצטיחני ישועה ומלכות. כסף לרוף. הדי הן ככסף לרוף הגלוי לכל הארץ. צעליל. לשון גילוי הוא צלסון המסנ' צין סנדל' צעליל צין שלא נראה צעליל כו'.

אמרתי על השמינית מנחות ז' מ"ב. עדכון ב' י"ב. עקידה סער ל"ג כל המזמור : הושיעה ה' סוטה ט' מ"ח. יכרת ה' עדכון ב' ט"ו. אשר אמרו סס. משוד עניים מנהדדון ח' י"א. אמרות ה' עקרים ת"ח פ"ח.

אמרתי על השמינית מנחות ז' מ"ב. עדכון ב' י"ב. עקידה סער ל"ג כל המזמור : הושיעה ה' סוטה ט' מ"ח. יכרת ה' עדכון ב' ט"ו. אשר אמרו סס. משוד עניים מנהדדון ח' י"א. אמרות ה' עקרים ת"ח פ"ח.

אמרתי על השמינית מנחות ז' מ"ב. עדכון ב' י"ב. עקידה סער ל"ג כל המזמור : הושיעה ה' סוטה ט' מ"ח. יכרת ה' עדכון ב' ט"ו. אשר אמרו סס. משוד עניים מנהדדון ח' י"א. אמרות ה' עקרים ת"ח פ"ח.

אמרתי על השמינית מנחות ז' מ"ב. עדכון ב' י"ב. עקידה סער ל"ג כל המזמור : הושיעה ה' סוטה ט' מ"ח. יכרת ה' עדכון ב' ט"ו. אשר אמרו סס. משוד עניים מנהדדון ח' י"א. אמרות ה' עקרים ת"ח פ"ח.

אמרתי על השמינית מנחות ז' מ"ב. עדכון ב' י"ב. עקידה סער ל"ג כל המזמור : הושיעה ה' סוטה ט' מ"ח. יכרת ה' עדכון ב' ט"ו. אשר אמרו סס. משוד עניים מנהדדון ח' י"א. אמרות ה' עקרים ת"ח פ"ח.

אמרתי על השמינית מנחות ז' מ"ב. עדכון ב' י"ב. עקידה סער ל"ג כל המזמור : הושיעה ה' סוטה ט' מ"ח. יכרת ה' עדכון ב' ט"ו. אשר אמרו סס. משוד עניים מנהדדון ח' י"א. אמרות ה' עקרים ת"ח פ"ח.

(ג) הושיעה יהוה כי נמר חסיד

כי פסו אמונים מבני אדם :

שן א | ידברו איש את רעהו

שפת חלקות בלב ולב ידברו :

יכרת יהוה כל שפתי חלקות

לשון מדברת גדלות :

אשר אמרו | ללשננו בגביר

שפתינו אתנו מי אדון לנו :

משד עניים מאנקת אביונים

עתה אקום יאמר יהוה

אשית בישע ופיח לו :

אמרות יהוה אמרות מהירות

כסף צרוף בעליל לארץ

מזקק שבעתים :

למנצח על השמינית מנחות ז' מ"ב. עדכון ב' י"ב. עקידה סער ל"ג כל המזמור : הושיעה ה' סוטה ט' מ"ח. יכרת ה' עדכון ב' ט"ו. אשר אמרו סס. משוד עניים מנהדדון ח' י"א. אמרות ה' עקרים ת"ח פ"ח.

אמרתי על השמינית מנחות ז' מ"ב. עדכון ב' י"ב. עקידה סער ל"ג כל המזמור : הושיעה ה' סוטה ט' מ"ח. יכרת ה' עדכון ב' ט"ו. אשר אמרו סס. משוד עניים מנהדדון ח' י"א. אמרות ה' עקרים ת"ח פ"ח.

אמרתי על השמינית מנחות ז' מ"ב. עדכון ב' י"ב. עקידה סער ל"ג כל המזמור : הושיעה ה' סוטה ט' מ"ח. יכרת ה' עדכון ב' ט"ו. אשר אמרו סס. משוד עניים מנהדדון ח' י"א. אמרות ה' עקרים ת"ח פ"ח.

באור פס

Psalmen 11, 12.

הרבה פעמים נזכרו הנביאים: (ז) צדקית, חבז, ישר יחזו פנימו, כסל ענין צמלת טונית, כי יחזו מוסז על פנימו וסעורו סני הקצ"ה יחזו חת היטר צפניס של דליו, ויטר סס המקרה על מסקל עמל וחיו סס התואר: יב (א) השמינית, לדעת סרה"ח הוח סס כלי לטעם ידוע צחותן הימים, כמו ננינות ומחלת ודומיהם ולכן לח תרנמה: (ב) חסיד; סס הכלל: פסו, לסון חפיסה וחיו לו ריע: (ג) שוא, חו הוח תואר הפעל, חו הוח סס המקרה: בלב ולז ידנרו, זלס"ק תכונה המחשבה צמלת לז, וסנה חנסיס כאלס זעלי מחשבות כפולות, דזר וספוכו, וכן תרגס הרז (דחספעליון): (ד) ללשובנו, ענין הלח"ד בענין חמרי לו חחי הוח: (ו) משד, מ"ס תסוד ומ"ס מחנקת יחס תה סתמנו סזכללו הסנה הסועלת (ע' חלקי הדבור (סרה"ח), וסעורו כמו זענור: יאמר ה', דרך נזוח' (הרז"ע), והוח תורכז ממחמריס זעלי ז"צ כדיך הסגנז לרזר צמחמריס קלריס ורזי הענין, ומזי יצין הקירח סהס חמרות חלוי, וחס כי סמחמר יחמר ה' תזוח זחמע הספוק: יפ"ח לו מקנל הפעולה זמחמר, וסעורו חת חסר הרסע יסיח לו כמו סיח הכנען, חותו חסית זיסע, וז' זיסע הבנול סנו: (ז). בעליל סס נזור מן עלל על מסקל בניר מלסון חסר עונל לו, ולזה תרנמו הרס"ח (ווערקסעחדט), וטעס לחון כנז זחרנו סלפעמיס יזוח הבנול סחליו תחת יחס המלטרף: שבעתים, פעמיס הרבה: כמו סזעתיס

7. Denn gerecht ist ja der Ewige, er liebt Gerechtigkeit, Und blickt das Redliche mit Wohlgefallen an.

12.

Gebet wider die im Lande überhandnehmende Bosheit.

1. Dem Sangmeister auf Haschminith ein Psalm David's.

2. Herr, steh' uns bei! die Frommen sind dahin; Die Zahl der Redlichen nimmt ab.

3. Ein Jeder redet falsch mit seinem Nächsten; Mit glatten Lippen, Doppelsinn im Herzen.

4. Bertilge, Herr! die glatten Lippen alle! Die Mäuler, die so stolze Worte führen;

5. Die, welche sprechen: Unsere Zunge ist frei! Der Mund ist unser, wer meistert uns?

6. „Da ihr die Armen drückt, Da die Geplagten seufzen; So will ich auf, (spricht Gott), Will Heil versichern Dem, Den sie wie Staub weghauchen!“

7. Des Ewigen Worte sind geläutert Wie Silber in der Erde, seiner Werkstatt, Von Schlafen siebenfach gereinigt.

רש"י

ויש תפדסיס זעליל ל' מעלה וכן פירושו. כסף לרוף זעליל לחרן. כלומר ככסף הלוף זמסוזח סזעפר וזעליון סזו כי כור המלרף יעשה חדס מן העפר המסוזח. ל"ח זעליל כמו עלי. צתוך הדיפות זעלי (משלי כ"ו) והוח כלי סכותסין צתוכו וכן זעליל הכור סמתיכין לתוכו הזכז והכסף. וזה חינו נראה לפי סחינו קודח עלי המכתס סכותסין לתוכו חלל יד המכתס סכותסין צו סקוריון (פילחון זלע"ז) פילחון, סטעסו. ל"ח זעליל לסון זעל יד כלומר חדון הארץ וסזח המלה ככנז הסס וזה תרגום יונתן הוח לסון חרבות וחמר כי חמרותינו כסף לרוף מחרון הארץ סהוח הסס סהוח לרף וזקק אותס. (סח"ח): (ח). תשמרם. לחותס ענייס ואזיוניס הכרדפיס מן הדוד זו סהס דלטוריון. מזקק סזעתיס. מדרס חגדה יש. ומיוסז על הסדר.

רש

תהלים יב יג

אֲתָהּ יְהוָה תִּשְׁמְרֵם
 תִּצְרְפוּ מִן־הַדָּוָר זֶה לְעוֹלָם:
 סָבִיב רַשְׁעִים יִתְהַלְכוּן
 כָּרָם זְלוֹת לִבֵּי אָדָם:

- (ח) צי יהושע דסיכנין צסס ד' לוי תינוקת שהיו צימי דוד עד שלא עעמו טעם טעל היו יודעים לדרוש את התורה צלוצעים וע' פנים לכל לז וזהו שצעתים וביה דוד מתפלל עליהם דצונו של עולם דאה כמה תורתך ואמתך צרורה ומזוקקת שצעתים צלצס אתה ה' תשמרם שמוד אותה צלצס תלדנו מן הדור הזה שלא ילמדו דרכיהם להיות דלטודין.
- (ט) סביב דשעים יתהלכו. לטמון מוקשים להכשילנו. כרום זולת לצני אדם. מקנחתם שעינס דעה צגדולתי סלקקתי מאחרי הללן למלך וזהו פתדונו כרום זולת לצני אדם כשמתדומס איס הזולל צעיכי צ"ל. וזהו דוגמא האמור צמקום אחר (לקמן קי"ח) אצן מאסו הצונים. ומדש אגדה פותרו על ישראל לעתיד לצל כשיתדוממו ומנחס פתד כרום זולת לצני אדם. כדלס הזולל לאכול צני אדם ויהיה כרום כמו דוס ודלס, וזולת כמו זולל וסוצל (דצדים כ"א).
- (ג) וכן פתדונו סציב דשעים יתהלכו.
- (ג) סביב דשעים יתהלכו. לטמון מוקשים להכשילנו. כרום זולת לצני אדם. מקנחתם שעינס דעה צגדולתי סלקקתי מאחרי הללן למלך וזהו פתדונו כרום זולת לצני אדם כשמתדומס איס הזולל צעיכי צ"ל. וזהו דוגמא האמור צמקום אחר (לקמן קי"ח) אצן מאסו הצונים. ומדש אגדה פותרו על ישראל לעתיד לצל כשיתדוממו ומנחס פתד כרום זולת לצני אדם. כדלס הזולל לאכול צני אדם ויהיה כרום כמו דוס ודלס, וזולת כמו זולל וסוצל (דצדים כ"א).
- (ד) וכן פתדונו סציב דשעים יתהלכו.
- (ה) וכן פתדונו סציב דשעים יתהלכו.
- (ו) וכן פתדונו סציב דשעים יתהלכו.
- (ז) וכן פתדונו סציב דשעים יתהלכו.

יג

בקשה להושיעו מצריו.

(ב) לַמְּנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד:

עַד־אֲנִי יְהוָה תִּשְׁכַּחַנִּי נִצַּח
 עַד־אֲנִי | תִּסְתִּיר אֶת־פְּנֵיךְ מִמֶּנִּי:
 עַד־אֲנִי | אִשִּׁית עֲצוֹת בְּנַפְשִׁי
 יִגְוֶן בְּלִבִּי יוֹמָם
 עַד־אֲנִי יָרוּם אֵיבִי עָלַי:
 הַבֵּיטָה עֵינַי יְהוָה אֱלֹהֵי
 הַאֲיֶרֶה עֵינַי פֶּן־אִישָׁן הַמּוֹת:
 פֶּן־יֹאמֵר אֵיבִי יִכְלֹתִיו
 צָרִי יִגְיֵלוּ כִּי אֲמוּט:
 וְאֲנִי | בַּחֲסִדֶּךָ בְּמַחֲתִי
 יִגַּל לִבִּי בִישׁוּעָתֶךָ
 אֲשִׁירָה לִּי כִּי גָמַל עָלַי:

סציבות העני הולכים דשעים לצלעו חנס כרום זולת לצני אדם.
 יג (ב) עד אנה. ד' פעמים כנגד ד' מלכויות וצשזיל כל ישראל נאמר: (ד) פן אישן המות. שהמיתה נקדחת שינה וישנו שינת עולם (ירמי' כ"א):

באור

יוקס קין, (ועיין הצחורו טס): (ח) תשמרם, תקיים סיתן האחרות. סן הדור זו, הנזכר למעלה ססס חושי דשע, כון הרס ת לזה צתדנומו צתיצת (צרוט), סס הונח צלסון אשכנו על סולדים שיחורו מצילי חמותיהם וצפרט על סרולת הסקלים וסלחמים, ונשיטתס סמלין צתיצת סזחת על

באור

Psalmen 12, 13.

החדס יחי' תמיד זנחונת
הסקין וסתועז: (ס)
יתהלכין, לכת הגה
והנה זלי כוונה לחיה
מקום וקרחת התהלך.
והרז תרגמ' (ווימתעלן)
פעל הונה זרחונה על
טרילת ורמיסת זעלי חיים
הזכרים והוסחל ח"ח" על
כל רזי המספר המתנועעים
תנועה המידות זלי סדור
נחה: כ"ב, לדעת הרמ"ח
הוא סס כולל לתולעים
כמו רמה שהיא ע"ח
סנה, ויתכן כי נתנו לו
זה הסס יען שזמקום
השר סליו זו נראה כי
העפר מתרומם מחליו,
והעד וירם תולעים וסמות
ע"כ') ועיין בזהור סס)
ואף כי מן עזו נחמר עזו
זחולס לתסלים הדגס,
הנה מלאנו מן עתס עס
זפתח ואס הוא נסרד
כמו סן עס אחד (זנחסיית
י"ח): זולת, סס המקרה,
סעורו לטון זיוון כטעס
כי הויחו זוללס (חיכה
ח'), וסעור הכתוב כך
הוא הסעיס סהס זולת
לזני חדס סניז יתהלכין
זלי מספר, כרס. ולהרחותן
הסכלת מתרגס החמתי,
לא והתזונן זדוך הרז
חייך זחר זתרגומי זתיצת
(זרוט ווימתעלן, בעוורוס)
השר זחס הסלים חת
התליזה מכל לי, והייתה אחד:
י"ב (ב) אשית, וכן
יומס מוסך עלמו
ואחר עמו, חסית עלות
זנססי יומס, חסית יבן
זלזני יומס, וטעס
יומס כטעס כל היום
דהיינו זכל יום וזכל עת:
בנסשי, הזי"ת מוחסת
חת הסס חל הסעל
זיחס הבזול סנו כזי"ת זלזני, סחלו היתה סעורס הסנה הסכליותו, הי' רחוי להכתז לנססי,
כמו חנס חפרו לנססי (לקמן ל"ה ז'), ירום חויזי עלי, סייף הכתוב מזחר תחלתו לתם חסית וזומר,
כי ירום חויזי עלי: (ד) סן חיסון, סינת המות: (ה) סן, מוסך חחר עמו סן יחמר וכן יגילו:
(ו) ראבי, וי"ו לעורר על הסך ונסילת הכינוי מוכיח עליו, וכן הוא דעת הרמ"ח סת' (דחך):
במלי עסית זזר לזולתו זנחינת המקבל ולא זנחינת העושה ר"ל סיהי' הנמסך ממנה רק לטיצת המקבל או
לרעתו לזר, יקרח זלס"ק במול. והתזונן על ג' החלקיס הנזדלס זסיר זה, סהעיר עליהס הרז
זתרגומי, זחלק ה"ח' וס' ז'וב'), יגיד קורותיו ומעמדיו עתה, חנק הכ' (ס' ד' וס'), תחנה לחלסיו
סיסתה מעמדו חל סעוז, זחלק הכ' (ס' ר'), העתות הרחסונות זזר עזרו והוא נוסע זס', ועל
סגינה הרז כאן חת הס' החלק מהסי' שהונה זמזמר ע', עיין העעס זסקדמתנו:

8. Du wirst sie, Herr, erfüllen;
Wirst stets vor dieser Brut uns schützen!

9. Es wimmelt um und um von Frevelhaften,
Die Schmach der Menschheit krecht wie
Würmer aus!

13.

Bitte um Beistand gegen die Feinde.

1. Dem Sangmeister, ein Psalm David's.

2. Ach, Herr, wie lange willst du mein so ganz
vergessen?
Wie lange noch dein Antlitz mir verbergen?

3. Wie lange muß ich meinen Geist mit Sinnen,
Mein Herz mit Sorgen täglich quälen?
Wie lange noch mein Feind obliegen?

* * *

4. Schau' herab! erhöre mich! ach, Ewiger! mein
Gott!
Erleuchte meine Augen wieder,
Daß ich des Todes nicht entschlafe,

5. Sonst spricht mein Feind: „Den überwand ich!“
Frohlocken Widerfacher meines Falls.

* * *

6. Doch ich vertraue deiner Güte.
Mein Herz frohlockt ob deiner Hilfe,
Dem Ewigen singe ich, denn er that mir wohl.

תהלים יד

רשי

יד

יתרעם על רשעת הנבלים אשר יגברו בארץ.

(א) לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד

אָמַר נָבֵל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹהִים
הִשְׁחִיתוּ הַתְּעִיבוּ עָלַיָּה
אֵין עֲשֵׂה-טוֹב :

(3) יְהוָה מִשְׁמַיִם הִשְׁקִיף עַל-בְּנֵי-

אָדָם

לִרְאוֹת הֲיֵשׁ מִשְׁכִּיל :

הֲדַשׁ אֶת-אֱלֹהִים :

(2) הַכֹּל סָר יַחְדָּו נֶאֱלָחוּ

אֵין עֲשֵׂה-טוֹב אֵין גַּם-אֶחָד :

(7) הֲלֹא יִדְעוּ כָּל-פֹּעַלֵי אֲוֶן

אֲכָלִי עֵמִי אֲכָלוּ לֶחֶם

יְהוָה לֹא קָרָאוּ :

(5) שֵׁם | פָּחַדוּ פָּחַד

כִּי-אֱלֹהִים בְּדָוִד צַדִּיק :

(1) עֲצַת-עֲנִי תִבְיָשׁוּ

כִּי יְהוָה מִחֲסָהוּ :

יד (א) אמר נבל בלבו וגו'. שני מזמורים

אחד דוד בספר זה צענין א'. הדאטון על נצוכדנלד והשני (לקמן כ"ג) על טיטוס. זה נתנבל על נצוכדנלד שעתיד ליכנס להיכל ולהחדישו ואין אחד מכל חיילותיו מוחה צידו: אין אלהים. אעלה על צמתו עז (ישעי' י"ד).

(3) השחיתו התעינו עלולה. מעללים. (ג) הכל פר וגו'. אין איש צחילותיו מוחה צידו: נאלחו. נהפכו לקלקול. (ד) הלא ידעו. הלא סופס ידעו מה שעלת' צהם: אוכלי עמי. זרעו של נצוכדנלד: אוכל לחם. עשו משה (דניאל ה') צלסלד מלכא עזד לחס ד: ה' לא קראו. לא חסדוהו ולא זכרו נפלאותיו ונוראותיו צמשתיהם ונשתמשו צכליו: (ה) שם פחדו פחד. שגשגלם גמולו לצלסלד מלך צצל לפחד פחד כמו שנאמר (דניאל ה') צלדון זוהי שנוהי ודעיונוהי יצהלוניה וקטריה חדליה משתריין ואלדצותיה דא לדא נקטן. ורצותינו פי' על העכ"ס. כל שאינו גוזל את ישראל אינו טועם טעם ערצ צמאלכו. אוכלי עמי. נדמה להם כאוכל לחם שטעמו טעם מאכל ערצ: כי אלהים צדוד לדיק. צדודו של יכניה שהיו לדיקים: (ו) עצת עני תציטו. אתם אומרים

(2) הכל סר יחדו נאלחו

(7) הלא ידעו כל פועלי און

(5) שם | פחדו פחד

(1) עצת עני תבישו

כי יהוה מחסהו

ת"א אמר נבל שם ח' צ'. יצמותו ס"ג: אכלי עמי סנהדרין י"ח ק"ד. עצת עני עקרים ת"ד ס' ת"ו.

טעם ערצ צמאלכו. אוכלי עמי. נדמה להם כאוכל לחם שטעמו טעם מאכל ערצ: כי אלהים צדוד לדיק. צדודו של יכניה שהיו לדיקים: (ו) עצת עני תציטו. אתם אומרים

באור

יד (א) לַמְנַצֵּחַ, על הכלי: לדוד מזמור, סנה נלאו כל המפרשים למלוא מענה צהמטך הסוד הזה, ולפע"ד כך הוא ידוע כי צהיות דוד המוליא והמניח את ישראל, היו מלליחים צכל דרכיהם, ואחר כי הים ה' עמו, ירחו האוונים מפניו, ועס ה' יצט סלו ושחנן, שמחים וטובי לצ (כי צימי הסלוס תלמיה כל טוב המדינו ויהי לפרו, כמו סלהפך צימי המלחמה יצול כל הסוצ ויסרה

14.

Klage über die Schlechtigkeit der im Lande empor-kommenden Wichte.

1. Dem Sangmeister von David.

Im Herzen spricht der Schalk: Es ist kein Gott; Verderbniß, Gräuel sind ihre Werke, Und Niemand will das Gute üben.

2. Vom Himmel schauet der Ewige Auf die beglückten Menschenjöhne; Ob Einer der Vernunft gehorche, Nur Einer Gott im Herzen fühle.

3. Da weicht Alles, einig zum Verderben; Nicht Einer will das Gute üben, nicht Einer.

4. Sie werden inne werden, die Tyrannen! Die ißt mein Volk, wie Brod verzehren, Den Ewigen, den sie nicht angerufen!

5. Da wird Entsetzen sie befallen; Die Allmacht schützt die Wohnung des Gerechten!

6. Nun schmäh't den Rath des Elenden, Sein Schutz ist Gott!

רע המדיני וקללותיו) חבל
אחרי סנדסויו וילך לו
לחרן אחרת שלטה זהם
יד חויזיהם ולחזו' מאודי,
כאשר ירחז כל קורח
בספר סמואל, וגם מעל
מלכס כנר הי' סר רוח
ה' ורוח רעה החל לפעמו
ונמסך מזה סענדויו העומדים
עליו עסקו וחמסו חת
העס, כמו סרחינו כדוחב
שהסיו מית' יוסזי עיר
בלה, וגם ה' חמר אל
שחול וחל צית הדמים,
על שהמית חת סכנעונו',
מכל זה נוכל לססוס כי
מלכות שחול נתמוטטה,
ולא היתה טובה ורלויה
צעיו העס, ואף כי צעיו
דודי ונגד המתמלה הססלה
והרעה הזאת יתכן שתקן
זה המזמור: גבל, הסרס
הזה יחלק לכמה הורחות,
ויסודותס ענין הסחיות
והדיקות מטעס ועלהו
לא יצול שהוא כטעס
סחתת הוה (ויקרח י"ג),
ולכן יהי' נוסל סס נצל
על חיס ריק וסחות מעלה,
ולזה תרבמו הרב (שחלק),
סס הונח זל"ח על סחית
מעלה כענד והוסחל חח"כ
אל סחות המדות ועיון
כחור הרמזת"ן ע"ס וינצל
לור ישועתו (נדנרוס
ז"ס ט"ו): עלילה,

מלסון מעללי חיס והוה מוסך עלמו ואחר עמו סעניו הסחיות עלולה והתעיו עלולה: (כ) ה'
מסמים הסקיף, כענד הוה כנדו במקוס עליון והוה הסמים, וזה ד"מ כי הוה יודע הכל
ודרך כל (הרחז"ע): בני חוס, כונתו על המנהיגים ומדרכים חת העס, יתכן לפ"ז מה סתרגס
הרב (צענליקטען מענטשענהע), המה הקרוחים כסס גדולים ומחוסרים: (ג) נאלחו,
רעסו, נחעז ונחלה (חיוז ט"ו ט"ז) יביד עליו ססוה לסון כחסה: (ד) הלא, כמו חס לא, וכל
ל' חס שחין התנחי כסול אחריו עניו סנילת הדנר וספנו (עיון כחור הרב"מ ע"ס חס ירחו חת
החרן כמדנר י"ד), והיוסך הסלול' הוה החיוז: פועלי חון, כונתו עוד על המנהיגים, והרב"מ
מסיועני כמה סתרגס (דוה טירחונטען), סס נוסל זל"ח על המוסל החכנוי והצלועל: אוכלי עמו
עניו המסחיתו' חת עמו כהנהגתס הסחותה והרעע', וענין 'החליל' הוה סכליון זלי השחר סריו מדנ'
הנחכל זל"ח (סערלעסרען): ה' לא קרחו, כמה סחינס הולכים כדרכיו, והס' הוה זעל מחמר ח'
נוסחו כל פועלי און, אוכלי עמי, תוחר הנוס': אכלו לחם. תוחר הסעל חכילה, ידעו הנסוח,
השם הוה סעול הנסוח: ולא קראו תוחר הסעול, וסעור הכתוב, כל פועלי חון החוכלים חת
עמי כחלו הס חוכלים לחס ידעו חת ה' אשר עד עתה לא קרחוהו: (ה) שם, ציומו כטעס חז
ידנר (לעול ז') ויצוה הורחת המקוס תחת סורחת הזמן, כי מחמרו החנה והמתי קרוזים מחוד
צעניוהס, וזל"ח יס תינת ח' סתורס על סתיסס (דח), וכן תרגמה הרב: אלהים תרגס הר'
(חללמחכט) עיון כיוורו ע"ס כרהסית כנח חלסוים: כדור, סס ע"מ חור ולדעת הרב"מ הוה
לסון דוה, כמו דורו כסע ונגלה מני, (יסעי' ז"ח י"ג) ויתכן כנס זה טעס הנחת הסס הזה על
כל יוסזי כנל הדריס כעת ח' כחון ע"מ עוף: (ו) עצת עני הנסיו, ואס בס הנסיו עלתי סהיח
עתה עלת עני, כי כרסתס חותי מתסמרתו להנהיג חת העס, הנה תנזח העת ותיקר עלתי צעניוכם

רשי

תהלים יד טו

מִי־יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל
בְּשׁוּב יְהוּדָה שְׁבוּת עַמּוֹ
יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל:

טו

מדות הישר מכבד אלהים.

(ב) מִזְמוֹר לְדָוִד

יְהוָה מִי־יִגְוֹר בְּאַהֲלָךְ
מִי־יִשְׁכַּן בְּהַר קִדְשֶׁךָ:
הוֹלֵךְ תָּמִים וּפְעֵל צֶדֶק
וְדַבֵּר אֱמֶת בְּלִבָּבוֹ:
לֹא־דָגַל | עַל־לִשְׁנׁוֹ
לֹא־עָשָׂה לְרַעְהוֹ רָעָה
וְחִרְפָּה לֹא־נָשָׂא עַל־קִרְבּוֹ:
נִבְזָה | בְּעֵינָיו נִמְאָם
וְאֶת־יְרֵאֵי יְהוָה יִכְבֵּד
בְּשֹׁבֵעַ לְהִרְעֵ וּלְא־יִמִּיר:
בַּסֶּפֶר | לֹא־נָתַן בְּנִשְׁוֹ
וְשׁוֹחַד עַל־נַפְקֵי לֹא לָקַח
עָשָׂה־אֱלֹהָ לֹא יִמוֹט לְעוֹלָם:

(ז) שעלתם של ישראל צוטה על שהם צוטחים זה' כי ה' מחסה: (ז) מי יתן. אז יקרב היום שיתן מליון ישועת ישראל לעתיד. ואז יגל יעקב ישמח ישראל:

טו (ג) לא דגל על לשונו. (אנקוט"א זלע"ז). אקושיא ער בעטוודיגטע. כמו וירגל צעצדך. (סמואל ז' י"ט). מזמור זה להודיע מדת חסידות: ודוצר אמת צלצו. הטוצ שהוא אומר צלצו הוא אמת ואינו אחד צפה ואחד צלצו. סא"א: (3) וחדפה לא נשא. (דפורטה זלע"ז).

(ג) דעפארטא ער עדלעהן: טע: על קרוצו. אס עצר קרוצו עזידה טיש צה עונס. עכשו צעטפט ולא נשא עליו חרפתו סיהא פתחון פה למחרף לומר כך עצר פלוני קרוצין וחפית עליו: (ד) נבזה צעיניו נמאס. מי שהוא נצזה צרענתו נמאס צעיניו של לדיק כגון חזקיה שגירר עלמות אציו צציון. נשצע להרע. לעלמו ולא ימיר שצועתו. ק"ו שאינה ממירה צצד שאינה לרעתו: (ה) ושוחד לא לקח. על עני להרשיעו צדין להטות מספטו ועוד פירטו דצותינו לא לקח שוחד על נקי לנקותו

(ה) דינו קל וחומר שאינו לוקח שוחד להטות מספט: לא ימוט. הוא דלוי לגור צאהליך. סא"א: לא ימוט לעולם. אס ימוט אין מוטתו מוטט לעולם אלא מתמוטט ועולה:

ת"א

ה' בי יגור מכות ג' כ"ד עקידס מ"נ ס"ו. הולך תמים מכות סס. עקידה סער ק"י. ודובר אמת סס: לא דגל מכות סס. לא עשה לרעהו עקידה סער ק. נבזה. בעיניו סנסדנין ו' מ"ו. מכות ג' כ"י. בסאו לא נתן מכו' ב' כ"ד. מליעא ה' ע"ס. עושה אלה מכות סס. עקידה סער י"ז כל המזמור:

הוא דלוי לגור צאהליך. סא"א: לא ימוט לעולם. אס ימוט אין מוטתו מוטט לעולם אלא מתמוטט ועולה:

באור

Psalmen 14, 15.

Chor.

- 7. Gott, der von Zion aus
Den Israelen Hilfe sendet.
Wenn des verstoß'nen Volks
Der Herr sich annimmt;
Ist Jakob froh, und Israel in Freuden.

15.

Die Eigenschaften des Redlichen und Gottesverehrer's.

1. Ein Psalm David's.

Wer darf, o Herr, in deinem Zelte wohnen?
Wer auf deinem heiligen Berge ruh'n?

- 2. Der redlich wandelt, Recht ausübet,
Vom Herzen Wahrheit redet.

- 3. Mit seiner Zunge nie verleumdet,
Nie seinem Nebenmenschen Böses thut,
Nie seinen Nächsten schmächt.

- 4. Verächtliche nicht achtet,
Die Gottesfürchtigen ehrt,
Zu seinem Schaden schwört und hält.

- 5. Wer ohne Wucher Geld verleiht,
Und Unschuld unbestechlich schützt.
Wer dieses thut, wird wig bleiben.

כי ה' מחס': (א) מי
 חסר יתן מליון יסועת
 ישראל, שהוא ה' הצוחר
 צליון. הר קדשו לבנו שמו
 שם ציונו חת שנות עמו
 אז יכל יעקב ישמח
 ישראל, והנה הדבור הזה
 זר מאדו צפי דוד, כי קודם
 המלכות עדיין לא היתה
 העיר ירושלים ציד ישראל,
 ובכל ימי מלכותו לא נמלא
 סכנשו החמות חת ישראל
 לחתור חת שנות עמו כי
 מה שכתב הרחצ"ע שנסצו
 אנשים מישראל חינוכו נכון,
 לפי שכל זה לא יפול שם
 הכלל שנות כי חס שם
 התואר צווי עמו. וחוב'
 לפי מה שהעירותי כבר
 בהקדמתי, שבהיות המלך
 ע"ה נעים זמירות ישראל
 נחרו גם צדקות הצחי'
 חחריו לסייר סיריו ומזמוריו
 הנעימי' על לב השומעי,
 כל עת ועונה, וחולי
 שנחחרות הומים, חשרי
 הנלות עשרת הסנטים נחרו
 לסייר מזמור, חשר שר
 המלך נכד תהרסי עדת
 ישראל, חשר ממנה ילאו,
 עתה צעת לך להם, נכד
 חויציהם חשר לא מצני
 ישראל הבה, ונציה חר
 משורר הזמן חנר עוד ס'
 החחרון, להעיר גם על
 קורות הזמן ועל התסועה
 חשר קור צעת היתה
 ויסאז עוד צזה חת הסיור
 צסיום נחה לסייר במקלות,
 וחם יקסה לך הס'

החחרון עלת עני תצסי, סלח יחי' על מקומו הנכון לא והצט נחזמר נ"ב תמלא שם כסילת
 חותו הסיור, צהסתנות המלילה הזאת למלילה חחרת היותה נחותה אל התכלית הזו, ונדנר ע"ד מזה
 ח"ה צמקיתו:

טו (א) מי יגור צההליך, סייר תשכיל יורה ח"ך תהיה תכונת העם שה' חלהיו: (ב) תמים,
 תאר הסעל: צדק, שם מופשט: ורובר חמת צלצור, וכי מי שאין לו חמת צלצור רשע, והלא
 חינו חלה טועה? חך ענינו ודונר חמת כחשר צלצור, חר יתכן פירושו, ודונר חמת צלל צלצור לא
 מינח' עונש רק מאהצת החמת. והמלילה האשכנזי' שהציה הרב"ת השתמע לתרויהו: (ג) על לשונו,
 מלת על הוא חלק מן יחס הבזול שצו ועממו כמו צלצורו, צהיות הצרת המנעח מעל ללשון ועל סני
 הלשון: לא נשח' כטעם ולא תשח שמע סוח והרחצ"ע, חר כטעם ולא תשח עליו חטא (ויקרא
 י"ט), לדעת שתרכמו הרצ שם (ע"ס): (ד) נבזה, נמעסיו, נחחם צעינו ונכ' טזה טעם הספור:
 ולא יחיר, חת שצועתו: (ה) לא לקה, חך לנקותו צדינו, ק"ו להטות חת התשטט (רש"י), וכדוך
 הזה תרגם הרצ: עשה חלה, יתכן לקרות גם המניע' צסם עסיה לפי שגם העדר הסנוי נופל תחת
 בדר הסעל (עיין חלקי הדבור להרב"ת נחצורו חור לנתיצה), חצל סנה הרב"ת גם חת המאמרים
 הסוללים למאמרים מחויצים, כדי להסוותם יותר אל החלק החחרון שהוא כלל המסויס, המקוץ כל
 הפרטים, ויעשה מהם אחד שלם:

תהלים מז

רשי

מז

מז (א) מכתם לדוד
ולאמר דעותינו

תכלית השיר הזה לדבר מהשארית הנפש ונמול הצדיקים לעולם הבא.

(ב) מכתם לדוד

לדוד שהיה מק ותם
שהיה מכתו תמה
שכולד מהול ואין שיטת
המקרא נופל על
המדד כאן. יש מזמור
שנאמר זו לדוד מכתם.

שִׁמְרָנִי אֵל פִּי־חֲסִיתִי בָּךְ :

שם יש לפדש שיר זה
לדוד שהיה מק ותם

אִמְרַת לַיהוָה אֲדַנִּי אַתָּה

(ג) אזל כאן שנאמר מכתם
לדוד אין לפדשו כן
ואומר אני שהוא אחד
מן שמות מיני נעימות

מִזְבַּתִּי בַל־עֲלִיָּה :

הזמר וחלוק ננעימות
הסיר ד"א מכתם לדוד
ל' עטרה כמו כתם

לְקַדְּוֹשִׁים אֲשֶׁר־בְּאֶרֶץ הַפָּה

(ג) שמשמע דבר זה הי'
דביל לומר דוד שמדני
אל כי חסיתי בך והי'
לו כעטרה שנאמר

וְאֲדִירִי כָּל־חַפְצֵי־בָּם :

(ג) (לעיל ה') ה' כלנה
לדון תעטרנו. (ס"א"א):

יִרְבוּ עֲצֻבוֹתָם אַחַר מְהָרָו

(ד) אתה וגו'. לכנסת
ישראל אמר דוד יש
עליך לומר לה' לדון

בַּל־אִסִּיךָ גַם־כִּי־הֵם מֵדָם

(ה) אתה וידך על העליונה
לכל הצא עלי. ד"א אמרת
לה' לדוני אתה. לכפשו

וּבַל־אֲשַׁא אֶת־שְׁמוֹתָם עַל־שַׁפְּתַי :

(ו) הי' אומר. וכן מלינו
דוגמתו (שמאל צ' ת"א
י"ד) ותכל דוד. ופתרונו
ותכל נפש דוד אף כאן

יְהוָה מִנַּת־חֲלָקִי וְכוּסִי

אמרת לה' מנחות ה' נ"ב. לקדושים אשר וגו' מכות י"ג.
מנחות סס. ואדירי כל חפצי סס. בל אסיך פניהדיון ז' ס'.

אַתָּה תוֹמִיךָ גּוֹרְלִי :

אמרת לה' מנחות ה' נ"ב. לקדושים אשר וגו' מכות י"ג.
מנחות סס. ואדירי כל חפצי סס. בל אסיך פניהדיון ז' ס'.

חֲבָלִים נִפְלְאוּ־לִי בַנְּעִימִים

אמרת לה' מנחות ה' נ"ב. לקדושים אשר וגו' מכות י"ג.
מנחות סס. ואדירי כל חפצי סס. בל אסיך פניהדיון ז' ס'.

אַתָּה־נַחֲלַת שְׁפָרָה עָלַי :

אמרת לה' מנחות ה' נ"ב. לקדושים אשר וגו' מכות י"ג.
מנחות סס. ואדירי כל חפצי סס. בל אסיך פניהדיון ז' ס'.

אמרת לה' מנחות ה' נ"ב. לקדושים אשר וגו' מכות י"ג.
מנחות סס. ואדירי כל חפצי סס. בל אסיך פניהדיון ז' ס'.

עליך לומר כן להקצ"ה. (ס"א"א) טוונתי כל עליך. טונות
שאתה עושה לי לא עליך הם לגמלני כי לא צדקתי אתה מטיב לי: (ג) לקדושים אשר
צאדן המה. צשזיל הקדושים אשר המה קצודים צאדן אשר התהלכו לפניך צאמת: ואדירי
כל חפצי צס. הם האדירים אשר כל חפצי צס וכל לרכי נעשים צשזילם: (ד) ירבו
עלצותם וגו'. כל זה אמרו לה' ירצו עלצותם של כופרים כך התהירים וחרידים לעצרות
כוכזים ומזלות. ל"א מהרו ל' מוהר (דואירנט צלע"ז) דוערענט. זיא בעטענקען: כל
אסיך נסכיהם מדס. אני לא אהיה כמותם לצדוק דס לעכ"וס ולא אשא שם עוצדי
כוכזים ומזלות על שפתי: (ה) ה' מנת חלקי וכוסי. כל טונתי הימנו. לטון אחד
וכוסי וחשכוני כמו (שמות י"ג) תכוסו על הטה וכן חצרו מנחס: אתה תומיך גורלני.
אתה הוא אשר הניחות ידי על החלק הטוב שנאמר החיים והמות נתתי וגו' וצחרת
צחיים (דצרים ל') כאלס האוהב אחד מצניו ומניח ידו על חלק הטוב ואומר את זה
צחר לך. תומך השפלת ידי על הגודל. לטון (קהלת י') ימך המקרה. ישפל. כך הוא

מח באור

Psalmen 16.

16.

מזמור (א) סכתם, מזמור

נכנר כמו כחם פי

(הרצ"ע) והוא שם ע"ת

מקדש יורה על בור הסיר

ומהותו כי תכליתו הוסגנה

לדבר בהשחרת הנסע ובמול

הלדיקים לעולם הזה:

שמרני, יש לעמוד מן הס'

הזה על הסנה הגורמת את

הסיר, ויתכן שהמלך אשר

התהלך את האלהים, שהוא

ההתעסקות בחקירה אחרי

דרכי ה' ומעשי ידיו, כאשר

זה עתה זעיונו אל צחינת

נפשו המשכלת, היא חלקו

חלק ה' ממעל, ועל צחינת

השחרתם אחרי הסודה

מאת ביותו זודחי שהחיש

אשר יש בו רוח אלהים

העלם במחשבתו רחיות

לרוחות ונכוחות לחמת

זעיונו ותקותו, ולמען

לח תנור מחשבה זרה

להטעותו (כי זה חינו מן הנמנע בידוע לכל חוקר),

כאלו

ואזור חיל נגר כל דעה כוזבת להפחידה למען לא יתעה צה ויהי' ח"כ פסוק הרחשון כלל המושך

אחרי כל סרטי הסיר המתחדים בפליתם להשיג את נפש המסורר אל המנוחה: (ב) אמרת,

את נפשי המשכלת (ססורני), והרצ תרבת' זלשון מ"ז, והענין אחד כי הנפש המשכלת היא

עלמות האדם: אחת טוהתי, חלקי הטוב שאין למעלה ממנו וזה טעם תינת (זעליוגקייט)

שענינו האוסר הנלחי. כל עליך, מוסר אל הפסוק הזה אחינו, כלומר ובס כלל הקדושים אשר זלשון

המה ואשר המה חזירי כל חסאי נס, אין שום דבר טוב למעלה ממך, כי אתה חלקם ונחלתם

ואפשר שלמ"ד לקדושים מושכת אחית עמה כלומר ולחזירי וכו': (ג) אדירי כל חסאי נס, יש

לתמוה על הסמוך זלתי שם הנסמך חלוי, חזל כאשר נעיון על ענין השם שאינו כי חס סימן או

לעלם או למקרה מה ואחרי אשר נראה שהנניח חמר (ישעי' ס"ז ד') כי לך יקרא חפצי בה כי חסן

ה' יך, יתכן ב"כ כאן לחמר שהמסורר הקיף (זה תינות המאמר כל-חפצי-בם לעשותו שם אחד

ולסמן בו כח נסשו אשר בו יחזק ויחפון חותן הקדושים המדובר צם, ויהי' טעם סמיכות חזירי

כל חסאי נס, כטעם נזירי כח, וכאשר העירתי על הכלל הזה זלשון עזר צספרי עמודי הלשון, ודוק

היטב על הכלל הזה אשר שמעתי מפי מורי הרב"מ ז"ל, כי הוא עמוק מאוד. ונתרבותו שומר

הרצ כאן את כללית הענין לנד ולא שמר את סרטיה הסדר והמלות, כי חס תרגם על פי הדרך

המסובל והיותר נאה להמליצה האשכנזית: (ד) עצבותם, מטעם זעלז תלוי זניס (זרחיית ב')

ע"ת חרץ: אחר תברוי תגזרת מהר ימהונה, ושעורו המתקשרים אל חלק אחר או חלזה אחר המה

ירצו עלצותם ויבונם (מדברי הרצ"ע) וכן תרגם הרצ (זרהלען): בסביהם, שהם מדם כלומר מתועזים

כי הדם הוא משל לדבר מתועז: (ה) תומיך, השכלת מלשון ימך המקרה, יספל, כלומר אתה

אשר הניחות את ידו על החלק הטוב, כאדם האוהב את צנו ומניח ידו על החלק הטוב, וחומר

את זה נחר לך (מדברי רס"י), ולס"ז שרשו ימך וצח העתיד במקום העצר כדרך המליצה וכדרך

הזה תרגמו הרצ: (ו) חבלים, כשנפל לי הגורל להיות צחלקך חזל ועימיס הוא זה חף עלי ספרה

נחלה כזו (רס"י), וכן תרגם הרצ ז"ל, וטעם נחלה צתי"ו רפוייה כמו צה"ח, כי סתיחס סימן לוקנה,

ויתכן עוד טעם תינת נפלו מושך אחר עתו, כלומר חזלים נפלו לי זנעימיס, חף נפלה לי נחלה

אשר ספרה עלי, והענין כפול: ואם נחצר סתי תינות ספרה עלי צחקף יחד, נוכל לחומר שהוא

מחמר מחאר הנעטה לטם זעוינת תלת אשר, וצח המתואר ציחם הקנין והמלטרף ועיון לעיל ס'

ב'), ותינת נפלו מושכת עלמה ואחרת עתה, ויהי' ח"כ שעורו חף נפלה לי נחלה אשר ספרה

עלי, ודוק: שפירח עלי, טעמו תטב זעיוני ונחמתי נחלה הרצה על הכונה הזאת, כמו מלכי

יספר עליך (דניאל ד'), שעורו עלתי תטב זעיויך: (ה) יעצניי זאת היתה ממנו תחלה כי הוא

Von der Unsterblichkeit der Seele und der Belohnung der frommen im Jenseits.

1. Ein Kleinod David's.

Bewahr' mich, Gott! ich suche Schutz bei dir.

2. Sprech' zum Ewigen: Mein Herr, du Bist meine Seligkeit; nichts ist über dich,

3. Den Heiligen in diesem Lande.

Wie mächtig ist an ihnen meine Lust!

4. Die nach andern buhlen, häufen nur ihr Weh;

Ich mag nicht ihres blutigen Opferwein's,

Mag ihre Namen nicht auf meinen Lippen tragen.

5. Du, Ewiger! mein Freudenmahl, mein Kelch!

Du hast für mich das Loos gewählt!

6. Mein Antheil fiel in's Liebliche,

Auch ist mein Eigenthum mir hold.

רשמי

כדרך צספרי. וגם יש לפותרו לשון תמיכה למדרש האגדה כמו ויתמוך יך חזיו וכו' (רשמי מ"ח): (ו) חבלים נפלו לי זנעימיס. כשנפל לי הגורל להיות צחלקך חזל נעים

רש"י

תהלים טו יז

אֲבָרֵךְ אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי
אֶף־לַיְלֹת יִסְרוּנִי כְּלִיּוֹתַי :
שׁוֹיִתִּי יְהוָה לִנְגְדִי תָמִיד
כִּי מִיָּמִינִי בַל־אֲמוּט :
לִבִּי | שָׁמַח לְפִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי
אֶף־בְּשָׂרֵי יִשְׁכַּן לְבַטַּח :
כִּי | לֹא־תֵעָזֵב נַפְשִׁי לְשֵׂאוּל
לֹא־תִתֵּן חַסִּידֶיךָ לְרֵאוֹת שָׁחַת :
תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים
שִׁבַּע שִׁמְחוֹת אֶת־פְּנֶיךָ
נִעְמֹת בְּיָמֶיךָ נִצַּח :

(ו) הוא זה אף עליו ספרה נחלה כזו: (ז) אברך את ה' עד כאן ניצח דוד על כנסת יסדאל סתאמר כן ועכשיו אומר ולמי גם אני אברך את ה' אשר יעלני לצמור צחיים וללכת צדקיו: אף לילות יסרוני כליותי. ליראה אותו ולאהבה ודעותיו פירטוהו על אצדקו: אצינו שלמד תורה מאליו עד שלא נתנה תורה אף לנו לריכוק ליטב המקראות על סדרן: (ח) שויתי ה' לנגדו תמיד. בכל מעשי שמתי מוראו לנגד עיני ולמה כי מימיני הוא תמיד לעזרני לכל אמוט. ד"ל שויתי ה' לנגדי תמיד ס"ת הו' עמו לקרות זו כל ימי חייו וזהו שאמר ממיני כל אמוט על שם התורה שנתנה צימינו שאני עוסק בה ולפיכך כל אמוט (ס"א"ח): (ט) לבן שמח לציונו. לפי שאני צמח כי לא תעזוב נפשי לשאול שהרי צעון עצירה גדולה שהיתה צדי. צדקתי גם ה' העציר חטאתך (שמאל צ' י"ג) קל וחומר שמעתה לא תעזבני לסור ממך: (יא) תודיעני אור חיים. לשיין עתיד הוא ואינו לשון תפלה: שובע שמחות. שמחה שאין לה קצותכלה היא השמחה של עתיד (ס"א"ח): את פניך. שמחות אשר לפניך צכת אקרוזה לך:

יז

נגד המלשינים האומרים עליו שהוא מורד במלכות.

(ב) תפלה לדוד

שָׁמְעָה יְהוָה אֶצְדֵּק הַקְּשִׁיבָה רִנָּתִי
הֶאֱזִינָה תַפְּלָתִי בְּלֹא שִׁפְתֵי
מִרְמָה :
מִלִּפְנֵיךָ מִשְׁפָּטֵי יִצְחָק
עֵינֶיךָ תַחֲזִינָה מִשְׁרִים :
בְּחִנֹּת לְפִי פִקְדֹת לֵילָה
צָרְפָתִי בַל־תִּמְצָא
זַמְתִּי בַל־יַעֲבֹר־פִּי :

(ג) צעון עצירה גדולה שהיתה צדי. צדקתי גם ה' העציר חטאתך (שמאל צ' י"ג) קל וחומר שמעתה לא תעזבני לסור ממך: (יא) תודיעני אור חיים. לשיין עתיד הוא ואינו לשון תפלה: שובע שמחות. שמחה שאין לה קצותכלה היא השמחה של עתיד (ס"א"ח): את פניך. שמחות אשר לפניך צכת אקרוזה לך:

* יו"ד יתירה

שוחתי ה' שם כ"ח ודף ס"ג. שמח לבי עקידה טעם י"ז. אף בשרי מליעה ז' ס"ג. צדקתי ה' יו"ד. כי לא תעזוב ערוצין צ' י"ט. יומת ח' ס"ו. שבע שמחות ערוצין צ' י"ב. עקידה ט"ז בחנת לב סנהדין. י"ח ק"י.

ת"א קצותכלה היא השמחה של עתיד (ס"א"ח): את פניך. שמחות אשר לפניך צכת אקרוזה לך:

באור סמ

Psalmen 16, 17.

התלמד אדם דעת (נרחז"ע)
 לילות, הלילה מסל
 חל הלילה שתחטיק צעדי
 הסכל תעורר ותנטל תסיגי
 הדברים, כמו שחשבת הלילה
 תנטל לורחם מן העין:
 כליותי, מחשבותי, ושעור
 הכתוב חף לעת לרה שחז
 דעת האדם נוסף לשפוט
 הכל לרעתו, ותענוגי
 מחשבותי, סויתי תמיד
 לנגדי חלקי הטוב הספון
 לי: (ח) כי תימיני,
 הוא, לכן כל חמוס,
 וזמלילה הענרית היתין מסל
 חל המסעד, לפי שעל הרוב
 יתמוך האדם בלדו היתמיני:
 (ט) כבורי, כבוד האדם
 היח נשמתו העליונה:
 בשרי ר"ל בוסו יסכון
 לנשח צסונו חל העסר'
 וכסידרו חלקיו המוכנני'
 יסוז כל אחד ליסודו
 הרחסון ויסעול עוד סעולו'
 צתולדות העולם הארצי,
 כאשר יצין כל מסכיל:
 (י) לא תעוז נפשי
 המסכלת שהיא חלק חלום
 מחעל להיות מוקצנת
 ומובנלת צשחול כנסס:
 שחת, סס המקרה וענינו
 ססחתה כתובוס הרב
 (סערוועזונג), שחס היה
 סעורו (ברונע), ססס
 עלס שחול, היה ראוי לכתוב
 חת הסחת, כידוע
 למדקדקים: (יא) תודיעני
 דרך להסיב היו עולם

- 7. Nun preiß' ich ihn, den Ewigen, der mir gerathen,
 Und in düstern Nächten, bei innerm Leiden,
- 8. Hab' ich immer den Ewigen vor Augen.
 Er steht mir bei, ich kann nicht wanken.
- 9. D'rum ist mein Herz vergnügt, meine Ehre
 freudenvoll,
 Auch selbst mein Fleisch wird sicher ruh'n.
- 10. Denn du gibst der Gruft nicht meine Seele Preis,
 Du lässest deinen Frommen nicht Verwefung schauen.
- 11. Du thu'st mir kund den Pfad des Lebens.
 Vor deinem Antlitz ist der Freuden Fülle,
 In deiner Rechten Seeligkeit auf ewig!

17.

Gegen die Verläumder, welche von ihm das Gericht verbreiten, daß er sich gegen die Regierung auflehne.

1. Gebet David's.

Erhöre, Ewiger, die Gerechtigkeit!
 Merk' auf mein Schreien!
 Vernimm mein Gebet,
 Aus Lippen ohne Falsch!
 2. Sprich du mein Urtheil aus,
 Untrüglich schauen deine Augen.
 3. Mein Herz hast du geprüft,
 Mit trüber Nacht es heimgesucht;
 Hast mich geläutert, fandest nicht,
 Daß wider deine Worte,
 Ich freventlich auch nur gedacht.

(ספורנו): שובע, של שמחות חת פניך כלומר עם פניך: נעימות, שתענוב הנפש על השם, שזה
 החושר החמתי והנלחי, ועם צימיק, צנותן מתנות נעימות לחושרו צימיו (מדנני הרחז"ע):
 נצח, מה נשנצ הסיוס הזה, חשר קלבו האחרון מביע חל הנלחי והנלתי תכלית, לח וכלכלבו השנה
 חנוסית, וחתה הקורח סיס עיך עליו, והנן על תכליתו שהוא להשריש כלצ מסכיל חמתת השחרת
 הנפש, אחרי הסליכה חת קליפתה מעליה, ושנה חל מקום חשר הוחלצנה ממנו לשרת נקדש:
 י' (א) תפלה לדוד, על שונחיו התלטיני' חותו וחמרים עליו שהוא מורד צמלכות: צדקי, סס
 המושסט ושעורו רז ריני שהוא צדק: רבתי, כל רנה הוא לשון הרמת קול בענין שנחמר ויעבור
 הרנה צמחנה (מ"ח כ"צ ל"י) ויש רנה מחמת שמה כדכתיב רננו לדיקים צה' לקמן ל"ג יתרגמנו הרב
 (פרחלהקען), ויש רנה מחמת לער כמו בחן, וחז יתרגמנו הרב (שריען): תפלת', שהיא כלח
 ססתי מרמה על הוסך ויסתוהו צפיהס (ספורנו): (ב) שששטי דיני, ושעור הכתוב ססטי חתה
 כי עיניך תחזינה מטרים בלו' צדעהך הסלמה תנין חמתת כל דבר על צוריו, וחל יספטונו צני אדם,
 קלני המדע וחלוטי העיון: (ג) פקדת, לוותה כמו ופקדת עליהס ארצע משפחות (ירמיה ע"ו ב')

רשי

י' (ב) מלפניך משפטיו ילא. עבירות סצדי סחני ראוי להספט עליהס ציסודין ילאו
 מלפניך ולא יצואו לפניך צדין: עיניך תחזינה מיסדים. אס יש צידי זכיות. צהן
 תחזינה צמיסדים עיניך: (ג) בחנת לצי וגו'. ידעתי כי יש עבירה צידי ואס משפט עונסי

רש"י

תהלים יז

לְפַעֲלוֹת אָדָם בְּדַבַּר שְׁפָתֶיךָ
 אֲנִי שָׁמַרְתִּי אֲרָחוֹת פְּרִיץ :
 תִּמְדָּךְ אֲשֶׁרִי בְּמַעְגְלוֹתֶיךָ
 בַּל־נִמְוָטוּ פְעָמַי :

אֲנִי־קָרָאתִיךָ כִּי־תַעֲנֵנִי אֱלֹהִים
 הַמ־אֲזַנְךָ לִי שָׁמַע אִמְרָתִי :
 הַפְלֵה חֲסָדֶיךָ
 מוֹשִׁיעַ חוֹסִים

מִמַּתְקוֹמָמִים בְּיַמִּינֶךָ :
 שָׁמַרְנִי כְּאִישׁוֹן בַּת־עֵינַי
 כַּצֵּל כְּנֶפֶשׁ תִּסְתִּירֵנִי :

מִפְּנֵי רָשָׁעִים זֶן שִׁדְוֹנִי
 אוֹיְבֵי בְּנֶפֶשׁ יִקְיִפוּ עָלַי :
 חֲלַבְמוֹ סָגְרוּ פִימוֹ דְבָרוֹ בְּגִאוֹת :

אֲשֶׁר־נָו עֵתָה סְבָבוֹנִי
 עֵינֵיהֶם יִשִּׁיתוּ לַנְּמוֹת בְּאָרְצִי :
 דְּמִינֹו בְּאֲרִיחַ יִכְסֹוּךָ לַטָּרֶף
 וְכַכְפִּיר יֵשֵׁב בְּמַסְתָּרִים :

* כצ"ל בלוי יו"ד במסרה * סבבונו קרי

- (ד) וצא לפניך לא אלך דין אשר ככל צחנת לבי: פקדת לילה. לעת הערב צעוק צת שבע שנאמר. ויהי לעת ערב ויקם דוד וגו' (סס י"א): לדפתי. נסיתני: כל תמלא, לא מלאת ציו"ד חפץ: זמותי כל יעצר פי. אם תעלה עוד צמחצתי ליצחק לפניך כל יעצר פי לומר עוד צחנני ונסני כמו שאמרתי ככד כמו שנאמר (לקמן כ"ו) צחנני ה' ונסני שאמר דוד לפני הקב"ה מפני מה אומרים אלהי אצרהם ואין אומרים אלהי דוד. אמר לו אני צחנתיו צי' נסיונות ונמלא שלם. אמר צחנני ונסני כדאיתא צמסכת שצת: (ד) לפעולת אדם שצד שפתיך וגו'. תמוך אשורי וגו'. מאז והלאה לכל פעולת אדם שצאת לפעול אני שמרתי צציל צד שפתיך ארחות פריץ לנטות מהם שלא אלך צהם אך לתמוך אשורי תמיד צמעגלותיך ולא נמוטו מהם פעמי: פירוש אחד לפעולת אדם שצד שפתיך וגו'.
- (ו) לפי שרין אדם להשתמר צפעולותיו לפי יטרף צד שפתיך אשר אמרת לא תנאף אני שמרתי ארחות פריץ אע"פ שעשיתי שלא כראוי. צטונתך: (ה) תמוך אשורי וגומר. מאז והלאה לכל פעולת אדם שצאתי לפעול את המשרים תחזינה עיניך ומשפטי מלפניך ילא (סא"א): (ו) כי תענני אל. כי צטוח אני שתענני: (ז) הפלה חסדיך (דשיצרא צלע"ז) דע שעפארער. חויסלזוי-פנען. כמו ונפלינו אני ועמך (שמות ל"ב) מושיע צימינך את החוסים צך ממתקוממים עליהם. (סא"א).
- (ח) הפלה חסדיך מושיע חושים הרי זה מקרא מסודם הפלה חסדך להושיע צימינך את החוסים וגו': (ח) באישון. הוא השחור שצעין שהמאור תלוי צו ועל סס שחרודותו הוא קרוי אישון לשון חסך והקצ"ה הבין לו שומר את ריסי העין המכסין אותו תמיד: (ט) זו שדוכני. צציל זאת ששודדים אותי אויבי: אשר צנפס יקיפו עלי. ליטול נפשי: (י) הלבמו סגרו. צחלצם וצשמם סגרו לצם ועיניהם מהציט אל פעלך ליראה

וגו'. לפי שרין אדם להשתמר צפעולותיו לפי יטרף צד שפתיך אשר אמרת לא תנאף אני שמרתי ארחות פריץ אע"פ שעשיתי שלא כראוי. צטונתך: (ה) תמוך אשורי וגומר. מאז והלאה לכל פעולת אדם שצאתי לפעול את המשרים תחזינה עיניך ומשפטי מלפניך ילא (סא"א): (ו) כי תענני אל. כי צטוח אני שתענני: (ז) הפלה חסדיך (דשיצרא צלע"ז) דע שעפארער. חויסלזוי-פנען. כמו ונפלינו אני ועמך (שמות ל"ב) מושיע צימינך את החוסים צך ממתקוממים עליהם. (סא"א).
- (ח) הפלה חסדיך מושיע חושים הרי זה מקרא מסודם הפלה חסדך להושיע צימינך את החוסים וגו': (ח) באישון. הוא השחור שצעין שהמאור תלוי צו ועל סס שחרודותו הוא קרוי אישון לשון חסך והקצ"ה הבין לו שומר את ריסי העין המכסין אותו תמיד: (ט) זו שדוכני. צציל זאת ששודדים אותי אויבי: אשר צנפס יקיפו עלי. ליטול נפשי: (י) הלבמו סגרו. צחלצם וצשמם סגרו לצם ועיניהם מהציט אל פעלך ליראה

באור נ

Psalmen 17.

לילה, עת לרא לזית
 עלי לנחור' חס חתחונך
 עליך: צרפתני, נחנתני
 כדרך הצורף לזקק הכסף
 והזהב על המצורף לרחות
 חס יס צו סיניס: כל
 תמלח, שזמותי נזר
 שפתך כלומר שחשנתני
 כלצני דזר רע נבד חמתך
 העבורו', וטעם צו"ת
 נזר כטעם קמו צו עידי
 סקר (לקמן כ"ו), ססירוסו
 כמו נבדו, וזה לפי שבס
 מלת נבד הוא אחד מתלקי
 יחס הגבול שצו: כל יעצר
 פי לסעולות חדם, ענינו
 לח די שמה שזמותי לח
 עזר פי צלופן סיצוח לזי
 פעולות חנוסיות חזל נס
 המחשבה כלצד לח עלתה
 על לצי והוא מחמר
 מוסבר לדעת הרה"מ בזה,
 נרפתני כל תמלח זמותי
 (כל יעצר פי לסעולות חדם)
 נזר שפתך חני שמתני
 חרחות סרין, כלומר נחנתני
 ולח מלחת שחשנתני,
 (וחף כי שלח עזרה
 המחשבה על פי למעשה)

4. (Und ging's auch über meinen Mund
 Zur Menschenthat nicht über,
 Daß ich auf Abweg' ausgetreten sei.)
5. Fest steht mein Fuß in deinen Steigen,
 Meine Tritte wanken nicht.
6. Nun ruf' ich, Gott! antworte mir!
 Neige mir dein Ohr, vernimm mein Fleh'n!
7. Zeige deine Wundergüte,
 Retter derer, die sich bergen
 Vor Feinden, unter deiner Rechten.
8. Bewahre mich, wie Bild im Auge;
 Birg mich unter deiner Flügel Schatten.
9. Von Ruchlosen, die mich plagen,
 Aus Uebermuth mich hassen, mich verfolgen.
10. Ihre Fethen schließen fest,
 Drum spricht ihr Mund so stolz.
11. Wohin wir geh'n, stellen sie uns nach,
 Und lauern ab, dahin zu stürzen.
12. So wie ein Löwe, des Raubes begierig,
 Wie junger Leu in Höhlen lauscht.

נבד דזר שפתך, גם לח מלחת שחני שמתני חרחות סרין ודוק. ותיצת סרין כנוי אל הרסע הפורץ נבד
 החכמ' אשר צו תגביל את הדוך היטר והיך דרך לצו, המרחיקו מן האמת ומציחו אל הפהו וההצל:
 (ה) תמוך, מקור מצה"ק משורש תמך הנחתו על החצור החזק והחמין שצין דזר לדזר, ושעור הכתוב
 תמיכת חסורי צמעגלותיך הסנצ סכל כמוטו פעמי: (ו) כי הענני, שעורו כמו למען: (ז) הפלח
 חסדיך, נכחך הגדול הצלתי צעל תכלית הפלה לעשות עמדי נחסידיך הכדוליס (מדצני האזן וחיוח):
 שושיע, אתה המושיע את החוסי' צימיניך מן המתקוממים עליהם: (ח) באישון, כמו ששומר חדם
 אישון עינו, הוא השחור שנעין אשר ע"י ירח' האדם ונקרא אישון לפי שגדלה צו לורת חיס ואוי"ו
 גו"ן להקטין כי הצורה היא קטנה (הרד"ק), וזה שתרגם הרצ נ"ו (צילד): בת עין, או שהוא תאר
 לאישון, ושעורו כמו תולדות העין, או שהוא שם העלם בבת צחסרון הני"ת הראשונה: בצל כוסיך,

משל מאס לפור המסוככת צכנסיה על כוליה. וכזר בזה חצי הנציחיס את החונך האמתי נזר המרחף
 על גזליו: (ט) חריצי פנסט יקיסו עלי, ת"י צעלי דצני צרעות נסססון מחזקן עלי, כלומר שחין להס
 סנה לטוח אותי חלח רעות נסססון, וכן תרגם הרצ נ"ו (מוטעוויוללען): (י) חלבמו, החלצ המכסה
 את קרנם סונצ וסובר צעד צטרם ווורה על צריחתם העוצה ולכן סימו דזרו ננחור': (יא) אשורבר
 עתה, כסידעו דרננו אשר חנחנו צה עתה: סבבוננו, תנף ילכו אחרנו ויסונצו עלינו: עיביהם יסיתו,
 כלומר כל חסלס ותחותם: לנשות צחוק, תרגום הרצ נ"ו נועה לצ' פניס, או לנשות פעמותיהם צחוק
 אשר חנחנו עומדים עליה להרע לנו, או לנשות אותנו, להספילנו עד הארץ. וטעם הרציס עליו ועל
 חציריו אשר התלקטו עמו צצנחו מפני שחיל (הרד"ק): (יב) דמיונו, דמיון כל ח' מהסונציס
 (הראצ"ע), ויתכן יותר כפי שתרגם הרצ, שהננו הוא על עלמות הענין המוסטי, כלומר הדזר דומה.

רעיו

מפניך: (יא) אשרנו עתה סצצונו. את עקצנו עתה סצצונו האויצים ועיניהם יסיתו
 לנעות צאדך לטפוט צאדך. וכדלה לי שהתפלל דוד תפלה זו לאחר שצא לידו מעשה של
 חוריה ויחצ וישראל היו צאדך צני עמון לרים על דצה (ס"צ י"ח) וירא דוד שלא יכסלו
 שם צצציל עצורה סצצירו. וישמעו פלטהיס ומוחצ ואדום וכל שכני ח"י הרעים המלפיס
 ליום אידם ויצאו עליהם: (יב) יכסוף. יחמוד כמו נראשית ל"ח) כי נכסוף נכספת:

רשי

תהלים יז יח

קוֹמָה יְהוָה קִדְמָה פָּנָיו הַכְרִיעָהוּ
 פִּלְטָה נַפְשִׁי מִרְשַׁע חֲרָבָה :
 מִמַּתִּים יָדָךְ | יְהוָה מִמַּתִּים מִחֶלֶד
 חֵלְקֶם בַּחַיִּים וַצַּפִּינָךְ תִּמְלֹא
 בַּשָּׁנִים יִשְׁבְּעוּ בָנִים וְהַנְּיָחוּ יִתְרָם
 לְעוֹלָלֵיהֶם :
 אֲנִי בַצַּדֵּק אֶחֱזָה פָּנֶיךָ
 אֲשַׁבְּעָה בְּהַקִּיץ תִּמוּנָתְךָ :

(יג) קדמה פניו. של אוציו: הכריעהו. קפח את רגליו ויכרע ויפול: פלטה נפשי. מכל רשע שהוא חרצך שאתה משליטו ליפרע מן המחויצים לך: (יד) ממתים ידך. מן המתים צידך על מנתם אני צוה להיות: ממתים מחלד. מאותם שמתים צוקנה משהעלה חלודה (דווייל"א זלע"ז) ויעלליו. נעחוסערט, ומן הלדיקים אשר חלקם צחיים: ולפונך תמלא צטנס. ומאותם אשר תמלא מעיהם מטונך אשר לפנת ליריאיך: יתרם. נכסיהם אשר ישאירו צמותם: (טו) אני צדק אחזה פניך. לעתיד: או צדק אחזה פניך. משפטי הולא מלפניך והלדקות שצדי אחז וזהם אחזה פניך: אשצעה צהקיץ תמונתך. אשצעה מדאיות תמונתך. צהקיץ המתו' משנתם (ס"א"ח). ל"א אשצעה מדלות פניך צהקיץ המתים משנתם שהם צמות תמונתך סכן כאמר כי צללם אלהים עשה את האדם (טס ט' ס"א"ח):

יח

בו ידבר מאהבתו אל אלהים, ויתן לו תודה על שמעו תפלתו והצילו מאויביו העזים ובעזרתו נבר עליהם ויכלום.

לְמַנְצֶחַ לְעַבְדְּךָ יְהוָה לְדוֹר אֲשֶׁר דִּבַּר |
 לְיְהוָה אֶת-דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת בַּיּוֹם
 הַצֵּיל--יְהוָה אוֹתוֹ מִכָּף כָּל--אֹיְבָיו
 וּמִיַּד שָׂאוּל

(ב) אחזה פניך. משפטי הולא מלפניך והלדקות שצדי אחז וזהם אחזה פניך: אשצעה צהקיץ תמונתך. אשצעה מדאיות תמונתך. צהקיץ המתו' משנתם (ס"א"ח). ל"א אשצעה מדלות פניך צהקיץ המתים משנתם שהם צמות תמונתך סכן כאמר כי צללם אלהים עשה את האדם (טס ט' ס"א"ח):

וַיֹּאמֶר אֲרַחֲמֶךָ יְהוָה חֲזָקִי :
 יְהוָה סִלְעִי וּמְצוּדָתִי וּמַפְלְטִי
 אֱלֹהֵי צוּרֵי אַחֲסֵה-בִּי
 מִגְּנֵי וּקְרָן יִשְׁעֵי מִשְׁגַּבֵּי :

יח (א) ביום היל ה' ארתו וגו'. כשהזקיץ וכבר עצרו עליו כל לדותיו וכלול מהם: ומיד שאל. והלא שאל בכלל היה אלא לפי שהיה קשה עליו ורודפו יותר מכלם כיולא צדדך אתה אומר (יהושע ז') וראו את הארץ ואת יריחו: (ב) ארחמך. אלהיך כדמתרגם ואלהצת לדעין (ויקרא י"ט) ותרחם: (ג) סלעי. שעזרתני צסלע המחלוקת בשהייתי מלומלס צין שאלו ואנשיו להתפס כמו שנאמר ושאלו ואנשיו עוועדים אל דוד וגו' (ט"א כ"ג): ומלודתי. ל' מכלד: לודי. לסון סלע. אחסה (אצדיו"א יוד זלע"ז) אבריטער, טילען, ויכערן: אחסה צו. אתכסה צללו כענין שנאמר מצלי מחסה חצקו לוד (איוצ

*וצפונך ק' ת"א ממתים ידך צרכות ח' ט', ודף ס"ח. אני בצדק צמרח ח' יו"ד:

מהם: ומיד שאל. והלא שאל בכלל היה אלא לפי שהיה קשה עליו ורודפו יותר מכלם כיולא צדדך אתה אומר (יהושע ז') וראו את הארץ ואת יריחו: (ב) ארחמך. אלהיך כדמתרגם ואלהצת לדעין (ויקרא י"ט) ותרחם: (ג) סלעי. שעזרתני צסלע המחלוקת בשהייתי מלומלס צין שאלו ואנשיו להתפס כמו שנאמר ושאלו ואנשיו עוועדים אל דוד וגו' (ט"א כ"ג): ומלודתי. ל' מכלד: לודי. לסון סלע. אחסה (אצדיו"א יוד זלע"ז) אבריטער, טילען, ויכערן: אחסה צו. אתכסה צללו כענין שנאמר מצלי מחסה חצקו לוד (איוצ

באור נא

Psalmen 17, 18.

13. (יב) קדמה פניו, נצוהו
 לערוף חותי הטבס עליו.
 הכריעהו, הסילהו כענין
 נחש כרע טס. נסל
 וסופסיס ה'. מרישע.
 טהוה חנוך טחה תעניט
 על ירו, וכן פלטה נסאי
 מתתיס טהס ידן ה', כלומר
 מתתן כמו ינס יד ה'.
 ויד ה' הפסוטה לענוט
 יתורבס נל"ח (נניסענ), וכן
 פלטה נסאי מתתיס מחלד,
 טכל חסנס להיות תצני זה
 העולם (הרחצ"ע
 והספורני) : (יד)
 ספת'ים, יתכן לדעתו
 טכמו טנופל על צני חדס
 טס חנוטי נצחינת היותס
 חלוטי כח, כן הפול עליהס
 טס מתיס נצחינת היות
 נוסס צן מות ככל דצר
 המורכב, ונחר המסורר כאן
 צטס זה, כלומר מחותן
 החנוטי טהס מיועדו לזר
 למיתס כי כל מעשיהס
 כתעטה צהמת הארן, וכל
 הנהב' כאלו חין להס
 נשמת חלוה ממעל, ולזה
 יתרגמה הרצ נתיצת
 (פענל), טס הונח נל"ח
 על ונטיס סחותי הנהב
 ואס הס קליני ורונני חרן.
 חלד, כנוי לעולם החרני
 לפי טהוה דצר טחינו עומד
 ומתקייס מעמרו ונופל תחת
 הזמן כענין וחלדו כאין נבדך
 (לקמן ל"ט). חלקם, רלווי טיהוה חלקס צחלה החייוס, וכל עוז הלסון חתך ימלח צענס וכו'. כי חותס הס
 מתקייס, וחני לח חקנה צטס, כי חלקי היותר עוז הוה צחי ער. (פרו בצדק, חשר צירי. אחוה
 סיך. לחחר מותי. בהקיץ, מתרדימת העולם החלוני. תמונתך, כענין ותמונת ה' יצוט (צמדנר י"צ).
 וטעם חטנעה, כי כמו טחנחני רוחיס תמונת ה' נמעטו חשר נחמה עטה צעולס הוה, כן נראה תמונת
 ה' צעולס הנח צחמסקלריו חותר מחירה. ויתכן שתקן המלך חת השיר הוה צעת טגנרו יד טוכחיו עליו,
 ולא סלל עוד טילחיו מעטיו נס צעולס הוה, והתנחס צחלק הטונ הלסון ללדיקיס, והנה סיוס השיר
 הוה כסיוס השיר סלפניו צחחר נטבנ מחוד.

14. (א) לעבד ה', טעמו כי הוה מסתר ורניו וזה טחחר ינמלני ה' כלדקי (הרחצ"ע). ביום, כסהקין
 וכצר עצרו עליו כל לרותיו ונלל מהס (רס"י), ויט טתנוח מלת יוס על הורחת העת והזמן
 לה', ענין הלמ"ד הוה הסיצה התכליתית, כלומר לכבודו. וכן פו' הרצ כל לה' הכתוב חלל הקרננות.
 וקרנן תודה כזה השיר הנח מחדרי הלנ נחסן במור הלח מנח טונ; ומיד טחול, והלח צכלל הו' חלח
 לפי טהו' קטה עליו ורודסו יותר מכלס, כיולח דצר חתס חומר ורחו חת החין וחת יריתו (רס"י).
 כיון טרה"מ לזס נתיצת (צעזחנדערס) וחנחנו רוחיס צפ' הוה צנרור נס הסנח הנורמת נס הסנח
 התכליתית מחשיר הוה: (ב) ארחמך, חחשך כדמתרגס וחחצת לרעיק ותרחס (רס"י) ומתולדת
 החחצה החוקה, טצכל עת טידנר החוהצ חל הנחסנ יתסון להרחות לו עולס חחנתו, ולזה יננהו
 צטמות הרצה המוריס עליו כאלו חל יכלכלו מעטיו חת רוב החחנה חחח, דמיון זה מלינו חחותי
 יונתו חתתי (שיר ה') וכן כאן, חך טיט הנדל צין חחצת הדומה לו לחחצת הנדול מתנו המעורצת עס
 עס יראה כצוד, כי ידוע, טכל סלימות צין טתהיס סלימת הנוף, יופי ודומה לו, צין סלימת הנפס,
 תוליד טחחה צלצ החדס וחחוקה להתקר' חל צעל סלימות, וחחוק' חחח הוה חחצ' (דיוח ליצע), וחח
 תהי' הסלמות צענין רס ונטבנ מתנו צחוסן טנדע סלח נוכל להטיבו וכו' יט לאל ידו להטיב חו להרע

13. Auf, Ewiger! eil' ihm zuvor! stürz' ihn!
 Rette mich vom Bösewicht, deinem Nachschwert
 14. Vom Böbel, deiner Geißel, Ewiger,
 Vom Böbel dieser Niedermelt.
 Ihr Antheil sei in diesem Leben,
 Sie füllen ihren Bauch mit deinem Gute;
 Kinder haben sie die Fülle,
 Und hinterlassen Ueberfluß den Zungen.
 15. Ich werde mit Gerechtigkeit dein Antlitz schau'n;
 Erwachend mich ergözen
 An deiner Gottesgestalt.

18.

Spricht von seiner Liebe zu Gott, und dankt ihm für die Erhörung seines Gebetes und die Errettung von mächtigen Feinden, indem er sie, durch dessen Hilfe, überwunden und vernichtet hat.

1. Dem Vorsänger, ein Psalm von David, dem Knechte des Ewigen, der dem Ewigen zu Ehren sang, als er ihn von allen seinen Feinden, und besonders von der Hand Saul's, rettete.
1. So sang er: Herzlich lieb' ich dich, Herr, meine Stärke,
3. Mein Schutzfels, meine Beste, mein Erretter, Mein Gott, mein Hort, auf den ich traue; Mein Schild und meines Heiles Horn!

1. Dem Vorsänger, ein Psalm von David, dem Knechte des Ewigen, der dem Ewigen zu Ehren sang, als er ihn von allen seinen Feinden, und besonders von der Hand Saul's, rettete.

רש"י

תהלים יח

מִהַלֵּל אֶקְרָא יְהוָה וּמִן-אִיבֵי
אֲשׁוּעַ :

(ד) כ"ד: שהסלעים כסוי ומגן להולכי דרכים מן הרוחות ומזרם גשמים: (ד) מהלל

אֶפְפוּנֵי חֲבַלֵי-מוֹת
וְנַחֲלֵי בְלִיעַל יִבְעֵתוּנִי :

(ה) חקרא ה' זהלולים חקראנו ואתפלל לפניי תמיד כל' חף לפניי

חֲבַלֵי שְׂאוּל סִבְבוּנִי
קִדְמוּנֵי מוֹקְשֵׁי מוֹת :

(ו) הפסועה אני מהללו לפי שצטוח אני שאוטע מאויזי: (ה) אפפוני חצלי מות. פעמים

בַּצַּר-לִי | אֶקְרָא יְהוָה
וְאֵל-אֱלֹהֵי אֲשׁוּעַ

(ז) דנות סצונוי דשעים. אפפוני כמו סצונוי וכן אפפו עלי דעות (לקמן מ'): חצלי מות.

יִשְׁמַע מִהֵיכְלוֹ קוֹלִי
וְשׁוֹעֵתִי לְפָנָיו | תָּבֵא בְּאָזְנוֹ :

מחכות אויזיו כמו חצל כזיאים (ס"א וי"ו). וי"ת צספר שמואל כאיתתא דיתצא על מתצדא לשון

וַתִּגַּעַשׂ וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ
וּמוֹסְדֵי הָרִים יִרְגְּזוּ

(ח) חצלי יולדה (הוטע ג'). ונחלי צליעל. חף הוא לשון גייסות שוטפים כנחל: (ו) חבלי שאול.

וַיִּחַגְּעֵשׂוּ כִּי-יִחַרְדָּה לּוֹ :
עָלָה עֵשֶׂן | בְּאֶפְרוֹ

כמו חצלי מות מטירון דשיען. ואני מה הייתי עושה: (ז) בצר לי חקרא. אני הייתי קורא לה' תמיד: (ח) ותגעש ותרעש הארץ. אינו

וְאֲשֵׁי-מִפִּי תֹאכַל
בְּחַלְיִם בְּעֵרוֹ מִמֶּנּוּ :

מחוצר למקרא עליון אלא מחוצר דאשו לסופו: כי חרה לו ותגעש ותרעש הארץ כי משמש צלשון כאשר כשחרה לו וצא לנקום נקמת עמו ועצדיו

וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדַּ
וַעֲרַפֵּל תַּחַת רַגְלָיו :

(י) מסופו: כי חרה לו ותגעש ותרעש הארץ כי משמש צלשון כאשר כשחרה לו וצא לנקום נקמת עמו ועצדיו

*פת"ח באתנח

מפרעה ומעמו געסה ורעשה הארץ: (ט) עלה עשן צאפו. (אנשיסנארילאס צלע"ז) ען שעוש באריבעש חין זיינע נאזענלחפצער. כן דרך כל חרון חף להעלות עשן מנחיריו: (י) ויט שמים וירד. לעצור צארץ מלרים וירד כמשמעו. (ל"א איאנטיש צלע"ז) איאנש

רש"י

לנו חז תוליד ירחת כבוד. (עברסורכט), ולפעמים תתעורר תסוקה עס ירחת הכבוד, כמו אהבת הצן לחציו, אהבת חזס לצורחיו החונן לו כל טוב, וזה התכונה צל"ח צסס (עברסורכטספחללע לינע), וחל תתמה נח הקיורח על סתי השמות (סס הראשון וסס האחרון צס"ג), סלא תרנמס הרנ, כי לרוך שפדע שהמתרגס החמיתו ילך אחרי עניני ותכלית המחמרים, לא אחרי סכוס התיצות טצססי וחס סתי השמות החלו הס ליופוי המליצה צלשון עצרי, הנה צל"ח ישחיתו חת גועס המליצה, ויחלשו חת פעולתם צנסס השומעי לפי טיש דונך אחר לכל לשון כידוע. וכנר העור הרס"ת ע"ז צעלמו צחקדמתו צנחורו עס"ת (עיין סס): (ג) סלעי, ד"מ כאדם שטומד צמקוס בצויה ולא יסחד מהסל ממנו (הראצ"ע):

Psalmen 18.

באור נב

ומצודתי, מלסון מצורי:
צורי, לסון סלע: והרן
ישעי, דרך המקרה לכנות
החוקק זקן, וחמר כי
החל הוא קרנו סיננח. זו
חוינו ויוסע מהם (מדברי
רד"ק): (ד) מהלל,
זקרחי חליו צתלות מיד
חוסע (הרחז"ע) עד סה
גזול החלק הנחשון מן
הסיר, עלמותו הו' הכללות
והוא כמו פתיחה
לפרטים הנחיס חריו:
החלק ה' זו יפרוט
המשורר חת לרותיו ע"ד
משל ומליזה ותפלתו חל
ה' והעתרו חליו: (וה)
אפפוני סנזוני, והוא
עזר נלתי נלס: חבלי
מות, ענינו מיתרו מות,
כמו וימסכו חת ירמי'
צחלני' (ירמי' ל"ח) והנה
ודמה המשורר חת המות
לחיס ליד הליוד נססות
זני חס ולכן יתן לו סעס
חזלים וסחיס ורסת כליו
עוסית חו חיות קטנות
וסעס חלים וחנית וחז
כליו חיות גדולות, כפי
הנחות לתכלית המליזה
וליופי': ונחלי זלועל,
הלרה הסתחומי' והחזקה
דומה לטטף מים רנים
סנמעט חי חסטר לנום
מפניו, וזלועל הוא סס
מורכב מז' תיזת זלי יעל,
והוא בנוי חל הסחול חסר
כל היורד שמה לח ועלהו
עוד, ולזה יבנה זעל ל"ע
גס חוט עול ומרמה זסס

4. Gelobt, rief ich, sei Gott, und war
Vom Feind' erlöst.

2.

5. Schon umfingen mich des Todes Banden,
Die Ströme der Unterwelt schreckten mich schon.

6. Der Hölle Bande umstrickten mich;
Ich ward von Schlingen des Todes ergriffen.

7. Aber in der Angst ruf' ich zum Herrn,
Schrei' hinauf zu meinem Gotte.
Er hört mein Fleh'n aus seinem Tempel,
Mein Gebet dringt ihm zu Ohren.

8. Die Erde bebte, ward erschüttert,
Es regte sich der Berge Grund,
Sie erbebten, da er zornig ward.

3.

9. Dampf stieg auf, als er ergrimmete;
Aus seinem Munde zehrend Feuer,
Blutflam' lodert davon.

10. Er neigte den Himmel, fuhr hernieder
Unter seinen Füßen düstere Gewölk.

חיס זלועל, ע"ד הסלות, כמו סחומרים זל"ח (חיון נידריגער מענטס), וחמר המשורר חזי' כל כך קרוז
חל הסחול סנזר נראה לו נחלות מיתי' החזירים, וסחד שלח יעזרו עליו: (ו) קדמוני, גס קדימה
זמקום גס קדימה זמן תכונה זל"ח זתיבת (לוסחרקחמען) סהזיא הרז זסיר הקודס על מלת קדמה
סניו, חן כסיקר' החויז חסר הוא סוגח לו זמן, טרס שיעריך הסני חת הזיחה הזחת וטרס הכינוחו
יחמר זל"ח (חיזערסחללען), וכחטר יקדמונו זמקיס סיודע סיווח סס לקפוץ עליו לתפסו, וחמר זל"ח
(חנפחללען, ערברויסען) וכן טעס קדמוני כאן סנזר הנעתי חל המקום חסר סס טמן, לי המת חת
מוקסיו והס החזוני, וטעס מוקס כל דזר המזיק: (ו) בצר לי, וחני מה הייתי עושה זלר לי חקר/
חני הייתי קורח חל ה' (רס"י), כון הרס"מ לזה זתיבת (חזער): מהיכלי, הסמים סכל בזרותיו
כתוצות ותחומות סס (הרחז"ע): (ח) ותנעש, חינו מחוזר למקרח עליון חלח מחיזר וחשו לסופו,
זי חרה לו ותבעט ותיעט החרן כו משמש זלסון כאטר, כסחרה לוי (רס"י) וכן הוא דעת הרס"מ חן
ססוסיף עוד זתרבותו חזור נחה זין המחמרים, כו יחמר המשורר, מיד כשעלת' לסניו סועתי ותבעט
ובו, ולמה יתבעטו כו חרה לו. עד סה החלק ה' להרת"ה. ותעתה יזוח המשורר זב' החלקיס הזחיס
חל סעולת חותו החרון. ויפרוט זחחו ענין דת ה' למסעט, זז', הלחמו עס חויזי המלך, זב' הללת
המשורר הכל ע"ד הדמיון והמשל וכללו זהס (וזסרט ה' הרחשוניס) כל נוי וכל הוד המליזה הסנזר
גס זענין גס זלסון: והלק ה', זו יפרוט המשורר זמסל' ענין דת ה' למסעט (ו) עשן זחסו, כן
דך כל חרון חף להעלות עשן מוחיריו (רס"י): (י) ויט', הטעס שחוד הנזירה על החויזיס מן הסמים

רשימו

תהלים יח

וַיִּרְכַּב עַל־כַּרְוֵב וַיַּעֲקֶה
וַיָּדָא עַל־כַּנְפֵי־רוּחַ:

יֵשֶׁת חֲשֶׁךְ סְתָרוֹ | סְבִיבוֹתָיו סִפְתָּו
חֲשֶׁבֶת־מַיִם עֵבִי שְׁחָקִים:

מִנְגַּה נִגְדָּו. עֵבִיו עֲבָרוּ
בְרָד וּגְחָלֵי־אֵשׁ:

וַיִּרְעַם בַּשָּׁמַיִם | יְהוָה
וַיַּעֲלִיז יָתֵז קָלוֹ
בְרָד וּגְחָלֵי־אֵשׁ:

וַיִּשְׁלַח חֲצִיּוֹ וַיִּפְיֵצֵם
וּבְרָקִים רָב וַיַּהַמֵּם:

וַיִּרְאוּ אִפְיקֵי מַיִם
וַיִּגְלוּ מוֹסְדוֹת הַבַּיִת
מִנְשֵׁמַת יְהוָה:

מִנְשֵׁמַת רוּחַ אַפְּךָ:
יִשְׁלַח מִמָּרוֹם יְקַחֲנִי
יִמְשַׁנֵּי מִמַּיִם רַבִּים:

(יא) באשעי דח עד גע= נדינרעס אסטע: (יא)

וידא. ויעף כמו כאשר ידלה הנשר (דזרים

(כ"ח): (יב) חשבת מים. טצעזי שחקים הם חשך אשר סביבותיו ושמה תלמד לפנים

(יג) מן החשך אין אור ת"ל מנגה אשר נגדו ומתוך מחילתו את עציו אשר סביבותיו

(יד) ועוזרים צדד וגחלי אש: (יג) עברו, (פדיטאשנט זל"עז) פרעציפישער הערחה=

סטירלען, הצדד צוקע ועוזר על המלרים על ים סוף: (טז)

ויראו אפיקי מים. כשצקע הים ויגלו מוסדות תצל, שכל מימות שצעולם נצקעו:

מנשמת. מנשיצת: (יז) ישלח ממרום. מלאכיו להגיל את ישראל מן הים וממלרים: ימשינו.

באור

(יז) תחת השם הנכבד, (הרחז"ע): (יא) וירכב, ד"מ והטעם רדת הבזירי' צמחירות צלי התמהמה ועכוז, (הרחז"ע): (יב) ישית, כשאון גלי הים יתבטאו מימיו וירצה החד

העולה על כן יולד שם חשך וזה הוא חשבת מים. עזי האד כאשר יהי' עז והוא הענן, והטעם רדת הבזירת וחין אדם רוח' חות' (והרחז"ע), ולדעתי החשך והערפל הוחז"כ משל לחרונו רועמו, כמו שחזינו סרז' צמקרח

וכמו שאומרים כ"כ זל"ח על פנים זועפים (חייך פיוסטערס בעזיכט האצען) והנה נראה שכל המחמרים, גם צחלק הזה גם בכל השייר הם צעלי ב' ב', לצד האחרונים מהחלק הזה הם צעלי ז' ז' וע"י זה הרומס ותנשא המלילה עד מאוד, כי בכל ז' היוצות שהוסיף המשורר נראה צעיניו הוספת ורצות החשך כאלו

יענן המשורר ענן על ענן, לתלחות כל רעיוניו וכן דמיוניו צחשך ענן ועדסל, והאפסיל' תסנוד צעזנו= החלק הד', ידזי צו המשורר מנקמת ה' על הרשעי' וימשולהו אל התראה הגדול והנורח צמרחות התולדות, שהוא הרעם השורף ומזיק צחזיר, הנקרא זל"ח (בעוויטסער): (יג) מנגה, פעולת הרעיון

הזה על גסס הקורח ועל כח דמיונו שנתמלחו כלו צחלק הקודם צרעיונות של חשך ואפילה ועזי שחקים תהי' כפעולת הצרק הצוקע חשבת העונים צליל קליר ויהי חור, והצן על יופי המלילה כזה. ברד, מתולדת הרע' הנזכר שיקור החזיר העליון וינייד חזנו צדד מחבלי הבסס היווד. וגחלי אש, כנוי לחידי נפרית ומלח העולים מן הארץ ע"י חום השמש, וכשיחזרו צחזיר ויסבעו זה צזה יתלהצו וישתיעו

את הקול החזק והנורח התכונה זל"ח צסס (דחונעו), ולפי שירידת להצ הצרק מתוך הענן חניה נקד יטר כי חס דרך עקלתון דומה מעט לתנועת הנחש, לכן תרגם הרצ תוצת עזרו (דורכסלענעלט) מצ' טעמים, הא' שכל עוד שיוסיף המשורר לתאר את העלם צח' ממשיגיו ולחצר חניה תה' יחד צתיצת אחת

ת"א וירכב על ר"ה דף ג"ח. ישות חשך חניגה ז' י"ח השכת מים תענית ח' י"ז:

העולה על כן יולד שם חשך וזה הוא חשבת מים. עזי האד כאשר יהי' עז והוא הענן, והטעם רדת הבזירת וחין אדם רוח' חות' (והרחז"ע), ולדעתי החשך והערפל הוחז"כ משל לחרונו רועמו, כמו שחזינו סרז' צמקרח

11. יסתר צו חת המליצה, הס' שהתנועה היתה נעלמה תיפא חת המראה, ותסעל הרגש נעימה נופע כידוע לנעלי חכמת הנפש, וחיון לך לשחול מלסון זה על ל' אחר כאשר נזכר כבר כמה פעמים. (יד) יתן קולו, נצדד ובחלי חש כי גם קול הצדד המתחולל נשמע צרוס החויר טרם רדתו על הארץ, וגם חת זה רחיו, כי כמו שענוי הרעם הם עזים וחשכים, כן יחירו ענוי הצדד שעלמותיו גשם צהיר כונובי' חך שהערצו זה צין האור וצין החשך יוסיף להרעיד חת עין הרואה ויפחד חת לנו יותר כמו חושך חסילה כי ידמה נעה הזאת שאור להס הצדק לח יחיר רק להראות עולם חשכת הלילה, וגם זה מתולדות דרכי הנפש כידוע למצין, ויתכן שזה טעם תיבת נגד שהיח המסורר נס' הקודם. (טו) הצירי כנוי

11. Er fährt auf Cherub'brücken, fliegt daher, Schwebend auf Flügeln des Windes.

12. Hüllet sich in Dunkel ein, Macht Finsterniß sich zum Gezelle; Mitternächtliche Fluthen, Wolke auf Wolken!

4.

13. Aus Lichtglanz gegenüber Durchschlängelt sein Gewölft Hagel und glühender Blitz.

14. Der Ewige stürmt im Himmel. Der Höchste donnert herab Hagel und glühenden Blitz.

15. Wirft seine Pfeile, streuet umher, Schießet Blitz' ab, schleudert sie hin.

16. Sichtbar ward der Fluthen Urquell, Aufgedeckt der Erden Grund, Von seinem Drohen, Ewiger! Vom Oden deines Zornhauch's.

5.

17. Mir reicht er aus der Höhe seine Hand, Ergreift und ziehet mich aus brausenden Fluthen.

לקרני הצדקים על מהירותם. רב, פעל עזר מסעלי הכפל ע"מ כי תס הכסף. והוא מבזרת ורובו, והנה רב כנגד וישלח (הרחצ"ע), וכדרך הזה תרגם הרב ג"י. ויה"מ, ענינו תנועת המון רב צערצו, וכנוי הנסתרים על הצדקים שהלכותם לרוחות ולפחות שונות, וכן כנוי ויפילם, והוא כפל ענין צמלות שונות. (טו) ויראו, כשנתצונו נאלו המתאמרים, נראה שהתחזקותם מקצלת צמלות ושעור נחת להתחזקות מקרי תולדת הרעם. אשר חת שיתלצו הרקיע קדרות ויתכנסו השמים נעזים נראו צדקים אחרים עוזרים מצון הענוים צלי רעם וצלי רעם; יוכסלו חח"כ כהנה וכהנה, וקול הרעם נשמע מחוק צהיר עוד המשך ומן רב זה מעט צין רחית הצדק וצין שמיעת הקול; ויהי כאשר הוא הולך הלך וקרוב כן יתחזקו הלפידים והקולות, ושעור המשך הזמן הנזכר הולך וחסור; עוד מעט והנה הוא לסיד צתוך לפיר ציק צתוך צדק רעם צתוך רעם והתנול תשנה למוט. ולפי ש"ע חש הגדולה יזדבק החויר וחיוי המים אשר צדקיע יכדו ממנו, המה יסלו לארץ נגשם שוטף דומה למצול מים ונאלו העקצות הלך גם המסורר צמליצתו הנעימה, חמר צתחלה עזו עזרו וכו' וחח"כ וירעם צממים ה' דחיונו צמקום כצוה ורחוקי וחח"כ ועליון יתן קולו וכו', וכפי מה שחמר הרחצ"ע וז"ל והזכיר פעם שנית צדד ובחלי חש להתחזרם רבע עכ"ל, ר"ל שמיעת הקול עם רחית הצדק וחח"כ וישלח חליו וכו' ויראו וכו', חך שירחיצו המסורר לפעמים חת בדרי הדגדים כדרך המוללה להסליג הענין. אפי' מים, מולחי מים טרשו סיק והח' נוספות מענין ותסך לרעז נפסך (ישעיה נ"ח) ולזה תרגום הרב כ"י (אורקוועל): מוסדות תנל, כנוי לתהו' העתק צתחתיות הארץ. מנשמת רוח. גם זה מתולדות הרעם החוק שיעמוד צו רוח סערה, מטע' שזכרנו צדדת המים כידוע לחכמי התולדות וטעם מנשמת כדעת רס'י מנשיצת, ורחיתי עוד להעיר פה, שמה שאמרתי לעיל שהמסורר יענין וכו', ושלך צעקצות דרכי התולדות חין כוונתי לומר, שייגע חת נפשו צעיונים הרצה למצוה ולנחור המתאמרים שיפעלו יותר צלצ הסומעים, כי חין זה מדרך כל מסורר חמתי, ואף כי דרך התלך ע"ה שלא שר לשמע חין צלצ חך צעזר השתפכות נפשו חצל צחמת עזרו כל התמונות החלה נכח דמיונו כאלו הם נעשים עתה לסניו, ויהי ח"כ כל מחמר ומחמר, חף כל חיו' ותיו' חות וליו' ההתפעלות אשר הוא צו עתה, וצחיות' לס"ז דצור ההתפעלות החמיתית יציאו גם חותו ההתפעלות צלצ הסומעים, וכמחמר חז"ל דצרים היוצאים מן הלצ נכנסים גם צלצ, ועיין בהקדמתנו: החלק ה' יכלול צו הצלת המסורר: (יז) ישלח, ממרום ידו כענין וישלחו האנשים חת ידם (ירמיה י"ט) וזה טעם יקחני, והוא מליצה נסלחה מחוד, כאלו יראה חותנו המסורר צעין יד הפסוטה ממרום להליג חת הלויק מן המבומה אשר רחיו צעיונו וחודה חת לצנינו: ישש"י, מלסין מן המים תשיתיהו: ממים צים, סיו' המשל צחלק הקודם, כלומר חין חלקי נבירל הרשעים הנענשים צמעיונות תהום רצה

רש"י

תהלים יח

- יִצְלַנִי מֵאֵיבֵי עוֹ (יח) לטון הולאה כמו מן המים משיתיהו (שמות 3') : (יט) יקדמוני. ארזי היו ממהרין ומקדומין לצל עלי ציוס ארזי. ויהי ה' וגו' : (כא) בצדקי. כלדק לכתי אחריו צמדצד : כצור. לי נקיות כמו וצר לצד (לקמן כ"ד) : ד"א יסלח ממרוס יקחני. כנגד עלמו אמר על סס המלאך שצא בסלע המחלוקת לפנות את שאל מעליו שאל' ומלאך צא אל שאל וגו' (ס"א צ' ג') : כלדקי. סלח הרגתיו צכרתיו את כנף מעילו : (כב) כי כל משפטיו לנגדי. תמיד שמתים אותם לנגד עיני : (כג) חסיד תתחסד. כלומר לפי שכן דרכו לגמול מדה כנגד מדה. חסיד תמים נצר כנגד ג' אצות : עם נצר. נאמן : עם עקש. כנגד פרעה : (כט) כי אתה תאיר נדי. כשנלחם צלילה צבדוד עמלק הצא על לקלב שנאמר (סס ל') ויכס דוד מהנשף עד הערצ
- יִצְלַנִי מֵאֵיבֵי עוֹ (יח) לטון הולאה כמו מן המים משיתיהו (שמות 3') : (יט) יקדמוני. ארזי היו ממהרין ומקדומין לצל עלי ציוס ארזי. ויהי ה' וגו' : (כא) בצדקי. כלדק לכתי אחריו צמדצד : כצור. לי נקיות כמו וצר לצד (לקמן כ"ד) : ד"א יסלח ממרוס יקחני. כנגד עלמו אמר על סס המלאך שצא בסלע המחלוקת לפנות את שאל מעליו שאל' ומלאך צא אל שאל וגו' (ס"א צ' ג') : כלדקי. סלח הרגתיו צכרתיו את כנף מעילו : (כב) כי כל משפטיו לנגדי. תמיד שמתים אותם לנגד עיני : (כג) חסיד תתחסד. כלומר לפי שכן דרכו לגמול מדה כנגד מדה. חסיד תמים נצר כנגד ג' אצות : עם נצר. נאמן : עם עקש. כנגד פרעה : (כט) כי אתה תאיר נדי. כשנלחם צלילה צבדוד עמלק הצא על לקלב שנאמר (סס ל') ויכס דוד מהנשף עד הערצ
- וּמִשְׁנֵאֵי כִי־אֶמְצֹ מִמֶּנִּי : (יט) ומקדמוני ביום-אידי ויהי-יהוה לְמַשְׁעַן לִי : (כ) ויוציאני לַפָּרָחַב יִחְלֹצֵנִי כִּי חָפֵץ בִּי : (כא) יגְמַלְנִי יְהוָה כְּצַדִּיק כָּבֵד יָדָי יֵשֵׁב לִי : (כב) כִּי־שִׁמְרָתִי דָרְבִי יְהוָה וְלֹא־דָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהֵי : (כג) כִּי כָל־מִשְׁפָּטָיו לִנְגָדִי וְחֻקָּתָיו לֹא־אָסִיר מִנִּי : (כד) וְאֵתִי תָמִים עִמּוֹ וְאֶשְׁתַּמֵּר מֵעוֹנֵי : (כה) וְיֵשֵׁב־יְהוָה לִי כְצַדִּיק כָּבֵד יָדָי לִנְגָד עֵינָיו : (כו) עִם־חֲסִיד תִּתְחַסֵּד עִם־גִּבּוֹר תָּמִים תִּתְמַם : (כז) עִם־גִּבּוֹר תִּתְבַּרֵּר וְעִם־עֲקֹשׁ תִּתְפַּתַּל : (כח) כִּי־אֶתָּה עִם־עֵנִי תוֹשִׁיעַ וְעֵינָיִם רָמוֹת תִּשְׁפִּיל : (כט) כִּי־אֶתָּה תֵּאֵיר נְרִי יְהוָה אֱלֹהֵי יְגִיָּה חֲשָׁכִי :

באור

ת"א עם חסיד נדרים נ' ל"ג :

Psalmen 18.

באור נד

18. Errettet mich von Feindes Gewalt,
Von Widersachern, mir zu mächtig.
19. Sie überfielen mich in unfallschwangern Tagen,
Aber Gott ward meine Zuversicht.
20. Der führt mich aus, in weiten Raum,
Errettet mich, denn er hat Lust an mir.
- 6.
21. Gott thut mir wohl; nach meiner Frömmigkeit
Belohnet meiner Hände Reinigkeit.
22. Den ich halte die Wege des Herrn,
Bin nicht ruchlos wider meinen Gott.
23. Seine Rechte hab' ich stets vor Augen,
Seine Lehren weichen nicht von mir.
24. Mein Herz ist ungetheilt mit ihm,
Ich hüte mich vor Uebertretung.
25. D'rum vergilt der Herr nach meiner Unschuld mir,
Nach meiner Hände Reinigkeit vor seinen Augen.
- 7.
26. Du bist dem Gütigen allgütig,
Dem Treugesinnten, treugesinnt.
27. Verfährst mit Reinen, rein;
Bist Tückerollen unverföhnlich.
28. Dem Unterdrückten steh'st du bei
Und senk'st die stolzen Blicke nieder.
29. Du erleuchtest meine Leuchte,
Der Herr macht meine Finsterniß zu Lichte.
- י"ח). ועיין הנחיר סס. ובה) וישב, יוסי החלק הזה הוא צמתכונתו, תחלקו וסיסו כלל, וזאתל' הסרטי' היולחי' מתנו, והמשיגים חלוו וכמו שכתנתי לעיל צסוף סיר ח' : החלק הז' יחמר כי כן דרך ה' תמיד לטלס מדה כנגד מדה : (כו) חסיד, נר' לי שאלת חסד נוסל על הסוצ שיעס' חיש לזולתו מחסרתו חותו ולא מקנלת במול, זל"ח (ביטע ווחלוווחללען) ויהי' לס"ז טעס חסיד, ההולך צדיק היטר ועושה טיב מחסנת הסוצ הכתור זל"ח (חויג בוטער סרחממער מאן), כי תיצות (בוט, סרחס) זל"ח הם שמות נרדפס (צעהדל מעט מה, כמו שהוח צין כל שותת נרדפי', אך חין כהן מקומו להזכירו צפרט) לחמור (עס סרחממט מיר) צמקיס (עס חיש מיר בוט), כן תרב' גס הרז כהן תיצות עס חסיד (דעס ביטיגען) : תתחסד. תהנהב עמו צחסינות, כלומר תעשה עמו חסד : (כז) גבר מסעלי הכפל כמו נקל נתס, (הרחצ"ע) וענינו הנקיון כמו צור ידי דלעיל : תתפתל, כמו נפתלי חלהי' נפתלתי ע"ד תלחס עד שתנלחנו (הרחצ"ע), תיזן מזה כוונת הרס"ת, ועיין צחורו צתורה על הססוק הנזכר : (כח) עם עני. חמר הרחצ"ע רז"ל והזכיר עס כי סלח הוטע עס גדול מתשועת חיש חחד עכ"ל, הרגיש שעיקר כוונת התסורד כהן הוא על העוני, חס ציחיד וחס צרני' הלח חחד הוא, וזה נכון, אך לדעתי תצות מלת עס ליוסי המחמרי, לתת ריוח צין הדצקיס, ר"ל ליתן הססק צין צ' תנוער' רחנות כשני קמוליס צשתי חותיות גרונית, ולהשתנות ההצרה, שעי"ז יקל התצטח ותתענג נפס השומעי, ודעת המתרגס מסכמת לדעתי, שהוח השמיט מלת עס צתרגומו צהיות דרכי יסי' המלילה תשתנות צלשוונת שונות : ועי"בם דמות, כנוי חל הנחה וסנחון סילך כל עת צקומה זקופה לחמור חנו הוא וחפסי עור : (כט) תאיר, נרו, יתכן כדצת הרחצ"ע שהוח משל למזלו הסוצ, וטעס יביה

רשיי

תהלים יח

(ב) כִּי־בָהּ אָרֶץ גְּדוּד
 וּבְאֱלֹהֵי אֲדֹלַג־שׁוּר :
 (ג) הָאֵל תָּמִים דְּרָכָו
 אֲמַרְתָּ־יְהוָה צְרוּפָה
 מִגֵּן הוּא לְכָל | הַחַוְסִים בּוֹ :
 (ד) כִּי מִי אֱלֹהִים מִבְּלַעֲדֵי יְהוָה
 וּמִי צֹר זֹלָתִי אֱלֹהֵינוּ :
 (ה) הָאֵל הַמְאֹרְנִי חֵיל
 וַיִּתֵּן תָּמִים דְּרָכָי :
 (ו) מְשֹׁה רַגְלִי בְּאֵילֹת
 וְעַל בְּמוֹתַי יַעֲמִידֵנִי :
 (ז) מְלַמֵּד יָדַי לַמִּלְחָמָה
 וּנְחַתָּה קֶשֶׁת־נְחוּשָׁה זְרוּעֹתַי :
 (ח) וַתִּתֵּן־לִי מִגֵּן יִשְׁעָךְ
 וַיְמַיְנֵךְ תַּסְעֵדֵנִי וְעַנּוֹתֶךָ תִּרְבֵּנִי :
 (ט) תִּרְחִיב צִעְדֵי תַחְתֵּי
 וְלֹא מְעַדוּ קַרְסֵלִי :
 (י) אַרְדּוּף אֹיְבֵי וְאֲשִׁיגֵם
 וְלֹא־אָשׁוּב עַד־כָּלֹתָם :

למחדתם: (ל) כי צך. צמטטחך: וצאלהי אדלג שור. כשצא להלחם על יצוסי ואמר כל מכה יצוסי יהיה לראש ולטר (ש"צ ה') הציא יואצ צרוט רענן וכפפו ונתלה צו ועלה על החומה אמר דוד יהלמני לדיק וגו' (לקמן קמ"ח) קלר לו הקצ"ה את החומה ודילג (צמדרט תילים): (לא) צרופה. צרורה מצטיח ועושה: (לב) ויתן תמים דרכי. הסיד מדרכי כל תקלה ומכסול עד שנעשה שלם וכצו: (לד) משה רגלי כאילות. רגלי הנקיצות עומדות ציוטר יותר משל זכרים: (לה) ונחתה קשת נחושה זרועותי. ונחתה לשון דריכת קשת כמו חליך נחתו צי (לקמן ל"ח). ופעל שלו נחת. וכשמתפעל צא צדגט ומחסר את הנו"ן ונחתה מבזרת נחתה כמו נחר גדוני (לק' ע"ט) מבזרת נחר כמו נחר מפוח (ידמיה ו') נדף מבזרת נדף. עיני נגדה (איכה ג') כמו נכנרה. נתנה כמו נכתנה. נגף מבזרת נכנף ואין לפותרו מבזרת חתה שהיה לו לומר נחתה כמו מן עשה נעשתה מן ענה

*הז' רפויה ובקצת ספרים דנושה

ת"א אפרת ה' יומה ז' ע"ג. סגן הוא עקנים ח' כ"ח המאורני חיל יומה ה' מ"ד. נדה ב' ל"ח: וענותך תרבני: עקידה שעד ח'. תרחיב צעדי פנהדין י"ח ק"ח:

נענתה: ד"א ונחתה קשת נחושה זרועותי. חית היא חו"ת לשון דריכת קשת כמו חליך נחתו (לקמן ל"ת) והנו"ן אינה יסוד צתינה אלל כמו נחלו (סא"ח) ונדרכה קשת נחושה על ידי זרועותי קשתות של נחשת היו תלויות לו לדוד צציתו ודואין אותם מלכי האומות ואומרים זה לזה אתה סצור טיט כח ציד דוד לדורכן אין זה אלל לייראנו והוא היה שומע ודורכן צפניהם: (לו) וענותך תרבני הדצתה מדת ענוותך להתנהג זה עמי: (לז) תרחיב לעדי תחתי. המרחיב לעדיו אינו נוח ליכול וכן הוא אומר כלכתך לא ילד לעדך (משלי ד') מעדו. (איקלודגירינט צלע"ז) קלאטירעד חייג

כאור נה

Psalmen 18.

חשכי מהסך ינוני לשמחה :
 (ל) בך, זמנשתך : ארוך
 כמו חרץ, והטעם חסד
 לנח החוונים, (הרחצ"ע
 וספורני) : אדלג סור,
 כלומר חכמם זערי סוגחי :
 החלק ה' יחמ' טוס
 לזעור על ה' : (לא)
 האל. טעם ה"ח סודיע'
 סהו חלמי החלמי'
 וחדוני החדוני' ותקיף
 על כל, כון הרה"מ לזה
 זסימני סתימת הכוונה
 חמים דרכי, ולא ינחם
 צרופה, מכל נז, והוא
 חמר להרשיעני : (לב) כי
 וכן חין עומד לנגדו שלח
 ימלח חמרתו כי חין
 חלום זלתו (הרחצ"ע)
 והוא ע"ד לח חיש חל
 ויכונז : (לג) הסאורני
 חיל, נותן כח לחנוני גופי
 לסנול סורח המנחמת,
 (מדנרי הרחצ"ע) : ויתן
 תמיס דרכי, הסיר מדרכי
 כל תקלה ותכשול עד
 שנעסם שלם, (רס"י)
 והרחצ"ע חמר וכחשר
 דרכו תמוס כן נתן דרכי
 תמיס וטעם ויתן כי
 מתחו יסוז הטוז עכ"ל,

- 30. Mit dir durchbrech' ich Kriegesschaar,
Mit meinem Gotte setz' ich über Mauer.
- 8.
- 31. Er — Gott — sein Weg ist wandellos,
Des Herrn Verheißung rein durchläutert.
Allen, die ihm trau'n, ist er ein Schild.
- 32. Denn, wer ist außer dem Herrn ein Gott?
Wer, ohne unsern Gott, ein Hort?
- 33. Der Gott, der mich mit Kraft ausrüstet,
Der meine Wege ohne Wandel macht.
- 34. Bald meinen Fuß, dem Hirsche gleich beflügelt,
Bald mich auf meinen Höhen sicher stellt.
- 9.
- 35. Er übt zum Kampfe meine Hand,
Lehrt meinen Arm den eh'rnen Bogen senken.
- 36. Zum Schilde gabst du mir dein Heil,
Zur Unterstützung deine Rechte!
Ließest dich herab, mich groß zu machen.
- 37. Weiterst meine Tritte unter mir,
Daß mein Gelenk nicht kraftlos wird.
- 10.
- 38. Nun setz' ich meinen Feinden nach und hole sie ein,
Und laß nicht ab, bis ich sie aufgerieben.

וכן תרכוס הרב יש לפתרו על כ"ח מהדעות הללו, חזל זחמת תמלח זעיון מעט מדעת סניחס
 נטעם לחמד : (לד) כאילות, לנוס חיש מסני הלרות או יתכן כמו שחמר הספורני, לקוס סתחוס
 על מחנה החוונים : יעמידני, שלח חכסל והרחצ"ע, או שלח יכנסו חוונים זנזולו (הספורני),
 וטעם על זמותי, או סהו ב"כ משל לקח מהחילות מדרכם לעלות הסלעים הנזוהים או סהו
 כטעם על זמותיך חלל וס"ז ח' כי ירוסלים הרים סניז לה, ולפי סהמרות והעמידה לח תהי'
 זעת חמד לכן שכל הרה"מ לחלק חלו ז' המחמרים זתינות (זחלדי, זחלדי) חמר העמיד זרחשיהם,
 סהורחחס בקורחות חלת או או זלשון עזר, זחוססת ענין הסתוות הדזרים זתהירות כפי לורך
 הסעה : החלק הע' יביד חין יוסיעסו ה' : (לה) מלמד, מוגיל, למודי הרע למוד מדנר
 (הרחצ"ע), וכן תרכו' הרב (חונט) וזחחה, כל חחז מזרעותי כדרך זנות לעדה עלי סור,
 והכו"ן סורס כמו ותנחת עלי ידיך (הרחצ"ע), וכן הוא דעת רס"י, וכדרך הזה תרכס הרב
 (וזענקו) סהיה לטון הורד' : (לו) תתן לי חת ישעך למכן וחת יתייך למסעד, והכל עד"מ :
 ועבותך, חס לסנול עול יסורים, הן יסורי הנוף הן יסורי הנסס, זלי התקלף, מה סקורים
 זנ"ח (נעדולד), חס לדעת סלימותו ויתרונו על סחר חנשים זלי לזנותם, נס להשתעסע עמחס
 זלי חסן התרוממות עליהם, מה סקורין זנ"ח (דעמוס, זעשיידענהויט), תכונה זנ"ע זסס ענוה
 לפי סחלו המדות קרונות זחמת, וחלל הסס ז"ה השלם מכל שלם וחס על כל רס, המסביח
 לנו ועל זרכנו והמסיז חתנו חף חס נכעיסהו זחולתנו, תרבוס הרב ענוה על ידי תיזו'
 (הערחצלחסונג), כדרך וינד ה' לרחות (זרחשית י"ח עיין סס זסירוסו), וסעור הכתוז מדות ענותך
 להסביח עלי ולהעיר על מססטי : תרכני, כמו תנדלני : (לז) תרחיב, המרחיז לעדיו חונו נוח
 לוסול, וכן הוא חומר זלכתך לח ינר לעדך (רס"י) וזה נכון מחד, כי או תזוח מסעד הכנידו'
 זחמלע הגוף כרחוי, חזל זלעדים לריס לח יסעדו הרבליס חת כל הגוף כרחוי וחז יטה לנסול
 כידוע לחכמי התולדות : וזה טעם מעידת הקרסולני, חס זנר חלף מהס הכח לחזק ולסעד חת
 זנין הנוף : החלק היר"ד יביד חין יפעול דור זחמלעיים החלו חת מסלת החוונים : (לח) ארדוף

רש"י

ענגען. קרסולי. הם הרבליס מן האסתורין ולמעט (סקורין קצילוי"ח זלע"ז) שעווילעש.

רשי

תהלים יח

אֶמְחֶצֶם וְלֹא-יִכְלוּ קוּם
יִפְּלוּ תַחַת רַגְלִי :

וְתִאָזְרֵנִי חֵיל לְמַלְחָמָה
תִּכְרֶיעַ קַמִּי תַחְתִּי :

וְאֵיבֵי נִתְּתָה לִי עֶרְפָּה
וּמִשְׁנֵאֵי אֲצַמִּיתָם :

יִשְׁוּעוּ וְאֵיזֵן מוֹשִׁיעַ
עַל-יְהוָה וְלֹא עֲנָם :

וְאַשְׁחֶקֶם כְּעַפְרַיִם עַל-פְּנֵי-רוּחַ
כְּמִיַם חוּצוֹת אֲרִיקָם :

תִּפְּלֹטֵנִי מֵרִיבֵי עַם
תִּשְׁיַמְנֵי לְרֹאשׁ גּוֹיִם

עִם לֹא-יִדְעֵתִי יַעֲבֹדוּנִי :
לְשִׁמְעַי אֲזִין יִשְׁמְעוּ לִי

בְּנֵי נֶכֶד יִכְחָשׁוּ-לִי :
בְּנֵי-נֶכֶד יִפְּלוּ וְיִחַרְפוּ

מִמִּסְגְּרוֹתֵיהֶם :
חֵי-יְהוָה וּבְכֹרֶךְ צוּרִי :

וַיְרוֹם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל :
הָאֵל הַנּוֹתֵן נִקְמוֹת לִי

וַיְדַבֵּר עִפְיִים תַחְתִּי :
מִפְּלִטֵי מְאִיבֵי

אֶף מִן-קַמִּי תִרוֹמְמֵנִי
מֵאִישׁ חָמָס תִּצִּילֵנִי :

(לט) ד"ח קנ"ב ע"ז : (מא) נתתה לי עורף. פונים לי עורפם וזורחים : (מב) ישועו. מכחישי התורה לע"א שלהם : (מג) ואיזן מושיע. שאין זה יכולת וחוזרים וקוראים אל ה' ולא יענם : (מד) ואשחקם. לי כתישה : אריקם כטיט הנדוק שאינו עז כמו הם מריקים סקיהם (ראשי' מ"ג) לא הודק מכלי אל כלי (ירמיה מ"ח) : (מד) תפלטיני מריצי עם. שלא לענש צדין ישראל להטות משפט ולא לטענד צישראל יותר מן הדעות : תשימני לראש גוים. שאין עונש זהם : (מה) לשמע אזן. אפי' שלא בפני אלל שישמעו שליחותי : ישמעו לי. יסורו אל משמעתי ויהיו נשמעים לדברי : יכחשו לי. מחמת יראה : (מו) יבלו. ילאו כמו נצול תצול (שמות י"ח) דמתרגם מילאה תילאה. ומנחם פי' כמו אחרי צלותי (ראשית י"ח) וכן פירוש נצל תצול : ויחרגו. לשון אימה מחדדים אימה (דברים ל"ג) מתרגמינן חרנת מותא : ממסגרותיהם. מחמת יסורי מסגרות כלא שאני מסגירם שם ומייסדן צהן ויחרגו ממסגרותיהם. מנחם פתר אותן לשון רפיון חגורם ופירושו ויתרפו ממסגרותיהם. ודונש פתר ויחרגו ממסגרותיהם ויפסחו

(מ) (מא) (מב) (מג) (מד) (מה) (מו) (מז) (מח) (מט)

ת"א חי' ה' עקידה נעילת הסערים כל המזמור, עקרים מ"ב ס"ג רוב המזמור :

אמר הרהצ"ע וטעם תרחיז
 צענוד חידוף עכ"ל ,
 וסרה"ת חזר נתה"ח (נו)
 חת כל החלק הזה חל
 הק"ד לו, ניהם המסיב
 חל סנתו הגורמת : (לס)
 אמחצם , (כל כן עד)
 לח יוכלו קום (כי חס)
 יסולו תחת רבלי, תציו
 מזה סימני סתה"כ שהנח
 הרס"ת, גם טעם קדימת
 הקיגה לנסילה : (ס)
 ותאזרני הכפיל הענין
 לחמר כן וצדיק הזה תאזרני
 רבי' והוי"ו המהסכת
 מוסכת עלמה ואחרת עתה
 ותאזרני ותבריע : (מא)
 ואויבי, כאלו חמר נתת
 לי עורף חויני צנוסס
 כמו יוך צעירף חויניך
 (הרהצ"ע) : ומשנאי,
 נתת לי למען חלמיהם :
 החלק הי"ח ידבר
 מהתפעלות החוינים :
 (מב) ישועו ואין מושיע,
 ואס גם ישועו חל ה'
 הקרוז לכל קורחיו עכ"ו
 חותם לח יענה : (מג)
 אריקם, חס הוא צרי"ס
 ענינו חשימס לריק,
 צל"ח (סערניכטען) ואס
 הוא צדלי"ת שערור חשימס
 דק כננו ואשחקס, והוא
 היותו נכון, וכן תרגום הרב
 (צערערטען) וכן הוא כמלח צס' שמואל צדלי"ת, ואמר האצרכנחל סס ונ"ל, ואמר צספר תהלים חדיקס לצד
 עכ"ל (עיון סס), ויתכן היות סני שרשים מענין אחד כמו עוב וטנ, הלך ילך כן דוק דקק
 כנ"ל : (מד) מריבי עסי של ישראל המורוים צו, כחצר גמלח צס' שמואל, ולזה תרגום הרב
 (מיוטערייח) שענינו מרידת העזרים צהרוניהס : גוים, אחרים חמר לח מוטרחל המה : לא
 ידעתי, טעם רחוקים תחלוי : (מה) ישמעו לי, יסודרו על תשמעתי ויהי' נשמעים לדברי,
 (רס"ו) : בני נכר, עת"ס. צעיר ע' על מלת גוים, וזה יתכן ג"כ על סס נכרי : יבאשו לי
 מרחי' חותס לעזדים רלויס ונחמניס, ואס צחמת צלנס ישנאו חותי, כי נפל סחדי עליה', כל זה
 נכלל צהתיצה האשכנזית (סמייכעלן) שהצוה הרב צצרכומו : (מו) יבלו, מלסון נצול תצול : ויחרבו,
 ענינו התנוודת חויני הגוף צעת סיפחד האד', צל"ח (ליטטערן, צענען), וטעם ממסנרותיהס
 שירולו צסחד וחומה תהערים הנצורות סנסכרו סס מפני : החלק הי"ג, והוא חתומת הסור
 צסודיה : (מז) חי, הטעם כי חי לוי לעולם, ולעולם יהי' רס חלחי ישעי על כן לח אסחד
 (הרהצ"ע), וזה הוסך סונחיו שהס לעולם צסחד תמיד, ויהי' לפ"ו חותו המחמר עס המחמר
 הקודס רעיונות חונרות, ותעלה חסה חת חותה על המחצנה, כמו שכתבתי צסוף סיר צ' ולכן
 הוא סמוך : (מח) וידבר לסון צציסה והריגה מענין דָּבָר, וכן ותדבר חת כל זרע הממלכה
 (דה"צ כ"צ) : (מט) מאויבי, הס החומות : סן קמי, הס עצדיו המורדי' : מאיש חתס זה

- 39. Ich haue sie nieder — sie kommen nicht auf —
Sie stürzen hin zu meinen Füßen.
 - 40. So hast du mich zum Kampfe gerüstet,
So beugst du meine Widersacher unter mir.
 - 41. So wendest du mir zu des Feindes Nacken,
Und meine Haßer, daß ich sie bändige.
- 11.
- 42. Sie flehen — Niemand hilft —
Zu Gott empor — der hört sie nicht.
 - 43. Wie Staub im Wind zermalm' ich sie,
Zertrete sie wie Gassenkoth.
 - 44. Du schüttest mich vor Meuterei,
Machst mich zum Haupt entfernter Reiche,
Mir unbekannte Völker dienen mir.
 - 45. Sind auf's Gericht mir unterthan,
Der Barbaren Söhne schmeicheln mir.
 - 46. Die Söhne der Barbarei verschmachten,
Zittern aus ihren Besten hervor.

12.

- 47. Ewig lebt der Herr, Preis meinem Horte!
Verherrlichung dem Gotte meines Heils!
- 48. Dem Gotte, der mir Rache gibt,
Und zwingt Völker unter mir.
- 49. Der mich vor Feinden schützt,
Mich vor Empörern sichert,
Von jenem ungerechten Manne rettet.

רש"י

מכצליהם הנתונים על רגליהם ופתרון ויחרבו ויפסחו, כדמתרגמינן חגירא (סא"ח) :
 (מז) חי ה'. העושה לי כל זאת : (מח) חנותן נקמות לי. נותן צי כח להנקס מאויבי :
 וידבר. ויהרוג לסון דצד ל"ח כמו וינהג דמתרגמינן ודצד. וכן חצרו מנחם וגם כן
 חצד ידצד עמים תחתינו (לקמן מ"ז סא"ח) : תחתי, צמקומי וחלופי כענין שנחמר

רש"י

תהלים יח יט

עַל-בֶּן | אֹדֶךָ בְּנֹיִם יְהוָה (כ)
 וְלִשְׁמֵךְ אֲמַרְהָ :
 מִגִּדְלֵי יְשׁוּעוֹת מִלְּפָנָי (כא)
 וַעֲשֵׂה חֶסֶד | לְמַשִּׁיחוֹ
 לְדָוִד וּלְזֶרְעוֹ עַד-עוֹלָם :

ולתן אדם תחתיך (ישעי' מ"ג) נתתי כפרך מלדים (סס) :
 יט (ב) השמים מספרים כבוד אל. המסודר עלמו פירש את הדבר: אין אומר ואין דברים. אינן מדברים עם הצדיות אלא מתוך שכל הארץ ילא קווס ומאירים לצדיות מתוך כך מספרים הצדיות כבוד אל ומודים ומצרכין על המאורות: ומעשה ידיו מגיד הדקיע. הכוכבים ואת המזלות שהם מעשה ידיו של הקצ"ה אשר הם סס כמ"ס ויתן אותם אלהים צדקיע השמים (ראשית ח') ומסס מגידים כבודו. (סא"ח): יום ליום יציע אומר. מעשה צדאשית מתחדש מיום אל יום לערצ חמה שוקעת וזורחת לצוקר ומתוך כך הצדיות יאמרו שזה על ידי הימים והלילות שמודים את הצדיות לקלם ולהודות. (מנחם פתד יציע לשון מעין כוצע

יט

תהלות אלהים ממעשי הטבע ומן תורתו.

(ה) לַמִּנְצַח מִזְמוֹר לְדָוִד :

הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים כְּבוֹד-אֱלֹהִים (ג)
 וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מִגִּיד הַדְּקִיעַ :
 יוֹם לְיוֹם יִבְיַע אָמַר (ג)
 וְלַיְלָה לְלַיְלָה יִתְהַדְּדַעַת :

ת"א לַמִּנְצַח מִזְמוֹר לְדָוִד ססחיס יו"ד קי"ט: הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים כְּבוֹדוֹ ה'.

אל יום לערצ חמה שוקעת וזורחת לצוקר ומתוך כך הצדיות יאמרו שזה על ידי הימים והלילות שמודים את הצדיות לקלם ולהודות. (מנחם פתד יציע לשון מעין כוצע

באור

שחול, כון הרה"מ לזה נחנת (יענס): (ג) אודך, חתם המגדיל וכו': (גא) עולם, כל עולם שצמקרח זמן כז הוא, והוא פחות מנלח שאינו מובצל בזמן תנין מזה כונת הרה"מ שתרנס (ערוכליך), ועיין מה שכתנתי לעיל צפיוס סיר ט"ו נתינת נלח. והגה חס נחזונן היטנ צטיר זה, נרח' שאין צחלקיס החחרוניס חותו הבוד, ותפחרת התלילה הנמלחיס צחלקיס הרחשוניס ונפרט צחלקי ג' ד', וזה לרחי' על מה שאמרנו צהקדמתנו שכל עור שתתרכה צענין מה הולחת הכוחות אל הסועל אשר קרחניה צסס עשיה, והמכונה צל"ח צסס (האנדלונג), חזי יסעול העדין הבוד צנסס ויהי' רחוי לכוננת התלילה, יותר תשחר עניניס, אשר תעדר צהס העשי' הדיח. וגס חת זה רחיתי, על ההבדל שצין השיכה הזחת הכתוצה בחן, וצין חותה' השיכה ענמה הנמלחת כצר כתוצה על ס' שמוחל הנציה, שהוא גדול תחוד, וירביט כל משניל צהתנוונת מעט שיחסר סס צמלילתה, גס צמסליס, גס צמחמריס, חותו היוסי וחותה הנעימות הנמלחיס לרוד צשירה שלסנינו. והנה הרצ חצדננחל מנה סס ע"ד חלוסיס, מהס צמחמריס מרכניס מהס צמלות ומהס צחותיות, כלס כחחד יעידון ויבידון סהסנויס חולה נעסו לכוננה גדולה ולתקון התלילה לעת זקנות המשורר. חתרו שכצר היתם השיכה הזחת שבורה צסיר מימי קדם, וכן הוא דעת החצדננחל סחי שחחריך צצחורס והלך צו לסי שיעת סיכוסו (עיון סס), וחגי לח חליב לסניך רק חוזה חילופיס, ומהס תקיס על השחר (סס) ישת חשך סניצותיו סכות, חסדת מיס עצי שחקיס. צ' מחמריס צעלי ד' ד', שאין להס חצור נחח עם המחמריס הקודמיס שהס צעלי ג' ג' (כחן) ישת חשך סתרו, סניצותיו סכתו, חסכת מיס, עצי שחקיס, מעתה הס ד' מחמריס, הרחשון הוא צעל ג' כדרך הקודמיס, וחב' החחרוניס צעלי צ' צ' יציחו חת הנסס לידי חותו ההתפעלות שזכרנו לעיל צס' זה. (סס) מננה נגדו צערו בחלי חס (כחן) מננה נגדו עציו עצרו צרד ובחלי חס (סס) ירעס מן שמיס ה' ועליון יתן קולו (כחן) ירעס צשמיס

נז באור

Psalmen 18, 19.

50. ו' ועליון יתן קולו צדק
 ונחלי חסד, דוק ותשכח
 סגס תינות עביו עברו
 נס כסילת מחמר ברד
 ונחלי אש, נס ב'
 בשמים, ישלמו חת
 המליצה עד למחוד ע"ד
 שסערונו לעיל נססוקים
 האלה, (נס) וישלת חלים
 ויפילם, ונרקיס ויהמס,
 ומה ענין כחן למחמרו
 צעלי ב' צ' שכונתם לעורר
 החמלה או החנוכה (עיון
 הקדמ' הרה"מ לנחורו על
 שירת הים) כחן וישלח
 חליו ויסילם! ונרקיס ענ
 ויהמס. צ' מחמרים צעלי
 ב' ג' ככל הקודמים, נס
 מלת חלים תורה על חלים
 צעלמח, מלת חליו עם
 הכנוי תורה על חליו
 הקצ"ה שהם סנונים
 מחודי צדק ונחלי חסד. (נס)
 צבערת ה' מנשמת רוח
 חסו(כחן)מבערתה' מנשמת
 רוח חסד הכנוי הנוכה ירומס
 וינשא חת המליצה עד למחוד
 כי צמח סיסוס המסורר חת

50. Darum dank' ich dir, Ewiger, unter den Heiden,
Und rühre dir mein Saitenspiel.

51. Dir, der deinem Könige großes Heil beweist,
Der wohl thut seinem Gesalbten, David
Und seinem Samen ewiglich.

19.

Das Lob Gottes erkönt aus den Werken der Natur
und aus seiner heiligen Lehre.

1. Dem Sangmeister, ein Psalm David's.
2. Die Himmel erzählen die Ehre Gottes,
Seiner Hände Werk verkündet die Beste.
3. Ein Tag strömt es dem andern zu,
Und Nacht gibt diesen Unterricht der Nacht.

הדבור אל ה', ידמה לנו כאלו הוא עומד לנובדנו ופועל כל הסעולות הללו נשא עינונו אל השמים, וכבוד
 ה' מלא את הענן. ואנו לא אחריק עוד, הך אעזוב את השאר אל הקורח המטכיל שינזה להתענב
 בחקירה זו, ונשתזוננו ימלא שכל הסינוים הם לתועלת מה, או ליופי המליצה או ליופי
 המחמר, ודי למצון:

י' (ב) השמים, כנר חמר הרה"מ החוקר השלם זמ"ח, ידוע שנחמדו וטובו הנדו' נתן ה' צלב
 כל חיש שכל ותצונה ודעת להשיג דעות אמיתיו' ונכוחות צדכו ה' והנסבתו והסנחתו
 צעולם למען הביע אל השלימות הנרצה והמכוון מחתו יתצנך צנריותיו. לח שמסר חת הדעות
 החלו לננו חסד ע"ס נניח וע"י חומר ודברים, כאשר מסר לעם סבולתו חת תורתו הקדושה,
 כי היא מורסה לקהלת יעקב לנד, ולכן חסר שתהא מובנל צמקוס צמן וצלסון, לח כן העוצה
 הכוללת הזאת שחלק ה' לכל צנו חסד יושגי תנל שהיא חניה רשאי להיות מובנלת לח צמן ולח
 צמקו', חצל לריך שתתפסע צכל דור ודור על העולם כלו, חס תפצנ חת התכלית הנרצה מחתו
 יתצנך' חכן הדרך חסר צמר הסס להכניס צלב המטכילים דעות אמיתיות לחהצה ולירח חותו
 הס הס חקי הנרצה חסר כלס צחכמה עשו' ונליי' לעין כל משבול, צס יחקור כל חוקר נחמן
 חת צורחו ויעמוד על אמיתת ושלמות עלמותו, ויעיון על דרכיו שהס כלס צדק משפט ומישרים,
 ויחפצו נס הוא ללכת צהס למען חסר יביע אל השלימות החסר לכל עמס צעל תכלית וזה
 שחמר המסורר צמ"ח חמורה שמש ועד מצוה מהלל סס ה' (לקמן קי"ג), וכן חמר הנניח צסס
 ה' לצחות, כי ממורה שמש ועד מצוה גדול סמי צברים וכל מקוס מקטר מבש לשמו ומנחה
 טהורה כי גדול שמו צברים (מלחכי ח') והנה נס לנו צנו ישראל, חף שיס לנו חקיס ומשפטיס
 לדיקיס המציחיס חותנו לחיו עד, מלצה עליו להשיג חת דרכי השס מנד סעולותיו הנכבדות כמו
 שהחריך על זה צעל חונות הלצנות צסער התצונה (ע"ס), ועל הענין הנכבד הזה תקן המלך ע"ס
 חת השיר שלפנינו וחמר השמים ובר': סספריים, צמהלכס וצסצו' על סדר נכון וירח צבוד
 החל יתצנך וחותרו הוא הספור והסבדס (מזרי סרד"ק): ופעשה ידיו, כסל ענין צמלות סונות
 כי מעשה ידיו הס כצוה של הקצ"ה, והשמים נקרחו ג"כ רקיע (מהנ"ל): הרקיע, הוא החויר
 חסר השמש והירח והארץ וכל הככבים והמזלות תלוים צו. צמחמרו של מלך צלי משען ומשענה
 ולא ימוטו, וזה סקורין לו צלסון חסכנו (ודיא פ"עסטע): (ג) יביע, מלסון מצועי מים, כלומר
 שחותרו החומר לח יפסוק חצל והי' הולך ונוצע מיוס אל יוס (רש"י והנחצ"ע), וכן תרבוס
 סרנ (לויטריעחמען): יחורה, לסון סוכחה, כמו חחוך שמע לי (חיוצ ט"ו), וכן תרבוס סרנ

רשי

תהלים יש

אִין־אָמַר וְאִין דְּבָרִים
 בְּלִי נִשְׁמַע קוֹלָם :
 בְּכָל־הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹם
 וּבִקְצֵה תֵּבֵל מְלִיחָם
 לְשֹׁמֵשׁ שָׁם־אֱהָל בָּהֶם :
 וְהוּא בַחֲתָן יֵצֵא מִחֲפָתוֹ
 יִשְׁיֵשׁ כְּגִבּוֹר לְרוּץ אֲרָח :
 מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ
 וּתְקוּפָתוֹ עַל־קְצוֹתָם
 וְאִין גַּם־תָּר מִחֲפָתוֹ :
 תּוֹרַת יְהוָה הַמִּימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ
 עֲדוֹת יְהוָה נֶאֱמָנָה מִחֲכִימַת
 פִּתֵּי :

(ג) ס"א"ח): יחיה. לשון (הגדה: (ה) בכל הארץ ולא קום. קוי השמים שהם נמתחים על פני כל הארץ ומחמת כן בקלה תצל מליהם שהכל מדברים זנפלאות שהם רואים: לשמש סס. הקצ"ה: אהל זהם צמחים. מכאן שהשמש נתן צפוף תיקו תכחומא (ו) והוא כחתן יולא מחפתו. צכל. צוקר. וזה שאמר השמים מספרים כבוד אל: (ז) ותקופתו על קלות'. הקפה סבבו מקלה אל קלה: ואין נסתד מחמתו. אלמלא נתן צדקיע התחתון לא היה אדם נסתד מפניו מפני חמימתו שחמה ולצנה צדקיע השני כדאמריס ז' רקיעים הם. ווילין. רקיע. שחקים. זבול. מכון מעון. עדצות ומונן להם כסדרן. ווילון אינו משמש כלום. רקיע יש צו חמה ולצנה כוכבים ומזלות וכו': (ח) תורת ה' תמימה. גם היא מאירה כשמש כמו שנאמר צדוף הענין מאירת עינים ואומר (משלי וי"ו) כי נר מלוא ותורה אור. ד"ל ואין נסתד מחמתו ליום הדין ליהט אותם היום הצל (מלאכי ג') אלל תורת ה' תמימה היא משיצת נפש לדרכי

ת"א תורת ה' קדושים ז' ז'. עקרים מ"ג, פ' כ"ח: עקידה שער מ"ט ונעילת השערים. עדות ה' יומא ז', ע"ג.

מכון מעון. עדצות ומונן להם כסדרן. ווילון אינו משמש כלום. רקיע יש צו חמה ולצנה כוכבים ומזלות וכו': (ח) תורת ה' תמימה. גם היא מאירה כשמש כמו שנאמר צדוף הענין מאירת עינים ואומר (משלי וי"ו) כי נר מלוא ותורה אור. ד"ל ואין נסתד מחמתו ליום הדין ליהט אותם היום הצל (מלאכי ג') אלל תורת ה' תמימה היא משיצת נפש לדרכי

באור

(חונסעורינט בענען): דעת, דעת כבוד האל ורוממותו, כוון הרה"מ לזה צהינת (דומען): (ד) אִין אומר, מפרט ואומר שהאומר וגם דברים שזכר, אין זה אותו אומר דברים אשר צענעס צלי השמעת קולם למרחוק, חזל הוא נשמע בכל הארץ, ויהיה טעם צלי נשמע נעעס על גני הבדל לו (נחשית ל"א) שניהם אינם סיון השלילה, כי אם חלק מהשם, כתיב שיחמר צל"ח ודחו ניכט זחנען, דחו ניכט הערען): (ה) קום, לדעת הרה"מ הוא שם למיתרי הנצלים והכנורות אשר מהם יוליא המנגן את הקולות, צל"ח (זחיעט), ואמר המשורר שקוי השמים הם נמשכים מקלה הארץ עד קלהו והקול נשמע בכל מקומות העולם, היפך צלי נשמע קולם, ויהי' מאמר זה מקביל למאמר שלאחריו וקלה תזל מניהם. וכתו שהפ' הזה נעים מהוד מסחת המחמרים כן הוא נכון עד מאוד מסחת ענין המשל, כי כמו שהכלי הזה אינו מוליא את הקול צל"ח וצדעתו, חלח צדעת המנגן המנועע את המיתרים כולונו, כן גם השמים אינם מספרים כבוד אל צעלמס ונדעתס, חלח צל"ח ותעלה שנתן צהס את מופתיו הבדולגס שמש וירח וככבים: מליהם, דע כי נמלאו ב' סדשים צל"ח ק מורים על ענין הדבור, והס דבר, חתה, חלל וכמורהו נמלא גם צל"ח ב' סעלים מורים על ענין זה (רעדען, זחנען, שערענען), וההצדל שיש ציניהם גם צעצרו גם צל"ח (שחם לח כונו מניחי הלשון להצדל מה לח היו תשמשים צסימנים משתניס שאינם מועילים כלל אך מציאים לדי ערצוב וצטול הדברים) לדעתו כך הוא, שורט חמר הונח על סדור הציצות וסימנים שהניחו צעלו הלשון נס על הניורים והרעיונות שיעלו צנש האדם, גם על חצוריהם ע"י הכח השופט אשר גה, וזה וכוה צל"ח (זחנען), והתקצרות חיה מאמרים

Psalmen 19.

באור נח

4. Keine Lehre, keine Worte.
Deren Stimme man nicht höre.
5. Ueber den ganzen Erdfreis tönt ihre Saite,
Ihr Vortrag bringt so weit, als die bewohnte Welt,
Dorthin, wo er dem Sonnenglanz ein Zelt aufschlug.
6. Er strahlt hervor gleich einem Bräutigam aus seinem Zimmer,
Und freudig, wie ein Held, durchläuft er seine Bahn.
7. Von jener Himmelsgränze geht er aus,
Den Kreislauf durch, bis wieder zu ihr hin,
Und Nichts bleibt seinem Schein verborgen.
8. Die Lehre Gottes ist vollständig, labt die Seele,
Sein Zeugniß immer treu, macht albern weise.
- זיט חיהם, דאס ער דינעס טהון זאלן), ב' מה שחמרו חז"ל דבר קזה מחמירה, כי גם מטעם אחד יקרא תאמר, וכן אמרים תמירה בעלמא הוא (איינע בלאסע זאגע), מה שאין כן בדבור, המורכב מתאמרים רבים, צסקול הדעת ועעס וסנדה. אך הנה הסוה שזין חלו צ' הסרטים הוא, שהם שייכים גם כלל, כי כן מלינו ודנתי כלל (קבלת צ') ויחמר חל לנו (נראשית ח'), וכן כל"ח (אין זיך רעדען, אינערלענען) גם (אין זיך זעלנעט זאגען). ושייכים גם נכתובה ורמיה, כמו וחדנר חל הבולה חת כל דברי ה' אשר הרחני (יחזקאל י"ח), ויחמר חירס מלך לור נכתב (ד"ה צ' צ'), וכן כל"ח יחמר (איינע בעשרונע רעדע), גם (אין איינעס צייטע טעיוחס זאגען), חזל טרם תלל אינו נוסל חלח על הולחת הענינים כללי המנעח, כל"ח, (דאז ספרענען) זיינו ג"כ ציין הכנז כלומר הולחת המלון, וכן הוא חומר והולחת מסך מילין (איוז ע"ו) וקול מילין אשמע (סס ל"ג), וחומר מי יתלל בגבורת ה' ישמע כל תהלתו (לקמן ק"ו), גם חס יחמר כל"ח (מיט זיך זעלנעט ספרענען), הכוונה שיוציא מלון מסיו צינו לזין עלמו ויט לדבר עוד על זה, חזל כנז הארכתי יותר מדחי, ואני לא צחתי חלח להורות כוונת הרה"מ שתרנס כחן תליהם' (פארטראג) כלומר מה שהם תשמיעים לאחרים, והוא עד"מ: לשמש. כלומר תליהם מביעים עד מקומות השמים אשר זהם נטה הסנ"ה חיהל לשמש והוא מסל חל קלית המורה והמערה, כי השמש צוחו ונלחתו דומה לאיש שיכנס לעת ערב צחלו ללון וצוקר יסוז וילח לפעלו ועתה כשעלה על רוח המסורר רעיון השמש הנוף הגדול אשר כל התנועות והסנוים גם צבוסים עלוינים גם נתתוינים תלוים וקצורים צו, יוסיף לדבר עליו צמטניס לסחר חת התליה, וחמר: (ו) והוא, צסחר יולח על החרץ צסחר וצסחרו כחתן היולח מחספרו סתח וטוז לב: ישיש כנזור, שהוא נטוח סלח יכסל צמרולתו, ויפה חמר הרד"ק וז"ל והנלחו רזיחתו הוא הססון ע"כ וגם האדם ההולך צדרכיו כפי חקי התולדות, לא יוסיף גם ולא יכרע מהם אסריו וטוז לו, כי הוא צודחי יגיע חל האוסר החמיתי, כאשר החרין ע"ז צעל עקרים צספרו צסי' המזמור הזה (ע"ט): (ז) מקצה, הידוע והוא ממורה, כון הרה"מ לזה צתינת (יענער): ותקופתו על קלותם, על כל קלות השמים מהלכו, וחמר ותקופתו ספירושו סצונו לפי סלמרחות העין יסוז כל הרוחות עד שיסוז למקום זריחתו (מדנני הרד"ק) וכענין זה תרבוס הרצ ג"ו: ואין נסתר מחמתו, חמר המסורר כמו סצרכות השמש צמרולתו יחסטעו על כל העולם כלו צחורו וצחמו כן תורת ה' אשר סס צחקי צריחהו תהסטע על כל יוסני חזל ללמד דעת וירחה ה' כמו סזכנרו לעיל (ועיין צס' הונכז שחנר הרה"מ כל"ח וקרא לו צסס ירוסלויס), וזה שחמר חח"כ הורת ה' תמימה וכו': (ח) תורת וכו', עד לזקו יחדיו, כל זה כפל ענין צמלות סוכות, ומחצת הענין החרין צדננים, ואני חליב לסנוך צסי' הססוקים החלה מה שיט לי צכתיוצת יד מרצו ומורי ה"ה התור' מהור"ר ילחק הלוי מסטנאווע, לפי שזוח דבר דבור על אופניו, מזוקק סנעתיס צמלרף החכמה ומסכים לדעת הרה"מ ג"ו, וז"ל תורת ה' תמימה, תורת ענינו לזור כמו זחה תורת הצית צרחס החר (יחזקאל ת"ג). והטעם לזור זה המליחות צכללי הוא סלס צתכלית, כי לו הו' אססר להיות המליחות צאוסן היותר סלס, ה' הטוז לא יחנע הטוז: משיבת נסטי, תהנה נסס מסינה כמססע כל משיב מטג סלס כמו הרחות סיהנה צרחית לזור מפוחר, והסמע צשמיעת יפה הקול ומטינ גנן כן כל מנין דבר מה צתורת ה' והנה לחורו וישיז חת נססו: עדות ה', ה' סיתנו החכמה

רש"י

תהלים יש

פְּקוּדֵי יְהוָה יִשְׁרִים מְשַׁחֲלֵי־לֵב
 מִצֹּת יְהוָה בָּרָה מְאִירַת עֵינַיִם:
 יִרְאֵת יְהוָה מְהֻרָּה | עֲמַדַּת לְעַד
 מְשַׁפְּטֵי יְהוָה אֵמֶת צְדָקוֹ יַחֲדוּ:
 הַנְּחַמְדִּים מִזֶּהָב וּמִפָּז רָב
 וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים:
 גַּם־עֲבָדָה נִזְהָר בָּהֶם
 בְּשִׁמְרָם עֵקֶב רָב:
 שְׁנֵי־אֹת מִי־יָבִין מִנְּסֻתָרוֹת נִקְנִי:
 גַּם מִזֵּדִים חֶשֶׁךְ | עֲבָדָה
 אֱלֹהֵי־מִשְׁלֹבֵי
 אִזּוֹ אֵיתָם וְנִקִּיתִי מִפֶּשַׁע רָב:
 יְהִי־לִרְצוֹן | אֲמַר־פִּי וְהִגִּיזוּן לִבִּי
 לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

(ט) חיים ומגינה היא על לומדיה מאותו להט כמו שנאמר וזרחה לבס יראי שמי שמש לרקה זמרפא וגו' (סס):
 (י) עדות ה' נאמנה. נאמנת היא להעיד עלומדיה: משיצת נפש. משיצתו מדרכי מיתה לדרכי חיים צרה. מלהדת: תורת. עדות. פקודי. מלות. יראת. משפטי. ששה.
 (יא) כנגד ששה סדרי משנה וצין כל סס ושס חמשה תיצות עם השס עלמו כנגד חמשה חומשי תורה וחומס צסופן חמת לרקו יחדו. כלס יחד מתוקנים צחסד ולמת: מחכימת פתי. נותנת חכמה לפתאים: (יא) ונפת לופיס. ומתק לופיס. ומתק (צרויקא"ס צלע"ז) ברועט: זיססיגקייט. ומנחס פתד ונפת לשון טיפה וכן נופת תטופנה (משלי ה') נפתי משכזי (סס) (סל"ח): (יב) בשמרם עקצ רב.

*בס"א בוי"ו חולם

ת"א פקודי ה' ססי תענית ד' ל'. ערכין צ', ז'. עקרים ת"ח, ס"ח. כל נ' ססוקיס, עקידה שער ת"ו: יראת ה' יומח סס: שניאות מי יבין סנהדרין י"ח ק"ו גם מזדים סס. יהיו לרצון זככו' ח' ד'. עקרים ת"ד פ' כ"ג.

נזהרתי צשמירתם צשזיל רצ טוּבך אַשד לַפְּנֵי וּלְלִטּוֹן הַזֶּה עַקֵּץ כְּמוֹ (דַּלְשִׁית כ"ו) עַקֵּץ אַשד שִׁמְעֵה אֲצַדְהֶם צקולי: ד"ח עַקֵּץ רצ. סוּפֵן סל ת"ח לְצוֹחַ לִידֵי גְדוּלָה. עַקֵּץ לְשׁוֹן סוּף וַיֵּשׁ לוֹ. חֲצֵר צלִטּוֹן מִשְׁנֵה עַקֵּצוֹת מִשִּׁיחַ: (יג) שְׁנֵי־אֹת מִי יִצִּין. אֲנִי נִזְהַרְתִּי צהס אצל אי אפטר להזכר שלח אשגה צהס ואתה נקני מנסתרות שנסתרו ממני ולא ידעתי צחטאי צשגבה: (יד) גם מזדים. מן הזדונות: אז איתס. אהיה תמים אמרו חכמים למה דוד דומה לכותי המחזיר על הפתחים. גהס מעדימים צצדד יותד מכל אדם תנו לי מים לשתות דצד שאין צו הסדון כיס. מששתה אמד יש כאן צלל קטן משנתנו לו אומר יש צלל צלל מלח. משנתנו לו אמר תנו לי מעט להס שלח יזיקני הצלל כך אמר דוד צתחלה על השגנות ואח"כ על הזדונות ואח"כ על המרדיוס. פשעים אלו המרדיוס שמתכוין להכעיס. וכן הוא אומר (מלכים צ' ג') מלך מואצ פשע צי: (טו) יהיו לדנון. לפייס לרנותך:

באור

הנרחיס צסועל כסיו ית' אשד הס המה יעידו וינידו כי יש אלהיס שוסטיס צחון, וכי הוא יתצנך שלס צתכלית כי סלימות הפעולה תורה על סלימת סועל: נאמנה, קימת לעולם, מטעס מימיו נחמניס ויתנחלר עד"ה כי כל אשד יעסה האלהיס הוא יהי לעולם: מחכימת פתי, זה

באור נמ

Psalmen 19.

9. כ"כ מצוהר מחור ני תי
 סתי יסור הנה לרחות
 בחות ה' צפועל כסיו,
 הלח תסור מעליו חולתו
 צרחותו החכמה חסר יסר
 ה' ציוריו: (ט) פקודי
 ה' ישרים, ענינו מנוי
 מטעם ויפקד המלך
 פקידים, והטעם הסקידים
 שהפקיד ה' צעילמו, ע"ה
 כי בצוה מעל בצוה, לח
 יעשה עול (וחס שפרנס
 הר' מענין (בעזעטלע) לח
 (בעזעטלע) וסור צודחי
 היותר נכון, הנה עכ"ז
 צחמת סור חסר, ע"ד
 עושה מלחיו רוחות,
 והסקידים הם הסקידים:
 משמחי לב, כמו שהרוחה
 דבר עול ועל צו, כן סורחה
 יוסר דבר חמת יסמה צו:
 מצות ה' צרה, סור סיעל
 ה' ומעשה, כי סור ליה
 ונצחו: מאירת עיוס,
 תחיר עיו כל מסתכל
 זה ליעת שלימת ה' על
 ידה כמו סקדס: (י)
 יראת ה' טהורה, סור
 ירחת סרומות חסר לח
 תתכן התלחה צולת מדע

- 9. Gerade sind des Herrn Befehle, erfreuen das Herz,
Lauter sein Gebot, erleuchtet blöde Augen.
- 10. Rein ist die Furcht des Ewigen, bestet ewig!
Seine Rechte ewige Wahrheit, allesammt gerecht,
- 11. Erwünschter noch als Gold, und köstlich Erz
Dem Munde lieblicher als süßer Honigseim.
- 12. Wohl ist dein Knecht gewarnet durch sie,
Großer Lohn erwartet den, der sie bewahrt.
- 13. Unwissentliche Fehler, wer bemerket die?
Bewahre mich vor unerkannten Sünden!
- 14. Entfernen' mich auch von übermüthigen Gedanken,
Laß sie nicht herrschen über mich!
So kann ich von Verbrechen frei, mich der Vol-
lendung-nahen.
- 15. Wohl mögen dir gefallen
Die Reden meines Mundes,
Gedanken meines Herzens,
Dir, Ewiger, mein Hort und mein Erlöser!

והשכל צנוד סור עועל ה' ומעשה, כתס"ה רחשית חכמה יראת ה' ספירוסו תכלית החכמה, המכוון ממנה
 סור יראת סרומת הנחה אחרי ההשכלה צפועל ה'. ומעשה, וכמה חסרו ז"ל חין רחשית חלח
 תורה, חין רחשית חלח יסרל וכו' צנזיל התורה סנקרחת רחשית דרכו וכו' סני שמלת רחשית
 תחמר על התכלית כמו שנחרנו (ועת"ס הר"ם ת"ע"פ צרחשית צוח חלסים): משמחי ה', הם
 המנסים ססור יתצוך נוהג זהס חת עולמו: אמתי ר"ל קימים לעילס ולח יסתנו כתסה"כ חין
 כל חדס תחת השמש וחמרו ז"ל ויסצ הים לחיתנו, תנחי סתנה הקצ"ה עם הים סינקע: צדקר
 יחדיו, צהרכצת סמתנכדוס נס יחר צלי מניצה, נטעס עושה שלוס צמ-ומיו, הלח תרהה צכל
 מורכב חס ומיס חסר המה מתנגדים צחיכות:ס ידקרו נס יחד: (יא) הנחמדים מנהס, סכוונס
 על סעריצות המוטבה תהטבת החכמה חסר חס יתן חיס חת כל סון ציתו צהכנתה צו יצור
 לו, ע"כ דצרו רצו וחלוסי המלחיס כל עור: (יב) גם, מוסצ על נוהר, כלומר דרכי התקיס
 החלה סס עוסיס מחוד, נס נוהר ענדך על יוס שלח יכסל צחטח: בשמרים עקצ רצ, כלומר יס
 סכר גדול לשומריהס, ונקרח הסכר עקצ, לסי סכמו שהעקצ סור סף הניף כן הסכר סוף המעשה,
 (רד"ק) וכן תרגס הרצ צס' ויהי עקצ תשמעון תיצת עקצ צתה"ח (ערפ"חלב), ססור המסיצצ הצח
 צחחרונה: (יג) שגיאות, סס הטעיות סנופליס נדעת החדס מפחת סמותחות שחינס שלמיס צחמת
 ולפעמים יחלו סדצרוס וינלצלו סעיניס: מי יבין, מי יוכל לעיון עליהס ולכן נקני חתה מן
 החטאים הנסתרות ממני כל' סמרני שלח יולידו סמוחסיס החלו תולדות סקריות כמותס: (יד) גם
 מזדיס, כלומר נס תסיעני שלח תמסלנה צי הזדונות, דהיינו שחטח וחיני סצ ממנו, ע"ד
 סצח לטיהר מסייעין חותו, ויתכן שסס זדיס סור סס תוחר חסר סמתוחר כמו נסתרות דלעיל
 וסעורו רעיוניס זדיס: אז חיתס, כלומר כסחני נוהר צדרכי חקיך, ונס חתה תנקני מן ססגינות
 ותמנעני מן הזדונות אז חקרצ חתה חתה חל סתמימות והסלימות המכוון מחתך נצריחותיך, צהיותי
 נקי מסע רצ סמונע חת ססקיע צו מן ססתלמות: (טו) יהיו, כיון ססייס צתפלה סחל מהחל
 סיקצל תפלתו. וחגרון לני, כי דצרוס רניס יחסוצ חדס צלצו ולח יכין לדבר כן צספתיו וטעס לורי
 סצו חצעה צחלתה, וטעס גוחלי מהסגיחיות ומסזדונות (מדצרו הרד"ק). גם צזה יתוכר דרך המלך,
 כן לסייס סתפלה צלצ סמה צתסועת חלחיו, כן להריס חת המליצה צסוף ססירי לצעצור מלחות
 נפס ססומע, ולח יסכה ממנו גם אחרי ספרו מעליו:

תהלים כ

רש"י

כ

הבירו בעת שנצח דוד במתי מעט את צויבו אשר נלחם עליו בחיל כבוד מאוד.

(ב) לַמְנַצֵּחַ מְזִמֹּר לְדָוִד :

יַעֲבֹד יְהוָה בַּיּוֹם צָרָה
יִשְׁבֹּךְ שֵׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב :
יִשְׁלַח עֲזָרָה מִקֹּדֶשׁ וּמִצִּיּוֹן
יִסְעֲדֶךָ :

יִזְכֹּר כָּל־מַנְחֹתֶיךָ
וְעוֹלֹתֶיךָ יְדַשְּׁנָה סִלָּה :
יִתֵּן־לְךָ כָּל־בְּבֻקָּךְ וּבְלִיעֲצָתְךָ יִמְלֵא :
גִּרְנָנָה בִּישׁוּעָתְךָ
וּבְשֵׁם אֱלֹהֵינוּ נִדְגַל
יִמְלֵא יְהוָה כָּל־מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ :
עֲתָה יִדְעֵתִי
כִּי הוֹשִׁיעַ יְהוָה מִשִּׁיחוֹ
יַעֲבֹדוּ מִשְׁמֵי קֹדֶשׁ
בְּגִבּוֹרוֹת יִשַׁע יְמִינוֹ :

כ (ב) יענך ה' ציוס לרה. המזמור הזה על שם שהיה שולח את יואז ואת כל ישראל למלחמה והוא היה עומד צידושלים ומתפלל עליהם כענין שנאמר (ט"ז י"ח) טוב כי תהיה לנו מעיד לעזרה, ואמרו רבותינו אלמלא דוד לא עשה יואז מלחמה: שם חלבו יעקב. שהצטווו זלכתו לחדן ושמר הצטחתו לכך נאמר חלבו יעקב: (ג) מקדש. מהיכל קדשו שהוא שוכן שם: (ד) מנחותיך ועולתך. הם התפלות שאתם מתפללים צמלחמה: ידסנה סלה. ל' שומן כמו (דברים ל"א) ואכל ושצע ודסן כלומר יקצלם צרלון בעולות מחיים: (ו) גרננה צישועתך. כשיושיע אותך הקצ"ה נדכנה כלנו להקצ"ה. וצסמו נדבול נתאסף ונעשה חיל: (ז) עתה ידעתי זו היא הרננה שנרנן עתה צתסועה זוש צאה ליואז ולישראל. ידעתי שחפץ המקום צי ועכני משמי קדשו כי תסועתם

ת"א יענך זרכות ט' ס"ד. עקידה סער ע"צ כל המזמור:

באור

כ (א) לרוד, הרחצ"ע והרד"ק אמרו שניהם כי פי' לרוד כאן הוא על דוד, ועיון מ"ס על זה לעיל צתחלת מזמור ג' וירחה מתוכן הסיר שחצרו ח' מהמסוררים על דוד צעת סנלח צתתי מעט את חויצו חצר צח להחם עליו צחיל כצד מחוד: (ב) יענך, וכן יסבנך ובר', כלס מרכצוס מהום ועתוד, כלומר מעתה ועד עולם, וטעם יסבנך הוא כמו שחמר הרד"ק כי העזרה היא כמגדל עוז שיסבצ חדם צו סלח יסלט צס יד החויצו וכן תרנבס הרצ (שיטלען): שם חלחי יעקב, צעצור כצוד סמו (ספורני) והנכון שהוא כנוי לעלמותו כטעם יודעי שמך דלעיל (סיר ט'). ולדעת החיים יחי' הטעם יסבנך להיות סמו נקרא על עמך חצר חתה מושל עליו, ויתורנבס ח"כ (דער נחמען באטט יעקב'ס) וטעם חלחי יעקב על כלל ישראל כי נקראו יעקב וישראל כמו חל חירח ענדו יעקב ועוד צמקימות רצוס (הרד"ק): (ג) מקדש, ממקום הארון שהוא צליון: (ד) יזכור כל מנחותיך, הטעם עליו יעלו לסניו לזכרון לרוח ניחח, ועיון מה סכתצ הרצ המתרגס צצחודו על התורה על ססוק וירח ה' חת רוח הניחח (צרחסית ח'), וטעם ידסנה יסימה דסן כלומר שיסלח חס לסרסה ויקצלה צליון (הרד"ק) וכענין זה תרנבוס הרצ: (ה) כלבכך, סעורו כאשר עס

ס באור

Psalmen 20.

20.

Verfaßt zur Zeit, als David mit einem kleinen Häuflein tapferer Streiter, den ihm an Zahl überlegenen Feind glücklich besiegte.

1. Dem Sangmeister, ein Psalm David's.

- 2. Der Herr erhöret dich zur Zeit der Noth, Der Name Jakob's schützet dich.
- 3. Hilfe sendet er dir aus dem Heiligthum, Unterstützet dich von Zion aus.

* *

- 4. Deiner Speisgaben Duft, Deiner ganzen Opfer Nische Nimmt er an mit Wohlgefallen.
- 5. Gewähret, was dein Herz begehrt, Läßt jeden Anschlag dir gelingen.

* *

- 6. Dann jauchzen wir, ob deinen Sieg; Lassen wehen unser Siegespanier Im Namen unsres Gottes. Der Herr erfüllet deine Wünsche alle.

* *

- 7. Nun merk' ich, Daß der Herr seinem Gesalbten hilft, Und ihn erhört Aus seinem heil'gen Wohnsitz, An der großen Macht Dieses Wundersieges.
- 8. Jene mit Wagen und reißigem Zeuge, Wir in unsres Gottes Namen.

לנצח: עצתך, ההסכמה, נוסח החדש לנצח נצח מה לו זיוך מה אחרי שקלה זמאנוי הזונה חת הדרכים הסונים אשר לפניו או אחי שתחון חת הטוב ואת הרע שתגיע לה ע"י אותו הזנר, ההסכמה היתה, תכונה זל"ע זסס עלה כך שמעתי מסי התורנו המלך השלם מהור"ר נסתלי הירן וויזל נ"י ויש שיסכים חיש לנצח מה אחרי הסקול הזה זדעתו, וחזתכונ' ההסכמה היתה זל"ח (דער רחטה= שלום, ענטשלוס), ויש שיסכים חיש לנצח מה כפי הראות או כפי האומד לנצח טרם שיחקור אותו ויטפוט עליו הוטצ זדעתו וזככלו, וחו תכונה ההסכמה היתה זלשון חשכח (חיון חנשלחג) והנה חס ווכל החדש לשפיט זעין זכלו זלי שיטעה זלל, הלח זכל עת יעמוד על הטוב הנתור, חן שניהת מי וזין הזחות מסחת העדר הסלימות זעלס מונול ולכן תהי' עליה זזעדה על הרוב, חנל עתה ה' השלם מכל שלם היא לעולם תעמוד, תזין מוק זכונת הרב זתרגימו: וכל עלתך ימלא, התשובה מזה הוא שזכונת זביסועה שנת' לך ה' זחנלחון הזה על חויצק: (ו) ובשם חלהינו, זרלון חלהינו, וכן הוא זרך לשון חשכח לחמר (חיון גחטטעס נחמען)

כלומר יראה ה' את טועל ידוך: זרנל, נריס זנלינו, והוא סימן לנחון המלך כשיטעו חת חיל לנחיו מן המלחמה זזבלים זנוליס זתופים וזמללתיס, וזה שתיגס הרב (זינעס סחזיר): (ז) עתה ידעת, חמר המטירר עתה הרחיתו לדעת כי הוסיע ה' משיחו, וזתה הרחיתו? זנצורות ישע ימינו של הקצ"ה. על זרך ימיון חסעדני: זנצורות, ידוע זנכל זנר אשר זרח ה' נטע זעלמותו כח מה או חוזה כחות לסעול סעולה מה או חוזה סעולות זעולס, ונס זה ידוע לתשכילים, שכל עוד שיחוסרו הכחות זעלס מה, העלס הזה יחקרצ זיותר חל הסלימות החמיתות, ער זנעל הכחות כלס הוא גס כן השלם מכל שלם, ותוספת כח היתה הנמלחת זעלס אחד יותר זנעלס חמר תכונה זלשון הקודש זסס זנורה, וזל"ח זסס (מחכט) ולזה נוסל גס סעל זכר על הסתרנות החישיס ממין או המיניס מסוב אחד, כי זהתרגות החישיס יתרגו גס כחותיהס, כן כתיו זינורו המוס (זרחיית ז'), ססירוסו זתרגו מחוד, ונחמר עוד, שחס נראה זנצח מה התחדשות תוספות כח, או סלח היתה מקדס זעלמותו, או סלח היתה נודעת לנו, ונס לח עלה על דעתינו שתמלח זי תוספות הכח היתה, או נקרא חת הזנר הוה זנר סלח (חוינע ווחונדערזחרע זחכע), דמיון זה, חס רחינו זמיס נוליס תוספת כח לעמוד כמו נד, או זמתי מעט תוספות כח להכות עם רב

רשי

תהלים כ כא

אֱלֹהִים בָּרַכְבּ וְאֱלֹהִים בְּסוּסִים
וְאִנְחֵנוּ | בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
נִזְכָּר:

(ח) היא תסועתי: (ח) אלה
צרכי. יש מן אומות
סבועים צרכי צדל
שלהם. ויש סבועים
צסוסים אלל אנחנו
צסס ה' נזכיר כי לו
היסועה. נזכיר לשון
הקטרה ותפלה כמו
(ישעיה ס"ו) מזכיר
לצונה. את אזכרת'
(ויקרא א') ולפיכך
המה יכדעו ויפולו:
(ס) ואנחנו קמנו
ונתעודד. נתגבר עליהם
כמו (לקמן מ"ו) מעודד
ענוים לשון עוז:

הַמָּה כָּרְעוּ וְנָפְלוּ
וְאִנְחֵנוּ קָמְנוּ וְנִתְעוּדְדָה:
יְהוָה הוֹשִׁיעָה
הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם-קָרְאֵנוּ:

(ט) היסועה. נזכיר לשון
הקטרה ותפלה כמו
(ישעיה ס"ו) מזכיר
לצונה. את אזכרת'
(ויקרא א') ולפיכך
המה יכדעו ויפולו:
(ס) ואנחנו קמנו
ונתעודד. נתגבר עליהם
כמו (לקמן מ"ו) מעודד
ענוים לשון עוז:

כא

שיר נצחון על הצלחת המלך במלחמתו עם האויב.

(ב) לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדָוִד:
יְהוָה בְּעֶזְרָה יִשְׁמַח-מֶלֶךְ
וּבִישׁוּעָתְךָ מַה-יִגְדִּיל מְאֹד:
תְּאַוֶּת לְבָבוֹ נִתְתָּה לָּו
וְאַרְשֵׁת שְׁפָתָיו בְּלִימְנַעַת סָלָה:
כִּי-תִקְדַּמְנוּ בְּרִכּוֹת מְּוֹב
תְּשִׁית לְרֵאשׁוֹ עֲמֶרֶת פּוֹז:

כא (ב) בעזך ישמח
מלך. דבותינו
פתדוהו על מלך
המטיח וככון הדד
לפותרו עוד על דוה
עלמו לתסוצת אחרים
ספקרו צו ואחר שלקה
את צת סצע אמדמזמור
זה: (ג) וארשת. לשון
דזור ואין לו דמיון
ומנחס הציא לו חצר
צדשיון כודס מלך פרס
(עזרא ג'). (וסניהם
לשון מנצח ספתים
ס"א"ח): (ד) כי
תקדמנו צרכות טוב.
קודס שסאלתי ממך
הקדמת לי צרכתך
ע"י ינתן הציא
והקימותי את זרעך וגו'
(ס"צ ז') והבינותי את

*הי"ד דנושה נ"א יו"ד רפויה, ויתיר יו"ד

ת"א אלה ברכב עקיד' מ"ט ח' נעילת סעריס: תאות לבו ערוצין ה' י"ד.

באור

זה טעם היסלח מה' דבר, וטעם ותפליח לעשות, ותצין מזה כוונת הר' צרכותו: (ח) אלה
עתה יזכיר המסורר את הנס שהציאו לידי הסעלות וסנצ את הסיר זה שחלה מחווצנו היו
לוחמים צנו צרכי וחלה מחווצנו צסוסים כלומר צחול כנד ונכח גדול מאוד, ואנחנו המעטים
והחלוצים לח נסחר לנו כי חס להתפלל אל ה', ונכל זאת המה כדעו וגו': (ס) ונתעודד, ר"ל
עודנו קימים מלסון עוד כל ימי החיץ, וכן תרגס הרצ (צליצען), ויתנוק נח הקורח ח' על
תפחרת התלוצה צהסמט' הסעל צדלת הרחסונה, כי צמה שחמר המסורר חלה צרכי וחלה צסוסים
ולח זכר מה ספעלו צהס, עזצ חל הקורח להעלות צדמיונות כל הסעלות המולחופ צמלחמה.
וידמה לנו כחלו נרחס צעויניו חת ערצוצ הסמון הזה זה יכה צחנית וזה יורה צחן, זה יפול
זה יקום, זה יניס זה רודף ב' על החלק הזה שהוצ צעל חרצע דלתות, הרחסונה צלמדת חל
הסלויסית, והסנויה חל הרציעית. צחוסן שהסיינה מקצילות בס צמוצן בס נשמע חווצן, הרס"מ הוסיף חת

באור סא

Psalmen 20, 21.

התפארת הזו בתרבותו
 (ח) זכסילת תינת (יעניע)
 צדלת השלישי (3) צמה
 שהחליף צ'למות האחרונים
 העבר להוה, והעמיד ע"י
 חת כל החיל הזה לעינינו.
 ג' על הסתנות החלקים
 המתחברים בתכליתם לספ'
 חת נלחון המלך ותשועתו
 מה' צהצתו חותו, צח'
 הח' (ס' צ' וג') ינטיח
 המסורר חת המלך כי כמו
 טענהו ה' פתח כן יולאו
 תמיד מכל לרותיו, צח'
 צ' (ס"ד וה') יתן הטעם
 ע"י לחמר כי הוא חסן
 צן וצמחוחין, ולח די
 טיליך חצל גם יתן לך
 כל מה שחנקטי צח' הג'
 (ס' ו') יביד המסווצ
 מזה, צח' הד' (ס' ז')
 יחמר טח' לו הידיעה
 הזאת צלחון הנפלא טחי'
 לדוד על חויצו הרצ והחוק
 ממנו, צח' הה' (ס' ח')

- 9. Jene stürzen hin und fallen,
Wir stehen aufgerichtet und bleiben.
Ehor.
- 10. Ewiger, verleihe uns Sieg!
Der König erhöere, wenn wir flehen!

21.

Siegeslied über den glücklich bestandenen Kampf des Königs mit dem Feinde.

1. Dem Sangmeister, ein Psalm David's.

1

- 2. Ewiger, deiner Siegesmacht frohlockt der König,
Wie jauchzet er ob deines Triumph's!
- 3. Seines Herzens Wunsch verliehst du ihm,
Verjagtest nicht, was seine Lippen regen.
- 4. Kamst ihm mit beneditem Gut zuvor,
Setztest auf sein Haupt das güld'ne Diadem.

דט' יסס' חת הנס צפרט: (י) הושיעה, זהו טחי' לועקים צלחמה כח"ס וחנחו צסס חלהינו
 נזכירי וסי' המלך החל טהוח מלך העולם וצידו להושיענו הוא יענו ובו' (הכד"ק) וינפיל המסורר
 ויסרס חת הקריחה הזאת (דחז פעלד בעשרייה) חטר צה הלליחו, כן לצכרון הטוב, כן לסייס צצרכה
 כלומר כן יוסיע ה' ויענו מעתה ועד עולם, וצהיות הצרכה הטיח כוללת, וחף הקריחה היתה
 צמקבלות, רחוי גם המחמר הזה לשיר צמקבלות, ולכן סימנה הרצ צתינת (קח"הר):

כא (א) לדוד. על דוד כצטיר הקודס (עיין סס), וכוונת העומד הזה הוא סיר תודה לחלטים
 מענד לחמן על הללחת מלכות חדונו: (ב) בעזך, חטר תחן לו ישמח המלך דוד, וכן טעס וציסועתך:
 טה יניל, כתצ הכד"ק ח"ל כחוצ ציו"ד כמו יביד דוד, והביח"ל צסנול מסני טהוח מלעיל, הטעס
 ציו"ד החיח"ן עכ"ל וזה נכון צחמת. חך טהטיס חיו"ד הנמטכה יתירה וכן הוא צמסירת, ולכין
 עוד לתת טעס על היות הנבינה הזאת מלעיל, צחטר טלח טחי' לטניז וי"ו הצהסכת,
 ונראה לי טענין כך, כי הנבינה הצחה על תינת מה טכונן חת התנועה הקטנה תחת המ"ס להמטיך
 חחריה נח נסתר, וכטהיט מקסת להתינה טחחריה כמו כחן ותסול הנבינה ממנה יצוח המהנ תחתייה
 כמו זכ"ר רחמיך (זהר התינה תה"מ דין למ"ד), חך מטוס ציחת הדבש צחו' ח' טצתינה

הסתוכה לה כמטסט כל דחיק וחתי מרחוק, כמו ומה"יעשה צה, וְלִדְבַקְהָבוּ ודומיהם יסול גם
 המתב טלח יצח לעולם לפני חות דבוטה כידוע ונצלעת הטי"ח צדגס, ותשחר ח"כ התינה כלה
 צת טלס תנועות, ועתה חס תטיה הנבינה מלרע, הלח יקסה זה על המנטח, חטר מחותו הטעס
 הוסר המתב, וצפרט צמחמר טירי, חטר לחות המנטח נחותה לו ציותר, והיח אחת מסבולותיה
 הנעימות לכן טצה להיות הנבינה מלעיל, להקל על המנטח, ונשחנה החירק גדול לסבול צעזור
 הנו הנראה הנח חחריו כמטסט התנועות: (ג) ארשת, לשון צטרו וחין לו חצר צמקרחי והרס"מ
 תרנמו מענין תנועות הטסטיס וזה חחד: (ד) תקדמונו, הקיימת לו צרכותיך חף קודס טשאל
 מתך (מדצרי רט"י): טוב, סס דצר כלומר צרכות כל דצר טוצ, והנה חליג טה לסניך הקורח
 טעס נכון טטתתי מסי הרס"מ חל הנחת סס צרכה על תוספת טוצה והללחת מטלח ידים, וזה
 הוא, ידוע כי צלסון עצר כמו צרוצ סחר הלסונות העמידה הנצנת על הרבליס הוא כנוי חל ההללחת
 והקיוס כחטר הנפילה וההמעד הס כנוי חל טלילת ההללחה והמחרה טתצוח על החרס כי כן
 כתיב המה כרעו ונסלו וחנחנו קמנו ונתעודד רבלי עמדה צמישור ולח מעדו קרסנו. והחרך לעולם
 עמדת, לח עמד כו' ה' הדפו ורניס כמוהם, וזה ג"כ מנחיר צלי מוסת טע"י תוספת כח צדנר מה'
 יתוסף, גם קיומו, ולכן יחי' לדעתו ענין סס צרכה ענין סס צרכיט המקיומים ומליצוס ומטעדיס
 חת הביף, ויתכן לס"ז ג"כ היום צנינו צנון הננו, כי טעס בְּרַכּוֹ, החזיקהו והעמידהו על צרכיו,
 וחל יקסה צעיניך הטללת סס זה חלל הצורח ותעלה כי כן נחמר ויגח ה', וחחמר ה' ורניס כן:

רש"י

תהלים כא

חיים | שאל ממך נתתה לו

ארך ימים עולם ועד.

גדול כבודו בישועתך

הוד והדר תשנה עליו.

כי תשיתוהו ברכות לעד

תחדו בשמחה את פניך.

כי המלך בטיח ביהוה

ובחסד עליון בלי ימוץ.

תמצא ידך לכל איביך

ימינך תמצא שנאיך.

תשיתמו | כתנור אש לעת פניך

יהוה באפו יבלעם ותאכלם אש.

פרימו מארץ תאבד

וזרעם מבני אדם:

כי נטו עליך רעה

חשבו מזמה בלי יוכלו:

כי תשיתמו שכם

במיתריך תכונן על פניהם.

(ה) כסא ממלכתך על ישראל לעולם: תשית לדאשו עטרת פז. ויקח עטרת מלכס ותהי על ראש

(ו) דוד (סס ז' י"ז): (ה) חיים שאל ממך. כשהייתי צורח לחולה לאדך מפני שאל הייתי מתפלל

(ז) אתה לך לפני ה' צדלות החיים. (לקמן י"ו): נתת לו. שהשיצותני

(ח) לא"י: אורך ימים. למלכותי שאמרת והבינותי את כסא ממלכתך עד עולם:

(ט) (ו) תשנה. מנחם פתר תשובה תשים תשית לשון א' להם: (ז)

(י) תחדו לשון חדוה: את פניך. צגן עדן. ורצותינו שדרשו צגלך המשיח הביאו רא' לדוד ועד עתיק יומין

(יא) מטא ולקדמוהי הקדיצוהי. (דניאל ז') ואמר (ירמי' ל')

(יב) והקדצתיו ונגש אלי: (ח) בל ימוט. וצחסד עליון הוא צוטח שלא ימוט: (ט) תמצא ידך לכל אויבך. כל מכת ידך שיש לך להביא הצא על אויבך: לעת פניך. לעת זעמך: צאפו יבלעם. תפלה היא זו: (יא) פרימו מאדך תאבד. להקצ"ה הוא מתפלל שיאבד זדעו של רשע: (יב) כי נטו עליך רעה. כנגד טיטוס הרשע שאמר הדב

(יג) את עלמו: צל יוכלו. לעשותה: (ג) כי תשיתמו שכם. אשר תשית אותם לחלק שיחלקו לישראל את ממונם כמו שנאמר (ישעיה כ"ג) והיה סחדה ואתננה וגו': צמיתריך תכונן על פניהם. צמיתרי קסתותיך תכונן חליך ותזמינם לירות על פניהם:

ת"א חיים שאל סוכה ה' נ"ד. תכונן על פניהם עקידה שער י"ז.

באור

תשית לדאשו וגו'. כלומר משחת אותו לחלק והיא לא שאל ממך רק החיים, צנופו מפני שאלו שאל יסיל צחרצה, הרי צזה הקדמת לו צרכה על מה ששאל: (ה) נתת לו, כלומר ונס את זה ששאל ממך נתת לו צחוססת טוצה האפסריות, שהצרכת ימיו, תצין מזה כוונת הרה"מ צסיתן סה"כ צין הסחלה והנתינים: עולם ועד, כצר אמר הכחצ"ע ע"ס ועצדו לעולם סתיצת עולם צלה"ק

באור סב

Psalmen 21.

ענינו זמן חרוך (ע"ט),
 וכרוך הזה תרגם הרב
 כאן (מעטענאלטער) כלומר
 דורות רבים, יראה
 מזה שחקן הסיר סי'
 צפת סבוקין המלך והלוי
 עוד במלכותו: (ו) גדול
 וגו', כשתושיעו מאויביו,
 גדול כבודו לעיני כל
 העמים, (הרד"ק): הוד
 וחדר וגו' ניסועתך, כי
 כל העולם יסדרוהו
 ויכבדוהו וכסיראו כי
 היסועה צאה לו מאתך
 (הרד"ק): תשוה,
 מוחם פתר תסוה תסוה
 תסית לסון אחד להם
 (רס"ו): (ז) תשיתרו
 זככות, כענין והיה זככה
 (זרחית י"ז): לעד,
 כי חסילו אתר מותרו
 יתזכרו בו, או סירוס לעד
 על זרעו כמו סיתזכרו
 זו יתזכרו זרעו (הרד"ק):
 תחדהו, מלסון ויחד יחדו.
 בשמחה את סניך, ת"י
 נחירותה די מן קדמך,
 כלומר לא נשמחת הכל,
 אך נחיתו סמתה העלומה
 והנכונה סנחה מאת סניך
 ורחו לטתוה צה, וכן
 תרגם הרב נ"ו: (ח)
 כי המלך, חיון לו נשחון
 חלח נך סחתה דבר
 קיס ואמת: ובחסד
 עליון, לנד הוא צועת

5. Um Leben bat er dich — das gabst du ihm,
Langes Leben Menschenalter durch.
- 2.
6. Sein Ruhm wird groß, durch deine Hilfe;
Huld und Majestät legst du auf ihn.
7. Setzest ihn zum ewigen Segen ein,
Ergößest ihn mit Freuden deines Angesichts.
8. Denn auf den Ewigen vertraut der König;
Auf des Höchsten Güte; darum wankt er nie.
- 3.
9. Deine Hand erreicht alle deine Feinde,
Deine Rechte alle deine Hasser.
10. Zu Feuereffen macht dein Zornblick sie,
Der Herr in seinem Grimme vertilgt,
Flamme verzehrt sie.
11. Du rottest ihre Früchte von der Erde,
Ihren Samen unter Menschenkindern aus.
- 4.
12. Denn sie haben Unheil dir bereitet,
Sannen Tücke, vermochten Nichts.
13. Nun setzt du sie zu deinem Ziele,
Und richtest auf ihr Antlitz deine Sehnen.

ולכן כל ימוט: ובחסד, כזר חמרנו לעיל (סיר י"ח) סענין החסד הוא כשיטיב חיס לזולתו
 חסנת הטוב או מאחסנת המקבל מצלי סיקוה לחיזה במולי, וזה סחמר הרד"ק כאן וז"ל, וחמר
 ונחסד כי כל מה סהוא מטיב לזולתו הכל הוא חסד מאתו: (ט) תמצא, יטוב המסורר את
 הדבור נבר המלך וא' יען כי נטחת צה' תמלח ידך לכל חוינך, הלמ"ד הוא יחס הבנול סחליו,
 ולזה תרגם הרב (ערריוכעט), כלומר תהי ידך הספוטת להנקס מאויבך מנעת כולס, והוא מסל
 על סכה, וזה הוא סחמר הרד"ק תספיק לך ידך: שנאך, או סהוא יחס הסעול ויטתנה ענין
 המחמר הזה מעט מענין המחמר הרחשון או סמלת לכל מוסכת חסרת עתה והוא כסל ענין
 צמלת סוכות (מדברי הרד"ק). והדרך סנ', הוא יותר נחה אל המליכ: (י) לעת סניך, כשתצוט
 עליהם צפניס של חרון יטתנה מרחם אל מראה תנור חס, כלומר כשתלחם עליהם תשרוף עריהם
 צחם, ויעל עשנס כעסן הכנסן: ה' צחסי, כלומר בס הוא יתמוך חסך צחם: וינלעס, ויטלח עליהם
 חס ותחלס: (יא) פרימו, זכרס: (יב) כי נטו, זה יהי' סכרס צעזר כי כטו וגו' ואף סצל
 יוכלו, ת"מ הס כונו לרעה: (יג) כי תסיתמו, סרי כי זה תטתס צלסון חלח כלומר הס צל יוכלו,
 חצל חתה תעשה להס חסר יזמו לעשות לך: שכבם, ענינו ידוע סהוא הכתף, והוסחל חס"כ
 סס זה על סני המיסור חלל כל דבר בניה ותלול כהר או בנעה, כדרך סרי בצנוניס (לקמן סיר
 ס"ח), וכן דרך ל"ח לחמר (דער ריקען חיינעס צערגעס), וידוע מדברי הימים הקדמוניס סחס
 ר"י לירות חז אל המטרה, או ללמד או לשחק, היו עושין צמה קטנה צרוס צ' על ג' חמות מעסר
 או מען, וסמה יורו המוניס צחליס או צחזני קלע וזה סתרגס הרב כאן (לום לייעלע מחכען):
 בסיתרך, צמיתר הקסת חסר ציך תכונו חס החליס לצוח על סניהם. (יד) רומה, מעתה יסו
 יסו המסורר חס הדבור חל ה' ויחמר צסס כל יסחלל רומה וגו': בשיר"ה וגו', כלומר מה סנסי
 חנחנו עס קדוסיך חונס סניו הצלס כסירי העמים, חצל נזמר צנצורתך, סהס דצריס נסנזיס עד

רש"י

תהלים כא כב

רוּמָה יְהוָה בְּעֵזָה
בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה גְבוּרָתְךָ :

(יד) רומה ה' בעזו. (יד)
על הקמים ונשירה
ונזמרה. (ס"א"ח):

כב

תפלתו ותקותו בברחו מפני שאול:

לְמַנְצָחַ עַל-אֵילַת הַשֶּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד :

כב (א) אילת השחר.
סס כלי שיר.
ד"ח על כנסת ישראל
שהיא אילת אהבים
הנשקפה כמו שחר
(שיר ז'). ודעותינו
דדשוהו צאסתד. ומנחס
פתר אילת לשון מעוז
כמו אילותי לעזרתי
חוטה (סימן זה):
השחר. לשון שחרית.
ומנחס פתר לשון צקוד.
כמו שחר טוב יצקש
לזון (משלי י"ח).
וכמו לשחר פניך:

אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי

(ג) (ב) למה עזבתני.
עתידה היא ללכת
צבולה ואמר דוד תפלה
זו על העתיד: רחוק
מישועתי. ומדברי
שאנתי: (ג) אקרא
יוס. אני קורא לך מיום
אל יוס ואינך עונה.
(ד) ואתה קדוש. ויושז
לשמוע תהלות ישראל
מימים קדמונים: (ז)
ואנכי תולעת. כל
ישראל מכנה כאיש ויושז
לשמוע תהלות אחד:
(ח) יפשירו. יפתחו
כמו פטר רחם ופטר
חמוד (שמות י"ג)
פטר מים (משלי י"ז):
(ט) גול אל ה'.
כמו לגול יש לאדם
לגולל יהצו ומשאו
ליולדו למען יפלטבו.

רְחוֹק מִישׁוּעָתִי דְבַרִי שָׁאֲנָתִי :

אֱלֹהֵי אֲקִרָא יוֹמָם וְלַיְלָא תַעֲנֶנּוּ

וְלַיְלָא וְלֹא-דוֹמִיָּה לִי :

וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהַלֹּת יִשְׂרָאֵל :

בְּךָ בִּטְחוּ אֲבֹתֵינוּ

בְּטְחוּ וְתִפְלְטֵמוּ :

אֵלֶיךָ זָעֲקוּ וְגַמְלָטוּ

בְּךָ בִּטְחוּ וְלֹא-בוֹשׁוּ :

וְאַנְכִי תוֹלַעַת וְלֹא-אִישׁ

חֲרַפְתִּי אָדָם וּבְזוֹי עִם :

כָּל-רְאִי יִלְעִיגוּ לִי

יִפְטִירוּ בְּשִׁפְהָ יִנְיְעוּ רִאשׁוֹ :

גֹּל אֶל-יְהוָה יִפְלְטֵהוּ

יִצִּילֵהוּ כִּי חָפֵץ בּוֹ :

ת"א אילת השחר יומח ז' כ"ע. אלי אלי עקידה ת"ד ס"ו. אלהי
אקרא מבילה ח' ד' ודף ט"ו. ואנכי תולעת חולין ז' ס"ט.

באור

תחוד, והנה חלק תדה"מ את הסיור הזה לחצעה חלקים, בחלק (ה"ח) (ס' ז' עד ה') יטסיך
המסורר את סמחת לזו נבד ס' נשמחת המלך ויוספרו סנתה נהקדמת נכות: בחלם (ס"ג) (ס'
ו' עד ח'). יאמר שגס יסונז מזה סינדל כנודו צעיני העמים, וסיים נסנת החלק העוז הזה סהוח
צטחון המלך צה', הרעיון הזה יציה את המסורר להסינז את הדבור: בחלק (ה"ג) (ס' ט' עד
י"ח), אל המלך עלמו ולהצטיח לו שמתלח ידו לכל חויציו וסינקס מהס. בחלק (ה"ד') יביד סנת

סג באור סג

Psalmen 21, 22.

.Chor.

14. Zeig' dich, Ewiger, durch deine Macht erhaben!
Unser Sang und Saitenspiel sind deine Wunder-
thaten.

22.

Sein Gebet und seine Hoffnung auf der flucht vor Saul.

1. Dem Sangmeister auf der Morgenflöte, ein Psalm
David's.

2. Mein Gott! mein Gott! warum verlässest du mich?
Warum sind meine Klagen so fern von Hilfe?

3. Mein Gott! des Tages ruf' ich, Nichts erwiedert;
Des Nachts — Nichts stillt meinen Jammer!

4. Aber du, Allerheiligster!
Thronest unter Lobgesängen Israels!

5. Dir vertrauten unj're Väter,
Vertrauten dir und du halfest aus.

6. Zu dir schriegen sie, und fanden Rettung;
Dir vertrauten sie und wurden nicht zu Schanden.

7. Ich bin ein Wurm, kein Mann;
Der Leute Spott, des Volkes Verachtung.

8. Die mich sehen, höhnen mich,
Berziehen Lippen, schütteln mit dem Haupte.

9. „Er klag's dem Herrn, der hilft ihm aus,
Der rettet ihn, er ist sein Liebling.“

הנקמה וסיוס זקריחה
כוללת אל ה' מנ' טעמים.
א' סלח לסייס זקללה.
ב' מפני מה שחמרו
שמעלין זמלילה ולח
מורידין, ויהי זה חס
סתח זה' וסיוס זמלק,
ולכן ישוץ ויריס חח
המלילה לנסוף זכסז
חת הדבור אל ה', ותהיה
ח"כ כזשיר כנסס הסומע
עליה ירודה ועליה וזנה
יוסיף נעימות ההסתנותי
וזחמת זהו הטעם זעלמו
סלח יחבוץ התסורר לסייס
זקללה כי כסהקללה היא דזר
נחלם וננוז זכסס כל משכיל.
וחס נניס אל סיוס הסור
סזו וסיוס הקודס נחלח
סלדקו זנרו החותרים
סתקון הסור סי' על
דוד ולח מן דוד, כי
הסיומים ההס סניסס
דרך הסלה, חף סתוכן
עניסס הו' סמחה ותודה
וסנח, וחון זה מדרך
המלק, כי סוז יס סיתחיל
זתסלה וסיוס זתסלה, ויט
סיתחיל זתסלה וסיוס
זחודיה כמו ססערנו על
זה לעיל (סיר ד') חזל
מעולם לח יתחיל זחודיה
ויסיוס זתסלה / ולזס יתכן
סיות תקונס מחחד מענדי
התלק הנחמניס כי לכל
תסורר ותסורר דוק
אחר, כפי כחותיו וכפי
מדותיו:

כב (א) אילת הסחר,
הזו סס כלי סיר
הנקרה כן על נועס קולו
כדוך חילת חסניס,
דומה לכלי המלוי זידונו סיוס, סקורין לו זנ"ח (סלעטע), ולסי סהסיר הזו רזו יללה ותחנה,
כחם ללוחו זנבון לח ונמוך. ועסס הסחר כי זעת סהיה זקוס זנו חדס מעל מטכנס זרוח
סחן ולז סקט, ונססיוס מסדדו' סעולם תהי' נסס' מוכנת אל סהתסעלותי, וקול סרז ינע' להס
תחוד, תזין מזה כוונת סרס"ת נ"י, והוכון סתקורו חן רוד נעודנו זורה מסני סחול: (ב) למה
עזנחני, ולמס רחוקה סיוטועה מדזני סחכתי: (ג) אלוהי, סחומה כי חתס חלהי וחיק לח תענה
והטעם כי חין לי חלום אחר מזלעדיך (סרזז"ע) כונתו לומר סלח יהי' סירוסו חקרה חלוסי.
וסיותר נכון ססוז סקריחה (סחקאטיף) זלע"ז: אקרא, מוסנת עלמס וחחרת עמה, חקרה יומס
וחקרה לילה: דרמ"ה, סס סתקרה כלומר חיוני כוחס דזר יטועס סתדוס לעקתי, והוז כסל ענין
זמלות סונות: (ד) ואתה, כלומר חיק לח תענה והלח חתס סוז הקדוס ובו': יושב, סמוך
אל תלוח יסרחל, וסערנו ססוכן זכסס וסומע תללותיהס ותחנותיהס: (ה) בשחז, סזניר סעס
סנית זטחו לחזר סנצחון והיוטועס רגע ח' כלומר מיד כסנצחו נוסעו. (ח) יפטריו, יסתחו
חל' טטר רחס, ועסס זכססי, כי חין כחן סתיחה גמורה לסחוק זכסס מלח כי חס תנועה קלה
זכססתיס כדרך סתלעיגויס, וזה סתרגס סרז (סעולויהען), (ט) גול, זהו מחמר סנשעיס על דרך
התול וענינו בול אל ס' דרכיו חו ססלה, כי יסחקו עליו על זטחורו זכס' ועל חמרו חמיד סכוח

Psalmen 22.

כאור סר

10. סס על חסקל מותי ,
 סרס בוח הונח על הסליכה
 חי היליחה מחוקה, וכן
 כתיב כי יבית ירדן אל סיהו
 (חירז ת') סעירו חנוסח
 הסגלת מחוקה אל סיהו
 וננ"ח (סיניין דרענען)
 וכן ותגה נקרותין
 (יחזקאל נ"ג), החמר
 על יחור מלכיס סהוה
 עולם וסרן בגולו, נל"ח
 (הערסחרדורענבצן, דורכ-
 צרעכען), ולזה נרשל בס
 על הלידה, סהולר יולח
 נפרולה וחמר הסלך כחן
 חתה היות יליחתי מנען
 כלומר נענך ונמחרך
 סולתי חת נטן חתי,
 והרז הרבס כסי סענין
 (ענטליהען), וחף הוח
 יורה מעט על סתחלות
 מה הלל סהולחה: מבטיחי
 על סדי חמי, סלח חתרה
 צרענ, נחקי תולדות
 היטקה סהענעת ני:
 (יא) עליך סלכתי,
 לסחת חותי כחשר יסח
 סחומן חת סיונק ולתח

10. Denn du entzog'st mich meiner Mutter Schooß,
 An ihren Brüsten, warst du meine Zuversicht.
 11. Ich fiel auf dich aus Mutterleibe,
 Du warst mein Gott, sobald ich ihm entkam.
 12. Sei jetzt nicht fern mir,
 Wenn nahe die Angst ist, und Niemand helfen mag.
 13. Ich bin umringt von großen Farren,
 Von Baschan's feisten Stieren umfränzt.
 14. Sie reißen ihren Rachen auf,
 Wie Löwen, erwürgend, brüllend. —
 15. Ich bin wie Wasser ausgeschüttet,
 Mein Gebein ist aufgelöset,
 Mein Herz ist wie zerichmolzen Wachs,
 Zergeht in meinem Leibe.
 16. Meine Lebenskraft wie Scherben, trocken,
 Meine Zunge klebt am Gaumen; —
 Dieß legt mich in des Todes Staub!
 17. Denn Hunde haben mich umringt,
 Der Frevler Kotte mich umgeben,
 Einem Löwen gleich, Hände, Füße,
 18. Alle meine Glieder zähl' ich,
 Sie schießen grimm'ge Blicke auf mich
 19. Theilen meine Kleider unter sich,
 Und warfen Loos um mein Gewand.

לוי כל זרכי: (יב) אל תרחק ממני, גם עתה נעת סהלרה קרונה וחין עיזר, והכסיל סגלה
 כו להסריד צין סמחתיים להסלגת סענין, כלומר לח די סהלרה קרונה חנל חין גם עוזר מנלעדיון,
 וחמר סרלחצ"ע וזה לסוני דרך לחות צסיריס תרחק עס-קרונה, כוונתו לומר צמה סהנחור סמסורר
 לסתס נדצר והסוכו כו סהיונה הדלתות מקצילות צמוצן: (יג) פרים, סמסיל סונחיו לסריס
 צעזור חזקס וחקסס וחטענע ספר ליסול ענ"ח ולסזיקס, ולח יחנז עזעו זה חלח צהיותו מעורר
 זתן רב עס הצריות, וספס רניס, גדוליס: אכירי, סריס דסניס ונכוחי צסר: בשן, הוח חנל
 מדינה ובגול חון ישראל צענר הירדן מורסס סמונה הל סמדצר וסריס סניצ לה, וסס תקוס מרעה
 סוצ וסמן, ומזה גם ממה סהן רועות צין סריס ויערות, מקוס לח יסוצ צני חדס צחמותיס סרלחיס
 וחזקיס יותר סהצחמות חסר צסחר סחולות: כתרוגי, סצנוני ככהר סמקיף חת הרלס: (יד) סצור,
 לח יתכן על ססריס, סכת ססור צקרניו ולח צפיו, חנל סלו סחויניס, וסמסיל חותס סעס צחריות
 וסעס צפריס לבודל כחס ובצורחס: (טו) כמים וכו', דרך מסל מרוב ספחד הי' כמיס חסר לח
 יחססו כן נסזרו חויצרו והססודו עלמותיו סהס מוסדי סנוף ולח יוכל עוד לעמוד על ובליו ונמס
 לצו צקרניו כחלו סרה דעתו (מדצני סרלחצ"ע): (טז) כחי, צעזור היות לחות סתוליה סקוסרת
 סכל סמעמדת חת סנוף כינה הליחות צסס כח (סרלחצ"ע), וכן תרבס הרב (לעצענוסקרלספס):
 כחרש, סתולדות סחרס סהוח יצט תחוד, כי הוח נעסע על ידי סרופת חס: סלקיחי, נראה
 לי ססלסון וסחיך יחד נקרחו מלקוחיס כי סעולתיהס צצחינת סמחכל דומס לסעולות סמלקחייס,
 ולזה יתכן סתחסר למ"ד למלקוחי כי גם הלסון עלתו הוח חנק סמנו וסעורו וחת חסר לסוני
 (ורלס מיונע לוננע צעסריהט) סנה מדנק מלקוחי, והוח סתולרות סעיסות, והכסול והזכיר חת
 הלסון ליוסי סתוליה, להסליס חת סמחר ולעסותו צעל סלס כמחמריס סקודמיס: תשפתני,
 לצון עריכה, כלומר זחת הוח סתכון חותי לעמוני צקנר סזיח עסר סמות (מדצני סרל"ק) וסתי"ו
 תי"ו לנסתרת מוסנה על סתיססע מעניניס סקודמיס כסריות סעלמות ונמיסת סלצ ויציסות סכח
 ולכן צח על מלת נקונס צענין מה זחת, וסלועו יסתתס צעומעס לחמר (דועזעס), ועיון ציחור
 סרה"מ על תיצת מה זחת (צרחיות ג' י"ג): (יז) סכבוני כלניס, דמה חת עלתו לחויס סנלודס
 ונודעת חן סכלניס וחומר ססנצוהו עד סלח יוכל עוד לסמלט: סקיפוני, לסחית חותי כחלו
 סיימי חני סורף ומזיק לכל הצריות, ומתמת ססחד וסנהלה סנתנו צי, ולח חמלח מקיס לנוס
 ולססתר ססניכס סנו קוצן חלי ידי ורגלי וכל עלמותי וחני סופר ומונה חותס חס לח נצר לקחוס
 סחויניס, כי כן דרך ססורה צסחד גדול סמעורצ סזמניס וחוטצ על מה סיססחד סעתיוד להיות
 סהוח הוב עתה: (יח) יבישו צי, צפניס כועסיס וירחו חין יוכלו לי: (יט) יחלקו, צמחסנותס

רשי

תהלים כב

וְאַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי תַרְחַק
 אֵילֹתַי לְעֶזְרָתִי חוֹשֶׁה :
 הַצִּילָה מִחַרְבַּ נַפְשִׁי
 מִיַּד כָּל־בָּלָב יְחִידָתִי :
 הוֹשִׁיעַנִי מִפִּי אֲרִיָּה
 וּמִקַּרְנֵי רַמִּים עֲנִיתָנִי :
 אִסְפְּרָה שִׁמְךָ לְאַחֵי
 בְּתוֹךְ קָהָל אֲהַלְלֶךָ :
 יְרֵאֵי יְהוָה | הִלְלוּהוּ
 כָּל־זֶרַע יַעֲקֹב כִּבְדוּהוּ
 וְגִוְרוֹ מִמֶּנּוּ כָּל־זֶרַע יִשְׂרָאֵל :
 כִּי לֹא־בָזָה וְלֹא שִׁקַּץ עֲנוֹת עֲנִי
 וְלֹא־הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ
 וּבִשְׁוֹעוֹ אֱלֹהֵי שָׁמַע :
 מֵאַהֲבָה תִּהְלָתִי
 בְּקָהָל רַב נְדָרֵי אֲשַׁלֵּם
 נֶגֶד יְרֵאֵיו :
 יֹאכְלוּ עֲבוּרִים | וַיִּשְׂבְּעוּ
 יִהְלְלוּ יְהוָה הַיְרֵשִׁיו
 יְחִי לְבַבְכֶם לְעַד :
 יִזְכְּרוּ וַיִּשְׁבְּחוּ אֱלֹהֵי יְהוָה כָּל־
 אֲפִסֵי־אָרֶץ :
 וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל־מְשַׁפְּחוֹת
 גִּוִּים :
 כִּי לַיהוָה הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל בַּגִּוִּים :

(יט) ועל לזושי יפילו
 גודל. צוזזיס את נכסיו:
 (כ) אילותי. כחי כמו
 (לקמן כ"ח) היותי
 כבזר חין איל וכמו
 יש לאל ידי. (דלסית
 ל"ח) : (בב) הושיעני
 מפיו אריה כאשר מקרני
 דלמים עניתני. זה
 האמורי אשר כגוזה
 ארזים גבו (עמוס
 ז') שלשים ואחד מלכים:
 (בג) אספרה שמך שמך
 לאחי. צבתאסף כל
 כנסיותי. וכן אומר
 להם ידאי ה' הללוהו
 אלו הגדים וכל זדע
 יעקב : (כד) וגורו.
 לשון יראה : (כה)
 ענות עני. לעקת דל
 כל ענייה שמקדא
 לשון לעקה. ועוד יש
 לפתור ענות לשון
 הכנעה כמו (שמות י')
 לענות מפני. שהוא
 נכנע ומתפלל לפניך :
 (כו) יאכלו ענוי. לעת
 גאולתינו לימות משיחנו:
 יחי לזככם לעד. כל זה
 אומר לפניכם : (כח)
 יזכרו וישבחו אל ה'.
 יזכרו והעכו"ם הדעה
 שמלאתנו כסידאו את
 הטובה וישבחו אל ה' :
 (כט) כי ידאו שחזרת לך
 המלוכה והממשלה :

ת"א הצילה מהרב
 מגולה ח' ט"ו. הושיעני
 מפי סס ידאי ה'
 עקידה שער ת"ז :

סח באור סח

Psalmen 22.

כנר חולקים להם ובדי
 כלומר עירי, והוא מוסב
 אל המסל הקידם, כי כן
 דרך הצידים הצריות
 הקדם אשר גם החיות
 הסרוסות הגדולו' והנוראו'
 כנמר ליש וחרי ודימיסם,
 וחניכ לדיס חותם כמו
 שחננו יוסבי חריות המערב
 לדיס חת החיות הקטנות
 והחלוטות להחטנג גם,
 אשר יש לחל יד חיס אחד
 לכנסם ולהמיתם, חזל הם
 לדיס חותם מחמת ירחת
 היוק, ולרין הצורת חוסיס
 רניס וחחנולות עלומות
 לערוך תלחמות גם ננד
 חחת מהנה לוכל לה חו
 שיחלקו להם עור החיה
 הסרובה חו סיסילו עליה
 בורל למו מהס חסו':
 (כ) ואתה חל תרחק.
 כפילת הכנוי חורה על
 ההיפוך, וכן תיבוס הרב
 (חצער דוח): אילותי,
 חזקה, מבזרת כגבר חין
 חול (לקמן ססוק ח').
 (כא) יחירתי היא הנשמת
 שפוח יתודה סוכנת צנהי
 חומה, (רד"ק), וכן הוביס
 הרב. (כב) רמים חין
 ידוע לנו צנור חונה חו'
 תקרא כו צלה"ק, ולכן לח
 חרנס הרב, ועטס עניחני
 כמו חעניי, עבר צמקוס
 עתוד. (כד) יראי ה',
 עד וצטועו חליו סמע,
 חלו סס דצרו ההלל סיטורי
 צקהל רב. (כו) סאתך
 תהלהי, כלומר וגם חת
 זה חלהל מחתך וחחיר
 צטיר, בקהל רב, עד
 יחי לבבכם לעד, וטעס
 יחי כטעס ותחי רוח יעקב.
 חו יהיה טעור הכחוצ
 כסחטלס נדרי, זה קרצן
 חודה, ננד ירחיו, חז
 מחתך תהלתו צקהל רב
 ובו' כי כן סו' המנהכ
 צימיס סהס, צחקיוז חיס
 זנח חודה לח' על גמולו
 חטוב חסר בתל עמו,

- 20. Aber du, Ewiger, sei nicht fern!
Eile meine Stärke mir zu Hilfe!
- 21. Errette meine Seele vom Schwerte,
Von dem frechen Hunde meine Einsame.
- 22. Entreiß mich dem Rachen des Löwen,
Den Hörnern wilder Reemim.
- 23. Dann preis' ich meinen Brüdern deinen Namen,
Und rühme dich in großer Versammlung.
- 24. „Die ihr den Herrn fürchtet, lobsinget ihm!
Ihn verehere aller Samen Jakob's
Nachwelt Israels! scheue dich vor ihm!
- 25. Er hat des Armen Elend
Nicht verachtet, nicht verschmähet,
Hat ihm sein Antlitz nicht verborgen,
Und hörte, da er zu ihm schrie.“
- 26. Dann rühme ich laut von dir:
„In großer Gemeinde
Vor seinen Verehrern,
Bezahl' ich mein Gelübde.“
- 27. Eßet Bedrängte euch satt;
Preiset den Herrn, ihr, seine Verehrer,
Auf ewig werd' euer Herz erquickt!“
- 28. So werde jeder Erdbewohner
Gottes eingedenk, befehle sich zu ihm;
Geschlechter der Heiden beten dich an.
- 29. Denn des Ewigen ist jedes Reich:
Er herrschet unter den Heiden.

יקרא עליו רעיו ומיודעיו לסמות עמו וטעס חכלס וסחם יסטר לפניהם קורותיו ותסדי ה' עמו,
 זה טעס יחכלו ובו', (כח) יזכרו, לסון התוחה הוא כלומר צחס סח' חלויק יבתול סיו
 לצורסיו חלח יזכרו ובו'. (כט) כי, כלומר כי יש לחל ידו לסלס לחוש כמעטרו כי לו חחלוכת צכל.

רש"י

תהלים כב כג

אֶכְלוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ | כָּל-דֹּשְׁנֵי-אָרֶץ (ב)
לפניו יכרעו כל-יורדי עפר
ונפשו לא חיה.

(ל) אכלו וישתחוו כל דשני ארץ. הרי זה מקרא מסודר אכלו ענוים כל דשני הארץ וישתחוו לה' צהלל והולאה על הטובה. דשני ארץ טוב חלצ הארץ כל זה ידאו חפסי הארץ ויטונו אל ה': לפניו יכרעו. אז כל אויבי התורה מתוך גיהנם ולא ירחם עליהם לחיות את נפשם מגיהנם: ונפשו של כל אחד ואחד: לא חיה. לא יחיה.

זרע יעבדנו | יספר לאדני לדור. (לא)
יבאו ויגידו צדקתו (לב)
לעם נולד פי עשה:

ודנותינו דרשו מן המקרא הזה שהמתים לפני מיתתם צטעת נטילת נשמה דואין פני שכינה: (לא) זרע יעבדנו וגו'. זרע יספר תמיד עובדים אופו: יספר לה' לדור. סדר המקרא ודודסהו יספר לדור אחרון לשם ה' ולשצחו את אשר עשה לאותו זרע: (לב) יבאו. הדאטונים ויגידו לדקתו לעם הנולד כי עשה להם לדקה:

כג

שיר תודה על ישועות אלהים והשנחתו עליו.

מזמור לדוד (ב)

יהוה רעי לא אחסר:
בנאות דשא ירביצני
על-מי מנוחת ינהלני.

כג (א) מזמור לדוד. אמרו דנותינו כל מקום שנאמר מזמור לדוד. מנגן ואח"כ סודה עליו שכינה מזמור להביא רוח הקודש לדוד. וכל שנאמר זו לדוד, מזמור שרתה עליו שכינה ואח"כ

נפשי ישוב
ינחני במעגלי-צדק
למען שמו.

אמר שירה: ה' רועי. צמדצר הזה שאני הולך בו צטוח אני שלא אחסר כלום: (ב) בנאות דשא. צנוה דשאין לפי שהתחיל לדמות מזונותיו למדעה צהמה שאמר ה' רועי נופל על הלסון של ה' רועי. נאות דשא. ומזמור זה אמר דוד ציער חרת. למה נקרא שמו יער חרת שהיה מנוגז כחדם והרטיצו הקצ"ה מטוב של העולם הצא (מדדש תלים): (ג) נפשי יטובצ. רוחי שהופג צלרות וצמנוסה יטובצ לקדמותו: צמעגלי לדק. צדרכי מיסוד שלא אפול ציד אויבי: (ד) בניא ללמות. צארץ חוסך ועל מדצר זיף

גם פי-אלך | בניא צלמות
לא-אירע רע
פי-אתה עמדי

שבטך ומשענתך תפא ינחמוני.

ת"א לפניו יכרעו נדה ג' צ'. זרע יעבדנו סוטה ג' כ': יבאו ויגידו סנהדרין סס: מזמור לרוד ספחים יו"ד קי"ז. גם כי אלך סס קי"ח.

אמר שירה: ה' רועי. צמדצר הזה שאני הולך בו צטוח אני שלא אחסר כלום: (ב) בנאות דשא. צנוה דשאין לפי שהתחיל לדמות מזונותיו למדעה צהמה שאמר ה' רועי נופל על הלסון של ה' רועי. נאות דשא. ומזמור זה אמר דוד ציער חרת. למה נקרא שמו יער חרת שהיה מנוגז כחדם והרטיצו הקצ"ה מטוב של העולם הצא (מדדש תלים): (ג) נפשי יטובצ. רוחי שהופג צלרות וצמנוסה יטובצ לקדמותו: צמעגלי לדק. צדרכי מיסוד שלא אפול ציד אויבי: (ד) בניא ללמות. צארץ חוסך ועל מדצר זיף

Psalmen 22, 23.

סו באור

30. (ל) אכלו, סרי זה מקרה
 ססירם, וסעורו חכלר
 כל דסני חון, כלומר
 התקופים והעטורים
 החובלים כל מיטנ הארץ
 סמה יסתחור לכניו. כל
 יורדי עפר, דלני חון
 המדוכאים עד לעפר.
 ובפשו לא חוס. ומו חסר
 נססו לא חיה, חכל חלתה
 מכחז וסצרון לני, בס סמה
 יכרעו לסניו, כלומר כקלין
 כעצד, כעסיר כדל יחד
 ענדוהו. (לא) זרע וכו',
 סעור חלר' ס הכתונים כן
 הוא, בס הדור סנח
 יעצונו מורחת חסנח
 ויססר לדור סנח חסרו
 לחדני כלומר על ה'
 עוצותיו, ובס סנחיס
 חסרוט וכידו לעס כולד
 נדקתו והבדולות חסר
 עסח, כן יכללוהו מדור
 חל דור, כי ססרו ותסלפר
 סמה עד עולם יחד. בס
 נסיר סנה וסנכר דוק סמלך
 סמסור, סהחיל כספס
 וסיים כסודים.

30. Die der Erde Mark verzehren,
Betten ihn an.

Die im Staube kriechen,
Dessen Herz der Kummer naget,
Beugen Knie vor ihm.

31. Die Enkel verehren ihn,
Die Nachwelt rühmt vom Herrn.

32. Ein kommendes Geschlecht erzählt
Der Jugend, wie gerecht er ist,
Was Großes er gethan.

23.

Danklied für die Hilfe Gottes und dessen ihm ge-
schenkte Aufmerksamkeit.

1. Psalm David's.

Gott ist mein Hirt, mir wird nichts mangeln.

2. Er lagert mich auf grüne Weide;
Er leitet mich an stillen Bächen.

3. Er labt mein schmachtendes Gemüth,
Und führt mich auf gerechte Steige,
Zu seines Namens Ruhm. —

4. Und wall' ich auch im Todeschatten=Thale,
So wall' ich ohne Furcht,
Denn du begleitest mich.
Dein Stab und deine Stütze
Sind immerdar mein Trost.

כג (א) מזמור לדוד,
 כסירוס סמזמור סלנ
 סלך סר"ס סחרי עקנות
 סרד"ק ונועס סירוסו כסנוי
 מעס. ה' רועי, כסרחה
 דוד חת ענמו כלרות
 כנות ומכלס סלור ה'
 כחס לכו סיר תודס כנד
 סנמל חותו כל עוצ, והסחיל וסומר
 כחסר כרועה מסניח סמיד חל
 סחנו להסיונו כן ה'
 חלסיס מסניח עלו ולכן לא
 חסר כלומר לא יחסר לי כל:
 (ב) כנאות, מלסון נחיה וכר
 חדמה, סמלוצס כדסחיס
 ולסחיס וסילנות נקרה כן
 על סיותו נחיה לעין סכל
 סרועה חותו יסענג כו, וסרחה
 סה סקורין כנ"ח (חיונע
 חויע), וסרועה' נוהב חת
 סחנו כמקוס דסח וירעס
 כצוקר וכנעות סיוס, חך
 כעת להרס יכרזס כלל
 סחילנות להסססירס מחוס
 סיוס וכסרועה להסקוקס
 ונחלס על מי מנוחות
 כלומר מוס סילכו לחע
 ולא נחל שוטף סן יסעסס
 סחיס כנחס לסתות: (ג)
 כפשי יסוצכ, כנין סכצד
 מנחי עי"ן וסרחה מל'
 מסניצת נסס, כי כסיתחור
 סחוס לדוד סה נססו כלה,
 וכסנינע חל סמצוקס
 ססוצ נססו חליו ודעפרו
 מסיסצת עליו וכן סרגס
 סרנ. כמעגלי לרק, כדרכו
 מיסור סנוח לילך כס
 ולא כדרך מכסול כמקוס
 סלעים וסצניס, וסמר לרק
 סעיקר כוונתו על דרכי
 סנסס. למען סמו, לא
 סחני כחיו לכך רק למען
 ססר סמו ככל סרן כי סרחה
 כועה עוצ ורסמן חין כמיהו
 ככל סרן: (ד) גם, סמסך
 סמסל סקודס כלומר בס
 כי ינכנו רועי חל ביה יער
 סרנו חילנו ועססיה' וסכניס
 כל כן עד סימנעו חת קרני
 ססמס ליכנוס ולהסיר, ויהי
 סס ססך חסילה ועמה כססכת
 מות, חסר סתולדות סנסס
 סמרנשת ליחה ולסחור
 כמקוס כזה מחמת ססכנס
 סחפסרית לכו חליו סתחורס
 מכלי סתוכל לרחותס
 ולהמלט ממנה, עס כל
 זה חנו לא חירח סיוסחני
 כנר רע, כי רועי עמדי
 לעזרתי. צלמות. ידוע
 ססחסך כנוי חל סרה (ועין
 לעיל סיר ע"ס), ונחיות
 סמות סוחס חל סבוק
 סמורכז סרה סגדולה
 מכלס (דחו גרססע ע"ס
 סיעע), וסמר עליו סססכתו
 סססכה סעלותה מכולס.
 כי חת עמדי, לא וססתונן
 כעומק סנחונת סמסור
 סלח חמר כחן כי רועי
 עמדי, לסי סנחמת חס
 סרועה סרחה רועה חדס
 חך ינעח סלחן עליו כמקוס
 כזה ססרחה מקוס סכנה
 בס ללחן בס לרועה סלח
 יתע כדרכס ולא יונק,
 ולכן יסיו סמסורר חת
 סדכורי חל ה' לסמר כי חתה

רש"י

תהלים כג כד

תַּעֲרֹךְ לְפָנַי | שְׁלַחַן נֶגְדִי | צִדְרֵי
דִּשְׁנָת בְּשֶׁמֶן רֵאשִׁי
כּוֹסֵי רוּיָהּ .

אֶרֶץ | מִיָּבֵשׁ וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי
כָּל־יְמֵי חַיִּי

וְשִׁבְתִּי בְּבֵית־יְהוָה לְאֶרֶץ יָמִים :

כד

שיר תודה בבואו עם ארון אלהים אל פני שערי ציון .

(א) לְדָוִד מְזֻמָּר

לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ
תִּבְלֵ וַיֵּשְׁבִי בָהּ .

כִּי־הוּא עַל־יָמַי יְסֻדָּה
וְעַל־נְהַרֹת יְכוֹנְנָהּ .

מִי־יַעֲלֶה בְּהַר־יְהוָה

וְיָמֵי יָקוּם בְּמַקְוִים קִדְשׁוֹ .
נָקִי כַפַּיִם וּבֶרֶךְ־לֵבָב

אֲשֶׁר | לֹא־נִשְׂא לְשׂוֹא נַפְשׁוֹ
וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָה .

*נפשי קרי

ת"א תערוך לפני יומא ת' ע"ו : לדוד מזמור ססזיס יו"ד קט"ז .
לה' הארץ זרכות ר' נ"ה - סנת ע"ו קי"ט . ר"ס ד' ל"ח ביטין ד'
ח"ו חולין י"ז קל"ט . ערכין ז' י"ח . חמוד ל"ב עקידה שער ח' לל
התומר כי היא על ימים זתוח ע"ד : נקי כפיים גדה ג' ל'
עקידה ח"ג ס"ל :

סי' פתימת הכונה שהזוה הר"מ חזר מחזר למען שמו , הזיוני
על הרעיון הזה , חף כי טעמו הוא חילוף המתמרים והתמורתה מן הרוחה אל הלכה . שבטך
ומשענתך . נעזיר שהתחיל החל לרועה הרועה הלחן זמטה אשר צידו וישען עליו כשיעמוד וחזר
המה חף שהיה אחד לפי שזכרו צמט ומשענת שם הח' זנחונת הלחן שינהיב צו , ושם הב' זנחונת
הרועה נעמתי , כן הוא לדעת הרד"ק , וזה נכון זחמת , חזל יפה תרגם הרב זליטנא דמתתמע
לחרי חסי , ולפי פרגמו יש עוד לומר שהשזע הוא כנוי חלל ההנהגה שינהיב זה השם חת

(ה) חמר . כל ללמות לשון
חוסך פירט דונט צן
לצרט : שצטך ומשענתך .
יסורים שצאו עלי
ומשען שאני צטוח
על חסדך שיהם
ינחמוני שיהיו לי
לסלוח עון וצטוח אני
שתערך לפני שלחן
היא המלכות : (ה)
דשנת צשמך ראשי .
כצר נמסחתי על פיק
למלך : כוסי רוייה .
לשון שוצע :

כד (א) לה' הארץ .
ארץ ישראל :
ותצל . שאל ארלות :
(ב) על ימים יסדה .
שצעת ימים מקיפין
ארץ ישראל וארצע
נהרות . ירדן . וירמוך .
קמיון . ופונה : (ג) מי
יעלה צהר ה' . חף על
פי שכל יושצי תצל שלו
חין הכל כדי ליקדצ
אליו אלא אלה נקי
כפיים וגו' : (ד) לא
נשא לשוא נפשי ולא
נשצע . צשמך וזנפשי
לשוא תלינו לשון
שצועה נופל על נפש
שנא' נשצע ה' לצלות

רש"י

עמדי , הרועה הכל יכול
והכל תלוי צליונו , הח
חד , והסעולה השנית
שהפעיל התמודד ליתרון
ושלמות החלילה צהשתנות
חת הניף . הוסתר לנכח
הוא שיפגל לנו צטחוננו
כי ה' עתה , זמה שידבר
חליו כאלו הוא נגדו .

באור סז

Psalmen 23, 24.

צרוחיו, והמשענת כנוי
 אל התשועה אשר זה
 יפעלם השם אם יחסנו
 לנפול. ינחמוני, כזר
 חמר המזרח תרבוס הרז
 ע"הת על מחמר וזן חדס
 ויתנחם (צמרזר כ"ג)
 כי סס נחתה נופל על
 הסתנות העלה והעתקה
 ממדה למדה סנונדה, וכן
 ענינו כחן ההעתקה מן
 הדחנה אל הנטחון: (ה)
 תערוך, חמר הרד"ק
 עתה השיג המלך למליצה
 עכ"ל, ר"ל עזז חת משל
 הסה לדמות חותו כחדס
 אשר יתן ה' עינו עליו
 ואמר לח די שתתן לי
 כל זרכי חזל תשים לפני
 שלחן הערוך זכל מיני
 טונות ומטעמים, וטעם
 נגד צוררי שהס ירחו
 כצודי וינסו. דשנת
 צמתן ראשי, כן היו נוהגין
 צימים הקימונים כסצחו
 הקרוחים אל המשתה,
 היו מושחי חת ראשיהס
 צמתן מר וזכל תיני צמנים
 שריחם נודף. כוסי רויס
 ע"ד השלמים והיו"ד תחת
 הס"ח למ"ד הסעל,
 וסירוסו זכוס שהו"ח גדול
 ומלח ויריה חת עלמו כך

5. Du richtest mir ein Freudenmahl
 Im Angesicht der Feinde zu;
 Du salbst mein Haupt mit Oele,
 Und schenkst mir volle Becher ein.
6. Mir folget Heil und Seligkeit,
 In diejem Leben nach.
 Einst ruh' ich ew'ge Zeit,
 Dort, in des Ew'gen Haus.

24.

Danklied bei seinem Eintreffen mit der Lade Gottes vor den Thoren Sions.

1. Psalm David's.

1. Des Ewigen ist die Erde und was sie füllt;
 Welt und Bewohner sind sein.
2. Er hat an Ufern ihren Grund gelegt,
 An Strömen sie erbaut.
3. Wer darf den Berg des Herrn besteigen?
 Wer seine heilige Stätte betreten?
4. Wer reiner Hände, lauterer Herzens ist;
 Wer Meineid nie behauptet,
 Zum Truge nie geschworen.

נתן לו הקנ"ה טוב לטובע: (ו) אך טוב, צטוח חני שלח ינדסוני רק שוב וחמד מחתו יתנדך
 כל ימי חיי, צעה"ז. ושבתי, מלשון צטוזה ונחת (ישעיה ל' ע"ו) וטעם צצית ה' לע"הז. ומי
 לח ירחם חין ערך השיר א' צנועס הסתנות חלקיו המתחזים צכוונתס להרחות הסנחת הסצ"ה צעצדיו
 הלדיקים, רוחם לרה ורוחה. ב' צהתנשחות המליצה חחת חחת כי (ח), סתח צמחכל סה דסח
 ירק ועשז, וסייס צמשתה שריס ושלחן מלכיס, (ז) סתח צספור צעלמח וסייס צסנות הדצור אל
 ה', (ג) סתח צטוב העולס החלני וסייס צטוב העולס הנלחי, והגן זה:
 כד (א) לרוד סזמור. יתכן סזה המזמור חצרו המלך כחשר צח עם חרון החלהיס צהציוח
 מצית עוצד חרוס סנתי חל סני סערי ליון עיר דוד הסמוכה על הר המוריה אשר סס
 צנה צית ה' צימי סלמה צנו ופתח המלך וחמר לה' החרן ומלחה כלומר לח צצניל, סלצית מנוחה
 הוא לריך הנני נוטה חובל לכבוד הסס, או סכסחחד הסריס הוא יתשיל צמדונה זו, וחלרה חחר
 צמדונה חחרת כי לה' החרן וכו'. אך סחס כל זה יס מקוס מושגה צהסגח' סרטיית ונכצד צקדוסה
 יחידית מהסחר כי הר המוריה הוא הר ה', וכ"כ כחשר יחמר סיוס צהר ה' ירחה, ולחו כל צני חדס
 זוכין לעלות זו. כלומר סתסרה סכיונתו צתוכס חלח מי סהו"ח נקי כפיס וכו' והוא זרע יעקב
 שהס מצקסיס ה', וכן סחו סעריס ראשינס והכניסו חרון ה' צעירנס להגן לנו כל הימים, זה
 כללית תוכן השיר ומעשה נדרוש על הסרט. ה"א ר"ן, כולל חף סמדצרות והריס וצקעות מהצלתי
 מיוסז ועל זה חמר ומלחה. תבל, והוא החלק המיוסז מהחרן. וכן חמר ויסזו צה: (ב) כי
 הו"א, ר"ל כי החלק הצלתי מיוסז על ימים יסדה כי יס חוקיחנוס מקיף חת כל העולס כלה,
 והחלק המיוסז על נסרות יכוונתו, כי צלי מים הוא נמנע היסוז צטוס מקוס, וטעם על הו"ח לשון
 סמוך כמו ועליו מטה מנשה וכן תרגס הרז ע"י (חן חו"ע"רן) שהו"ח חוף היס, ע"כ (חן סטר"ח"ע"ן):
 (ג) מי יעלה, ר"ל וחק בו כל היוסציס צחלק המיוסז סס לה' ומפעלותיו לה תחשז היותס כלס
 סויס צמדונה חחת, כי מי הוא אשר יזכה לעלות צהר ה' זולת הסלס צמעשה וצמחשנה (ח"ג)
 יחייח): (ד) נקי כפיס, צמעשה ובר לצז, צמחשנה ודיעות. לא נשא, לשו"ח נסשו, כי כן
 דרך הרואה לחמת חת דצרו, לחמר כחשר יקר לי נססי כן יקר לי חמת הדצר ההו"ח, וסירס

רשי

תהלים כד כה

ישא ברכה מאת יהוה
 וצדקה מאלהי ישעו.
 זה דור דרשו מבקשי פניך
 יעקב סלה.

שאו שערים | ראשיכם
 והנשאו פתחי עולם
 ויבוא מלך הכבוד.

מי זה מלך הכבוד

יהוה עוזי וגבור
 יהוה גבור מלחמה.

שאו שערים | ראשיכם
 ושאו פתחי עולם
 ויבא מלך הכבוד:

מי הוא זה מלך הכבוד
 יהוה צבאות
 הוא מלך הכבוד סלה:

כה

תפלה לאל שיעזרו וילמדו ארחותיו ויסלח עונו.

(א) לדוד:

אליך יהוה נפשי אשא:

* דורשיו קרי

ת"א ישא ברכה חגיבה צ', י"צ. זה דור ערכין צ' י"ז: שאו
 שערים סס ד', ל' - ספחוס ד', נ"ד. סס ד' ל"ג: סנהדרין י"ח,
 ק"ז: מי זה נ"ה סס. סנהדרין סס. ה' עוזו סנת סס: שאו
 שערים ל"ה ס"ט: מועד קטן א', ס'. סנהדרין י"ח, ק"ז.
 כריתות נ'. ה' סנת צ', ל': מי הוא זה סס, ל"ס ד', ל"ג:

זנפשו (עמוס ו'): (ה)
 (ו) זה. סכך מעשיו.
 הוא דור דורשיו:
 (ז) שאו שערים
 ראשיכם. צימי שלמה
 צנו כסוצל להבנים
 ארון לבית קדשי
 הקדשים ודקו שערים
 זו צו אמר כ"ד דכנות
 ולא נענה עד שאמר
 (ד"ה כ"ו) אל תטע
 פני משיחך זכרה
 לחסדי דוד עבדך:
 (ט) פתחי עולם.
 פתחים שקדושתן
 עולמית:
 כה (א) נפשי אשא.
 אכוון לצי:

באור

נסאו צוי"ה, נסאו של הנסאו.
 ויס פסרטים על דרך
 הכתיב נסאו צוי"ה, הסוועה
 נחמתה הסס צ"ה, והוא
 מחמר החל כמו לח תשא
 חת סס ה' חליך לטוח.
 ונסאו הוא שמו כמו נסאו
 ה' זנפשו. (עמוס ו"ו),
 תנין מזה כוונת הדס"מ
 סתרגס (בעטייערן), חו
 כמו סיקר לי נפשי, חו
 כמו סיקר לי שמו של
 הקצ"ה: (וה) ישא,
 יקה כמו וישאו להס
 נסים (הרד"ק). וענינו
 כל א' מחותם סיזכו לעלות
 צהר ה' יקה זרבה וכו':
 (ו) זה, כזה בלומר כחיס
 הסלס הזה סוננתי בן
 הוא הדור הזה הדורשים
 חת ה'. דור דורשיו,
 לשון נוסל על לשון ליוסי
 המליצה ואמר הרד"ק
 וז"ל: כתיב דורשו כננד
 דוד שהוא דוך כלל לשון
 יתיד וקרו דורשיו כננד
 הסרטים שהס נזיס פכ"ל.
 מבקשי פניך, כננד החל
 דנר המסורר כי בן דרכו
 התמידית לסנות זנופס
 כפי נועס המליצה, ושעורו

מנקסים לרחות פניך, יתכן שכוון המסורר צזה על המן ישראל הנחיס

באור סה

Psalmen 24, 25.

מכל מוסדותיהם לכל
 כבוליהם לרזות הליכות
 חלבים נקדש כוכתיו ודוד
 וכל בית ישראל מעלים את
 חרון ה' בתרועה ונקול
 שופר (ס"ג ר'). יעקב,
 כלומר כזה זרע יעקב,
 מכאן שמי שחינו נר לנב
 חינו מכלל ישראל, כי
 כל המעשים נדונים כפי
 המחשבה וכוונת העושה:
 (ז) שאר, דרך משל,
 והתשובה נראתה בחזיון
 לנו ונרוח קדשו כנר ה'
 הנדול והנורא שוכן על
 חרון הצרות ודמו לו
 חלו השערים לני המרחב
 וספילי הקימה מלעגור כל
 הכבוד הזה החתיים,
 ויחמר שיטחו רחמים
 למעלה וירחיבו סתחיהם
 לעשות מסילה לרוכב צערו.
 שערים רחבים, האסקים'
 עם המזות כמות שהיא
 יקרח שער, והחלל שנתוכס
 יקרח פתח, ולכו כשיטחו
 השערים רחבים שהם
 האסקים גם הסתחים
 ינשאו וזה טעם הנשאו
 צנין נפעל פתחי עולם,
 שהם עומדים לנח צעור
 כבוד הכבוד (הרח"ע).
 ריבא מלך הכבוד, לסי
 ששכן הכבוד על הארון צין
 שני הכרובים קרחו נחם
 ה' מלך הכבוד (הרד"ק):
 (ח) מי זה, כאלו שוחלים
 השערים מי זה, והתשובה

5. Empfängt reichen Segen vom Herrn,
 Gerechten Lohn vom Gotte seines Heils.
6. So ist dieses Geschlecht, das Gott verehret,
 Dein Antlitz zu schauen sich sehnt,
 So ist Jakob's Geschlecht.
7. Erhebt ihr Thore, das Haupt!
 Erweitert die ewigen Pforten;
 Laßt ihn einzieh'n, den König des Ruhmes!
8. Wer ist der König des Ruhm's?
 Der Herr ist mächtig und siegreich,
 Der Herr ist siegreich im Streit.
9. Erhebt ihr Thore das Haupt!
 Erweitert die ewigen Pforten,
 Laßt ihn einzieh'n, den König des Ruhmes!
10. Wer ist der König des Ruhm's?
 Gott, des Weltalls Herr,
 Der ist der König des Ruhmes, Selah!

25.

Gebet zu Gott: daß er ihm beistehe, ihn seine Wege lehre, und ihm seine Sünden verzeihe.

1. Von David.

1.

Ewiger, zu dir erhebe ich meine Seele.

ה' עמו ונצור ה' כבוד מלחמה, וחמר חלה התארים לפי שהארון הוא יולא עמהם במלחמה והיו מנצחים צו
 חויניהם (הרד"ק): (ט) שאר, גם נפילת הענין פעמים, גם שנוי לשון מעט, שהיה ייסר את
 המליצה מאוד, וירמזו על עולם ההתפעלות נחם המסורר, ושנוי לשון הוא זה התארים גם נמה
 שחמר ושאו במקום והנשאו: ושא, אתם השערים את פתחי עולם כדרך שזכרנו לעיל וכן תרנס
 הרז גם כאן גם לעיל וחמר על נשיחת הנחשים (ערה ענען) ועל נשיחת הסתחים (ערווייטערן).
 כפי מהות הלשון אשר זה תרנס, ועל ששנה הלועז במקום שלא שנה העברי, ובמקום ששנה העברי
 לא שנה הלועז הלא חמתי לכם שאין להקיש ואין להקשות מלשון על לשון: (י) ה' צבאות.
 חלבי כל לנאות העולם שייס נמה דפתח ויתכן עוד שיושר הטיר הזה במקבלות למחלקותיו צו
 כתות בזה, ענו סתיהן וחמרו לה' הארון ומלואה עד יכוונה. הכת א' מי ועלה, הכת הב'
 משיבה נקי כפיס עד יטעו, שתייהן, זה דור עד סלה, הכת הא' שאו. הכת הב' שוחלת מי זה
 מלך הכבוד. הכת הא' משיבה ה' ובר'. הכת הב' תנסול הענין שאו. הכת הא' שוחלת מי הוא
 זה. הכת הב' משיבה ה' לנאות הוא מלך הכבוד סלה, ואסגר שנחמר הארון התחננו שתי
 הכתות לאחד לסי שהיא מעין הפתיחה ואם תרלה תחקיר על הדרך הזה חולי תמלא עטם על
 כפילת הענין האחרון בהסתנות לשון הם ואני לא אחרק עוד, חזל לא והתנוון בחלקים שחלק

צו הרז:

כה (א) לרוד, זה המזמר נחמר בחל"ג צו"ת, וכן יש אחרים נספר כמורו, ויש שיכסלו
 חיה חותיות ויש שיחסרו חיה מהם כאשר נטיר זה יכסלו ח' ס' ר' ונחסרו צ' ר' ק'.
 וכאשר נעין ע"ז נראה שיש צנל השירים הללו הנעשים ע"ז האוסן חיה לז המועיל וחיה לז המחסר.

רש"י

תהלים כה

אלהי בך בטחתי אל-אבושה

(ג) הבוגדים ריקס. הגזלנים והחמסנים המושיצים את העניים

אל-יעלצו אויבי לי:

ריקס מנכסיהם כמו (לעיל ז') ואחלצה לורדי

גם כל-קויה לא יבשו

(ג) ריקס: (ה) הדריבני. (אדריבני"ו זלע"ז)

יבשו הבוגדים ריקס.

אדרעסע, 'מיא ריכטע

דרך-יהודה הודיעני

(ד) איד: אותך קויה כל היום. הוא העולם הזה (שהוא) יום לאומות העולם ולילה לישראל:

ארחותיה למדני:

(ו) כי מעולם האה. מימות אדם הדאטון

הדריבני באמתך | ולמדני

שארית לו ציוס אכלך ממנו מות תמות. (ראשית ז') ונתת לו

כי-אתה אלהי ישעי

יום משלך שהוא אלק שנים: (ז) בחסדך זכור לי. הדאוי לחסדך

אותך קויתי כל-היום.

זכור לי אלו מעשים טובים שצדי: (ח) טוב ויטר ה'. וספן להלדיק

זכר-רחמיה יהודה

(י) צדיותיו על כן יודה הטאים דרך. תשובה. ד"א יודה הטאים

וחסדיך כי מעולם המה:

(כ) הרולחיס שנאמר תבין לך הדרך וגו' (דברי י"ט) מקלט מקלט

חטאות נעוריי | ופשעי אל-תזכר

בחסדך זכר-לי-אתה

למען שובך יהודה:

טוב-וישר יהודה

על-בן יודה חטאים בדרך:

ידרך עניים במשפט

וילמד עניים דרכו:

באור

הצד המועיל הוא, צהיות להס סדר נכון הרביל נפי כל איש הלח יקל הקורח ללמדס על סה ולכתצס על לוח לצו ולכן צחות הסינים אשר הס טירי מוסר וחשר כוון המסורר עליהס טיהי'

*בנ"א הב"ף בקמ"ץ *פתח באתנ"ח

ת"א אלהי בך בטחתי עקידס מ"ד, כ"ו. זכר רחמך חנינה ז', י"ז: חטאות נעוריי עקידס טער נ"ז: טוב וישר מכות י"ג, עקידס טער נ"ד:

סבורים נפי כל ישראל שטר לפעמים את הסדר הזה מסעס סוכרנו, וצנה חין לחוש אס יחסרו חו יכפלו חונה חותיות שיכולנל הסדר. כי הס לח ימנעו את הקורח חו השומע מלזכור הענינים צאשר יודע לו הסעס שלילוחס חו כפילתס. הצד המחסר, הוא על ז' דרכיס. א' תלילת חותן הסינים לח תהיה נסבנת ז"ב תלילת חלו הסינים אשר תקנס המסורר מכל וכל כפי התפעלות נסשו, צלו לתת מועקה צדעתו לשמור את סדר ה"ז צפסוקיהס, כי צעת אשר יחסו צ למנוח מחמר המתחיל צחות הדאוי לצוח עחה כפי הסדר תתקורר נסשו ותאצד קלת מהתפעלות סעס מעט וסעס הרנה הכל כפי הזמן הספסק, כידוע לכל משכיל צדרכי הנסס. ב' לח יחוצרו מחמריהס חצור נחס חנל יהיס כ"ח צפני עלמו מחמר משכיל מוסר צלי המסך מה גם חל המחמר הקודס גם חל שלחחריו, ויש סיחצרו צ' חו ב' חו ד', חך כולס לח יחצרו. הנמסך מזה שתוכל לחסר מחמר אחד, חו חונה מחמרים מן הטייר, מצלי שתאצד

באור סם

Psalmen 25.

קַלַּת מִן הַעֲנַן הַכּוֹלֵל,
 וְתַסְקֵד חֲכָם הַחֲחֻדוֹת
 הַמִּקְנֵלָה עַל הַנֶּסֶס, כַּחֲסֵר
 זָכְרוּ זֶה כִּזְרַע פְּעָמִים רַצוֹת
 וְכֵן לֹא יִנְלֵה הַסִּיר. לְדוֹד
 חֲלִיק. אַחַר הַתְּרִנוּ ר'
 חֲזַרְהֶם הַלְוֵי נִכְדֵּם הַלְּחֹזֶן
 הַמַּחֲזֵר סֶסֶר סֶלֶ"ה וּ"ל:
 זֶה הַמְּזִמֵּר לְפִי דַעֲתִי
 חֲזַרוּ דוֹד אַחַר חֲסָאוֹ
 צַעֲנִין צַת שֶׁנֶּע תַּחֲנֵה
 לֵה' סִימְלָה עוֹנֵה, וְהוּא
 מְזִמֵּר נִכְזֵר מֵאֹדֵר רַחֲוִי
 לְחֹמְרוֹ זְכוּוֹנָה רַצָּה ע"כ
 כֵּן חֲדָם שִׁירְלָה לְשׁוֹן חֲל
 ה' וְלִנְקָם מִמֶּנּוּ רַחֲמִים
 שִׁיעֲזְרוּ עַל דָּגֵר כִּזְרַע סֶמֶר
 עַכ"ל. אֵלֶיךָ ה' וַפְּסִי
 חֲסָאֵי אַתְרוּחַם אַתְּ וַפְּסִי
 לְהַבִּיט וּלְנַטְרוֹת נָךְ. בְּךָ
 צַחֲחִי, וְלֹא צַחֲחֵר. אֵל
 חֲזוֹסֵה, כִּסְתַתְּעֵלֶם מִתַּחֲנִיתִי.
 אֵל יַעֲלֹו וְנֹו', חֲסֵם לֹא
 תַעֲתֵר לִי: (ג) נֶם, כְּלוֹמֵר
 חֵךְ הַנְּנִי צַחֲחֵר זֹה סֶלֶח
 חֲזוֹס, כִּי כֵן קִיִּין לֹא
 יִצְוֵו וְחֲנִכִּי כַּחֲחֵר מֵחֵם
 חֲזֵל הַצִּיבֻרִים יִצְוֵו, סֶלֶח
 יִשִּׁיבוּ דָגֵר מִחֲסָלֶם וְזֶה
 עַעֵם רִיקֵם לְדַעֲת ר"ע

2. Mein Gott, ich hoff' auf dich,
 Laß mich nicht zu Schanden werden!
 Daß Feinde nicht frohlocken über mich.
 2.
3. Auch werden, die deiner harren, nie zu Schanden.
 Treulose nur bestehen mit Schande,
 Denn sie verfehlen ihres Zweckes.
 3.
4. Herr, mach' deine Wege mir bekannt!
 Unterrichte mich in deiner Führung!
5. Leite mich in deiner Wahrheit, lehre mich!
 Denn du bist meines Heiles Gott,
 Unaufhörlich harr' ich dein.
 4.
6. Gedenk' an deine Guld, o Herr!
 An deine Güte, die von je gewesen!
7. Nicht meiner Jugend Sünden, der Verbrechen,
 Sei meiner eingedenk, nach deiner Gnade,
 Um deiner Güte willen, Ewiger!
 5.
8. Gütig ist der Ewige und fromm,
 Zeigt Irrenden die rechte Bahn.
9. Unterrichtet Demuthsvolle im Gesetz,
 Lehrt Demuthsvollen seinen Weg.

סְטוֹרֵנִי, וְכֵן תִּרְגַּם הַרְז (זִיחַ סְעַרְפֵּהֶלֶען אִיהֶרַעֵם לוֹועֶקַעֵם. וְלַדַּעֲת אַחֲרֵים שְׁעוֹרוֹ הַצּוֹבִידִים הַרְקִים,
 תַּעֲנִין רְקִים וְסוֹחִזִים וִיתוֹרְגַם ח"כ (דִּיחַ נִידְרִיגֶען סְעַרְרַעֲסֵהֶר): (ד) דְּרַכִּיךְ וְאַרְחוּתִיךְ כֶּסֶל
 עוֹיִן צַחֲחֵלֹת סוֹנֹת, וְסִירַס דְּרַכִּיךְ ה' הוֹדוּעֵנִי כְמוֹ שֶׁנֶּקַס מֵחֵה רַצִּינוּ ע"ה הוֹדוּעֵנִי נֹחַ אַתְּ דְּרַכִּיךְ
 וְאַדַּעֲךָ כִּי כְּסִידַע דְּרַכִּיךְ יוֹדַעֵנִי, וְסִי' הַדָּגֵר שִׁיטְכֻלְהוֹ הַנְּחֻלְהוֹת כֶּלֶם, שִׁיטְכֵיב טַעֲסֵם וְהַתְּקַזִּים
 קַלְתֵּם צִקְלֵתֵם וִידַע הַנְּהַגְתּוֹ לֵהֶם צִלְלֵם יִצְרַע, וְכֵן כַּחֲסֵר שֶׁלֶם מֵחֵה רַצִּינוּ ע"ה צַחֲחֻזֵי נֹחַ אַתְּ
 כִּזְרַךְ שֶׁלֶם ג"כ דוֹד וְאַחַר הַדְּרִיכֵי צַחֲחִיתֶךָ וְהוּא אַתְּתֵם מְלִיחֻתוֹ. צַחֲחֵלֶה רַחֲסוּנָה אַחַר הוֹדוּעֵנִי
 שֶׁהִיחַ חֲכָמָה שִׁירְכֵל אַחֲדָם לְדַעֲת אִוְתָהּ וְהִיחַ חֲכָמָה הַטַּעֲ, כִּי הִיחַ כֶּסֶלֶם לִידוּעֵם הַחֲלָהוֹת
 וְתַמְנֵה יוֹדַע אַחֲדָם אַתְּ הַצּוֹרַח מֵהַ שִׁירְכֵל לְדַעֲת כִּסְהוּחַ בּוֹךְ, אַחֲלֵל אַתְּתֵם מְלִיחֻתוֹ וְעֵלְמוֹ כְּסִי
 שֶׁתְּסִיב הַנֶּסֶס יוֹכֵל לְדַעֲת צַעֲרוֹ בּוֹךְ לְפִיכֶךָ אַחַר הַדְּרִיכֵי צַחֲחִיתֶךָ כַּחֲדָם הַמְּדַרִּיךְ אַתְּ הַנֶּעֱרַר לִלְכַת
 מַעֲט מַעֲט עַד שִׁירְכִיבֵל וּלְךָ מַעֲלָמוֹ הֵם הֵם דָּגֵרֵי הַרְד"ק הַנְּחוֹרְכִים וְהִיטְרִים. (ה) כֵּל הַיּוֹם. כְּמוֹ
 כֵּל הַיּוֹם (רַד"ק) אֹו כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ לַעֲוִל שִׁיט יוֹם שֶׁהוּא לְשׁוֹן עַתָּה, וְהִיחֵה ח"כ שְׁעוֹרוֹ כְּמוֹ צִלְל
 עַתְּ דֵּהִיוֹנוֹ תַמִּיד. (ו) כִּי מַעֲוֹלֶם, שְׁעוֹרוֹ חֲסֵר מַעֲוֹלֶם הַמֵּה: (ז) חֲטָאֵת, אִוְתָם סְצִימֵי נַעֲוִרִים
 יִקְרָחוּ חֲטָאֵת סֶלֶח סֶלֶמָה דַּעֲת אַחֲדָם וְחִין פֶּסַע, כִּי הַפֶּסַע הוּא אַתְּתֵם וְכִסְיָהִים אַחֲדָם מְזִיד צִנְחוּ
 צִימִים שֶׁהוּא צַדַּעֲתוֹ יִקְרָה פּוֹסַע. כִּי הוּא מְכִי וְיוֹדַע וְעוֹבֵד. הֵנִי הוּא מוֹרֵד. וְהַתְּפִלֵּל סֶלֶח יִזְכּוֹר
 אַחֲלֵל לֹא זֶה וְנֹחַ זֶה אַחֲלֵל יִזְכּוֹר לוֹ חֲסִידוֹ וְיִבְתַּלְהוֹ צַחֲסֵד (מַדְּגֵי רַד"ק). וְאַחַר ר' חֲזַרְהֶם
 הַלְוִי הַנ"ל וּ"ל: וְטַעֵם זָכַר לִי מֵהַ הִיחֵ לִי כִלְיָתֵר שֶׁאֲנִי עַפְרַי וְטַעֵם אַתְּתֵם, שֶׁאֲתָה רַצֵּ חֲסֵד
 צַעֲלָמֶךָ, וְאַחֲלֵל תִּזְכַּר חֲטָאֵת נַעֲוִרֵי וַפְּסִי, כִּי אַתְּ יוֹדַעֲתָ כִּי יֹאֵר לֵב אַחֲדָם רַע מְנַעֲוִרֵי עַכ"ל. וְיִתְכַן
 סִכּוֹן הַר"ה לִזֵּה צַחֲרַבְמוֹ (זִי"חַ אִיִּינַעֲרַר אִיִּינַעֲרַדִּיבְנֶק), גַּם לְדַקֵּי דָגֵרֵי ר"ע סְפִירֵי צַחֲמֵרֵי כִּי
 צַדִּיק צַת שֶׁנֶּע חֲטָאֵי, כִּי הַתְּחִיבֵהּ הַסְתַּהֲרֵוֹ, אַחֲלֵל צַדִּיק אֲוִרִיהַ סַעֲ. וְהַתְּשִׁיבֵל יִצִּין: (ח) טוֹב לְפִי
 שֶׁהוּא טוֹב וְיִשָּׁר לֹא יִמְחָם הַחֲוֹטָאִים אַחֲלֵל חֲסֵם יִנְלֹו לְשׁוֹן יִקְנֵלֶם וְיִזְרַה אִוְתָם, הַדִּיךְ הַיִּשָּׁר (רַד"ק)
 וְאַחַר ר' חֲזַרְהֶם הַלְוִי וּ"ל: טוֹב וְיִשָּׁר ה' הַטַּעֵם צַעֲזוֹר שֶׁהוּא טוֹב וְרַחוּם יוֹכֵל לְדִיק וְיִשָּׁר הוּא
 וְמֵהַ יַעֲשֶׂה לְהַשְׁלִים שְׁתֵּי הַמְּדוֹת הַלְלוּ סְנַרְחֻת מִתְּנַבְּרוֹת זֹו לְזוֹ עַל כֵּן יוֹרֵה חֲטָאִים וְנֹו' כִּי
 מִרְחָה לֵהֶם אַתְּ דִּנְכוֹ וְמִדְּרִיכֵם וּמִסְיַעֵם לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וְזֹה הוּא טוֹב וְיִשָּׁר כִּי יִסְלַח לוֹ אַחֲרֵי
 סוֹצוֹ וְחֵם לְאֹו יִנְסוֹב יִשָּׁרוֹ הַנְּהוֹב עַכ"ל. בְּדַרְךְ, צַחֲחֵתוֹת הַצִּי"חַ כְּלוֹמֵר צַחֲחֻתוֹ הַדִּיךְ הַיּוֹדַע
 וְהוּא הַיִּשָּׁר כִּי חִין יִשָּׁר אַחֲלֵל ח' וְהַעֲקֻלְקוֹת הֵן רַצוֹת: (י) כֵּל אַרְחֻת, הַנְּהַגְתֵּם הַסֶּס עַם
 צִרְיוֹתֵי הוּא צַחֲסֵד סֶלֶח אַתְּ מַדַּת הַרַחֲמִים (זֶהוּ חֲסֵד) וְעַם מַדַּת הַדִּין (זֶהוּ אַתְּתֵם). לְנֹוֹצֵרֵי

רשי

תהלים כה

כָּל-אַרְחֹת יְהוָה חֶסֶד וְאֱמֶת
לְנִצְרֵי בְרִיתוֹ וְעֲדוֹתָיו:
לְמַעַן-שִׂמְךָ יְהוָה וְסִלַּחְתָּ לְעֹזְרֵי
כִּי רַב-הוּא:

- (י) היה כתוב על פרשת דרכים וכו' כדליתא צמכות: (יא) למען שמך. הדב סלח לעוני: כי דב הוא. כי נאה לדב לסלוח עון דב: (יב) מי זה האיש ירא ה'. הקצ"ה יודנו דדך שהוא יצחק הוא דדך הטוב: (יג) נפשו צטוב תלין. כשילין צקצר תלין צטובה נפשו: (יד) כי יחיד ועני אני. ועון דכיס תלוי צי ולנגדן אני יחיד לפיכך פנה אלי וחנני כי תפלתי לדיכה לתטועת כל ישראל: (יח) ראה עניי ועמלי. ועל ידיהם טא לכל חטאתי: (יט) שנאת חמם. טא כדין:

מִי-יָדָה הָאִישׁ יֵרָא יְהוָה
יִרְבּוּ בְּדַרְךְ יִבְחָר:
נַפְשׁוֹ בְּטוֹב תָּלִין
וְזָרְעוֹ יִירֶשׁ אֲרֶץ.
סוֹד יְהוָה לִירְאָיו
וּבְרִיתוֹ לַהֲוֹדִיעִים:

- (יג)
- (יד)
- (יד)

עֵינַי תָּמִיד אֶל-יְהוָה
כִּי הוּא-יוֹצֵיא מִרְשַׁת רַגְלִי.
פָּנָה אֵלַי וְחַנְּנֵנִי

- (טו)
- (טז)

כִּי-יַחֲדָה וְעֲנֵנִי אָנִי.

צָרוֹת לִבִּי הִרְחִיבוּ
מִמְצוֹקוֹתַי הוֹצֵיאָנִי:
רְאֵה עֲנִי וְעֲמָלִי
וְשֵׂא לְכָל-חַטֹּאתַי.

- (יז)
- (יח)

רְאֵה-אֵיבֵי כִּי-רָבוּ
וּשְׂנֵאת חַמָּם שְׂנֵאוֹנֵי.

- (יט)

שָׁמְרָה נַפְשִׁי וְהִצִּילָנִי
אֶל-אֲבוֹשׁ כִּי-חָסִיתִי בְךָ.

- (כ)

רשי

ת"א מי זה האיש עקרים מ"ד: סוד ה' שנת ח', ט'. חנינה ח'. ב' סופה ח' ד' וד' יו"ד. סנהדרין ר', מ"ח. נדה ז' ב' ויום ד', ע"ס.ג.

הכונה על טוב העולם החללי, שהוא צריך חל החיים הנלחיים כמו לנית חוכמים, וצחוסן הזה יחי' חזרו ונתן נחם חל מה שלחמרו, כאשר נראה צמקן. וזרעו ירש ארץ. למען לדקתו יצרך האל ציוו חמרו צבללו (הרד"ק), חזל יקשה לדעתו חק יצוה הטוב הסחות חמרו הטוב הנמוך, ולכן הנכון כדעת הר"ם וזחמר התלין גם הוא גם ציוו יחיו צטוב (וכן הוא דעת הרמב"ע): (יד) סיד ה', לא יבלה כי חס לורוחיו כי המתעסקים צחכמה

ע באור

Psalmen 25.

חס לא יהיו ירחי האל
 ושלמים צלותי שהסניע
 ציוריו, לא יגלה להם
 סוד האל, (מדנני הוד"ק).
 ובריתו להודיעם, הנרית
 הוא שכורת עם הנשמה
 להשכינה ולחפסה אל כבוד'
 בהסודה מהנוף (הוד"ק):
 (טו) מרשת רבלי,
 פירט מרשת העונות או
 מרשת החושים שהם
 חושנים ללכדני זו, וכיון
 שהוא לטון דמשתמע
 לתרו חסד יסיד דבר
 מלכני הנפש וידבר
 צלכני הנוף שיגילהו
 מחושי וכלשר התחיל
 אל יעלנו חושי לי:
 (טז) כי יחיד, נעז
 מחושים, או שעורו
 שיוסז נדד וזוכה על
 חטיו. ועני. גם עונותי
 גם חושי מענין חותי.
 (יז) הדחיכו, הלרות
 מושזם צלני, כלומר כי
 רנות הם, ונחמרו כי
 הלרה הרחיבה הוא דרך
 לחות, (הוד"ק): (יח)
 ושא, שיהי' הענוי כסרת
 חטאי. ושנחת חמם סלח
 הרעותי להם זמה שחסיחתי
 חלח לעלמי הרעותי,
 והם סונחיס חותי ע"ז.
 כי רק תואנה הם
 מנקשים: (כ) כי חסיתי
 כך שעורו חני חשר סמתי

10. Lauter Güte und Wahrheit ist des Ew'gen Führung
 Denen, die ihm Bund und Zeugniß halten.

6.

11. Ach, Herr, verzeihe meine Missethat,
 Um deines Namens willen;
 Er ist unendlich groß.

7.

12. Ist wo ein Mann der Ehrfurcht hat vor Gott?
 Ihm zeigt er selbst den Pfad, den er zu wählen.

13. Im höchsten Gute übernachtet seine Seele,
 Sein Same wird das Land besitzen.

8.

14. Des Ew'gen Rathschluß ist für seine Verehrer,
 Sein Bündniß thut er ihnen kund.

9.

15. Stets schauen meine Augen auf den Ewigen,
 Er ziehet aus der Schlinge meinen Fuß.

10.

16. Wende dich zu mir! Sei mir gnädig!
 Denn einsam bin ich und bedrängt.

17. Groß ist meines Herzens Angst;
 Führe mich aus meinen Nöthen!

11.

18. Sieh' mein Leiden, meinen Kummer,
 Und vergib mir alle Sünden.

19. Siehe meine Feinde, welche Menge!
 Und sie hassen mich aus Frevel nur.

12.

20. Bewahre meine Seele! rette mich,
 Daß ich nicht zu Schanden werde,
 Der ich auf dich vertraue.

תהלים כה כו

תְּסוֹיֵשֶׁר יִצְרוּנִי כִּי קוֹיִתִּיךָ • (כא)
פָּדָה אֱלֹהִים אֶת־יִשְׂרָאֵל • (כב)
מִכָּל צָרוֹתָיו :

(כא) יצרוני ישמדוני: כו (א) שפטני ה' וצמקום אחר הוא חומר אל תצא צמפט וכו' (לקמן קמ"ג) אמר דוד כשאתה דן את הרשעים שפטני כי לפי הרשעים אני לדיק וכשאתה דן את הדיקים אל תצילני צמפט: (ד) ועם נעלמים הנכנסין צמטר לעשות צמחשך מעשיה' לא אצאו איני רגיל לצוא ולכנ' צמקהלים: (ו) בנקיון שאין גול צמלות שאני מקיים לולצ הגזול פסול: (ז) לשמייע כמו להשמיע: כל נפלאותיך זה הלל שיש לו לשעזר ויש לו לגב ויש לו לימות המשיח ויש לו לעתיד

כו

ידבר מתומו וישרו ויבקש מאל לבחנו ולשפטו כפי מעלליו.

(ב) לָדוֹד

שְׁפַטְנִי יְהוָה כִּי אֲנִי בִתְמֵי הַלְכָתִי •
וּבִיהוָה בְּמַחֲתִי לֹא אֶמְעָד •

(3)

בְּחַנְנֵי יְהוָה וְנִסְנֵי צְרוּפָה כְּלִיּוֹתַי וְלִפְנֵי

(2)

כִּי חָסְדְּךָ לִנְגֹד עֵינָי וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּאֵמֶתְךָ •

(7)

לֹא־יִשְׁבַּתִּי עִם־מִתֵּי־שׂוֹא וְעַם נְעֻלָּמִים לֹא אֶבּוֹא •

(5)

שָׁנְאַתִּי קֶהֱל מְרַעִים וְעַם־רְשָׁעִים לֹא אֲשַׁב •

(1)

אֶרְחֹץ בְּנִקְיֹז בְּפִי

(1)

וְאֶסְבְּבָה אֶת־מִזְבֶּחֶךָ יְהוָה • לְשִׁמְעַת בְּקוֹל תוֹדָה

(ח)

וּלְסַפֵּר כָּל־נִפְלְאוֹתֶיךָ • יְהוָה אֶהְבֵּתִי מִעוֹן בֵּיתְךָ

וּמִקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ •

* פת"ח באתנ"ח * יתיר ו'

באור

מחסי צד: (כא) כי קויתך, חס קויתך כלו' חס צד חסים תקותי הנני לדין ליוך צתוס ויושר והמדות החלה הצדוני: (כב) פדה, לפי שכל השיר הזה הוא פורטי וחסוי' הזה הוא כללי לכן סמנהו סד"ח צמיון המקלות (קתהר), ועיון מה שהנחתי נחלת המזמור צמס ו' חצוהס הלוי גם מה שכתנתי צמס צמס סיר יוד, וחס תנין צמחלוקת שחלק הרצ צמיר זה שהס י"ד צמססר, תשכיל צמה שכתנתי צמתיחת השיר דוק ותשכה. גם לא חמנע מהקורח הנעים צענין חלוק פסוקי זה המזמור דעת חד מן הצדוה החומר שלח נחסר גם לא נכפל צדחסי פסיקי זה השיר חות ה' מחותיות סח"צ. כי לדעתו נסרס המקור השני ונסרסו צן חלחי צמחתי, ולפ"ז ותחול צחות צ' כמססרו והמחמר חל חצוהס נמסך לספסר'

ת"א בחנני ה' סנהדכון ו"ח, קי"ז: ה' אהבתי מנלה דף כ"ט:

השני ונסרסו צן חלחי צמחתי, ולפ"ז ותחול צחות צ' כמססרו והמחמר חל חצוהס נמסך לספסר'

באור עא

Psalmen 25, 26.

הקודם, אחרי שכל הספוקי' האחרים נחתכים לשני מחמרים לצד, וזוה יצדלו שלשה מחמרים, ולכן אם חינו ענון לזה תנהו לענין הכתו' הקודם, וסעורו כזה, חיך ה' נסתי חסד אל הצוטה, אך חלתי צמתתי, אל יעלני חרובי לי, זה טעם הספוק ע"פ המסורת וכן נכתוב החמישי שלשה צתים שהן חרבי' ע"י הספוק שנחסר צמורה, וסעורו הדרכוני צמיתך, כי חתה חלתי וסעי, ולמדני (לעשות רצונך) כי חוץ קויתי כל היום, ולפי' מתחיל גם החלק הששי צחות וי"ו כמשפטו. וזה שאמר רחם עניו ועמלי וסד לכל חסדתי הטעם כאלו אמרו קבל עניו ועמלי כקרבן ויחשבו לי לכפר' עון. והכתוב האחרון חיכו תן המנין מהטעם שנאמר: **כו (א) לדוד שפסני,** כסדרה דוד כי רבים אחרים עליו שהיה נסע וחין לו יסופה צחלים, וכאשר נסל לח יוסף לקום, דהיינו כאשר נודם מנחלת ה' לח יוסף עוד לסוב ולרחות סני ה' צחליות הקדם, וכלם יכחשו ויחניסו למלך שחול ויסעו גם לצ אחרים לחסרו כאיש צלועל ססך חת לצו צחליות הבוים נבד ה' ואמר שפסני חתה ה' חס יס צו עול. **בחמי** צחמיות

13.
 21. Aufrichtig sein, und g'rades Wesen,
 Das behütet mich, wenn ich deiner harre.
 Chor.
 22. Gott! erlöse Israel
 Aus allen seinen Nöthen.

26.

Erzählt von seiner Aufrichtigkeit und Geradheit, und bittet Gott, ihn auf die Probe zu stellen und nach seinen Thaten zu richten.

1. Von David.

- Richte mich, o Ewiger! ich wandle in Unschuld,
 Und mein Vertrauen ist Gott! ich kann nicht wanken.
 2. Prüfe mich, o Herr! versuche mich!
 Durchläutere meine Nieren und mein Herz!
 3. Denn deine Güte ist vor meinen Augen,
 Und ich wandle in deiner Wahrheit.
 4. Sitze nicht bei falschen Leuten,
 Mit Heuchlern habe ich nichts zu schaffen.
 5. Ich hasse die Zusammenkunft der Bösen,
 Weide die Vertraulichkeit der Frevler.
 6. Mit Unschuld wasche ich meine Hände,
 Und umgehe deinen Altar, Herr!
 7. Angustimmen laute Dankgesänge;
 Zu verkünden deine Wunder alle.
 8. Ewiger! ich liebe deiner Wohnung Stätte,
 Den Ort, wo deine Ehre thronet.

לכ, נס כי חסדתי, לח כוונתי להרע אך נסגבה עשיתי, זהו שתרבם הרב (אין אונטער). **כה'** **בצחתי**, ולכן לח חתעד, יוסך מה שחומר חרובי סלח תעזרני עוד: **(ב) צרפה**, קני והוא כטעם נחנני, וי"ת לסי הכתיב לרופא כלומר נחנני ונסני ולח חתלח סלרופה כליותי ולני, וכן הוא דעת הרד"ק כליותי ולבי, הם כנוי אל המחשבות, ואמר שפסני כסי מחשבותי כי חע"ס שמעטא לסעמיו חיוס עונוס הנה לני הוא יסר זכל עת (מדברי הרד"ק): **(ג) כי חסדך**, גם חיך חוכל להטות לני מחתריך סלח חסדך תמיד לנבד עיני ולכן חתלכתי צחמתך ונה: **(ד) סתי שוא**, סוח הוא סס המקרה ולזה יצוח מהו צסמיותו כמו חנסי מרתה וסס המדעניס צסיהס מה סחיוס צלצס. **בעלמים**. כסל ענון צמלות סוניה כי המעלוס חת מחשבותיו כחותו התנך צסיו ומקלל צלצו יקרח נעלס, וזה שתרבס הרב (היי"ל ער). וחל תפתה על התחר הנסעל, כי הידיעה חתמתות חלל חלדס חיונה ידיעת בוסו, חנל ידיעת נססו המטכלת עס כל תכונותיה כחותיה ומדותיה. ולכן כמו סתמתיר חת בוסו הוא נעלמו נסחר ולא יוכל לרחות, כן המעלוס חת דעותיו הוא צעלמו נעלס ולא יוכל להודע. **(ו) ואסובבה**, כלומר וכאשר חצוה להקריז קרנן, חו חסיוצ חת מזנחן להסמיע צקול גם תודה על החסדים סעסית לי ולססר לסני כל העומדים סניצ חת נסלחותיך חסר עסית עמדי, לח כחותס הדסעיוס התנוחיס עולות צבחות לנכ להרחות עלתס סלמיס ועונוס: **(ח) אהבתי**, כיון סזכר חת המזנה עלס דעתו זכרון התסכן ונצול יסדחל ותחות לצוח סתה ולהססה צחלת ה', ולכן חמר חתה ה' חתה מעין ציתך זסו חתל חסר סס חחרו.

רש"י

תהלים כו כו

אל־תֶּאֱסֹף עִם־חַטָּאִים נַפְשִׁי

וְעִם־אֲנָשִׁי דָמִים חַיִּי .

אֲשֶׁר־בְּיַד־יְהוָה זִמָּה

וַיִּמְיָנֵם מִלְּאָה שָׁחַד .

וַאֲנִי בְּתַמִּי אֵלֶיךָ

פָּדֵנִי וְחַנְּנֵנִי .

רַגְלִי עָמְדָה בְּמִישׁוֹר

בְּמַקְהֵלִים אֶבְרָךְ יְהוָה :

(ט) לנא: (י) זימה. כל זימה שצמקרה לשון מחסזה יש לטובה ויש לדעה: (יב) רגלי עמדה צמיסור. צדוך יסרה.

(י) עמדה צמיסור. צדוך יסרה.

כז (ג) בזאת חני צוטח. צמה שאמר למעלה ה' מעוז חיי:

באור

וסקום משכן כבודך, זהו טילה או כל החן חוק כנול יסחל: (ט) אל תאסוף, והי' זה חס סלח חזכה עוד לריות צוועס סנוך ולצקר נהיכלך כי חז יחמרו חויני לי סצחמת סעתי: (י) אשר דימינם, צ' המחמיוס החלו חיוס נפל ענין צמלות סונות חול סססוק כלו הוח מסל החדי דמות וליור סוסטי צליעל חסר ימינס מלחה ססוחד סקנלו לעות חת הדין, ונידיהס ססמחלות יעסו הזמה סינוקס, מהס, או להרוב או להמוס סנס כחלה רחוי' סתקיה חחון חותס, צמה סכס חוקיס לתוסלה סקנול וזה סתרגס סרז צידיהס ודערען לונקע): (יא) ואני חליך, כסילת סכנוי חורה על ססוסך כלומר מעשי חיוס כמעשיהס, ולכן סדני מכגלות חסר חני עתס נו וחננו סלח לססות חלקי עם חלקיהס: (יב) רגלי, מרוב ועחונו ירחס חת עלמו צתסועס

כו

בשחוננו באלהים המושיע, ונפשו נכספת לעבדו בהיכל קדשו.

(ב) לדוד

יהוה | אורי וישעי ממי אירא

יהוה מעוזי חיי ממי אפחד .

בקרבי עלי | מרעים

לאכול את־בשרי

צרי ואויבי לי

המה כשלו ונפלו .

ת"א אל תאסוף עקידה: טעו ו"צ ואני בתמי סנהדרין ו', פ"ט. עקידה מצוח טערים כל המזמור:

כורכו התמידית וחומר, רגלי כנר עומדת צמקוט מיוסור סחיון צה עקמומית חסר כל סעומד עליו לח יסול, כלומר לח חיהס עוד צלרה. בסקהלים, סל יסרי לצ ססמחוס חלו בילי חצרך חת ה' על סעוד חסר גמלני, וצחיות ססיוס הזה סוסך כל מה סקדס ססרידו סרז סמפרנס מן ססחר וסעמידו צסנו עלמו:

כז (א) ה' אורי, כיון ססוח אורי וישעי ממי חירח. וחמר חורו כי סלרה דומה לחסכה וסססועס ממנה חיה חחורס, וכן כחוצ ליהודיס חותה חורה (חספר ח'), וכיון ססוח מעוז חיו. ממי אפחד, חרס כי יליל חת עלמו צחבדל עוז עוודו ירח סן ילורו עליו חחויניס ויכצסוהו או ילורו עליו עד סימות סס צרענ וצלמח, וכל זה חויני סוחד חוחיל ויה' מעוז חיו (מדצרו סרד"ק): (ב) בקרבי, סס ססועל. לאכול חת צסרי, מסל על סכליון. צרי וחויני, סמה סמרעיס. חמה כסלו יס לעיון על סורס כסל כי לכחורה נרחס ססוח סועל עומד, וכן כחוצ כי כסלת צעוך (הוסע י"ד), ורניס כמורה, וח"כ סניוק חוח סכוסל, וסוח צכתוציס כוסל וקימוז מליך (חיוצ

רש"י

תהלים כז

אִם-תִּחְנֶה עָלַי | מִחֲנֶה

לֹא-יִירָא לִבִּי

אִם-תִּקּוּם עָלַי מִלְחָמָה

בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ .

אֶחָת שְׁאַלְתִּי מֵאֵת-יְהוָה

אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ

שְׁבֹתִי בְּבֵית-יְהוָה כָּל יְמֵי-חַיִּי

לְחַזוֹת בְּנַעַם-יְהוָה

וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ .

כִּי יִצְפְּנֵנִי | בְּסֶכֶה בַּיּוֹם רָעָה

יִסְתִּירֵנִי בְּסֶתֶר אֹהֶלוֹ

בְּצֹר יְרוּמָמִי .

וְעָתָה יְרוּם רֵאשִׁי עַל אֵיבֵי

סְבִיבוֹתַי וְאֶזְבְּחָה בְּאֹהֶלוֹ זִבְחֵי

תְּרוּעָה אֲשִׁירָה וְאֶזְמְרָה לַיהוָה .

שְׁמַע-יְהוָה קוֹלִי אֶקְרָא

וְחַנְּנִי וְעַנְּנִי :

לֵךְ | אֲמַר לִבִּי בַּקֵּשׁוּ פָנַי

אֶת-פְּנֵיךָ יְהוָה אֲבַקֵּשׁ .

אֶל-תִּסְתֵּר פְּנֵיךָ | מִמֶּנִּי

אֶל-תִּתֵּן בְּאָף עֲבָדֶךָ

עֲזַרְתִּי הֵייתָ אֶל-תִּשְׁשֵׁנִי

וְאֶל-תִּעֲזֹבֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי .

* פת"ח באתנח * בסכו קרי

ת"א לולי האמנתי זרכות א"ד. עקידה טער ס':

(ד) ולבקר זהיכלו. ליראות שם זכל זקר

וזקר כך פידטו דונט. ומנחם חזרו עם לא זקר צין טוז לרע (ויקרא כ"ו). אזל דונט פתר לשון זוקר: (ה)

בי ילפנני צסכה. צטוח אזני שילפנני צצ' מקדשו ושנינו צסדר עולם שהמקרא הזה נאמר על יואש צן אחזיה שהסתירתו יהושבע אחותו צעליית צית קדשי הקדשים. כענין שנא' (מלכים ז' י"א) ויהי אתה צצית ה' מתחצא שם שנים: (ו)

צלור ירוממני. העמיד על סלע דגלי: (ז) זבחי תדועה. זצחים שאומר עליהם שיר: (ח) לך אמר לצי זקשו פני. צצזילך צצליוחותך אומר (לי) לצי זקשו כלכם ישראל את פני ואני שומע לו: את פניך ה' אצקש. לך כמו (איוב ל"ג) הן אזני כפיק לאל צמקומו. אם לאל תריצון (ט)

י"ג צמקומו אף באן לך אמ' לצי צמקומך צא אלי לצי לומר כן: (ט) אל תט. אל תכריע כמו ויט שמים

באור מב כשלו ונסלו לחניו שחיו עיקר כוונת התלולה על כסלוים אזל צמה שנסלו להכשילם חותי מדיה כנגד מדה (ור' חזקה התרוויטן צצחורו ע"ס תהלים סלקט פסי פסרים וסופרים גם הוא הלך צס' הזה כשישת

הר"ק, אזל סתר לשון הנתנו כי לא ירד לסיף דעהו). וכן תדנוס סר"ה (ניח ויפען חן), ליסנח

עג באור

Psalmen 27.

דמחמתו לתוי חסי כו הוא
 יחמר זל"ח נס על המרונה
 וכן נבד דצר מה להדסו
 או להרסו, גם על היוק
 והכסלון שוברוס לו חחדס
 ע"י פעולותיו החיירות
 וטעם סימני סת"כ על
 כפילת המחמרוס, נקדנ
 עלי, לזכור את זשרי"
 זלז הקורח: (ג) אם
 תחנה עלי מחנה, לזכור
 את זשרי, או להרע לי,
 זז טעם סי' סת"כ.
 בואת, זכל זאת כלומר
 חטפ"כ, ין תרבוס הרז:
 (ד) אחת ובר', חמר
 חמת הוא כו זנטי צו
 יזילני תכל לרה חטפ"כ
 שחלה חמת חני שחל ממנו
 וכפל הענין עוד וחמר
 חותה חנקס להודיע כו
 זכל לזו מנקס חותה
 להסקיעו תהת'חמות,
 סלזו ערוד זהס ומתעסק
 כ"ע זלרכי הבוק וכל חסקו
 סיהא בוסו ולזו סנוי
 לסנת זנית ה' והוא הנות
 שחי' סס החרון להתעסק
 זענדת חלויס זלרכי
 הנסס זה לחזות זנועס
 ה' ולזקר זחיכלו סיסי'
 לו פנחי לזקר ולחסס
 זכליס הסנדויס שהס
 מלחכי שמיס חסר הנסס
 בזורה מהס וחלויס חסוב,
 (הרז"ק). וכענין הזה
 כלו תיבס הרז כ"י חך
 שחח לרף עוד לחות
 מלינת הכתוז זמלרף סכלו

- 3. Leget auch ein Heer sich wider mich —
 Mein Herz ist ohne Furcht.
 Erhebt sich über mich ein Krieg,
 Auch dann bleib' ich getrost.
- 4. Eins hat ich stets vom Ewigen,
 Dies wünsch' ich sehnsuchtsvoll:
 Im Hause Gottes zu verweilen,
 Die Tage die ich lebe;
 Die Schöne Gottes da zu schauen,
 Im Tempel aufzuwarten.
- 5. Er schützt mich unter seinem Obdach,
 In unglücksvollen Tagen;
 Birgt mich im innersten Gemache,
 Setzt mich auf hohen Fels. —
- 6. Und hebt sich einst mein Haupt empor,
 Hoch über Feinde umher,
 So bring' ich Opfer dar, in seinem Zelte
 Bei lautem Jubelschall,
 Und weihe dem Herrn Gesang und Saitenspiel.

* *

- 7. Ach, Ewiger! erhöre, wenn ich flehe!
 Antworte: Gnade mir!
- 8. Mein Herz spricht: — „Es ist ja dein Wort:
 Ihr sollt mein Antlitz suchen!“
 Nun such' ich sehnsuchtsvoll dein Antlitz, Herr!
- 9. Verbirg dein Antlitz nicht vor mir!
 Verstoß im Zorn nicht deinen Knecht!
 Stets warst du Hilfe mir.
 Ziehe deine Hand nicht von mir ab!
 Verlaß mich nicht, Gott meines Heils!

וסכל לחמר שחלה חמת היא שחלתי כזר ועוד חני חנקס חותה כל הימים וזה טעם שחלתי זעזר
 וטעם חנקס זעתיוד זמקויס הוא כפי מה שחראוהו סמדקדיס. והוא זמן מורכב מהויס ועתיוד ונחרו
 זעלי ל"ק זמן ספתיוד כדוך הידוע זלסון כמו שנעלי ל"ה כפי שיטת לטויס זחזרו לסך זזמן
 היות. ולבקר, לדעת הרז"ק הוא מלסון לה יזקר זין טוד לרע, ולדעת חחויס הוא מלסון חודסיס
 לזקריס, כלומר לחיות זכל וזקר וזקר זחיכלו ותרביס הרז נוטה לסתיסס: (ה) כ"י, עתה זסתעסקי
 זלרכי הביק יעסה עמי טונה ויתן שחלתי וילסוני זסכו מזרס החויזיס סלח וסיבני, וזה זיוס
 רעה שהס חסנו לעסוח לי דעה והוא וסחיוני זסתר חלרו וירוממנו זלור סלח יסיבני יד-חויז
 (הרז"ק): (ו) ועתה ירוס, גם הוא מורכב מעתיוד והוא כלומר כסתוזח סעת חסר חני מרוס
 רחשי על חויזי חז חזנחם כן תרבוס הרז, וטעם הענין כמו סחמר הרז"ק ז"ל חמת כל זה סחסר
 עמי, כו ילסוני זסכו וירוממני זלור וירוס רחשי על חויזי עד סחזנחם זחלרו זנחיס עס תרועה
 סנה והודחה, חזל זאת שחלה סזכרת חני שחל וזה סחומר שמע ה', ואזכחה, וי"ו וחזנחה
 לחסונת הפנחי ומוסכת וי"ו מחזרת עזס, וחזנחה ואחירת: (ח) לך, סיורס סמקרה וסרססה,
 לני חומר לי סלה הדנר זקרו סני, סלך ומחתיך היא כו כן חמת לעס סנילתיך ע"י כזוחך נחמן
 זיתך וזקסחם מסיס חת ה' חלויך ומלחת כו תירסנו זכל לזנר וזכל נסך ובר' (זכריס ד'), והנה
 עתה חנקס חת סניך נח חל סספירס ממני: (ט) אל תס, חל חכריע (מלסון חכריעסו דלעיל י"ז),
 כמו ויס סמיס (רס"י), כפי זה היה רחוי לזובמו (סטרלען), חך טיס סנדל גדול זון ויס סחוח

רש"י

תהלים כז כח

כִּי־אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי
וַיהוָה יִאֲסֹפֵנִי :

הוֹרֵגֵנִי יְהוָה דְּרַפָּךְ

וְנַחֲנִי בְּאֶרֶחַ מִישׁוֹר לְמַעַן שׁוֹרְרֵי:

אֶל־תִּתְּנֵנִי בְּנַפְשׁ צָרִי

כִּי קָמוּ־בִי עֲדֵי־שֹׁקֵר

וַיִּפַּח חָמָס :

לֹא־לֹא הֶאֱמַנְתִּי לְרֵאוֹת

בְּטוֹב־יְהוָה בְּאֶרֶץ חַיִּים :

קִוָּה אֶל־יְהוָה

חֲזַק וַיֵּאֱמַן לִבִּי

וְקוּה אֶל־יְהוָה :

כח

יתפלל אל אלהים להצילו מיד הרשעים וליסרם.

(א) לְדָוִד

אֵלֶיךָ יְהוָה | אֶקְרָא צוֹרֵי

אֶל־תִּתְּנֵנִי אֶפְנֵי־תַחֲשֶׁה מִמֶּנִּי

וְנַמְשֶׁלְתֵנִי עִם־יֹרְדֵי בֹר :

שָׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵי בְּשׁוֹעֵי אֵלֶיךָ

בְּנִשְׁאֵי יָדַי אֶל־דְּבִיר קִדְשֶׁךָ :

אֶל־תִּמְשַׁכֵּנִי עִם־רָשָׁעִים

וְעִם־פְּעֻלֵי אֲוֶן

* נקוד עליו

קוה אל ה' נכונות ה', ל'נ. עקידה סער ק' עקריס דף מ"ט:

(י) (ישעיה י"ח) : (י) כי אזי ואמי עזבוני.

זשעת תשמיש להנחתך נתכונו כיון שגמרו

(יא) הנחתך זה הופך פניו אילך וזה הופך פניו אילך : וה' יאספני.

(יב) הקצ"ה שומר את הטופ' ולד את העוצד : (יב) בגפש לרי . צתלות

טובאי להיות תאותם מתקיימת עלי : ויפח

(יג) חמס. דוצרי רעה. לשון אחר לשון מוקס (ס"א"ל) : (יג) לולי האמנתי וגו'.

אם לא שהאמנתי צהקצ"ה כנר קמו צי

(יד) אותם עידי שקר וכלוני. לולא נקוד עליו למדרש

סדרשו דצותינו יודע אני שאתה נותן שכר

ללדיקים לעולם הבא אזל איני יודע אם יש לי חלק עמהם אם לאו : (יד) וקוה אל ה'.

ואם לא תתקבל תפילתך חזור וקוה :

באור

תצנין הקל , וצנין הט סחוא מהצנין הכנז הנוסף ויולא לסלישו , ולכן

היותר נכון סחוא תל' הסרה והסיה , וזה ששם

(3) שזרתי היות צימי קדם נח אל תסיוני גם עתה

מלפניך לנלהי שמוע אל חסלהי , וכן תרגם הרב

(ג) (פערסטאטסען) . אלהי יטעי , שהושעתני מלרות

רנות נח אל תעזוני גם עתה למלחות את שאלתי

לתת לי פנהו התעכק צלכני הנפס , ואז לא אדחב עוד לפי סגס כי אזי ואמי עזבוני , והוא משל על כל

מה שייקר נעיני האדם מסוצ העולם האזלי , אשר אהנו ואשר הוא

באור

Psalmen 27, 28.

אהבנו עליו הננו נטוה ס"י
 הוא יחפני נלרוד כחיים:
 (יא) הורגני, כנר אמרנו
 מה סהי' מנקס. למען
 סורגי, המציעי' צי נעין
 רעה (הרד"ק), וכן חונס
 הרג (מיסגינסטיגען).
 ושעס למען הוא למעד
 הכעיסס, וזה שתכנס הרג
 (לונן טרלונטן): (יב)
 בנפש לני, נחחית
 סונחי סתחי' תחוחס'
 מתקיימת עלי (רס"י) וכר
 חונס הרג (דען חיבער-
 אונטה פרייז געבען), וכר
 הוא דעת הרחנ"ע וסרד"ק-
 בי, כנר קמו ננדו עדי
 סקר להרשיעני ונמעט
 כלוני, ונודחי סחז היתה
 יד ומקום אל החמס
 להסיה צי ולסלון עלי
 לחמר סחני צחמת מסולל
 מעונס לונח ססחמנתי
 ובו', הצין מזה כוונת
 הר"ח. חמס, סס
 המוססט לחוק המחמר,
 כי הוא וכלל כל החמס
 שנעולס לחחד: (יג) בשוב
 ה', נטוה סחמיתו ולא
 נעוטר נכסיס סהוא כסוב
 סחמוני. בארץ חיים,
 חמר הרד"ק וז"ל: ויאף
 על סי סחין לנחמת מקוט
 כס"כ חון, חלח לפי סנמסל
 טוה סע"ס לכו עין
 סהוא מקוט סמסונח

- 10. Wenn Vater auch und Mutter mich verlassen,
Der Herr nimmt mich doch auf.
- 11. Herr, unterweise mich in deinem Wege,
Und leite mich in rechter Bahn,
Mißgünstigen zum Troß.
- 12. Gib mich der Feinde Uebermuth nicht preis,
Denn falsche Zeugen stehen wider mich.
Die Raubsucht spräche Hohn.
- 13. Glaubte ich nicht im Lande des Lebens.
Die Seligkeit vom Herrn zu schauen.
- 14. O, harre nur zum Herrn!
Sei muthig und getrost,
Und harre nur zum Herrn!

28.

Gebet zu Gott: daß er ihn aus der Hand der Freoler befreie und diese züchtige.

1. Vom David.

- Dir ruf ich, Ewiger! mein Hort!
Ach, schweige nicht! denn schweigst du mir,
So gleich ich jenen, die zur Hölle fahren.
- 2. Vernimm mein Flehen, wenn ich zu dir schreie,
Zu deinem heiligen Chore meine Hand aufhebe.
- 3. Zersch mich nicht mit jenen Berruchten,
Mit jenen Uebelthätern, hin!

נחון וסחז נקרח חון סחיים כי נחמר כורס חחדס מסס נקוט עליו מיתה, וכל זה להצין ססומעיס
 ד"מ. כמו סנחמר ג"כ מססט הרסעיס נביחס, וסחז צחין סמוך לירוסלויס, מקוט נחחס סמסלויס
 סס ססמחוח וסננלות וחי' סס חס סמיו לטרופ ססמחוח ועלמות, לפיכך נקרח עד"מ מססט הרסעיס
 ניהנס עכ"ל: (יד) קרה, נרוה סחמנתו ידנר על לכו ועל לכו כל ירח חלחיס' נחחמר כולל וסוסק
 קוח ובו', וסכסיל סעס סנית וקוט חל ה' כלומר סתחי' צו סתקוט סמיו לח חמות מלננו, (מדנרי
 הרד"ק), ונחיות סנחוז סזה סוכן ססור כלו, לכו ססוריו הר"ח מכל סקודס וסעמורו לעלמו.
 וסוז סחצונן על סחלקיס סחלק הר"ח צוז סחחמו, סנכל עת סיענור סמסורר סססעלות סחחח
 חל סחחרות, סחז ססס'ק חת סענין צתרגומו לסמן ססענרה סחז (דען חיבערגחנג). ספסק
 סח' (צין ססוק ג' וד'), סענרה מן סנעחון חל סנקה, ספסק ג' (צין ססוק ו' וז'), סענרה
 מן ססודיס חל סתחנס. ספסק ג' (צין ססוק ו' וז') סענרה מן סחלות סלכ נדניקות ה' חל
 סתסלה. חכן סיוס כל חחד סחחלקיס צענין טונס כרוך סחלק:

כח (א) לדור, יתכן סתקן סחלק ע"ה סיר זה חחר סחלק כנר, על חווס לרה כוללת חסר סביעס
 לעמו, וחל יקסה לך כנוי סמדנר צערו כי צחמת סחלק וסכללו סכל חחד ר"ל סלוס
 סחלק וסלוס סמדיוס נחחויס ונקסריוס זה צוז נקסר חמין. אל"ך לירו, ססנעחנני לסיות עמי כל
 הימים חקרה, לח לזולתך. תחרש, תסחוק כלומר חל סעסס עלמך כחחס סלח סחמע ססלותו (סרד"ק).
 ונמשלתי, וסחי' נחמל. יורדי צור, וסעיס יורדי גיחס, כמו סתכנס סרנ (לור ה'חללע סחחרען).
 ססס נועזיס מיסועתן: (ב) בנשא' ידי, לססלה. דביר קדסך, סנית ססס סחרון כי סס סלנוד
 וסעס חל כי לנוכח סמקוט יסח ידיו וסחז עד"מ כמו סולס לעלות סחסלה לכסח סכנוד, (מדנרי
 הרד"ק), וסעס דנור סירס'י צמלכיס ססחז סחילת. חת סרקסין סמססקת צין חרצעיס סל סוכל

רשי

תהלים כח כט

דברי שלום עם רעיהם
ורעה בלבבם :

תן להם כפעלם וכרע מעלליהם
כמעשה ידיהם תן להם
השב גמולם להם :

כי לא יבינו אל פעלת יהוה
ואל מעשה ידיו
יהרסם ולא יבנם :

ברוך יהוה
כי שמע קול תחנוני.

יהוה | עזי ומגני
בו בטח לבי ונעזרתי
ויעלז לבי ומשירי אהודנו.

יהוה עז-למו
ומעוז ישועות משיחו הוא.

הושיעה | את-עמך וברך את-
בְּחַלְתֶּךָ
ורעם ונשאם עד-העולם :

כט

תהלות ה' הנורא בהרעימו והנותן עוז לעמו.

(א) מזמור לדוד

הבו ליהוה בני אלים
הבו ליהוה כבוד ועז :

יהרסם ונו' עקידה שער נ"ז: הבו לה' בני זרכות דף כ"ח.
סוכה ה' כ"ה, ר"ה ל"ה. מנולה ז', י"ח. עקידה שער ל"ד כל
המזמור: הבו לה' כבוד ועוז מנלה סס:

כח (ג) אל תמסכני אל
תדבילני עסרשעים
(אטרירא"ט מוי"ו זלע"ז
אטרעראשמאי חיק

חלחקען: (ז) ומשירי (ד)
אהודנו. ומה היא
הכודיה ה' עוז למו
לאותן התלוין זו והם
כל צית יטרלל צעת
שמעו ישועות משיחו
הוא: (ט) ורעם.

לסון מדעה:
קט (א) הבו לה'.
הכינו לה' יהכינו לו
חתם צני חילי הארץ
מכאן שאומרים אצות. (ו)

באור

(ז) לעשרים של קדוסי קדוסי,
ויס לתת טעם, למה
וקרא שמו דניר, לפי שתולך
מן היכל אל קדוסי
הקדוסי מענון דניר חחד
לדור שהוא לסון הנחנה
והולכה זל"ח וגחגג,

(ח) קטרירא"ט, קאהר, תנין
מזה כוונת ה"ה: (ג)
אל תמסכני, שלא חמות
מות נשעים (הוד"ק),
וריון הרצ לזה זתוכימו
(לייך חיק ניכט היין):

(ט) (יה) בני בני בני זם
מחיס זלסון חס לפי
שחמר ססז במולס להס,
רסור הנמול סיטיז להס.
חס הס לא ינינו חל פעולת
ה' בס הוא יהרום פעולתס
ומעסה ידיהם ולא ינוס

עור חחר סיחיסס, כן
הרנס הרצ נ"ו וכן הוא
דעת הרד"ק, והוא מוסוף
וחומר וז"ל: והכונה
וההשגחה צפעולת ה'

ונמעסה ידיו היא מעבודת
האלהים והיא להצין
בחכמת הסנע ונסעלותיו
ומעסי ידיו נסמים וזחונן
ומסס ותזונן כח מעסה
חלמים וסהלל מחור הוא
והסויזה הרחשוניה ע"כ.
(ו) ברוך ה', דרך ננוחם

ת"א

באור עת

Psalmen 28, 29.

Friedlich sprechen sie mit ihrem Nächsten,
Und führen Tücke im Herzen.

- 4. Gib ihnen wieder nach ihrer That,
Nach ihrer bösen Weise!
Gib ihnen Lohn nach ihren Werken;
Bergelte, wie sie es verdienen!
- 5. Achten sie nicht auf des Ewigen Thaten;
Nicht auf die Werke seiner Hände,
So reiß' er ihre Werke nieder,
Und richte nie sie wieder auf!
- 6. Dank sei dem Ewigen!
Er hat erhört die Stimme meines Flehens.
- 7. Der Herr ist meine Kraft, mein Schild,
Ihm vertraut' ich, nun ist mir geholfen;
Darum frohlockt mein Herz,
Und mit meinem Liede dank' ich ihm.
- 8. Der Herr ist seinem Volke Tapferkeit,
Seines Gesalbten Siegeshelm ist Er.
- 9. Hilf deinem Volke, segne dein Erbe!
Sei du ihr Hirte, und trage sie in deinem Schoße.
Zur Ewigkeit!

29.

Lob des im Sturme furchtbaren und seinem Volke
Sieg verleihenden Gottes.

I. Psalm David's.

Bringet dem Herrn
Söhne der Großen!
Bringet dem Herrn
Ruhm und Triumph!

נתן סודאם לאל סממע
תסלתו (סד"ק). סוד
סדנר חסר דנרתו חליך
לאחר, מסנולות סוכו
סמלך סיסיים נסונו וכאלו
כנר נוסע כה' כי כל
זה כסנת סרוח הקודש חסר
נו כוכחיו והללה רוח ה'
אל דוד (ס"ח ע"ז) ומסורס
במקיס חסר נח' מצניו
ונח' עליו רוח ה' רוח
חכמה וצונה רוח עלה
ובדודת רוח דעת ויראת
ה' (ויסעיה י"ח): (ז)
ומשירי, כמו צמירי
ססך והנותר כנסר ונלחם
(הרז"ע), ועסס כדנר
הזה יעויין כנחור ס"ח
על טעם כמחאות הלונאות
(סמות ל"ח), וחמר ומסורו
חכדונו כי לא יחסין ה'
בעולות ונחיס רק כל
ססור ורוח נכון המכיר
חסדו ועונו ויסמח כהס:
(ח) למו, לעמו, ועסס
עונו כנחיות ססעולה ועסס
מעונו כנחיות קולת
ססעולה, ר"ל כי ה' הוה
מעונו מסיחו להלילו כיוס
קרנ מחרצ חוינו סלח
יסול כמלחמה, וזה טעם
מעונו וסועות, כי ססננות
דנות כסעת מעוכות
סמלחמה וכן תונס סרנ
(הי"ק) וסוד כונע
סנחוסת על דחס סגנר
כדי סלח תזיקו סלח
חרב חנית וכידון, חן
כחיות לו עי"ו היד
סעליונ' לסר:ג ולחננ'
כחוינו סנינו, תוכל כ"כ
לקרוח מניעת סנוק סזחת
על סס סוסה ר"ל
סנלחן סיסוננו לה על ידה, ולכנות סנוע סזס (ויעגס:העלס)
להלחם כהקמים עליו ולכנסס תחת ידו. ואל תחמה על סס כנורס מה סיונה כ"כ על כלי סמלחמה'
כי כן מלינו סרס שלם סונו על סלח וסמללה כדכתיב ויוסף סוה ססליע (כרחס' מ"ג), וסונו
כ"כ לסס כלי מלחמה מה, כדכתיב חת סחנית וחת ססלסוס (מ"ח י"ג) ורצוס כמהו. ומעונו יסועות
ססונו סוה, כנר דנרנו לעיל (סיר י') מחוק סמחמר חסר נוסחו ינוח חחרי סנסור וסעולהו כנסס
ססומע, ונדנר עור מזה חו"ה לקמן (סיר ע"ז) כמחמר וסוה יכונס עליון, וכמו כן סענין כחן
כתיבת סוה ססילת סנוסח ה' כמלס סונה וסעורה סוה סידוע סכל וכול וחינ זולתו, כוון
סר"ס לזה כתיבת (ער) סמעמיד כסיף סללת, כי כזס סחוסן דרך ל"ע ודיך ל"ח סווס, וחינ לומר
סתיבת סוה כחן דבור ססציאות כנעלמח וסנוסח סרסוסן מוסך חסר עמו, כלומר ה' עונו רה'
מעונו, כי כנקל וציון סמסכיל סחיון זה מיוסי סמלוגה להיות דבור סמליחות כעה כדלת ססני',
וכדלת סרססונה לה כעה, לפי סנוה יסרד סמסקל, ולח תסיונ' חן סללתות מקצילות סעניניס
כרחי: וס) הושיעה חת עמד, סיוס כנכסה כוללת, עיון מה סכננו לעיל כסיוס סיר י"ד ונסיומי
ססיריס כ' וכ"ח. ורעם, כחסר ירעס סרועס חת עדרו. וכשאם, כחסר יסח סחוסן חת סיונק

רשי"י

תהלים כט

הִבֵּנו לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ
הִשְׁתַּחֲוִי לַיהוָה בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ׃
קוֹל יְהוָה עַל־הַמַּיִם
אֶל־הַכְּבוֹד הַרְעִים
יְהוָה עַל־מַיִם רַבִּים.
קוֹל־יְהוָה בַּפֶּחַח
קוֹל יְהוָה בְּהַדָּר׃
קוֹל יְהוָה שׁוֹבֵר אַרְזִים
וַיִּשְׁבֶּר יְהוָה אֶת־אַרְזֵי הַלְבָנוֹן׃
וַיִּרְקִידֵם כַּמֹּזֶעֶגֶל
לְבָנוֹן וְשָׁרִיוֹן כַּמֹּזֶדֶאֱמִים׃
קוֹל־יְהוָה חוֹצֵב לְהַבֹּת אֵשׁ׃
קוֹל יְהוָה יַחֲלֵל מְדָבֵר
יַחֲלֵל יְהוָה מְדָבֵר קֹדֶשׁ׃

- (3) ומנחם חזר. הצו לשון נתינה: אליהם שדים, (ס"א"א): הצו לה' כבוד ועוז. מכלן שאומרו' גבורות: (ב) כבוד שמו. זו קדושת השם. ויש צמזמור זה שמנה עשרה אזכרות וכנגדן תקנו י"ח צרכות: (ג) קול ה' על המים על ים סוף ידעם משמים ה' וגו' (לעיל י"ח): (ד) הרעים. (טורמינט"א) צלע"ז טורמענטאיש ערטיטערטע: (ד) קול ה' זכה. צשעת מתן תורה למלס את קולו לפי כחן של ישראל שכל' והאלהים יענוו צקול (שמות י"ט) צקול של משה: (ה) קול ה' שובר ארזים. מלכי עוצדי כוכבים ומזלות כענין שכל' (ס"א"ז) וידעם ה' צקול גדול על פלשתי' וגו' כי מקול ה' יחת אשור (ישעי' ל') וצשעת מתן תור' כי מי כל צטר וגומר ויחי (דברים ד') אתה
- (7) (ג) קול ה' על המים על ים סוף ידעם משמים ה' וגו' (לעיל י"ח): (ד) הרעים. (טורמינט"א) צלע"ז טורמענטאיש ערטיטערטע: (ד) קול ה' זכה. צשעת מתן תורה למלס את קולו לפי כחן של ישראל שכל' והאלהים יענוו צקול (שמות י"ט) צקול של משה: (ה) קול ה' שובר ארזים. מלכי עוצדי כוכבים ומזלות כענין שכל' (ס"א"ז) וידעם ה' צקול גדול על פלשתי' וגו' כי מקול ה' יחת אשור (ישעי' ל') וצשעת מתן תור' כי מי כל צטר וגומר ויחי (דברים ד') אתה
- (ה) הרעים. (טורמינט"א) צלע"ז טורמענטאיש ערטיטערטע: (ד) קול ה' זכה. צשעת מתן תורה למלס את קולו לפי כחן של ישראל שכל' והאלהים יענוו צקול (שמות י"ט) צקול של משה: (ה) קול ה' שובר ארזים. מלכי עוצדי כוכבים ומזלות כענין שכל' (ס"א"ז) וידעם ה' צקול גדול על פלשתי' וגו' כי מקול ה' יחת אשור (ישעי' ל') וצשעת מתן תור' כי מי כל צטר וגומר ויחי (דברים ד') אתה

השתחוה לה' זכרות ה' כ"ט קול ד' על המים סמחיס י', קי"ז: אל הכבוד זכרות ד' כ"ח: קול ד' בכח סמחיס י', קי"ז: קול ד' שובר ארזים סס: קול ד' חוצב, סס: קול ד' יחיל סס, כ"ה ד' ל': מדבר קדש שנת ס"ט.

שמעת וחיות. ועוצד. כוכבי שמעו ומתו: (ו) וירקידם כמו עגל את הארזים ואת ההרים שצאו לשמוע מתן תורה: לצנון ושריון. שמות ההרים: (ז) חוצב להצות אש. (דיוולכ"ט צלע"ז) שאיללאנט הויענד. ודעותינו פידשו טהי' הדצור של עשרת הדצרות יולא צלהצות אס מפיו ונחקק על הלוחות כתצניתס: (ח) יחיל מדצרה. לשון חיל כיולדה (ירמי' ו')

באור

צחיקו. עד העולם, עד עולם לא כתוב חלף עד העולם, הטולם הידוע ר"ל החיים הנלחיים סמס חלק ונחלה חל מסתלמים, כן הוא דעת הר"ה סתנגס (לור עווינקייט), והסביב צנה מסל הכסבת העור ונחיתת עתו צחיקו עד למחור. והנה הססקי הענינים צסיר זה סס ד': הפסק ח' (צין ס"ב יד') מעורה מססור מעסה סרסעיס חל סתסלה טוענסה ה', הפסק ב' (צין ס' א' ופ' ו') סעצרה סן סתסלה חל סהודית, הפסק ג' (אחר ס"ז) סהס' ח' הוא חלק צסני עלמרו והוא סנת סהודי', הפסק ד' (אחר ס' ח') כו ספ' סט' הוא ססיוס צצנכה סעס:

כ"ט (א) בני אלים, צנו דצצין מלסון חילי מוחצ יחחזמו רעד (סמות ט"ו), ונקחלו כן צצצור כו יס לחל ידס לעשות. הברו, כמו תנו לה' כצור ועוז והנתינה צצצור וסודח' וסכסל לחזק דצצר (הרד"ק) וסעור סכחוצ חתס סתקיס' צאון ומוסלס תנו תודס כו לה' סחלסס הוא סעור דצצצור. כבוד, כל מי סיתעל' מזולתו צסלמות הוא הקדוס והוא צעל סכצור סחחתי ויס סכצור חעין סקדוסה. ועז, כצו צחירו לעיל (סיר ח') סהוא כנוי חל סכח העליון והוא מעין סצצרה, ונהס סצצרה וסקדוסה סחננדל' צס סכצורה חונה נכרית על סרצו כו חס על ידו סעולות חזקות

ומעשים נוראים מובילים
 ומסחידים, ובהסך חל
 הקדושה נאזה הדממה
 וההסקט והנחת, וזה שחנו
 רוחים על הרוז צניו חדם
 חסר הגזור זהם חינו
 קדוטי, והקדוטי חינו גזיר,
 צהיות כ"ח מהם עלם
 צעל תכלית, חלל צחמת
 חלל הצורה יתעל' הסלם
 צתכלית הסלומות, יתחדו
 גם צ' המדות הללו
 צתכלית האחדות, ובגזירתו
 ה"ח קדושתו, וזה עעם
 מי זה מלך הכבוד ה'
 עזו ובגזיר ובר' ה'
 צוחרת ה"ח מלך הכבוד,
 הך גדלות הן לעין
 סכלו וחננו וכלל צהגזיר'
 כל מדות המלכות והממשל,
 ונכלל צהקדוטי' כל מדות
 הסוד והחסד חסר זהם
 ונהב חת עולמו וצוה מדת
 הקדושה ה"ח המעולה
 תמדת הגזורה, וכחשר
 התסלל חצי הנצחיים
 הנחזן צכל צית ה',
 ויחמר הרחי נח חת
 כצורך, מה כתיב חחירו,

2. Bringet dem Herrn
 Ruhm seines Namens!
 Heilig geschmücket
 Betet ihn an!
3. Stimme des Herrn
 Kollt über Fluthen;
 Gott der Ehre donnert
 Ueber mächtige Fluthen.
4. Stimme des Herrn gewaltig!
 Stimme des Herrn erhaben!
5. Stimme des Herrn zersplittert Zedern;
 Libanon's Zedern zersplittert der Herr!
6. Läßt hüpfen sie, wie muthiges Kalb,
 Libanon und Schireon, wie junges Reem.
7. Stimme des Herrn wirft flammenden Blitz;
8. Stimme des Herrn erschüttert die Wüste;
 Die Wüste zu Kadesch erschüttert der Herr.

ויחמר הנה חני חגזור כל עוצו על סניך ובומר, וכן צחליהו התסני כאשר חנה חסו על
 יסחלל ולן צמטרה צמדנר, והנה דנר ה' חליו ויחמר ל' ועמדת צהר לסני ה' והנה ה' עוצר
 ורוח גדולה וחזק פסוק היום ובומר לסני ה' לה צרוח ה' ואחר הכוח ועש ובומר, ואחר
 הרעש חס ובר' ואחר האש קול דממה דקה ויהי כשמוע ובר', כל זה לרמז שחינו רחוי והכון לסלם
 צמדות לכעוס, כי עזו לחלשים ולו הססד, וזה כוונת הססודר כאן חמר חנו לה' כבוד ועז, כי
 כל מי שיתנון צדרכי ה' כמי תולדות העולם הארצי וכיר גדולתו ובגזירתו, חלל כל מי שינחר ה'
 ויקרצו לסכון צחלירו וצחיכלו הוא ירחם ג"כ קדושתו וחסדו ועוצו וכדמסרס והולך: (ב) כבוד
 שמו, דרשו וז"ל לסי שחמר צני חלים מכלן שחומרים חנות, כציר ועז מכלן שחומרים בגזרות,
 כצוד שמו מכלן שחומרים קדושת השם וה"ח מעין מה שחמרנו. בהדרת קורט, צקטוט ותכטיט
 צגדי קודס סנותניס הדר ללוצטיהס ואסטר סכוון לצגדי כהונה, ויתכן ב"כ לומר הספתחו לה'
 צסדרת קודס, מהחלם תסדרו מעשיכס והתקדשתס והח"כ צוחר והספתחו לה': (ג) קול, כשרולצ
 הססודר להרחות כח ה' ועולס בגזרתו, לקח חסלו מהרעס הסודר ומזיק צחורי, שה"ח המדחה
 הנורח מכל מרחות התולדות. אל הכבוד הרעים, זה סהרעים הוא חל הכבוד כאשר חתדנו סנגורתו
 הוא קדושתו, וכחשר יצין כל משכיל חמתי צדרכי ה': (ד) קול ה' צכת, חלל הוא ג"כ צהדר,
 וכל הנחות והמדות שהן למעלה מן הדרן הסובל צין צני חדם המה וקרחו צסס הדר וכחלנו יספס
 המסודר מה שחמר צכת, שחינו כח חנוטי, חלל כח של הדר, וכן הוא דרך התליזה לכסול ולחזק:
 (ה) קול ה' סוצר, הולך ומסטר פעולות הרעס הנורחות, חלל יססרס צדוך אחר מכלשר ססרס
 לעול (סיר י"ח) צהיות ג"כ כוונת צ' הסירים הללו משתנות כי סס כוונתו להמסיל צו מלחמת
 ה' צדשעים, וכחן להרחות כחו ועזו צלצד. ארזי הלצנון, לפי שה"ח יער צחרן יסחלל יס צו חרזים
 בגוהיסי וחע"ס סיס צמקומות חחרים כמוהו, ואסטר יותר ממנו, הנציחיס היו מדגניס על הה"ח
 ועל הקרוז חליהס, וכן לצנון וסריון שהס הריס צחרן יסחלל (הדר"ק): (ו) וירקידם, חחרזים
 ירקדו כמו עבל שה"ח קל צעודו קטן ורוקד ורן, ור"ל סיסילס ווייעס ממקומס וכן סהריס כמו
 לצנון וסריון וירקידס כמו צן רחמיס (מדצרי ה"ל): (ז) חוצב להצות חס, סס הצדקיס, וטעס חולצ
 כי ירחם כחלו יחלוצ חיס חס מחצן: (ח) יחיל, ירעיד מדנר וה"ח עד"מ, ואחר הדר"ק וז"ל:
 והצכיר מדנר לפי שחין צו ייסוד וצנין ירחם חרכו ורתצו יותר (ויצחור צו המסודר להסליח סענין,
 ואחר מדנר קודס שה"ח מדנר גדול ונורח ע"כ: (ט) יחולל חילות, יספיר וירעיד החילות לעזר
 חת הסלעים חסר יסכצו שמה, ולתור להס תקיס מנוחס, והצכיר חחילות לפי שהס רכז הלצצ מחור

רש"י

תהלים כט ל

קוֹל יְהוָה | יְחוּלֵל אֲיִלוֹת

וַיַּחֲשֶׁק יַעֲרֹת

וּבְהִיכָלוֹ פָּלוֹ אָמַר כְּבוֹד .

יְהוָה לַמַּבּוּל יֵשֵׁב

וַיֵּשֶׁב יְהוָה מֶלֶךְ לְעוֹלָם .

יְהוָה עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן

יְהוָה | יְבָרֵךְ אֶת-עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם :

ל

שיר תורה בעת שחיה מחליו הקשה .

(א) מִזְמוֹר שִׁיר-חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד :

אֲרוּמַמְךָ יְהוָה כִּי דָלִיתָנִי

וְלֹא-שִׂמְחַת אֵיכִי לִי .

יְהוָה אֱהִי שׁוֹעֵתִי אֲלֵיךָ וַתִּרְפְּאֵנִי .

יְהוָה הֵעֲלִית מִן-שָׁאוֹל נַפְשִׁי

חַיִּיתָנִי מִיּוֹרְדֵי-בֹר :

זַמְּרֵנִי לַיהוָה חֲסִידִיו

וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קִדְשׁוֹ :

* מירדי קרי

קול ד' יחולל ססחיס י', קי"ג. עקדים ז', י"ד : ובהיכלו בלו זנחיס י"ד, קי"ז : ה' למבול סס : ה' עוז לעמו יתן זרכות ח', ג' ודף ס"ד. זנחיס סס. עקידה סער י', עקידה ס' חחרון : ה' יברך מגלם ז' י"ח. עוקלין ג' ת"ח : ארוממך ה' זכורים ג', כ"ו. שזועות ז', ט"ו :

תורה שנתפחדו ונתצהלו האומות וצאו להם אלל זלעם ואמרו לו מה קול ההמון ששמענו שמא מצול הוא צא להציא לעולם אמר להם כצר נשבע שלא יציא מצול אלל קול ההמון ששמעתם. הקצ"ה נותן תורה לעמו :

ל (א) שיר חנכת הבית. שיאמרוהו הלויים זחנוכת הבית צימי שלמה : (ב) ארוממך ה' כי דליתני הגזתני : ולא שמחת אויבי לי. כמו עלי שהיו אומרים אין לדוד חלק לעולם הצא. וכסדאו שזשצילו נפתח הדלתות לארון אז ידעו שמחל לו הקצ"ה על אותו עון ונהפכו פני סונאי דוד כסולי קדידה : (ג) ותרפאני. היא סליחת עון כמו וסז ורפא לו (סס ו'). (ד) מירדי בור. כמו מירידתי

(ט) יחיל ה' מדצר קדס. הוא מדצר סיני כמו שאמרו רבותינו צמסכת שצת ה' שמות נקראו לו מדצר סיני מדצר לין מדצר קדס מדצר קדמות מדצר פארן. מדצר קדס סנתקדסו ישראל עליו : (ט) קול ה' יחולל אילות. יפחיד ויחיל לעתיד את עובדי כוכבים ומזלות שהם עכסיו עומדות צחזק כאילות כענין שנא' (לעיל כ"ז) משוה רגלי כאילות ח"ד פנחס כאילים אין כתיב כאן אלל כאילות כנקיצו' סרגלי הנקיצות עומדות יותר מן הזכרים. ל"ח יחולל (קרי"ח זלע"ז) קרעער. ערסחפפון. כמו לפני בצעות חוללתי נמשלי ח' (ס"ח"ח). ויחסוף יערות כמו מחסוף הלצן (ראסית ל') יקלף עלי היער כלומר יפסוט מכבודם המטולים כעלי היער אסד כגוצה ארזים גוצהו : וצהיכלו שיזנה : כולו אומר כצוד. הכל יקלסוהו סס ויאמרו ה' למצול יש צג גדולתו יחידי וגם עתה ויטז ה' לצדו מלך לעולם. והאלילים כליל יחלוף (ישעיה ז') אלל לעמו יתן עוז וזרכת שלום ורבותינו דזרסוהו צמתן

באור עז

Psalmen 29, 30.

זוה שתרנס הרז כ"י (דחז
 טייע געוילד). ויחשוף.
 טעמו ויגלה כמו מחסוף
 הלזן, כי זהנודף העלי'
 חסני הרוח הנה היערות
 מנולות לעין הרוחם.
 ובהיבלו, ר' לעורר הסיסן,
 שערור חזל זהיכלו כלו
 חומר כבוד, בלומר מי
 טיזוח חל מקדשו חל ויזין
 לחזרית דרכי ה' כל מה
 טירחה בן זעין חוסי כי זעין
 השכלי, יביר לו זקול דמתה
 דקם: קדוש קדוש תלח כל
 החן כבודו! ומת נחם חף
 נעים ההעננה הזחת מן
 הרובו חל המנוחם, סה
 ימלא השומע מרובע לנססו
 מן התנודות אשר התנודות
 זמחמרים הקודמים. וסוז
 הפזון על נועם המלילה,
 כי כמו שהתנודות תהיינה
 רבות והמנוחה חונה חלח
 חחת, בן יהו' מחמרי
 התנודות רבות, ומחמר
 המנוחם אחד, וכל זה יזוח
 מהחפעלות החמתיות בלב
 המסורר: (י) ה' למזול
 יסז. הס' הזה כולל בו תוכן
 כל השיר וענינו חמר חס
 סה' הוא הסופט אשר למזול
 יסז וסס שמות זחרון, בכל
 זה לא יחזר ה' חת עולתו
 מכל וכל, חזל יסז ה' מלך
 לעולם. כי ה' הוא חונן

- 9. Stimme des Herrn regt auf das scheue Gewild,
Entblättert die Wälder:
Aber in seinem Pallaste
Spricht Alles, Majestät!
- 10. Gott saß zur Sündfluth auf dem Throne,
Allein der Herr regieret ewig die Welt.
- 11. Der Herr gibt seinem Volke Sieg,
Der Herr beglückt sein Volk
Mit seligem Frieden.

30.

Danklied bei seiner, nach einer schweren Krankheit wiedererlangten Genesung.

- 1. Ein Psalm David's, bei der Einweihung des Hauses abzusingen.
- 2. Ich will dich Ewiger, erheben,
Daß du mich hast aus der Tiefe gezogen,
Daß meine Feinde sich nicht freuen über mich.
- 3. Ich flehte zu dir, o Herr, mein Gott!
Du machtest mich wieder gesund:
- 4. Brachtest meine Seele aus der Unterwelt zurück,
Erhieltest mich, daß ich nicht in der Gruft versank.
- 5. Die ihr ihn liebet, lobsingt dem Herrn!
Rühmt seinen heiligen Namen!

ומטוב עם זריותו, וחף כי יעניס חינו כי חס לטונת החוטח להטיע לו זחזריתו, וכמו שחמרו לעיל
 טגזרתו היא קדושתו: (יא) ה' עוז, זרכה כוללת מעין השיר כי ה' יתן עוז לעמו. וזכורם זמלחתה,
 ועי"ז יזכרהו זסלוס, והוא המנוחם:

ל (יא) שיר חנכת הבית, חין זה צית המקדש, כי עדיין לא הי' ציתו בס לא נמלא סוס
 זכר ז"ס זסיר זה, חזל טעם הצות הזה הוא ציתו צית חרזים אשר זנה לו חורס מלך
 זור, ועליו יחמר (ט"ז ה' י"ז), וידע דוד כי הכינו ה' למלך על ישראל וכו', וכך חמר הרחז"ע
 וז"ל: והקרוב חלי בו זה המזמר חנרו זחנוכת ציתו צית חרזים כי הכתוב לא הזכיר צית השם
 וכו', וחזתו הזמן חלה דוד ויחי מחליו ע"כ: (ב) דליתני, העליתני, וזה טעם סס דלי שהוא
 חכלו המעלה חת המיס מן הזור, וחמר הרחז"ע וטעם חרומתך כנגד דליתני כפי מתקנתו שהיא
 מת ע"כ, ר"ל צזה שהן רעיונות מקנילות כדרך המליל' חרומתך כי רוממתני. ולא ששחת,
 ככתוב זמזמר חשרי מסכיל חל דל (לקמן מ"ח) כי דרך חחר לשנוהם (הרחז"ע) וסס נחמר חויני
 יחמרו כע לי מתי ימות וחזר שמו: (ג) ותראני' רסוחת הבוף לדעת הרחז"ע, ולדעת רזי
 תסה הכהן רסוחת הנסס, וחמר כי ינון הנסס נחשל לחולי הבוף ויותר קסה כדרך רוח חיס
 יכלכל מחלבו: (ד) מיררי מקור ע"ד השלס והמ"ס הוא מ"ס השלילה זטעס וכזרתו מעשות
 זרכיך ממלוח חסן (ישעיה כ"ח), וי"מ ע"ד הכתוב מירדי כלומר שלח חסיה כוורדי זור:
 והרחשון הוא הנכון. (ה) חסידיו זעזור היות דוד חסיד ככתוב ולא תתן חסידך, חסדי דוד,
 יזכר החסידים שחס יקרה להם כחשר קרהו הסס ילילס (הרחז"ע). לזכר קיסו, כמו
 חורו לשמו כי שמו הוא זכר קיסו כי זו נזכרה כי חמתת עלמו לא ידענו (הרד"ק) וכן

רש"י

לזור שלח חירד לגיהנס: (ה) זמרו לה' חסידיו. על מה שעשה לי כי יכולים

רש"י

תהלים ל לא

כִּי רָנַע בְּאֶפְרוֹ חַיִּים בְּרָצוֹנָו
בְּעָרֵב יִלִּין בְּכִי
וּלְבָקָר רָנָה .

וַאֲנִי אָמַרְתִּי בְשִׁלּוֹי
בְּל־אֲמוֹט לְעוֹלָם .

יְהוָה בְּרָצוֹנָה הֵעֲמִידָהּ לְהַרְרֵי עֵז
הַסַּפְרָת פָּנִיָּה הָיִיתִי נִבְהָל .

אֵלַיָּהּ יְהוָה אֶקְרָא
וְאֶל־יְהוָה אֶתְחַנֵּן .

מִה־בִּצְעַ בְּדַמִּי בְּרִדְתִּי אֶל־שַׁחַת
הַיּוֹדֵף עֵפֶר הַיִּגִּיד אֲמַתָּה .

שָׁמַע־יְהוָה וַחֲנִנִי
יְהוָה הִיְהִיעֲזֹר לִי

הַפִּכָהּ מִסַּפְדֵי לְמַחֹל לִי
פִתְחָהּ שִׁקִּי וְתִאֲזַרְנִי שְׂמִיחָה :

לְמַעַן יִזְמַרְךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדָּם
יְהוָה אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אֲוִדָּךָ :

לא

תפלה בברחו מפני שאול, מעניו ומחצלתו.

(ב) לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדָרוֹךְ :

בְּקֶ־יְהוָה חֲסִיתִי
אֶל־אֲבוֹשָׁה לְעוֹלָם
בְּצַדְקָתְךָ פְּלִטְנִי :

- (ו) אתם לחסות זו שייטוב לכם ואפילו אתם שרוים צלעד אל תידאו: (ו) כי רגע קטן צאפו. חיים צלוננו וחיים אדוכים יש צהרלותי צהפייסו: (ז) ואני אמרתי צשלווי. צשלוותי הייתי חושצ לא אמוט לעולם. אצל איך הדצד צרסותי כי אם צרסותו של הקצ"ה צרלוננו העמיד את הדרי אתגדולתו להיות עוז וכיון שהסתיר פניו ממני מיד הייתי נבהל: (ט) ואסרא אליך ואתחנן תמיד לאמר לפניך מה צלע צדמי ובו' ואתה שמעת קולי והפכת מספדי למחול לי: (יב) פתחת (אלחקס צלע"ז) אטשאש לעשק. דוח נחאסט דען זאק אב, כמו (ראשית כ"ד) ויפתח את הגמלים. ורצותיכו דרסוכל המזמור על מדדכי ואסתר והמן. צפסיקתא זוטא: ואני אמרתי צשלווי. אמר המן. אליך ב' אקרא. אמרה אסתר וכו' עד היה עוזר לי הפכת מספדי למחול לי אמר מדדכי וכל ישראל:

באור

תרגום הרצ נ"י: (ו) חיים, טעמו חיים אדוכים כמו אנשי מדות טעמו מדות גדולות (הרצ"ע) וכדרך הזה תרגם הרצ נ"י. ילין נכי, ד"ת אמר אם צעוצ ילין הצכי לעת הנקר כנר יענור ילן לו ויצוה הונה מקימו, ויופי התלויה צהססוק הזה הוא על נ' דרכים ח' כי הוא צעל חרצע דלתות חסר הראשוני

(3)

ת"א כי רגע צרכות ח', ו' סנהדנין י"ח, ק"ה, עכ"ס ח' ד': הפכת מספדי צרכות ט', נ"ס: לשען יזמרך מנלוי ח' ד':

נמדת חל השלישית, והשנית חל הרציעית כן צענין כן צמסקל. ב' יתאחדו סתי הדלתות

באור עה

Psalmen 30 31.

הרחשוניות ויקצילו חל
 שתי הדלות החלוניות
 נ"כ. נחליתס, כי דבור
 הרחשוניות הוא נחיונת
 הסועל שהוא הסנ"ה.
 ודבור האחרונות נחיונת
 הסועל שהוא החוס
 וקורותיו: (1) ואני
 חמר ל' משה זה טעם
 ויהי כי ישג המלך נחיונת
 כאשר עשה נתן כל אשר
 זלנך עשה זה וחוק
 מחוד והנכון כאשר יקרה
 לנחיונת נכוסו ונחוקתו
 יחשוז סנכה והיה תמיד
 ולא ינח לו חולי שיתליש
 כוחו (הרחז"ע), ותובס
 הרז נוטה לדעת סניהס:
 (ח) ה' ברצונך, כלומר
 חלל נחמת חתה הוא
 שחוקתני והעד ע"ז כי מיד
 כאשר הסתרת סניך היותי
 נכה. העמדת עון,
 להררי ועטס עון לסון
 חוק ותוקף. ועטס הררי
 בנוי על הקיוס וההללה.
 נכהל, הסתירות היא
 חתה מהוהות סרס נהל
 כי כן נתיב וינהל חת
 תמרוקים (חסתר ז' ט'),
 חמר המסורר כמעט
 נעזרתי נכהלה מן החון,
 חזין מזה כוונת הרס"מ
 נ"ה (י) מה זנע, הלדיקים
 מנקסים חיוס כרי לזכות
 נסמתס יוחר ויותי וכל
 מה סיוסיף לדיק ומיו
 יוסיף מעטס סונס
 (מר"ח הארדוויטן, חה
 חמת למסכילי דעת, והח
 לך חסונה נכונה על
 סחילת הסוחל חין ירח
 דוד כל כך מן המות
 וסמה נחיו הבוף וחין
 חמר סיווך עטר בס לוי
 חין נמות זכרך ובו' וכי לח
 חמין נהשחרת הנסמת חחרי הסרדה מעל הבוף וכן חמר' הרחז"ע הסכת מססדי וכו' שמה כי
 יחיה עד תלחת נססו לעמוד נורחו ולהכיר מעטיו כי נעזור זה נכרה ע"כ. ואף כי לח מחכמה
 שחלת על זה, ומת לך לססוס עס נסס נענה כי תלעק מכהזה. בדמ', נחיו, כי הדס הוא
 הנסס: (יב) סתחת שקי, סחזרתי. על מתני כמתחלל' על נססי, ונתת לי חזור של סתמה
 תחתיו, והוא עז"מ. וחמר הסכת וסתחת כסילות הענין נולדות מקנילות כדרך המלילה: (יג) למען
 יחמך, הכנוד חמר זי, והטעם ללס סחלסי נסמת חכמה חמר הוא כנודו ויתרונו של חדס.
 לעולם חודך, חתה חזרתני סתמה למען חמרך וחתי נס עלתם חללי נהסנתה כי לעולם לח
 חדוס מיסועתך ומרומותך, סייס נמה דפתח:
 לא (א) למנצה. נחאה סזה התזמור חזרו דוד כסזרה מסני שחול בצדקתך, סעס כי חויני
 חנסי חמס לי הנס (רחז"ע): (ג) הבה, דנרה תורה כלסון נני חדס כי הנוסע חון

6. Denn sein Zorn währt einen Augenblick;
 Sein Wohlwollen lebenslang:
 Des Abends kehrt Betrübniß ein,
 Des Morgens Freudenruf.
7. In meinem Glücksstand währte ich zwar:
 Ich liege nimmermehr darnieder.
8. Allein dein Wohlgefallen, Herr!
 Hat meinen Berg nur festgestellt;
 Raum hieltest du dein Angesicht verborgen,
 So fuhr ich mit Schrecken dahin.
9. Ich schrie zu dir, o Herr! empor,
 Ich flehte den Ewigen an:
10. „Was nützt mein Blut, daß ich soll in's Verderben
 sinken?
 Wird Staub dir danken? verkünden deine
 Wahrheit?“
11. Erhöre mich, o Herr! erbarm' dich mein!
 Sei du mein Helfer, Ewiger!“
12. Und du verwandelst in Reigen meine Klage
 Du zogst mir aus mein Trauerkleid,
 Umgürtest mit Freude mich.
13. Daß meine Ehre dir lobjinge,
 Und niemals stille werde.
 Auch will ich, Ewiger, mein Gott!
 Ich will in Ewigkeit dir danken.

31.

Gebet auf seiner flucht vor Saul und Schilderung seiner Leiden und seiner Errettung. *

1. Dem Sangmeister, ein Psalm David's.

- 1.
2. Dir vertraue ich, Ewiger!
 Laß mich nie zu Schanden werden.
 Errette mich durch deine Gerechtigkeit!

רש"י

תהלים לא

הִטָּה אֵלַי אֲזַנְךָ מִהֲרָה הֲצִילֵנִי
 הִיָּה לִי לְצֹר מִעוֹז
 לְבַיִת מְצוּדוֹת לְהוֹשִׁיעַנִי׃
 כִּי־סָלַעַי וּמְצוּדֹתַי אֲתָה
 וּלְמַעַן שִׁמְךָ תִּנְחַנֵּי וּתְנַהֵלֵנִי׃
 תּוֹצִיאֵנִי מִרֶשֶׁת זֶן מִמֶּנּוּ לִי
 כִּי אֲתָה מִעֲזִי׃
 בִּידֶךָ אֶפְקֵד רוּחִי
 פְּדִיתָה אֹתִי יְהוָה אֵל אֲמֹת׃
 שָׁנְאתִי הַשְׂמֵרִים הַבְּלִי־שׁוֹא
 וְאֲנִי אֶל־יְהוָה בִּמְחֹתַי׃
 אֲגִילָה וְאֶשְׂמְחָה בְּחֶסֶדְךָ
 אֲשֶׁר רָאִית אֶת־עֲנִי
 יְדַעַת בְּצָרוֹת נַפְשִׁי׃
 וְלֹא הִסְגַּרְתָּנִי בְיַד אוֹיֵב
 הֶעֱמַדְתָּ בַּמְרַחֵב רַגְלִי׃
 חָנְנִי יְהוָה כִּי צָר לִי
 עָשִׂישָׁה בְּכַעַס עֵינַי נַפְשִׁי וּבִטְנִי׃
 כִּי כָלוּ בִיגוֹן חַיִּי
 וּשְׁנוֹתַי בְּאִנְחָה
 כָּשַׁל בְּעוֹנֵי כַחִי
 וַעֲצָמַי עָשָׂשׁוּ׃
 מִכָּל־צוּרֵי הַיַּיִתִּי חֲרָפָה
 וְלִשְׁכְּנִי מֵאֵד וּפְחָד לְמִידָעַי
 רָאִי בַחֲוִץ נִדְדוֹ מִמֶּנִּי׃

- (ג) לא (ג) מצודות. (פלו"טין זלע"ז).
- (ד) פלאשע. טוטן: (ד) תנחני. (מונארטש"מוי זלע"ז) מענעראש מאי. דוח ווירסט זיך לייטען.
- (ד) כמו (שמות ז"ג) לך נחה את העם הזה: (ו) בידך אפקיד רוחי (קומנד"ריה)
- (ה) קאמאנעדאי. זיך עוּפּעוּהוּע. אפקיד רוחי תמיד לפי סאתה פדית אותי מלרה: (ז)
- (ו) הסומרים הצלי טול. המלפוס לתשועת ע"ל: (ט) הסגרתני. (י) ליזראש"מווי ליבראש מאי. החסט זיך חיבערגעבען. ומנחס חזר אותו לשון סגירה וכן כל לשון סגד: (י) עששה. כהתה לשון עששית שלדס נותן זכוכית לנגד עיניו לראות לעזר הזכוכית דזר אין אותה מראה צרורה: (יא) ועצמי עששו. לשון רקצ כאלו אכלם עש: (יב) מבל לורדי. מלח כל לורדי: הייתי חרפה. לגדוף: ולשכני. חני חרפה: מאוד ופחד למיודעי.
- (יג) (אמיסקטוי"טן א מעש קאננשאנצע. זיינען בעקחנטען. מתפחדים

ח"א בידך אפקיד רוחי נכוח ח"י ס' כשל בעוני בוטין דף ע':

* בקצת ספרים העי"ן קמוצה

באור

Psalmen 31.

ישמע מצלי חרון (הנ"ל)
 לצור, מסוי רוחי שלח
 ושיבני וחסות נן כמו
 שיעור חרס נלור בצוה,
 לבית מלידות, זה
 מנדול. (הרד"ק), וכן
 תרגום הרב נ"ו: (ד)
 ב', ידוע שזו חתה
 מהורחות מלת כי לחמה
 דבר מה, והוא נרדף
 למלת כן, (בהצדק)
 הנודסים מה שאין כחן
 מקומו (נדר), והנה החלק
 המסורר בדרכו יתפעל
 ויעזור מן התחנה אל
 הנטחון לחמר כן הוא
 ונצוה נן חנו שחמה שלעי
 ומלודתי וכי למען שמך
 וכו' עד סוף הפסוק הנ"
 והוא פיוס החלק הראשון
 להר"מ, וטעם מרשת
 זו כחשמו כי הים ידוע
 נשתם לכל וזה נחמס
 שהוא מורד נחלכות:
 החלק הב', יכלול זו כל
 מה שנמשך מהקודם והוא:
 (ו) בדרך הטעם שלח יוכל
 החויצ לקחתה ונצוה
 סנתנה לפקדון הזכיר ה'
 חמה וטעם אל שלח יוכל
 צעל כה לחנסו (הרד"ק ע)
 פדית, עזר במקום
 עתיד. (ז) שנאתי
 הסומרים, הניחוס והקסוס
 כי נצחונו אל הסס לצדו
 (הנ"ל). אל ה' . פעל

3. Neige dein Ohr, und hilf mir eilend,
 Sei Felsenburg und Beste mir zur Rettung.
4. Ja, Fels und Beste bist mir du!
 Du wirst mich leiten, wirst mich führen,
 Um deines Namens willen.
5. Wirst mich aus diesem Netze ziehen,
 Das sie mir heimlich eingelegt;
 Denn du bist meine Zuversicht.
- 2.
6. In deine Hand befehl' ich meinen Geist.
 Du rettetest mich Herr! Gott der Treue!
7. Ich hasse, die auf Aberglauben halten;
 Aber mein Vertrauen ist Gott!
8. Ich jauchze, freue deiner Güte mich,
 Daß du meinen Kummer schauest,
 Erkennest meiner Seele Noth;
9. Uebergibst mich nicht der Hand des Feindes,
 Und setzest meinen Fuß in weiten Raum.
- 3.
10. Sei mir gnädig, Herr! denn mir ist Angst.
 Mir verfällt vor Harm Gestalt, und Geist und Leib.
11. Unter Jammer geht mein Leben hin,
 Unter Seufzen meine Jahre hin.
 Meine Kräfte schwinden fort in Leiden,
 Und meine Gebeine verfallen.
12. Vor vieler Drangsal bin ich Schmach,
 Selbst meiner Nachbarn Schmach,
 Meiner Verwandten Scheusal;
 Wer mich draußen sieht flieht mich,

צטח יצוה נצרוף טלטה היחוסים צו על ואל, ויסוד הנדל הנורוסים הללו היה צהנדל היחוסים.
 שאין כחן מקומו לצרוף חן צסן השלישי יהיה נרדף אל שרש קוים שיהוסו תמיד הנדול
 שחליו, לטו סהמקום יקוה לדבר הכחוק ממנו חו צמן חו צמקום חו צסנה. הסברתני,
 מבזרת סבורה כחדס נסבר נתן למוסרה. במרחב נבלי, טילך למקום שיחאצ הוסך הסברתני
 (הרד"ק ע). וחמר הרד"ק וז"ל: חבילה נחסוך, חחר שתעסה עמי חסד והלילני מידס
 שלח חסדד עוד מהס חו חבילה נחסוך וחודה על זה טרחית חת עניי וכו' ועמה סז לתסלתו
 זחמר חנוי ה' ע"כ. וחמה הקורח חל תתמה על זאת כי כן דרך המסורר, נחזונו והנה
 הישועה חתו, וכחמר עזר ממנו הרה וירחה נצרה נסרו ומחוזיו, וכנה ויחין עד ישוץ חליו
 הרה לחקרו ולחמלהו תניו מזה כיונת הר"מ סיסיס סה החלק הסני: החלק הב' מעמדו
 חמר הוא צו עתה: (י) עששה מסורס לפיל (סיר ו') וטעם נססו כי נהענס הנוף תענס גס
 חנסס כידוע: (יא) בעוני, מטעם גדול עוני מנסוה וסעורו כמו עוני נחולס השי"ן וכן תרגס
 הרב (חין ויידען): (יב) סכל לוררי, מ'ס הסנה הגורמת וטעם לוררי כעטס עתקה צכל לוררי
 (לעיל סיר וי"ו). הייתי חרסס, כי חין חיש הרולה לסחת ולתת עמי נסוס עסק מסני סחד
 סחול. ולשכני מאוד, כלומר והייתי חרסס מאוד נמה ססוה לסכני צני עמי לח לעס נכרו,
 כוון הר"מ לזה נתינת וזעלבסט). וסחד למיודעי, מטעם ולנעמי מודע לחסה (רות ז'), ועקר
 טעם סס זה עיין נציחור הר"מ ע"ס וחלס ידע חת חויה חסתו (צרחסית ד') וטעם וסחד,
 כי כל דבר הרחוי לסחד שלח יצח ממנו נק חל הנובע צו יקרה סחד וכל רוחו צורחיס ממנו
 כן עוצוני כל מידעי ונרחו ממני מפתסס וירחחס סלח יחמרו עליהס לסחול ויהרגוס וכן כל
 רוחו נחון נדרו ממני כלומר תתחקיס ממני וחמר הרד"ק ע"ז"ל: נדרו ממני כחדס שיצרת מרחות
 חולי קסה ודבר מבויה ונמחס למרחס ע"כ, כאלו חמר סצרות סני כל כך חת לורתי עד סהייתי

רש"י

תהלים לא

נִשְׁכַּחְתִּי כַּמַּת מִלֵּב

הִיָּיתִי כְּכֹלִי אֶבֶד׃

כִּי שָׁמַעְתִּי אֶדְבַּת רַבִּים

מִגֹּזֵר מִפְּבֵיב

בְּהוֹסֵדִם יַחַד עָלַי

לְקַחַת נַפְשִׁי זָמְמוּ׃

וַאֲנִי אֶעֱלֶיךָ בַּטְּחָתִי יְהוָה

אֲמַרְתִּי אֱלֹהֵי אֲתָה׃

בִּידֶךָ עֲתָתִי

הַצִּילֵנִי מִיַּד־אֹיְבָי וּמִרֶדְפָּי׃

הַאֲיָרָה פָּנֶיךָ עַל־עַבְדֶּךָ

הוֹשִׁיעֵנִי בְּחַסְדֶּךָ׃

יְהוָה אֱלֹהֵי־אֲבוֹשָׁה כִּי קָרָאתִיךָ

יִבְשׁוּ רַגְלַי וְיִשְׁאֲלוּ לִשְׂאוֹל׃

תֵּאלְמָנָה שִׁפְתַי־שִׁקֵּר

הַדְּבָרוֹת עַל־צַדִּיק עֲתָק

בְּגִאוֹה וּבְזוּז׃

מָה רַב מוֹבְדֶיךָ אֲשֶׁר־צִפְנָתָ לִירְאֶיךָ

פָּעֲלָתָ לְחֹסֵים בְּךָ נֶגְדַת פְּנֵי אָדָם׃

תִּסְתַּיְרָם בְּסִתְרֶיךָ פָּנֶיךָ מִרְכְּסֵי אִישׁ

תִּצְפְּנֵם בְּסִכָּה מִרִּיב לְשָׁנוֹת׃

(יג) על קורותיו: (יג) כבלי חוצד. ההולך לחוצד כל לשון חצידה חין הלשון כופל על צעל חצידה לומר הוא חוצד אותה חלל החצידה חוצדת ממנו כד"ח אשר תחוצד ממנו (דברים כ"ג) החוצדת לא נקטתם (יחזקאל ל"ד): (יד) דבת דנים. עלת דנים: דנת לשון דוצד שפתי יטים (סיר ז') וכן כל דצה שצמקדא. (פרל"ד) דלע"ז) פארלער. דאס דעדען: מגור מסביב. שמיירדין ומפחדין אותה: צהוסדס. צהתיעלס: זממו. לשון מחשבה: (טז) בידך עתותי עתים העוזרים עלי על פיק הס וצגורותיך: (יח) אל חצושה וגו'. אחרי שקדאתיך חין כלה שחצוסי: ידמו לשאלו. ישפתקו ויחלמו למות: (יט) הדוברות על לדיק עתק. שאומדים לשאלו עלי דוד מצקס דעתך: עתק. סרה דצר שאינו כמו ויעתקמסס (רלשית י"ג). ודונש פתר חותו לשון דצר גדול וקסה כמו עתקו וגס בצרו חיל. (חיוצ כ"ח) חון עתק (משלי ח'). ולמכסה עתוק (ישעיה כ"ג) (סא"ח): (כ) מה דצ טוצך. ידעתי לעולם הצאיש שכר טוצ ליריאך ומכל מקום העולם הזה שדרשעים מקיפין אותם חני מתפלל עליהם שחסתירם צסתר פניך: (כא) מרוכפי איס. מחצורי רשעים באור

ת"א נשכחתי כמת מלב זכות ט', נ"ח: תאלמנה שפתי מליעה ח' ע"ג: מה רב מובדך סוטה ה', ל"ח:

באור

לזוה לכל רוחו: (יג) כבלי חוצד, ההולך לחוצד (רס"י), וכדון. הזה תרגס סרצ (פערג ד'ארבעעס גערעט'ס) וח' רס"י עוד וז"ל: כל לשון חצידה חין הלשון כופל על צעל חצידה לומר הוא חוצד אותה חלל החצידה חוצדת ממנו כד"ח אשר תחוצד ממנו, החוצדות לח נקטתם ע"כ,

באור פ

Psalmen 31.

ועתה נשכח לנפשי (סיר ח') :
 על ודרך רשעים תחזור
 (יד) כי שמעתי, אמר
 המשרר תלזר הכת
 רחמים השמים זוכרים
 חותי ויטכחוני מכל וכל
 הן לטוב הן לרע יש לי
 עוד רעה חולה יותר
 והיא הכת הזוכרים חותי
 להרע לי, תצין מזה
 כוונת הר"ם שהפסיק
 סה והתחיל גם' הזה
 החלק הר', וטעם כי
 כמו שחמנו לנפשי (פ"ד)
 לחמת הדג, רבת רבים,
 עיין צניחור ע"ה להר"ם
 על ס' וינח יוסף חת
 דנתם רעה (נרחשי' ל"ז).
 מגור מסביב, וכן שמעתי
 מגור מסני, סילח שחול
 לרדסני, (ספורני).
 בהוסדם, צהתיעלם,
 מגורת סוד, זממו, לטין
 מהסנה : (סו) ואני עליך
 בשחתי, כפילת הכנוי
 לעורר על הסיסך : (טז)
 בדרך עתותי, העתות
 העוזרות עלי הן לטובה
 הן לרעה הלח צורך הס
 לח כפי השומרים הנלי
 שרף החומרים הכל תלוי
 צמערכת, והספורני חמר
 וז"ל : צורך עתותי להפסס
 לטובה חף כי שיוכו
 רע כפי המערכת ע"כ,
 ר"ל כי גם המערכת צד
 ה' הוא, וכן תרגם הרז
 (מיון סיקוזחל) : (יז)

- 13. Mein ist vergessen.
 Wie eines Todten vergessen;
 Wie verdorbenes Geräth's.
 4.
- 14. Bieler Schmachred muß ich hören;
 Nachstellung um und um.
 Man pflegt Rath um mich,
 Beschließt das Leben mir zu rauben.
- 15. Ich aber, Herr! vertraue auf dich,
 Und spreche: Du bist ja mein Gott!
- 16. Mein Schicksal ist in deinen Händen;
 Rette mich von Feinden, von Verfolgern!
- 17. Laß über deinen Knecht dein Antlitz leuchten,
 Hilf mir durch deine Güte,
- 18. Herr laß mich nicht zu Schanden werden,
 Wenn ich zu dir rufe.
 Ruchlose werden nur zu Schanden,
 Zur Raft in der Hölle verdammt.
 5.
- 19. Daß sie verstummen, die Lügenmäuler,
 Die wider die Unschuld harte Reden,
 Stolz und verächtlich, ausstoßen!
- 20. Wie groß ist jene Seligkeit,
 Die du verwahrst für deine Verehrer!
 Die du erzeugst vor Menschengen,
 Allen die auf dich vertrauen!
- 21. Du verbirgst sie heimlich bei dir,
 Vor Jedermanns Trotz;
 Schütest unter deinem Obdach
 Sie vor Zungen der Verläumdung.

האירה פניך, חור הפנים הוא הנועה וההלחה (הרד"ק) כי הורה צמרוק כיוסנ צחטן (הרד"ז ע)
 קצלת הפלם צלון (הספורני), כלל הצרכות כי חיים צלוננו וצחור פני מלך חיים ומהר"ח
 הצרופיטן) ולע"ד כנוי חל ההשגחה לטובה : (יח) כי קרחתיך, חס קרחתיך. ידמו לשחול,
 מטעם וידום חסרן (ויקרא י' עיין הצחור סס להפרוני מוס' הירן וויזל נ"י) שהוא לשון השקט
 כלומר צמח שחונם שוקטים כל ימי חיהם חצל ייגזון תמיד להרע ילח המטפס עליהם לירד
 לשחול וסס ידמו, תצין כוונת הר"ם נ"י, ונחמר כי חין להגדיל צלם"ק צין צין הגבור (חינדי-
 קאטיף) וצין צין התנחי (קאחיזנקטיף) יש לתרגם מחמר זה על צ' פנים, חו ע"ד הפלם (ח"ב-
 טען יח) חו ע"ד טיהו בן צודחי (זוח וועודען) ונחר הר"ם מ' צפן הצ', כדי לסיים צדוך
 המלך שזכרנוהו כגד פעמים רבים : החלק הח', הסך גורל הצדיקים מגורל הרשעים : (יט) תאלמנה,
 כלומר רחוי שתאלמנה שסתי שקר וגו' כי צחמת מה רז טונן וגו'. עתק דצרו עתק וחוק,
 חו שהוא סס המקרה לתחר הפעל : (כו) שובך, עוז סלך והוא הטוב החמתי, כיון הרז
 המתרגם לזה צתיצת (יענער). נגד צני חדם, כלומר צנלווי : (כא) בסתר פניך צסתר רלונך,
 כי צפנותו חל חדם רולה לומר שהוא רולה צו, וכשתעלים עינו ממנו הוא סונחו (הרד"ק)
 מרכסי איש, מבחות צני חדם ומצבחותם (הרד"ק) מגורת והרכסים לצקעה (הרד"ז ע). בסכה,
 כמו שהסוכה היא ללל יומם מחרז ולמחסה חזרם וממטר, כן רלוננו הטוב הוא מחסה לניחוח
 צד הלכות המתובשות לצוח צעולם : החלק הו', תודה לחלבים על הסדות ששלח לו : (כב) בעיר,
 מלור, יתכן טכון צזה על מה שאירע לו צקעילת וגם אחרי כן חמר ישנ צהר צמדנר מעון ושחול
 וחנשו עוטרם עליו לתוספו כדכתיב (ס"ח כ"ג), ויבד לשחול כי צח דוד קעילה ויחמר שחול

רש"י

תהלים לא לב

בְּרוּךְ יְהוָה

כִּי־הִפְלִיא חַסְדּוֹ לִי בַעֵיר מְצוּר:

וְאֲנִי אָמַרְתִּי בְחַפְזִי

נִגְדַזְתִּי מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ

אֲכֵן שָׁמַעְתָּ קוֹל תַּחֲנוּנֵי בְּשׁוּעֵי

אֵלַיךְ:

אֶהְבֶּנּוּ אֶת־יְהוָה כָּל־חַסְדֵיךָ

אֲמוֹנִים נִצַּר יְהוָה

וּמִשָּׁלֵם עַל־יָתֵר עֲשָׂה גְאוּהָ:

חֲזִקוּ וַיֵּאֱמָן לְבַבְכֶם

כָּל־הַמִּיחָלִים לַיהוָה:

לב

סליחת העון אם החוטא התודה לאל בכל לבו.

(א) לְדוֹד מִשְׁכִּיל

אֲשֶׁר־י בְּשׁוּי־פִשְׁעֵי כִסְּוֵי חַטָּאתָה:

אֲשֶׁר־י אָדָם לֹא יִחְשַׁב יְהוָה לּוֹ

עוֹן

וְאֵין בְּרוּחֹו רְמִיָּה:

כִּי־הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמַי

בְּשִׂאֲנָתִי כָּל־הַיּוֹם:

ת"א חזקו יאמן עקרים דף ת"ט: לרוד משכיל ספחים י' קי"א: נשוי פשע זכות ה' כ"ד. יומא ח' ס"ה ס"ז:

(כב) המתקשרים יחד להרע להם: (כב) בעיר מלוד.

זקעילה כשחמד שאל עלי נסגר לזא צעיר

(כג) דלתים וזריח (טמואל ח' כ"ג): (כג) ואני

חמדתי בחפזי כשילחתי מקעילה וזחתי אל מדבר

מעון והייתי נחפו ללכת מפני שאל כי השיגני

ושאל ואנשיו עוטרם חלי ואל אנשי לתפסם.

(כד) חמדתי כלצי נגדזתי נכרתי לשון גרון

הכורת את העץ על שם גזרתו נקרא גרון כך

פי' דונס (ומנחם חזרו נגדשתי ואין לו דמיון

זתורה (סא"ח): (כד) אמונים נולד ה' שומר

ה' את המלמינים זישועתו וסומכים עליו:

על יתר מדה זמדה מכוונת כחץ על יתר

הקשת. (סא"ח) או יש לפתור על יתר כנגד

חזל קו כנגד קו. ל"א יתר הוא ל' גאוה כמו (ישעיה

ט"ו) יתדה עשה (פירוש ומשלם) על יתר בגאוה

לעושי גאוה סא"ח): (כז) חזקו ויאמן

לצבכם. כמו שראיתם שעשה לי להושיעני

שהוחלתי לו:

לב (א) לרוד משכיל. חמדו חכמים

כל מזמור שנחמד זו משכיל ע"י מתורגמן

חמדו: אשרי נשוי פשע. שהקצ"ה נושא פשעו

ומכסה חטאיו. נשוי חמדו "נין צלע"ז ולא יחשב לו

עון וכלל שלל תהא זרוחו רמיה להיות זדעתו לשון אל קיאו: (ג) כי החדשתי כחשד החדשתי על פשע לפניך: כלו עלמי.

באור

נכר חותו חלבים נודי כי נסגר לזוא צעיר דלתים וזריח וכו' עד סוף הספספס: (כג) בחפזי

כאור פא

Psalmen 31, 32.

לשון מורח וצלה כי כן
 כתיב אל תרחו ואל
 תחפזו (דברים כ'),
 וסורחת טרם זה חס הוה
 זקל על תהירות הדור
 לעשותו נחפזון עלי סדר
 רחוי ונכון (ויך חיבער=
 חילעו), חזל חס יחמר
 על האדם ננסעל, יהיה
 זה ננחית היות סס דנר
 חמר המפחידו ומצולו
 כנון סינוע עליו סתחום
 דנר המזיק לו (בעסטירלט
 זיין), וחו הנמשך ממנו
 חסר על ז' סניס, חו
 סחאדס הנחפזות וימחר
 להמלט על נסאו מצלי
 לתת לז אל הדך המועיל
 יותר להלנתו, נהיות
 הצרה קרובה וחין לו סנחי
 לחסור מחסרות, חזל נורח
 מפני' חו סמחמת הצלה
 לח ידע לעשות מחומה
 ויסז נטל עד סתדנקתהו
 הרעס (אוסהלען זיין,
 לחגען), תנין מזה חין
 יורה הטרס הזה על הדור
 והסוכו, ר"ל על תהירות
 העסיה ועל מניעתה מכל
 וכל כפי הענין ומקומו,
 ומזה הטעם האחרון הוא
 לדעתיה מה דכתיב (סמוחל
 ח' כ"ג) ויהי דוד נחפז
 ללכת מפני שחול כי היה
 מתירח לירד מן הסר
 ולהמלט על נסאו נענור
 שחול וחנשו סינניס
 חותו מכל לז: נברזתי
 נכתי מלסין ברזן הכורת
 חת הען, והוא כמו
 נברזתי ודניס כן כמו כטז
 כטז סחו חסו ודומיהס

6.
 22. Dank sei dem Ewigen!
 Wunderbar bewies er seine Güte mir,
 In der belagerten Stadt.
 23. Denn ich sprach in meinem Zagen:
 Verworfen bin ich weg von deinen Augen;
 Allein du hörtest meines Flehens Stimme.
 Als ich zu dir schrie.
 * * *
 24. Liebet den Ewigen,
 Alle seine Freunde!
 Die Redlichen schützt er,
 Und vergift in reichem Maße
 Dem, der Hochmuth übt.
 25. Seid muthig und getrosten Sinnes,
 Alle die ihr des Ewigen harret!

32.

Sündenvergebung, wenn der fehlende ein reumüthiges Geständniß ablegt.

1. Vom David, eine Unterweisung.

- Heil dem, dessen Missethat vergeben,
 Dessen Sünde bedeckt ist.
 2. Heil dem Manne, dem der Ewige
 Sein Vergehen zurechnen darf;
 Der sein Gewissen hat befreiet.
 2.
 3. Als ich's verschwieg,
 Verschmachteteten meine Gebeine,
 Vor Angstgeschrei, immerwährend.

ועתה חזרו כמו נברסתי וכן תרנס הרז (פערונקרען): אכן שמעת, והסנות סזה להלילי סנחמר
 ומלאך צח ויחמר מהרה ולכה כי ססטו סלסחיס על החרן (הנד"ק), ובחשר חמר עיניך חמר
 שמעת (הרז"ע), ר"ל צמח ססינה נוף הנסתר לנוכח והטעם הוא לחוק התלוזה: (כד) אהבו
 חת ה' ובר' ענין כללי הנמשך מן הקודם, והטעם צדון הוא לחסוד חת ה' כי חמוניס ר"ל העוסיס
 צחמוניס נורר ה': ומשלם על יתר, מדה צמדה מכוונת כחן אל יתר הקסת, חו יש לסתור
 על יתר חזל כננד חזל קו כננד קו (רס"י). ואחריו חומריס שחוח מלסון די והותר, והר"ת חזר
 דעת סניסס נתרנמו (חין רייכען מחאסע): עושה נחום, טעס עושה מתקן הסנות נטעס
 וימחר לעשות חותו, וטעורו עושה מטעי נחום, (מדברי הרז"ע), וכן תרנס הרז כ"י (ער
 חיבט האפמוסה): (כה) חזקו ובר', סייס צמח דפתח:

לב (א) משכיל, טעס סתיצה יורה סתונן הסיר הוא ללמד לעס מוסר הסכל. וכן תרנס
 הרז (חיינע אונטערנוייונג), ונחמת ישכיל הסיר הזה חת הנסס החושחה להתוודות
 לה' על חטאתה אשר חטאה ולסוד צכל לכה חליו, ולנקס מחילס ממנו, וחז טרז לה, ויתכן
 סהמזמור הזה חזרו דוד. כחשר חמר לו הסס ציד נתן סנניח גס ה' סעניו חטאתן לח תמות והיה

רשימי

תהלים לב

כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבֹּד עָלַי יְיָ
 נִהַפְּךָ לְשִׁדְי בְּחַרְבוֹנַי קִיץ סָלָה :
 חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעֹנִי לֹא-כִפִּיתִי
 אֶמְרָתִי אֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לַיהוָה
 וְאַתָּה נָשֵׂאת עֲוֹן חֲטָאתִי סָלָה :
 עַל-זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל-חֲסִיד
 אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מִצָּא
 נַק לְשִׁטְף מַיִם רַבִּים
 אֱלֹהֵי לֹא יִגִּיעוּ :
 אַתָּה סֹתֵר לִי מִצָּר תִּצְרֵנִי
 רַנִּי פִלַט תִּסּוּבְּנִי סָלָה :
 אֲשַׁכְּלֶךָ וְאֹרֶךְ בְּדַרְךְ-זֵי תִלְךָ
 אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי :
 אֶל-תִּהְיֶה כְּסוֹם כְּפָרֶה אֵין רֶבִיז
 בְּמַתְגַּוְרֵסֵן עֲדִיו לְבָלָם
 כָּל-קָרֵב אֱלֹהֶיךָ :

- (ד) מדובר בנחתי ודלגותי כל היום שהייתי דולג מפני הפורענות: (ד) כי יומם ולילה היה כבוד עלי מורא ידך ובגרותיך: כהפך לשדי. לחלוח שלי. וכן לשד הסמן, (צמדצד י"א) לחלוח סמן, כך פירשו דונס ומנחס חזרו מלשון שדידה כמו משוד עניוים (לעיל י"ג). רשעים זו שדוני. (לעיל י"ז): צמדצוני קיץ. עד שייצט כחורב הקיץ מפני דלגת כובד ידך שהייתי דולג על חטאי ולפיכך: (ה) חטאתי אודיעך. תמיד ולשון הווה הוא. כי אמרתי עוז שאודה על פשעי לה' ועתה כשהודיתי ואמרתי לנתן הנצח חטאתי (שמואל ב' י"ג) נשאת עון חטאתי כענין שנאמר (סס) גם ה' העביר חטאתך וגו': (ו) לעת מלוא צהמלאך לקבל תפילתו ומה היא זאת רק לשטף מים רבים אשר לא יגיע אליו שלא יפול ציד סוגאים שהם כמים שוטפים וכן מלינו שהתפלל דוד על זאת ואמר נפלה נח ציק הוצע דצים דחמיו וציד אדם אל אפולה (שמואל ב' כ"ד): (ז) אתה סתר לי. להסתד צללך תפני פחד חויב: תלדני כמו תשמדני: דני פלט. דנה של הללה: תסוצצני. לשון הוה הוא סצצתני תמיד דני פלט וכך אמרת לי אשכילך ואורך דרך ללכת: (ח) איעצה. ארמוז לך צעוני דמו מה תעשה, איעלה לשון קדילת עין כמו עולם עיניו לחסוצ תהפוכותי (משלי ט"ז): (ט) אל תהיו כסום כפרה, שאינו מצין צין העושה לו עוזה לעושה לו דעה כשאתה ממתנס צו

*חמר וי"ו ובקצת ספרים מלא

ח"א חטאתי אודיעך עקידה שער ס"ב. עקידה שער ז': על זאת צרכות ח' ה':

זה נסכר הודחת עונו מיד. בשוי חטאה, סוה העושה תסוצה וסר חרון ה' ממנו ולא נראתה חטאתו שלא היה עליה עוגס, וטעם יחסוצ ממחשצת או חשצון וכן תרנס הרצ (לורעצכין): (ב) ואין צרוחר דמיה כי חין תסוצתו צמנתה כחומר חחטת וחשוצ (נד"ק) וכדין הזה תרנס הרצ נ"י. החלק הב' והוא הסך החלק הראשון לחמר חוי לו למי שחינו מתודה וכופר את חטאו: (ג) כי, כאשר החרשתי מלסתודות את חטאי צלו עלמי מחמת לער וחנחתי, כי אחרי שצד דוד אל צת שצע ותסר ממנו ולא רצה שיודע חטאו נכד השמש ונכד העס, ליה להרוב את חוריה למען יוכל לקחת את אלמנתו לו לחסה: והנה חף סנתעלמת

באור

זה נסכר הודחת עונו מיד. בשוי חטאה, סוה העושה תסוצה וסר חרון ה' ממנו ולא נראתה חטאתו שלא היה עליה עוגס, וטעם יחסוצ ממחשצת או חשצון וכן תרנס הרצ (לורעצכין): (ב) ואין צרוחר דמיה כי חין תסוצתו צמנתה כחומר חחטת וחשוצ (נד"ק) וכדין הזה תרנס הרצ נ"י. החלק הב' והוא הסך החלק הראשון לחמר חוי לו למי שחינו מתודה וכופר את חטאו: (ג) כי, כאשר החרשתי מלסתודות את חטאי צלו עלמי מחמת לער וחנחתי, כי אחרי שצד דוד אל צת שצע ותסר ממנו ולא רצה שיודע חטאו נכד השמש ונכד העס, ליה להרוב את חוריה למען יוכל לקחת את אלמנתו לו לחסה: והנה חף סנתעלמת

באור פכ

Psalmen 32.

זנה עזירתו מעיני העם
 ותתכסם זלעפיקי, זכל זה
 זנתה מתכס זקרצו, זזנה
 זכנה זחדרי חדריו על
 חסר הוסיף ססע על חסתי,
 זמתמר חז"ל עזירה זוררת
 עזירה, זכנעיס מתחוס
 עוד זסגר עזירה עזירה,
 כלומר העונש החמור
 שנעזרה הוא זמה זירביש
 האדם זעלמו שהוא הולך
 הלך וחסור זסלמות זססור:
 זשאנת'י, זעקה הזחה
 ע"י יסורי הנסע, לח על
 ידי יסורי הבוף, ז"ל
 זילעק חיס מתמת הזקת
 רוחו חו זכונד הלז,
 חו זסחד, חו זסחת
 זקמה זעת שהוא זוקס
 חת זקמתו (כי זס חו
 זהיה סנת הזעקה לער
 הזערד זסינו סלח זוכל
 להוסיף ולקחת חת זקמתו
 מהסנח כפלים, זידוע
 למזין זדרכי הנסע) הזוח
 זקרח זסס שחנה: (ד)
 זך, עונשך, זנר חמרנו
 מהו העונש: זהפך,
 זדוע שהחיונ זסלילה
 מהזנניס הזפכיוס, זלכן
 הזענה חיס לחין זס
 הזח זכונה זסס הזיכה:
 זמה הזעס זמהפכת
 סדוס זדרכיס ז"ט), הזוך
 זסעיס זחניס (זסלי ז"ז) זריעיהס רניס זמקרח, זזה סתרגס הזכ זכח (זסוזחנדען): לשד'י, זמזרת לשד
 הזמן, זהזעס הזיחה הזחמה סנה חוי הזדס תלוי (הזחז"ע) זכן זרגס הזכ (זעבעכסזעפ"טע),
 זנדזר עוד מזה הזס חז"ה לקמן (סיר ק"ו). זבחרבני קין, זמה חמת הזחנה זחש הזמד
 חסר זערה זלזו להזנני קין חסר זס זתינשו כל הזיחותיס, זכן מתולדות הזחנה סתינש חת
 הבוף זחעסכו זל זרק זסר: הזחלק הז' הזערה זמעמד הזס למעמד חסר, (זה) זאורייעך,
 תמיד זחז לטון הזס (זס"י) זכן זרגס הזכ, זסעורו חתודס זסו כי זחמת הזח זיודע ועד: זאמרתי
 חודה, זענין סנחמר זיחמר דוד חל נתן חטחתי לה'. זואתה זשחת, זכתינ זס זס הז' הזעור
 חטחתי: הזחלק דה' כלל הזמקן מהקודס: (ז) על זאת זתסלל כל חסיד חליך, זעס חסיד זמעטיר
 זסעס חחד קרה לו שחטח על זחת זתסלל חליך (מהז"ח הז'רוזיטן) לעת מזוח- לעת זלון זענין דזסר הז'
 זמתלחו, (הז"ל) זכן זרגס הזכ (לור זגנחדענלייט). זק לששף זבו'. כלומר זחו לח זסחד
 עוד זסינח סטף מיס רניס זעולס, ז"ל זכות רכות, כי לרניס זביעו זק חליו לח זביעו, זן
 זרגס הזכ, זכן הזח דעת הזחז"ע: (ז) רני פלש, זננות' של הזלל. הזחלק הז' מתמר חחלי
 חו זמו שחמר (מהז"ח הז'רוזיטן) זחו קול של הזלל זהזעס זיס זסכלי תמיד זחינה זסנה
 המתיונ הזללל זחזר מה הזח הזחינה הזחת סתסונז הזלל זחמר כי הקול זח חומר חסכילך
 זבו' עכ"ל: (ח) זאיעצה, חתן לך ענה חין תתנהב ועליך עיני, זעין הזגחתי תהיס עליך
 (הססורני), זלדעת מהז"ח הז'רוזיטן זעס עיני סכלי חו זינתי: (ט) זאל תהיו זבו', כלומר
 חני חודך חזל זס חתה זסמע לזכרו חסר חני מזיך, זחל תהיה זסום זסרד חסר זחין הזין
 כלומר זחזר זחין זחס זכונה לזיך חתה לזלוס חת סיהס זמתב זרסן למען הזרכיס זדרכי הזיסר חסר
 חתה דולה ללכת זח זחס תרכוז עליהס זלתי עור הזללס הללו, הלח זלכו עמך זסו זלוונס זמקוס
 זהרות זסלעיס זיזיקוקן, לח זן חתה חסר חלק לך הז' סכל זחינה הלח זדרכיס תנחס זמה לך
 להוסר זיסוריס ועונסיס, זסום זסרד דוך לחות זלח ז' זרע זחח לי זסעמיס זחסרו הז' 9

4. Schwer lag deine Hand
 Tag und Nacht auf mir.
 Meine Lebensäfte schwanden,
 In schwülem Sonnenbrande.
 3.
5. D'rum bekenn' ich meine Sünde dir;
 Will mein Vergehen nie verbergen.
 Ich sprach: Meine Missethat gestehe ich dem
 Herrn;
 Und du vergabst mir meiner Sünden Schuld.
 4.
6. Hierum hat jeder Fromme dir,
 Zur Guadenzeit, zu flehen;
 Dann mögen große Fluthen überschwemmen;
 An ihn gelangen sie nicht.
7. Du bist mein Schirm;
 Bewahrst mich vor Angst;
 Umgibst mich um und um,
 Mit frohlockenden Gesängen.
 5.
8. Wohlhan! ich will dich unterweisen,
 Den Weg dir zeigen, den du wandeln sollst;
 Ich rathe dir; mein Auge schauet auf dich!
9. Sei nicht wie Mayl und Roß,
 Dem, ohne Bernunft,
 Niem und Stachel zähmt das stolze Gebiß;
 Sonst schadet es dir.

רש"י

תהלים לב לג

רבים מכאזבים לרשע

והבוטח ביהוה חסד יסובבנו:

שמחו ביהוה וגילו צדיקים

והרנינו כל-ישרי-לב:

(י) צמתג הוא צולם פיו ומכסכם צרסנו וכסלחה מקרדו ומקדלפו, חתה לדיך לצלום ולסגור פיו ולייסרו צמתג ורסן כסלחה מעדהו עדי ותייפסו: כל קרוצ חליך. שלא יקרצ חליך להזיקך כסלחה תיפסו צמתג ורסן. עדיו לצלום. צשעת עדיו סלחה מקרדו ומקדלפו חתה לדיך לסוגרו צמתג ורסן שלא יקרצ חליך: צלימה, צלסון משנה

(יא) צלסון מסגד, פיו צולם דגליו מצולמות (צמס' צבורות), ומנחס חצר לצלום וכן על צלימה (איוצ כ"ז) לטון תוכן (ס"א"א):

לג (ב) בגבל עשור של עשר מיני

לג

אלהים יושיע הצדיקים, וכל מה שהוא נזור עליהם הוא בצדק ובאמונה.

רננו צדיקים ביהוה

לישרים נאווה תהלה:

הודו ליהוה בכבוד

בגבל עשור זמרו-לו:

שירו-לו שיר חדש

היטיבו נגן בתרועה:

כי-ישר דבר-יהוה

וכל-מעשהו באמונה:

אהב צדקה ומשפט

חסד יהוה מלאה הארץ:

בדבר יהוה שמים נעשו

וברוח פיו כל-צבאם:

(א)

(ב)

(ג)

(ד)

(ה)

(ו)

באור

(הכחצ"ע) ר"ל טגס היה יכול לחמר כסום ופנד: אין הנין טס הפועל תחת טס המקרה ודין ח' להס כידוע למדקדקים: במתג ורסן, הוא כלו. חחד עשוי לצלום סי הצהמה חלח טסס משונים זה מזה צתנונת מעשיהם, (מדנרו הוד"ק) הם כי כמתג הוא סמיתר חטר צסי הסים וחטר זה ינהיב הרוכצ חת צהמתו ויטה חותה חל הדך טיולה, וחס הוא סיס פרח, יחצרו עוד צחלק המתג חטר צסיו כענין מסצרות קטנות של צרזל (שטחצ"ע) ויה חטר יקרז צסס רסן,

ת"א רננו צדיקים סוטה ח' ע'. עקידה טער ל"ד כל המזמור: הודו לה' ערכין צ', י"ג: שירו לו סס: כי ישר עקידה טער ל"ו: אוהב צדקה סוטה דף מ"ט. עקריס מ"ד ג"ט: בדבר ה' שנת ע"ז קי"ט, ר"ס דף ל"צ. מגלה ב', כ"ח. חגיגה צ', י"ד:

וחס תרלה הצהמה לרון חו להטות מן הדך ויניה הרסן צצטר ספתיה ויך חותה חו תעמוד חו תלך לחט כפי רלון רוכצה. עדין טעמו לחיו, ויכנס המתורר חותס צסס (לירחטה) למי טעיקר יופי הסום צרחטו וצלחיו, וצסגס הוא הולך כ"ע נקומה זקוסה ירהס כחלו הוא יודע ומכיר חת יופי ויעדה צגחון חליו וזה סתרגס הרצ (דחו טטחולע געביס). לבלום, חין לו ויע צמקרח חצל נחלח סכזה צלסון חו"ל מענין סתימה ועלירה צנ"ח (חייכהחוט טהון, לעהחעון), כל קרוב אליך, חין קרצ זה קריצה מתס, כי חין יקרצ דצר לדצר הקרוצ לו כצר צחטטר הקריצות כסום

Psalmen 32, 33.

לרכב עליו, חזל כחזק סתובס הרב כל יוקד, וכמוהו ימחז דרך ל"ח לחזר (יעמחזרען) לו כאהע קאממען) תחת (יעמחזרען) סחזרען לו: פ"גען), וחפסר סזה טעס הנחת סס קרב על המלחמה: (י) רב"ם וכו' המוצן כמו שחזר הספורנו וז"ל: רבים מלחונים לרשע שחינו חוסס לפססס נמעסיו כסוצוהו עליו יסודין וככן הם הולכין ונדלים, והנוטח זה' סיקבל תסונתו חסד יסוצננהו, כי החל ותעלה ינצור עליו חסדו מכל לז ע"כ: (יא) שמחו בה', סיוס זבלל הנחסק מהסור, שמחו לדיקים זה' המכסר צעד חטחכס ומחולכס עונב ומלכס מן הננע, והרבינו, מננין הסעיל טעמו הסמיעו רנה חז רן. ישרי לב, האומרים למעות מעות, תודיס צעינותיהס ועונזיס חותס. וחזר שמחו, גילה, והרבינו, כי כן דין המסורר להכסיל הענינים לחוק, וכול יותר משמחה ורנן יותר משתיהס, כי השמחה הוח כשיטע לז האדם על קבלת חינה טוב, או ענינת חינה רע, אך השמחה עודנה תקוע זלצנו, וחנינה נכרת לזולתו, חזל כאשר תנדל כל כך עד שתודע גם לזולת השומח, או זדנריו או זמעסיו, או תכונה צסס גילה (פ"ר ח"ה) זל"ח וכסיהו תנדל כ"כ עד סיסח השומח קולו למרחוק ויעצור רנה, חזר כזר חמנו עליו (סיר י"ו) שענינו הרמת קול, או תכונה צסס רנן, זל"ח (פ"ח ר"ד) לויט ווערדען, לויט זל"ען):

לג (א) רננו, גם צסיר הזם חין לסניו לח סומן הסיר ולא סס בלי מה, ולכן חמתי סהוח החלק הז' מן הסיר הקודס לו, (ועיון מה סהנחתי מזה הענין לעול סיר י'), כי כאשר סיוס הסיר הקודס זחמרו שמחו זה' וכו', הרחיב לזחר צום הסיר חותו הרעיון סיס ללוקקיס לטמוח כ"ע וסלח יעלנו על כל מה סנור עליהס הסס כי סנל ציוסר ונחמונה מחתו. בה', רנתכס ותהלכס תהי צו לח זולתו, (מדצרי הרד"ק), וכן תרגס הרב (חיבן עזויגען) כלומר זדרכיו. בארה, תסורס חוה, והנר"ן לננין נפעל, וסעור הכחוצ התהלה הוח דנר נחיה לישדים (הגזול סחליו), כמו תחות יסדים (יחם המלטרק), כי הם המצנייס והמסכיליס צסועל ה' ונחסדיו עס צרוחיו וצום הסתולותס לח זתחות העולס, וי"ח סהנו"ן סורס מטעס נחח מל' חז"ל, כלומר יפה ללדיקים להלל לה', וזה ג"כ מחותו הטעס סזכרנו עתה, חזל לרשע חמר חלהיס מה לך לספר חקי, (מדצרי הרד"ק והרנ"ע צסנוי לסון מעט): (ב) בכנור, כי בלי הנבון מעוררים הוסס החמה ועוררים חותס (הרד"ק). בנבל עסורי, סל עסר חיוי נעימה (רס"י). וכן תרגס הרב: (ג) שיר חדש, חדסו לו סיר תמיד (הרד"ק). השיבו נכן, צסס וציד הסתדלו לרנן לו, (הנ"ל), וכענין זה תרגס הרב, ויס לפיט כחן טעס תרועה מלסון ריעות והסתננות, כלומר סותחצרו לסורר ולנבן היטע זמקבלות כמו שהעירותי זסקדמה הסני' צענין סס זה (ע"ס): (ד) מלאה חרון, עד כחן הוח הח' חז' להר"מי וצס' סלחחיו יחחול החלק הז' צו יחמר המסורר סה' קונה סמיס וחנן, כי הוח הולחיס מחסס ליש, וזה טעס על מה סחמר זחלק הח' סמנהיב עס צניותו ציוסר ונחסר, כי הוח חניהס. וחף לזחת תסיס לך הקודח סנעיס. זחזר סיוס הח'

10. Viel Plagen warten des Berruc, Wer aber auf den Ewigen hofft, Den umfahet Güte um und um.

Chor.

11. Freuet euch des Herrn! Frohloctet ihr Gerechten! Jauchzet, die ihr graden Herzens seid!

138.

Gott hilft den frommen, und was er über sie beschließt, ist billig und gerecht.

1.

1. Frohloct, Gerechten! frohloctet im Ewigen! Lobpreis geziemt nur Redlichgesinnten;
2. Daut dem Herrn, mit Harfenklang! Schlagt Zehnjaitenpfalter ihm an!
3. Singet ihm ein nie gehörtes Lied! Rührt beim Jubelgesang euer bestes Saitenspiel;
4. Denn redlich ist des Ewigen Verheißung, Und all' sein Thun treuerfüllt.
5. Er liebt Billigkeit und Recht: Die Erde ist voll des Ewigen Güte.

2.

6. Die Himmel entstanden durch des Ewigen Wort, Durch seines Mundes Hauch ihre Heere alle:

רשי

תהלים לג

כַּנָּם כַּנְדָּר מִי הַיָּם
 נִתַּן בְּאוֹצְרוֹת תְּהוֹמוֹת:
 יִירָאוּ מִיהוָה כָּל-הָאָרֶץ
 מִמֶּנּוּ יִגְדְּרוּ כָּל-יֹשְׁבֵי תֵבֵל:
 כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי
 הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֵד:
 יְהוָה הַפִּיר עֲצַת-גֹּיִם
 הִנְיָא מִחֲשָׁבוֹת עַמִּים:
 עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם תִּעֲמֵד
 מִחֲשָׁבוֹת לִבּוֹ לְדָר וָדָר:
 אֲשֶׁר־יִהְיֶה אֱלֹהֵי
 הָעַם | בָּחַר לְנַחֲלָה לּוֹ:
 מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְהוָה
 רָאָה אֶת-כָּל-בְּנֵי הָאָדָם:
 מִמַּכּוֹן-שִׁבְתּוֹ הַשְׁגִּיחַ
 אֶל כָּל-יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ:
 הִיָּצַר יַחַד לָבָם
 הַמִּבִּין אֶל-כָּל-מַעֲשֵׂיהֶם:
 אֵינֶן הַמַּלְךְ נֹשֵׁעַ בְּרַב-חַיִּל
 גִּבּוֹר לֹא-יִנָּצֵל בְּרַב-כֹּחַ:
 שֶׁקֶר הַסּוֹם לַתְּשׁוּעָה
 וּבְרַב חַיִּלוֹ לֹא יִמְלָט:
 הִנֵּה עֵינַי יְהוָה אֶל-יְרֵאָיו
 לְמִיחָלִים לְחַסְדּוֹ:

(ז) כַּנָּם כַּנְדָּר לְשׁוֹן
 גּוֹצֵה וְכֵן תְּדַבֵּר
 אֲוִנְקָלוֹס נִלְכְּדוּ כְמוֹ נֵד,
 (ח) (שְׁמוֹת ט"ו) קָמוּ כְּשׁוֹר
 וְכֵן פִּי' מִנְחָס וְאִין נֵד
 וְכֵן שׁוֹן: כּוֹתֵן
 צְלוֹלוֹת תְּהוֹמוֹת. תַּחַת
 הָאָרֶץ: (י) הַשְׁגִּיחַ.
 הַצִּיט: (טו) הַיּוֹצֵר
 יַחַד לְצַס. לֹכֵס כֹּל יַחַד
 וַיּוֹדַע כֹּל הַמַּחֲשָׁבוֹת.
 וְדַבְּרוֹתֵינוּ הַסִּיּוֹהוּ אֵל
 מִמַּכּוֹן שִׁבְתּוֹ הַשְׁגִּיחַ יַחַד
 לְצַס הַיּוֹלֵד. וְדַבְּרוֹ
 מִכֵּן שְׁכוֹן נִסְקָרִין
 צְסָקִירָה אַחַת:

ת"א כַּנָּם כַּנְדָּר יוֹמָח, ח', ט', תַּעֲנִית ח', ט': סִנְהֶדְרִין י"ח, ק"ב.
 עֲקִידָה טַעַר י"ד: הַיּוֹצֵר יַחַד ר"ס ח', י"ח. עֲקִידָה טַעַר יו"ד:
 הִנֵּה עֵינַי ה' עֲקִירִים צ', מ"ח:

באור פד

Psalmen 33.

כסחון והתחלת סג' צמחים,
 כחם ייפו חת המליצה
 מאור, כי עי"ז יהיו החלקי'
 מקצילי' זה לזה, בהשמים
 מקצילים חל החין. (ו)
 בדבר, וזרוח פיו,
 צללונו: (ז) כונם כנר,
 לטון נוצה וכן הרגם
 חונקל' נצרו כמו נד קמו
 כסור וכן פי מנחם וחין
 נד ונחל סוין (כס"י).
 וטעם כונם כי הרולה
 להעמיד הל' או עריות
 מדבר סיגס יכנס החלקים
 אחת אחת ויעמידם חיש
 ממעל לחיו, וזה חי
 חפסר צמים לפי שחלקיו
 חיים מתוצרים כל כך
 חזל מתסדדים והולכים
 להם כידוע לחכמי התולדות
 צלל זה ה' כונם אותם
 כנר, והטעם על גלי חיס
 סהם עומדים נלצים כחומה
 וצדק הזה הרגם הרב.
 נוחן צחולות, כחיס
 הנותן יקר הונו צמקום
 סתום שלח ינחם סס האחר
 ויקחנו, כן סת הסס
 חת התהום צעוך חל
 האדם עמוק עמוק מי
 ימלאנו והוא ע"ד מסל:
 (ח) יראו יבדו, לטון
 לוי, והוא ע"ד עליה,
 ולמה ירחו. כי הוא חמר
 וכו': (ט) כי, כלום
 יס צויה סיוליח כחותיו
 חל הסועל צלי התחמלות
 מה וצרות התחמלות
 תרצה סוביעה, חזל הקצ"ה
 חינו כן, ולא די שהוא
 כל יכול, חזל גם כן יעשה
 כל המעשים הבדולים
 והנוראים צלי. סיה עמל
 ויביעה, כי מיד כסחמר ויהי, ומיד כסלריה ויעמוד. וסונו רחם הסכלת מתרגם משכיל כי לא זו צלנד סחמר
 גם הוא צתרכותו כמו צסור הקודם החמירה עם ההו' והליווי עם ההעמדה צלי סרוד כלל
 מחוזה תונת היחס, כדי להורות כצטמע כצמונן קלות העשי' ומחירות ההעמדה, חזל גם הוא
 סכנים צצ הענין ההוא צמחמר קצר מחוד ודלתותיו האשכנניות חיונן חרובות מדלתות הסיר עלתו,
 חף שחינו מסבולת ל"ח, לקצר כמו צצ"ע, ועיון על זה כי לא דצר קטן הוא, וחיונו ציד כל חיש,
 חלח מי סיודע טיז הסונוות על צורין צחסר הסלימות ופעולותיהן צנסס. החלק ה', יחמר
 סתמשלת ה' חינו על הבוסים צלנד; חזל גם על הרוחות כי הוא חלחי הרוחות ונכן יסר עלת
 בוים להסחית עמו, חזל עלתו לעולם העמוד וצזה חסרי הגוי וכו' והעם חסר צחר לנחלה לו
 להטיונו. החלק ה', יחמר כי זה דרך הסס להסביח על צריותיו ועל מעשיהם: (יד) סמכון
 סצתו, נבר משמים צססוק הקודם, והטעם כי מושנו צרוס ונכון וקיס לעולם: (טו) היצר,
 סמונן הוא הוא חסר יצר לנס, הוא חסר מצין ב"כ חל מעשיהם, וצח הנוסח צה"ח הידיעה כדין
 תואר ברודת, לחנר צ' התוארים יוצר ומצין עם הסס המתואר חצור עלמי, וכצד צחרנו צהקדמתנו
 טיס עת לעשות למלין להסר דרכי הזקדוק והסביון, (עיון סס) החלק ה', הנמשך מהסנחת

7. Er thürmt Meeresswogen, wie Mauern;
Bewahrt in Tiefen den Abgrund.
 8. Den Ewigen fürchte alle Welt;
Vor ihm scheue sich jeder Erdbewohner.
 9. Denn so er spricht, geschieht's;
Gebet, steht's da!
- 3.
10. Der Herr zerstört der Heiden Rathschluß,
Bereitet der Völker Entwürfe:
 11. Aber ewig besteht des Ewigen Rathschluß,
Entwürfe seines Herzens für und für.
 12. Heil dem Staate, dessen Gott er ist,
Der Ewige! dem Volke, das er sich zum Eigenthum
erfohren!
- 4.
13. Vom Himmel sieht der Ewige herab;
Blickt auf alle Menschenkinder;
 14. Beschaut alle Erdbewohner;
Von seinem festen Thronitz.
 15. Er, der ihre Herzen sammt gebildet,
Bemerkt auch all' ihr Thun.
- 5.
16. Der König siegt nicht durch Heeresmacht;
Helden rettet keine große Kraft.
 17. Trügligh ist das Ross zum Siege;
Alle Heereskraft zur Rettung.
 18. Siehe! Des Ewigen Auge schauet auf seine
Berehrer,
Die seiner Güte allein vertrauen.

רשיי

תהלים לג לד

לד (א) בשנותו את טעמו .
 כענין שנאמר (ט"ז) ויתו על דלתות טעמו יצעיניהם ששנה דצרו וטעמו ועשה עלמו שוטה והודיד דידו על זקנו (ס"ח).
 לפני אצמלך. כך כל מלכי פלסתיים נקראים וכל מלכי מזרים פרעה ואע"פ ששמו אביס קורין לו אצמלך. ומדרש אגדה שהיה לדיק כאצמלך (שנכתב צתורה אלל שדה) שלא רלה להדגו ולאסיו אומרים לו (ס"ט) הלא זה דוד מלך הארץ כדאיתא צמדש תהלים: (ב) בה' תתהלל נפשי מתפאר אני ומתהלל שיש לי פטרון כזה להושיע ולהגן. תתהלל נפשי שפירונו"טרא צלע"ז: ישמעו עבדי, נפלאות שעשה לי. מתוך מהללי יצונו אותם

לד (ב) בשנותו את טעמו לפני אבימלך ויגרשהו וילך:
 (ג) אברכה את יהוה בכל יום תמיד תהלתו בפי: ביהוה תתהלל נפשי ישמעו עבדים וישמחו:

לד

חבורו בעת היותו בצרה גדולה והצילו ה', וילמוד מזה כל אדם להחזיק בטחונו באלהים, מושיע הצדיק הדורש או תו

לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך ויגרשהו וילך:

(ג) אברכה את יהוה בכל יום תמיד תהלתו בפי:
 (ב) ביהוה תתהלל נפשי ישמעו עבדים וישמחו:

באור

השם הוא כי ונו': לא ימלט, מה שרואה למלט: (י"ט) להציל ונו', מוסר על הים עין ה' אל המיחלים

*פת"ח בס"פ

ת"א לדוד בשנותו עקידה סער כ"ו.

לחסדו. והנה עין ה' מוסך עלמו וחרר עמו, חל ירחיו וחל המיחלים לחסדו. החלק הו', מאמר מתהלות הצדיקים, וידמה המסורר צדוהו בחלו הצדיקים אשר חליהם יוצר לרנן צה' המה נוכחים נכדו, ודצרו הפעילו כל כך צלנותם עד שיחמרו צפה מלא וצדקן נססנו ונו': (כ"א) כי צו, כי צס, כמו על בן כי, ועיון מה שנתננו ע"ז לעול (סיר ח') : (כ"ב) יהי חסדך ה' עלינו, מעתה ועד עולם צחותה המדרגה כאשר יחלו לך:

לד (א) בשנותו את טעמו, שם טעם הונח צדחונה על מטינו דצר הנחלל מסחת פעולותיו צחיק האדם או שהחפעל החיך הפעלה צלתי ערובה על ידי טעם רע (א"י ח"ב) געטמאק), ויש דצרוס סלח יתפעל החיך מהם מכל וכל, והוא התפל ודחו טמאקלחזע) ומיחו ל"ח נצרו ג"כ השם מתנו לחמד (דער אונטמאק, אבטמאק) וכנר הסכימו צעלי ל"ח לכנות את הטעם הטוב צס טעם צעלמח, ולחמור על צעל טעם טוב שהוה (טמאקהאפט) וצתפך יכנו את הטעם הדע צס התפל ויחמד על דצר טעמו רע שהוה (אונטמאקהאפט, אבטמאקיג) וצעלי לה"ק יכנו את הסני צס התפל ולרחסון לח מלחתי שם צסר חצל מלחתי שם צדמה לו, והוא מטעמים (טמאקהאפט

Psalmen 33, 34.

באור

ספיינען), ויש דבר שיהי' לו טעם טוב אך צרות הימים יחזי הטעם ממנו ונעשה תפל או שינח לו טעם אחר תחתיו, אם טוב ואם רע בכל אחת משלש אלה נאמר ששנה הדבר זה טעמו. והועתק השם ח"כ א' על כל דבר שיסעול סעולה נעימה ננסם האדם לאמר עליו שהוא זעל טעם (גע-טאקטאקט), וזהו לאמר על כל דבר שזעל סעולה נלתי ערוזה ננסם שהוא הפל (אבגעטאקט), ולזה הברוכי והרוחני מספט אחד להם, ולפי שהטעם הוא אחד מסגולת הדבר, ונקשר עם עלמותו נקשר נעלם (כידוע לזעלי סהנין) עד שכמעט חי חפשי שיטנה הדבר זה טעמו מנלתי שנות ב"כ זה עלמותו, לכן יועתק השם הזה לז"ק לפעמים ב' גם על עלמות דבר מה לכנותו שם טעם, וזהו כח הדבור ר"ל השכל פעמיו עלמותו תיו האדם, גם הוא יכונה שם טעמו, וזה שזכרו האחרונים לכות, ב' הפירוש שם טעם כלומר עלמות המחמיר והמתפתח. ד' על התשוקה ר"ל הכח

19. Daß er von Todesfährlichkeit sie rette, Sie erhalte in der Theurung Noth.

6.

Chor.

- 20. Unsere Seele harret auf den Herrn; Unsere Hilfe, unser Schild ist er;
- 21. Sein erfreuet sich unser Herz; Denn wir vertrauen seinem heiligen Namen.
- 22. Deine Güte, Ewiger! Walte über uns, Wie wir auf dich harren.

34.

Verfaßt zur Zeit, als er sich in großen Nöthen befand und Gott ihn errettet hatte; und hieraus soll der Mensch lernen sein Vertrauen aufrecht zu halten auf Gott, den Erretter des an ihn sich wendenden Frommen.

1. Von David, als er seinen Verstand verleugnete vor Abimelech, dieser ihn von sich trieb, und er entkam.

1.

- 2. Lobpreijen werde ich alle Zeit den Ewigen; Sein Lob bleibt immerdar in meinem Munde.
- 2.
- 3. Meine Seele rühmt sich des Ewigen, Daß die Bedrängten hören, und sich freuen.

הנפשי שיטה' את כלן האדם אל הדבר הזה ויטנה אותו דבר אחר, כמו שאנו רואים עד"מ זאנטיס זעלי כחות שונות, שזה יהיה הנצור וזה רק הלצ, זה גנה רוח וזה עניו זה מרחם וזה חכורו גם הוא יכונה שם טעמו, זל"ח (דער קאדאקטער). ומה זה שזכרו זעלי ל"ח לכנות ב"כ אותה התשוקה שפטה את לז האדם לזכור זאומנות או זמלחנה או זעסק מה, כמו שאנו רואים עד"מ שזה יהי' תגר וזה נגר, זה תופר וזה סופר, זה טנה וזה נפח אשר הוא מיוסדת ל"כ זאמת זכחות נסם כל אחד מהם שם טעם (דער געטאקט). ה' על הענה המפעלת את כלן הנועץ לספוט כך או כך, ומה הענין צריך טעמן (ס"ח כ"ה) (דער ראטה), מטעם המלך (יונה ג') (דאו גוטאכטען). ומה אשר זכרו האחרונים לכנות. ר"ו גם את הסנה הסועלת את המסובב שם טעם לאמר ופלוגי נתן טעם דבר (דיו אורזאכע). ואיזה מהדרכים ההם ימלאו ב"כ אלל סם רוח (כי הטעם והרוח הם דומים מאוד זעניניהם) כתיב והריתו זירחת ה' (ישעי' י"ח) זל"ח (בעטאק פיינדען), וכתיב וריחו לא גמר, (ירמי' מ"ח), וכתיב הזאשתם את ריחנו (סמות ת'), וכן הוא דרך ל"ח לאמר על חיש רע (איין דובאזער מענט). תצין מזה גם מה שתרבס הרב זשנותו את טעמו (אלס ער זיינען פערטטאנד פערלייגעטע), גם מה שנאמר עוד צסוף הסיר מתוכן ענינו. לפני אבימלך, סם חזיתלך אלל מלכי פלסתיס כסם פרעה אלל מלכי מלרים, ורבים דומה להם. והוא חכים הנמר צספר, שמואל הרוחם (ס"ח כ"ח): (ב) אברכה, גם חצור השיר הזה הוא ע"פ סיר ח"צ צחסרון חות הו' וכפל הס"ח זעיון מה שכתתי ע"ז לעיל (סיר כ"ה): (ג) בה', זמוטיע תקיף כמוהו: ישמעו עניי, תהלתי על חסדו וישמחו, וטעם עניי מדוכאים מבורת עוני, אך שזה הסם יורה צפוט על חותן המדוכאים שזה ענוי לז ומקבלים את היסורים זאחנה וזה הנדלו מן תואה עניי, חזל זל"ח לא ימלאו סם מורה על חלו סתי הסורחות יחד והר"מ הלך אחר הכונה העלמית ועז"ח את המקרה המצורפת לה: (ד) גדלו,

רשי

תהלים לד

גִּדְלוּ לַיהוָה אֱתֵי
וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יְחִדּוּ :
דַּרְשֵׁתִי אֶת־יְהוָה וְעַנֵּנִי
וּמִכָּל־מְגֻדּוֹתַי הַצִּילֵנִי :
הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנִהְרּוּ
וּפְנֵיהֶם אֶל־יְחַפְּרוּ :
זֶה עָנִי קָרָא וַיְהוּדָה שָׁמַע
וּמִכָּל־צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעֵנִי :
חָנָה מִלֹּאֲד־יְהוָה |
סָבִיב לִירְאָיו וַיַּחֲלֶצֶם :
מַעֲמּוֹ וּרְאוּ כִי־טוֹב יְהוָה
אֲשֶׁר־יִחַסֶּה־בּוֹ :
יִרְאוּ אֶת־יְהוָה קִדְשׁוֹ
כִּי־אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו :
כַּפִּירִים רָשׁוּ וְרַעֲבוּ
וְדַרְשֵׁי יְהוָה לֹא־יִחַסְרוּ כָּל־טוֹב :
לְכוּ־בָנִים שִׁמְעוּ־לִי
יִרְאֵת יְהוָה אֶל־מַדְכֶם :
מִי־הָאִישׁ הַחֹפֵן חַיִּים
אֲהַב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב :
נִצּוֹר לְשׁוֹנֵךְ מַרְעַ
וְשִׁפְתֵיךְ מִדְבַר מַרְמָה :
סוֹר מַרְעַ וְעֵשֶׂה־טוֹב
בִּקְשׁ שְׁלוֹם וְרַדְפָּהוּ :

- (ד) וישמחו : (ה) מגורותי. לשון פחד כמו ויגד מואז, (צמדצר כ"ז): (ו) הביטו אליו. כל אותם שהביטו אליו מתוך לרע: ונהרו. האירו פניהם: יחפרו. יתציישו כמו (ישעיה כ"ז) וחפרה הלצנה וצוטה החמה: (ט) טעמו וראו כי טוב ה'. טעמו דצרו: (י) יראו. יהיו יראים לשון ליווי: (יא) רשו. ל' דלות: כל טוב, כים"ן צי"ן צלע"ז, כמו כל מלאכה (שמות י"ז): (טו) בקש שלום. צמקומך: ורדפהו. צמקום

באור

- (י) חתם הענוים, חו שיקרא כזה לכל יראי חלשים: (ה) מגורותי ל' פחד כמו ויגד מואז (רש"י): (ו) הביטו אליו. כל אותם שהביטו אליו, ונהרו, האירו פניהם (רש"י), כלומר שנושעו והאירו פניהם מתוך שמחה ויש לסותרו מעין נהר, כי קרני האור (דער גלחנן) היוצאים מן הבוף המחיר חו הנחור, גם המה יקרוו נוזלים כמימי הנהר, צל"ח (חויספליע) סען חויסטרואען, וזה שפגס הרב (גלענלען, פריידענפאלדן), ומה יסה תלולת המחמר הזה. כי ידמה לנו המחמר כאלו קין עור פני המציטים מחור החיים אשר הניע אליו. יחפרו, ענין צוטה. וחמר וסניחם לפי שהצוטה יראים צמיחם

ת"א גדלו לה' זרכות ז', מ"ח ודף מ"ט: חנה מלאך ה' יצמות ק"ז, ק"ב. מנחות ד' מ"ב: יראו את ה' עקידה סער ל"ז: מי האיש עכו"ס ח', י"ט. עקידה סער ז': נצור לשונך עכו"ס סס. בקש שלום זרכות ח', ז'. יצמות י"ג ק"ט. קדושין ח', מ':

כאור פר

Psalmen 34.

(הרד"ק), כי הסניס יתלננו
 ע"י הנזסה וכמו שחמרו
 המלנין ס"ו חזרו, וכן
 ענין סורס חסר כענין
 חורח זלסון חרמי שהוח
 כטעם סס לנן זל"ע, ונס
 ענין הלנן כאן ליוסי
 המטל נגד ויחרו שהוח
 זוהר חרוס: (י) זה עני
 קרה, במקום קרחת ליוסי
 המלילה, ונסוף הסיר
 תראה עוד טעם אחר על
 זה. שמע, עזר, כמו
 באשר חבנ: (ח) מלאך
 ע"ד יסלח מלחכו לפניך,
 וטעם סניז טעם מלאך
 הוח סס המין כמו ויהי
 לי סור, והנה הטעם
 מלחכים וזיס, וחע"ס
 שחינס נרחיס זמרחות
 העין הס נודעיס זלז
 זחמת (מדבריו רחז"ע) וכן
 תרגס הרז זלסון רניס:
 (ט) שמעו, מענין זסנותו
 חת טעמו דלעיל, כלומר
 השכילו ורחו כי טוב ה':
 (י) יראו, חמר ר' משה
 הים רחוי להיות יראו
 כמו קרחו, נק זח
 חסונה זעזור סלח תתערז
 עם ירחו לדיקיס (מן
 רחה) וטעם ירחו סלח
 תיכחו סינור לכס נזק
 חו מחסור חסי מלחס
 (נק חת ה' ירחו), וטעם
 קדוסי, העוזניס תחות
 העולס ועסקיו, (מדבריו
 הרחז"ע): (יא) כפירים,
 חף שהס חזירי כח יס
 שרשו ורעזו, חזל דורשי
 ה' לה יחסרו כל טיב חסי'
 ירחו מדי ספוקס: (יב)
 לכו, ל' הזמנת זני חדס,
 וטעם זניס ע"ד חיצה
 כמו שהערנו ע"ז לעיל
 (סיר ז'), כלומר מאהבתי
 חתכס הנני תנקס טובתכס
 וסלומכס, ולזה חלמדכס
 ירחת ה': (יג) מי החיס
 החסן חיוס, חותו חיעלנו
 נלור ונר', ומדקן המלין לסחול מי הוח זחס שהוח וידעו זחמת, כדי להעיר חת נפס השומע,
 ומוס הטעם מי זס המלך הכזור וכן כאן מי החיס החסן חיוס, וחס זחמת מי החיס חמר לח
 יחסנו, ימיס, טעמו זקנס מל' זחיס זימיס, וטעור הכתוב חוהז לרחות ימיס זטיב וכן תרגס
 הרז נ"י: (טו) ורדפירו, מענין לרק לרק תרדוף כלומר תסתדל להסיבו חף חס תלסר' לעמול וליובע
 חכירי: (יז) סני ה', חרון חף סירח' זסניס כמו וסניס לח היו לס עוד (רחז"ע), ועיין מס

- 3.
4. Preist mit mir des Ewigen Größe!
Läßt uns zusammen seinen Namen ehren!
- 4.
5. Da ich den Herrn suchte, antwortete er mir,
Und rettete mich aus aller meiner Furcht.
- 5.
6. Die auf ihn hinschauen, glänzen freudenvoll,
Nie wird ihr Angesicht zu Schanden.
- 6.
7. Dieser Bedrängte rief, der Herr vernahm's,
Und half aus allen Nöthen ihm.
- 7.
8. Des Ew'gen Engel lagern sich umher,
Um seine Verehrer, und erretten sie.
- 8.
9. Schmeckt, schauet, wie gut er ist, der Ewige.
Heil dem Manne, der auf ihn vertrauet!
- 9.
10. Verehret den Herrn, ihr seine Heiligen!
Keinen Mangel haben seine Ehrer.
- 10.
11. Junge Löwen darben, hungern;
Dem Gottesehrer fehlt kein Gut.
- 11.
12. Kommt Kinder! Höret mir zu!
Ich lehre euch Gottesfurcht!
- 12.
13. Wer ist der Mann, der Lust zum Leben hat?
Im Alter gerne glücklich ist?
- 13.
14. Bewahr' vom Bösen deine Zunge,
Deine Lippen vor betrüglich Reden.
- 14.
15. Weich' vom Bösen, thue Gutes!
Suche Frieden, lauf ihm nach!

נלור ונר', ומדקן המלין לסחול מי הוח זחס שהוח וידעו זחמת, כדי להעיר חת נפס השומע,
 ומוס הטעם מי זס המלך הכזור וכן כאן מי החיס החסן חיוס, וחס זחמת מי החיס חמר לח
 יחסנו, ימיס, טעמו זקנס מל' זחיס זימיס, וטעור הכתוב חוהז לרחות ימיס זטיב וכן תרגס
 הרז נ"י: (טו) ורדפירו, מענין לרק לרק תרדוף כלומר תסתדל להסיבו חף חס תלסר' לעמול וליובע
 חכירי: (יז) סני ה', חרון חף סירח' זסניס כמו וסניס לח היו לס עוד (רחז"ע), ועיין מס

רש"י

תהלים לר

עֵינַי יְהוָה אֶל-צְדִיקִים
וְאֵזְנוֹי אֶל-שׁוֹעֲתָם :

פְּנֵי יְהוָה בַּעֲשֵׂי רָע
לְהִכָּרִית מֵאֶרֶץ זָכָרָם :

צַעֲקוּ וַיהוָה שָׁמַע
וּמִכָּל-צָרוֹתֵם הִצִּילָם :

קָרוֹב יְהוָה לְנִשְׁבְּרֵי-לֵב
וְאֶת-דִּבְאֵי-רוּחַ יוֹשִׁיעַ :

רַבּוֹת רַעוֹת צְדִיק
וּמִכָּל יִצְיָלָנִי יְהוָה :

שֹׁמֵר כָּל-עֲצוּמוֹתָיו
אֶחָת מִהֲנֶה לֹא נִשְׁבָּרָה :

תְּמוֹתַת רָשָׁע רָעָה
וְשִׁנְאֵי צְדִיק יֹאשְׁמוּ :

פּוֹדֵה יְהוָה נַפְשׁ עַבְדּוֹ
וְלֹא יֹאשְׁמוּ כָּל-הַחוֹסִים בּוֹ :

(יז) אחר: (יז) פני. פניו של זעם, לישאירא"ס זלע"ז, כמו (ויקרא ז') ושמתו פני זאיש ההוא, כך חזרו מנחם: (יח) צעקו. הלדיקים וה' שמע: (כ) רבות רעות לדיק. הרבה רעות ופחדים צלות עליו ומכלם כלול: (כא) שומר. הקצ"ה כל עלמותיו: (כב) תמותת רשע רעה. תמותת אלת הרשע הרעה שהיא עושה: תמותת תמית: (כג) ולא יאשמו. לא

באור

מה שכתבנו ע"ז לעיל (סור ט'): (יח) צעקו, מוסר על הלדיקים שזכר (נס' ט"ו) כן הוא לדעת הרב"מ שתרנס (יענע סדייען), וכן הוא דעת רש"י והרד"ק ואם הוא רחוק זכתו הנה הוא קרוז צעין ורניס כן זמקרה, והרצ"ע סי' וכן הספורני חף שפני ה' צעושי רע, זכ"ז חס לעקו כלומר שצו מדסעתט ושמע ה' תפלתס והעד קרוז ה' לנשני לז חנל הוא רחוק לשליתת המסך הענין: (יט) קרוב וכו', להוסיעס כטעס ואת דכחי רוח יושיע, והוא

ת"א קרוב ה' עקרים מ"ג, מ"ד: תמותת רשע סנהדרין ס', ס"ח :

ככל ענין צמלות סונית: (כ) רבות רעות לדיק, כלומר חס תרחו שיש לדיק שרנו רעותיו חל תיאסוהו צעניל זה, כי תכלס ילילנו ה': (כא) עצמותיו, הס מעידי הנוף ויסודו: (כב) תמותת רשע רעה, הרעה שהרשע עושה היא תמותתו (רש"י), וכן תרנס הרצ"ה, ולדעת הרצ"ע והספורני הוא נכד רצות רעות לדיק, כי רעה אחת תססיק להמיתו, חנל חינו רוחס טעס צדנר, וחורצה הוא נכד מדתו של הקצ"ה שהוא חנך חפס, ולי נראה להצר חלו שתי הסירוטיס ולומר, כל הרעות המביעו' חת הרשע צהיותן מסוננו' כלן ע"י סנה אחת דהיינו צרשעתו כידוע למסכיל לחחת יחסנן המסורר, לא כן רעות הלדיק ססנותיהן רצות, לפי שאינן תלוין צו צעמרו התס צנססו, רק צמטינו הדצריס החולס לו, או מסחת רשעיס המליקיס חותו, או משחר ענדות העולס הזמני, ולכן לרצות תחסצנה, ולס"ז יחמר המסורר רניס מוקשי הלדיק ומכלס ילילנו ה', ומוקס הרשע חינו חנל אחת היא רשעתו והיא תמותתנו. והנה סס רעה תשהף ענין סס העלס עס ענין סס המקרה, ר"ל צסס המקרה התכונה צנפס הרשע להרע (דחז לאסטער), ור"ל צסס העלס הרע הנמשך לו ממנו צמליחות (דחו חונגליק) וזה מדכך המלילה לכרון צסס אחד וצמקוס אחד חוזה ענוניס יחד, כי צנחינת הסס העלס יהי' מקצול לרצות רעות לדיק, חנל לא צנחינת סס המקרה, ודוק. יאשמו, יקנלו עונס על זס (ספורני), ועיון תה שכתבנו מזה הסודס לעיל (סור ה'). ועתה לכו שמעו לי וחניד לנס מה ששמעתו מפי הר"ה על ענין הסיר הזה ומסותו, אשר יש להקסות עליו חס הוא תודה לה' על הנלתו מיד מלך פלשתוס, לא למה לא נזכר צהסיר הזה טיס ענין מן המעסה ההוא צפרט. ולא זו צלצד שאין אחד ממחמרי

באור

Psalmen 34.

15. -

16. Auf Gerechte merken die Augen des Herrn ; Auf ihr Flehen seine Ohren.

16.

17. Sein Zornblick trifft die Uebelthäter ; Vertilgt ihr Angedenken von der Erde ;

17.

18. Wenn Jene schreien, so hört's der Herr, Und rettet sie aus aller Noth ;

18.

19. Zerbroch'nen Herzen ist der Ew'ge nahe ; Und hilft zerschlagenen Gemüthern ;

19.

20. Viel Leiden hat oft der Gerechte, Doch rettet ihn der Herr aus Allen ;

20.

21. Bewahrt all sein Gebein, Nicht Eins wird versehrt davon.

21.

22. Das Laster bringt den Frevelhaften um ; Verdammniß trifft die Feinde des Gerechten ;

22.

23. Der Herr erlöst die Seele seiner Knechte ; Die ihm vertrauen, werden nie verdammt.

הסיר שלח יכלול צו יותר
 מהדבר הפרטי ההוא, חזל
 חדרנה יס נ"ב מחמרים
 שחיים שייכים לחיותו
 הענין כלל כמו כי אין
 מחסור לירחייו וכמעט
 כל החלק האחרון שהוא
 כעין מוסר השכל ולא
 כעין סיר תודה. ב' לא
 יתכן היות לסניו לא סימן
 סיר ולא סימן מזמור,
 נ' חס יחי' הסיר השתפכות
 הנפש שמתחה על הלח
 מידי סכנה, לא יתכן
 היות מתכונתו על סדר
 החל"ץ צי"ת כידוע למצין
 דרכי הנפש, ומעט
 שזכרנו לעיל (סיר כ"ה).
 ולכן נראה כדעת הר"מ
 שהענין כך הוא, כי כאשר
 קם דוד ונרח מסני שחול
 וילך וימלט אל חרץ פלסתיס
 באחריו אל לבו קבל יקבלני
 חכים מלך פלסתיס נסגר
 פנים ימות, זהויותו חוש
 נזר חיל ונכבד מאור,
 ושחול חויז לשנינו,
 וכן הי' צחמת באחרית
 הימים אשר כזר נתפרסם
 הדבר שהיה נצחש את
 שחול ואת עמו, חזל

עתה כאשר עדיין לא נתפרסם, אמרו עליו סרו פלסתיס אל חכים הלח זה דוד מלך הארץ, לא
 אמרו מלך ישראל חזל מלך הארץ (קאריג דער ערדע), כלומר זה הוא שנוטח בנצורתו ורואה למלוך
 על כל העולם, ונודחי שלהבך זה ולקחת את מלכותך מעמך, ואין עוצ לך מלתסו ולהבדו,
 ויסס דוד את הדברים האלה בלבו ויודח מאור ויטנה את עמנו צעיניהם, לעיניהם לא כתיב
 חזל צעיניהם, כלומר שנה את הטעם (דען קארדאקטער), מסן הד' שזכרנו לעיל אשר היה לו
 צעיניהם, וזה כי הם סנדרוהו לזעל זרוע ולחיש דמים אשר לא יחסון צלום לבו, חזל כל השוקתו
 לכזב ולמסול, ולכן הוא הי' מתחזה אליהם עני ונכה רוח: חיש קדום דובר מוסרים, ואמר להם אצרכה
 את ה' בכל עת תמיד תהלתו צפי, וכל עסקי רק להלל ולצדק את ה', וכן זה עני קרח ובו,
 ירחו את ה' קדושו ובו' ומי החסן נחיים טוצים יסור מדע וינקש שלום וירדסהו, כי לא צדקו
 חחיש ירלה ה', וזה יחסנו כי נהסך לבו ע"י חולי השבעון לשנוח את הנצורה וחמלות הלז
 (כי בארץ אשר כזר אמרו עליו צימי אצרכה רק אין ירחת אליהם במקום הזה, ואשר לא ידעו
 את ה' זה, לא יעלה על לב חכמה לעולם, שרות בצורה וינחת ה' יחולו על נושא אחד), וח"כ
 אין לירח ולפחד תמנו, וחפסר שזה טעם ויתו על דלתות השער, ומחי התוה. חפסר שמוסריו
 ותורותיו התוה להם על דלתותם כי למען שלח יסור רעיון שבענו מעל מחשבתם עשה דוד
 מעשה שבעון ויורד גם יירו על זקנו עד שחשנו גם חכים לחיש משתגע ואמר אל ענדי חסר
 משבעים חני ויגרסהו וילך. הנה לם' לא חזר המלך הסיר הזה אחרי שטלך משס, חזל כאשר
 הי' עדיין צידס למדס מוסר צמחמים האלה, לא לצונתס רק לצונתו שלח יהרבוהו כמו שחמרתו.
 וזה טעם צמרתו צמן שנותו, וטעם ויגרסהו אשר על ידי זה נמשך ממנו שגרסהו וילך צלום,
 כס זה טעם תקונו ע"פ סדר ח"צ כי כן הי' דרך דוברי המוסרים צימים הקדמונים טרס תהי'
 הכתיבה דגילה ציד כל חיים, כדו שיהי' נקל ללמדס על סם ולשמרס, וכמו שזכרנו לעיל (סיר
 כ"ה). ויתכן עוד שהס' האחרון סודה ובו' המתחיל צפ"ח אשר שכזר סיים צססו' הקודס צתי"ו
 הוא חינו מן המנין, חזל אמרו המלך אחרי שכזר נמלט מידי פלסתיס צערמתו, וזה חספך את
 מזמוריו חזרו עם הסוקיס הקודמים כדו לסיים נטו, והוא צחמת כחתימה לסיר לפי שהוא
 מענינו כי ציחת הסדיון הוחת היא היתה כוונת כל המחמרים הקודמים. גם לא אחספק להעיר
 שהספוק הנוסף צפוף סיר כ"ה מתחיל ג"כ צזה האות, ומדבר צענין דומה, סדה חלחיס ובו':

תהלים לה לה

תפלה להנקם מאויביו אנשי בליעל, הנומלים אותו רעה תחת טובה.

(א) לְדָוִד |

רִיבָה יְהוָה אֶת־יְרִיבָי
לֶחֶם אֶת־לֶחְמִי :

הַחֲזִיק מִגֵּן וַצַּנָּה וְקוֹמָה בְּעִזָּרְתִּי :

וְהִירַק חֲנִיית וּסְגָר לְקַרְאֵת רִדְפִי

אָמַר לְנַפְשִׁי יִשְׁעֲתָךְ אָנֹכִי :

יִבְשׁוּ וַיְכַלְמוּ מִבְּקִשֵׁי נַפְשִׁי

יִסְגְּרוּ אַחֲזֹר וַיַּחְפְּרוּ חֲשִׁבֵי רַעְתִּי :

יְהִי כְּמֶזֶן לַפְּנֵי־רוּחַ

וּמִלְאָךְ יְהוָה דוֹחָה :

יְהִי־דֶרֶךְ חֶשֶׁךְ וַחֲלֻק־לֶקֶת

וּמִלְאָךְ יְהוָה רִדְפָם :

כִּי חָנַם שְׂמֹנֶי־לִי שַׁחַת רִשְׁתָּם

חָנַם חֲפְרוּ לְנַפְשִׁי :

תְּבוֹאָהּוּ שׂוֹאָה לֹא יָדַע

וְרִשְׁתּוּ אֲשֶׁר־טָמֵן תִּלְכְּדוּ

בְּשׂוֹאָה יִפְלֶבֶה :

* פת"ח באתנ"ח

באור

לה (א) לדוד, גם זה הסיר נגר ענדי שחול המלשינים את דוד חל המלך והס הס חשך התרחו חליו כאנשי שלומו בעודנו המלך חוהצו וצלנס יקנחו צו על גבורתו ועל הללחתו כי כן דרך העומדים נחלר המלך, אך הוא נפתו החמין צס ויחצנס צלצ שלס, ויהי כי ענר רוח רעה על שחול וקנח צו גם הוא ויסנאחו, נבלתה גם חונתס נכדו, והסיתו את המלך צו צחמרכס שהוא מצקס רעתו, ועל זה חיה חמו צס ויקללס לפני ה' כאמרו אל שחול צמדנר חס ה' הסיתך צו ירח תנחה וחס צנו החוס חרוריס הס לפני ה' (ש"ח כ"ו), ריבה, מלרע לרוי מצנין הסעיל משפטו הכיזה (הנד"ק) והוא שלא כמשפט בִּיבָה שְׂיִמָּה ודומיהס שהס כלס מלעיל, לכן אמרתי שהוא סס המקרה תעין המקור ע"מ בִּיבָה, וכחלו יקרח התסורר חל ה' ויחמר כיצ יס לי עם יריצו ולא נח אתה להלחס צס, אך סננל זה לא זז הורחת הליוי ממנה, כי המקור והצווי ליחיד

רשי

יתחרטו לאמר אשמנו
סחסינו צך דפינטרונ"ט
צלע"ז :

לה (א) ריבה ה' את
יריצי עשה

מריצה עם אותס
שעוסיס מריצה עמי :
לחס. לשון מלחמה וכן
לוחמי הלחס עם
הנלחמיס עמי : (ג)

והרק חנית. הזדיין (3)

כמו אריק חרצי (טמות
ט"ו), וירק את חניכיו (ג)

(צדאסית י"ד) : וסגוד
לקדחת דודפי. הגן

ציני וציניהס כמחילה :
לנפשי, אימויימחי"מלס
צלע"ז. כמו כודה שוחה

לנפשי (ירמיה י"ח) :
(ו) חשך וחלקקות.

שניהס יחד כדי שיחליקו
דגליהס צחלקקות
והחשך אינו מניחו

להסמר מן החלקקות (ו)

כד"ח (סס כ"ג) לכן
יהיה דרכס להס
כחלקקות צאפלה

ידחו ויפלו צה : (ז)

חפרו לנפשי. שוחה
ליפול צה : (ח) שואה

חשך צרואיכ"ה צלע"ז,
ודסתו אשר טמן. כן

דרך לעמון הרשת
ולכסותו צקס או צעפר

כדי שלא ירגיש צה
העוצר עלי' עד סנלכד

35.

Gebet um Rache an seinen nichtswürdigen Feinden die ihm Böses statt Gutes vergelten.

1. Vom David.

1.

Had're, Herr! mit meinen Haderern; Bekämpfe sie, die mich bekämpften.

2. Ergreife Schild und Tartsche, Und mach' dich auf zur Hilfe mir.

3. Und zück' die Lanz' und schleud're sie, Gegen die Verfolger hin; Und rufe meiner Seele zu: „Ich bin deine Hilfe!“

4. Daß sich schämen und erröthen, Die nach meinem Leben stehen; Daß verhöhnt zurücke weichen, Die auf mein Unheil sinnen.

5. Sie seien, wie Spreu vor Wind, Ein Engel des Herrn verweht es.

6. Ihr Weg sei düster und schlüpfrig, Ein Engel des Herrn verfolg' sie.

2.

7. Denn unverschuldet stellen sie Mir das Verderben ihrer Netze; Unverschuldet graben sie mir Fallen.

8. So treff' ihn unvermerkt der Untergang! Sein Netz, das er verbarg, bestrick' ihn selbst; Daß er zum Untergange stürze!

נחמת החרד הם, וכבר
חמנו שהיה מדרך התלונה
לכוון נתינת חתה לחיזה
עניינים. יר"ב, הנכון כמו
שחמר הוד"ק שהיה תואר
והיו ד' נוספת ע"ד חותיות
החמנת"ו וענינו מרובי
ועם חת ירובי, עם
ירובי, כי הסעול הוא
הרוב, והעד רובה רובי.
לחם חת לחמי, זנון הקל
משרט לחם שענינו חכילה
וכליון, ונח חחריו מלת
חת לסיון הסעול והוא
הנלחם. ויש שזח חחריו
יחם הנזול שחליו כמו
רבים לוחמים לי ולקמן
נ"ו) ועמו נחיות כוננת
הלוחם אל הנלחם, ותהי
המלחמה הסעול
(חקוהט"ן). ולפי שנחמת
זכל מלחמה יביע גם
נוק מה, חם רב הוא
וחם מעט אל הלוחם עלתו,
הנה גם עליו יסול סס
נלחם (כעין כרסל ונכסל
סהנחתי סיר כ"ו). וכן הוא
נכתובים וחסר נלחם חנו
(סוכטים ע'ו) ורבים כמהו
ותנח עליו, א' מלת
חת לסיון הסעול, או
(ח) על המלחמה, כמו
ונלחם חת מלחמתו (ס"ח)
(ח') או (ג) על חס'
נלחם נו, כמו חסר
חחם נלחמי' חותם

(והוסע י'), ואל תחמה על הסעול שנחטך חחריו הסעול, כי כן נחמר הסעועה חסר נשנעתי
והין כחן מקומו (להחריך צוה). ב' מלת עם, נחיות שהם שניהם סועלים זה עם זה, כמו ונלחם
עם הפלסתיים (ס"ח ו"ז). ג' י"הב שחליו, והוא יסרד לז' חלקים (ח) מלת חל תורה על
הכוונה שהנחתי לעיל נז"הק, כמו ולנחמו חליך (ירמיה ח') (ג) למ"ר של לי לך, הורחתי
כמו נעזור, כמו ה' ילחם לכם (שמות י"ד). ד' י"הג סנו, וגם הוא יסרד לז' חלקים, (ח) זי"ת
של צו נו, נחיות שהנלחם (דהיינו הסעול) הוא המקום או החמלעי חסר צו ילח כח המלחמה
אל הסועל, כמו ולא הלחם נעמלק (שמות י"ז), (ג) מלת על והיא תרכיז הורחתי המקום עם
הורחתי הכוונה כמו ונלחמו על אחיכם (נחמיה ד'), ונדבר עוד במקום אחר נשמושו היוחסים
ציתר נחור חס יחנני ה'): (ב) החוק, ענינו קח מהרה, ועם החוק כי המהירות תוסף על הכח כידוע
לחמתי התולדות, וכן תרגם הרז (ערגרייפ'ען): (ג) והרק חנית, עשה חותם ריק מתערה. וסנור, הנחת
השורט הזה נעלם הרחסינה על סתימת המקום נחוסן שלח יוכל הדבר הכלול צו ללחתי חסם (לוסליעסען),
והועתק חח"כ גם על חותם הנתינה חסר תכריח חת הדבר הנתון לשנת נמקימו ולא יתום (פ'ער-
סליעסען) ומזה העעם לח תסנר ענד חל חרוביו וחציריו, והעד כי ינח עליו לפעמים י"הב שחליו כחבר
נחיות יחם הנתינה ולפעמים י"הב שנו כמו חסר סכרני ה' ציוך (ס"ח כ"ר י"ח) נחיות יחם המנוחה
נמקום, וכן סעורו כחן, השלך חת החנית נחוסן שתיח הקועה לז' חרובי, והרה"מ תרגם כפי הענין. אמור
לנסטי, לחמן חת לזי שלח יתום כחי נמלחמה: (ד) י"בשו, נמה שחנים מביעים לתכלית הנרובה מהם, יסנור
חחור, ינוסו נמלחמה חסר הם עורכים לקרחתו: (ה) יה"ו ונו' ומלחך ה', חסר מלחך ה' דותה חותו הוא
הרוח כי כן כתיב עשה מלחמיו כוחות: (ו) יהי דרכם וגי', כפילת העניינים לחזק המלונה. החלק
הז', הענדה מן קללת חרוביו חסר חרם זה חל ספור סנתה, לחמר כי לח מרוע לזו קללס,
חך נעזור נמלס חותו דעה חנס. (ז) שחת, סיוך חל דשתם וענינו השחתת דשתם. חפרו
לנסטי, סוחם לסול זה (רס"י), ועעם לנסטי לי (חיר), וכן תרגם הרז: (ח) תבואהו, כל חחד

רש"י

תהלים לה

וּנְפֹשִׁי תִגִּיל בַּיהוָה

תְּשִׁישׁ בִּישׁוּעָתוֹ:

כָּל עֲצֻמוֹתַי תֵּאמְרָנָה

יְהוָה מִי־כִמוֹךָ

מִצִּיל עֲנִי מִחֶזֶק מִיָּמֶיךָ

וְעֲנֵי וְאֲבִיוֹן מִגְּזֵלוֹ:

יְקוּמוּן עַדֵּי חָמֶם

אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתִּי יִשְׁאַלּוּנִי:

יִשְׁלַמוּנִי רְעָה תַּחַת מוֹבָה

שֶׁכָּוֹל לְנַפְשִׁי:

וְאֲנִי בַּחֲלוּתָם לְבוֹשֵׁי שָׂק

עֲנִיתִי בַצֹּמ נַפְשִׁי

וְתַפְלָתִי עַל־חֵיקִי תָשׁוּב:

כִּרְע כְּאֶח לִי הִתְהַלַּכְתִּי

כְּאֶבֶל־אֵם קִדְר שְׁחוֹתַי:

וּבְצַלְעֵי שְׂמַחוּ וְנִאֲסְפוּ

נִאֲסְפוּ עָלַי גְּבִים וְלֹא־יָדַעְתִּי

קָרְעוּ וְלֹא־דָמוּ:

בַּחֲנָפִי לְעֲנִי מְעוֹג

חָרַק עָלַי שְׂנֵימוֹ:

*קמ"ץ רחב

צה: (ט) ונפשי תביל

כשארחה צמפלתם: (י)

בל עלמותי יקלסוך על

כך כי עתה: (יא)

יקומון עלי תמיד עדי

חמם וגו': (יג) ותפלתי

על חיקי תשוב כלומר

ואם יאמרו לא ענית

נפשי אלא לדעתם

שיכבד עליהם חלוי'

תפלתי שהתפללתי

עליהם תשוב חלוי: (יד)

ברע כאלו לי התהלכתי

כאלו היו לי אחי ורעי

התהלכתי מילד עליהם

על נדתם: כאצל אס.

כצן המתאצל על אמו

או כאס המתאצלת על

צנה: קודר לשון שחרות:

שחתי לשון שפלות:

(טו) ובצלעי שמחו

ונאספו וכשאני לולע

שסד צל עלי שמחו

ונאספו נאספו עלי

נכים אנשים פסחים

כמו שאנו מתדגמין

נכה הגידאי ומנחם

חזרו כמו נכאים

(ישעי' ט"ז) אומנויים"ט

צלע"ז קדעו ולא דמו

אלו היו קודעין את

צדרי לא היה דמי שותת

לארץ כשמלצינין פני:

(טז) בחנפי לעגי מעוג

וגו' צסזיל חניפות

של ליזנות אכילה

ושתיה שמחניפין

לשאל צסזיל שיאכילם

ויסקס חורקים עלי

סניהם מעוג לשון אכילה

ת"א כל עצמותי צרכות נ' כ"ה: ואני בחלותם צרכות ח'

ט"ו: ובצלעי שמחו מליעה דף ל"ט. סנהדרין י"ח, ק"ז:

באור

מחויצו, ורצו בן צמקרה, שואה, שם המקרה וענינו ידוע, ונראה לי שסרשו שואה הוא ע"מ קומה וכן תסוואת נובש (חיוצ ל"ט), ע"מ תקומה, ומה הטעם שם שוא המצוה אל השואה, גם טעם סרש שוא דומה לו צהצל מם, וחין בחן מקומה לא ידע, לא ירניש צה עד שתצוהו (סרד"ק) וכן תרגם הרצ (אונפערשרקט), והוא מדה כנגד מדה כי גם הם טמנו הרשת צלוסן שלא ירביש צו ויסול לתוכו, וזה שהקדים הר"מ תינת (יח) אל המאמר ורשתו וגו', עונש הנחוי ומסכים עם החטא ע"ס ההביון צסועל כפיו נוקט רטע לעיל (סור ט') צסואה וסול צה, צהרשת חסר

באור פט

Psalmen 35.

טמן, וטעורו נסילתו זה
 תהיה צווחה חו נסילה
 הטיח תהי' לו נסוחה,
 וכדרך הזה תרגם הרב,
 ויתכן שזה טעם המקף
 יפל"בה להפסיק יותר
 חתר תינת צווחה,
 צהיות הרעיון הזה עקר
 כוונת המחמיר, כי רעיון
 הנסילה נרשתו חזר טמן
 כנר הניח צמחמר הקודם
 וק"ל: (ט) ונפשי, וי"ו
 לעורר ההסך, לחמר לח
 כן חלקי כחלק', וזה טעם
 תינת (ואבער) כתרנוס
 הרב, וחמר הרחצ"ע ח"ל:
 ונפשי רתו לנשמה העליונה
 ונקדחת נפש צעזור שהיה
 קשירה עמה ע"כ וכן תרגם
 הרב (איינע זעלע):
 (י) כל עזמותי תחמרהי,
 ד"ת כלומר בכל נפשי, וי'
 מי כחוק, צעולם, כלל.
 מציל, סרט, ומי כחוק
 מציל עני ונר' ומציל חציון
 ונר' כן הוא דעת הרב"ק
 וכן תרגם הרב, והוא דרך
 נחה צמלולה חסר כנר
 צחוקהו לעיל (סיר ח'):
 החלק הנ', העזרה מן
 ההלל אל ספור רעת

- 9. Aber meine Seele freue sich des Herrn,
 Frohlocke über seine Güte;
- 10. Es spreche jedes Glied an mir:
 O Ewiger! Wer ist wie du?
 Wer rettet so von Uebermacht den Schwächeren;
 Den Hilfsbedürftigen von seinem Räuber?
 3.
- 11. Es treten frevle Zeugen auf,
 Und zeihen mich, daß mir nicht kund;
 12. Vergelten Arges mir um Gutes;
 Thun meiner Seele Herzeleid. —
- 13. Denn ich — bei ihrem Leiden,
 War mein Gewand ein Trauersack;
 Ich härmtete mich mit Fasten ab,
 Und senkte mein Gebet in meinen Schooß;
- 14. Als wär es Freund und Bruder mir, so ging ich
 hin,
 Betrübt und eingebücht, wie bei der Mutter Tod.
- 15. Und nun frohlocken sie bei meinem Falle; rotten
 sich,
 Und rotten Buben um mich her, die ich nicht kenne,
 Und reißen ohne Unterlaß;
- 16. Knirschen Zähne über mich.
 Mit heuchlerischem Lächeln
 Des mundverzerrenden Gespött's.

חויציו: (יא) יקוסן, דוחב וכוס צן ימיני וסועתס', וטעם עידי חמס כמו חנסי מרתה.
 אשר לח ידעתי וסחלוני, כלומר יסאלו ממני לחמר למה עשית הרעה הזאת חסר צחמה לח
 ידעתי מחותו הרעה מחומה. ויזין נח הקורה כי הסאלה הזאת חסר הס שוחלים חיונה צחוסן
 סיסחסקו חס עשה הרע חס לח חנל הס מעידים עליו כאלו ידעו צוודחי שהיה עשהו רק שוחלים
 חותו למה עשהו וזה סתרנס הרב (זיח לייהען חיק). (יב) ישלמוני ונר', הרעה היה שכול
 לנפשי והוא טס', (הרחצ"ע): (יג) ואני, יססר טונתו וחני (עשיתי הסך מה טהס עושים כיו)
 צחלותס ונר', תצין מזה סימן סת"ס לכר"מ. ותפלתי חל חיקי תסוצ, חמר רצו לוי הטעם
 סהייתי מתפלל וחני מסתחיה ונדכה (הרחצ"ע) וכדרך הזה תרגם הרב. (יד) כרע כחה לי, תינת
 לי מוסכת עלמה וחחרת עמה. התהלכתי, כנר צחרנו לעיל (סיר י"ג), טעם הסתפעל הוא
 הסולך חנה וחנה צלי כוונה לחיזה תקוס, וכן מי טיס לו דחנה צנצו יקוס ויתהלך בחיס מתנווד
 צחר חין מרצוע לנסור. כרע כחה כחצל חס, ועלה צמדנות כדוך המלולה, כי החח קרוצ
 מהריע, והחס קרוצה משניהס. וחמר הרב"ק ח"ל: וחמר חס ולח חצ כי יותר כוחז חדס על
 חמו טנולר ממנה צצטנה והניקתהו וגדלתהו וטסחתהו עד סנדל וחף חחר סנדל החס מלוייה
 צצית ומכונה לו לרבו צמחכל ומשתה ע"כ. קודר', מלסון סחרות (רס"י), והעד כחלהי קדר (סיר
 סירי' ח'), והטעם כי מפני היגון וסחנהה יתקורו סני החדס כטעם חסך מסחור תחרס (חינה
 ד') וזה סתרנס הרב (בעטריבט): (טו) ובצלעי, מלסון והוא לולע על ירכו, כי כל דצר העומד ינוח
 חס סעוד הסעד מרבו הכצידות חסר לו, חך חס יצטל סווי הכצידות ותכנר הללע סחחת מן
 ססנית, חו תטהו הכצידות חל הללע סהיה וחז יסול. ולכן תכונה כל היטיה ליסול צסס ללעי,
 וזה סתרנס הרב (בייח איינעק פֿאלזע). נכים, טס ע"מ גחיס והוא תואר לחנסיס סוחזיס
 ורקיס סחזיסזיס להרע ולהכות צחברוף רשע וחס יסמחו חל חד כל חיס ויסחקו למותו וילעבו
 צסניו וינעו לו צס צצרוס גס צמעסיס ובובען) צל"ח, וחמר לח די טהס סמחו ללעי ונחססו
 עלי ללעוב לי, הנה ע"י נחססו עלי גס נכיס החויס חסר לח ידעתי חותס מתנוול טלסוס וגס
 הס לח ודעוני, רק צחצצת הרע חסר צלצס ידעו לי. וחצצת (ורחטטען) צל"ח מוסך על עלמס
 ועל חחריס, כי הוא עומד ויולח, ולכן הוא מסובל מחוד לכוונת סמחמיר. קרעו, צלצוסי וצנדי,
 כי כן דרך הנכיס. ולא דמו, ולא סקטרו: (טז) בחנפ' ונר', יס לעב סל סחוק סחינו מזיק כל

רש"י

תהלים לה

אֲדַנִּי כַמָּה תִרְאֶה
הַשִּׁיבָה נַפְשִׁי מִשְׂאֵיהֶם
מִכַּפִּירִים יְחִידָתִי:
אֹדֶה בְּקֹהֶל רַב
בְּעַם עֲצוּם אֶהְלֹךְ:
אֶל־יִשְׁמְחוּ־לִי אֵיבֵי שִׁקְר
שִׁנְאֵי חַנּוּם יִקְרְצוּ־עֵינַי:
כִּי לֹא־שָׁלוֹם יִדְבְּרוּ
וְעַל־דְּגַע־אֲרִץ
דְּבַר־י מְרֻמּוֹת יַחֲשֹׁבוּ:
וַיִּרְחִיבוּ עָלַי פִּיֵּיהֶם
אִמְרוּ הֲאֵתָּה | הֲאֵתָּה רֵאתָה עֵינֵינוּ:
רֵאִיתָה יְהוָה אֶל־תַּחֲרֹשׁ
אֲדַנִּי אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנִּי:
הָעִירָה וְהִקִּיצָה לְמִשְׁפָּטִי
אֱלֹהֵי וַיֹּאדְנֵי לְרִיבִי:
שִׁפְטֵנִי בְצִדְקָה יְהוָה אֱלֹהֵי
וַאֲל־יִשְׁמְחוּ־לִי:
אֶל־יֹאמְרוּ בְּלִבָּם
הֲאֵתָּה נַפְשֵׁנוּ
אֶל־יֹאמְרוּ בְּלַעֲנֹהוּ:
יִבְשׁוּ וַיַּחֲפְרוּ | יַחְדָּו
שִׁמְחֵי רַעְתֵּי
יִלְבְּשׁוּ־בִשְׂת וּכְלִמָּה
הַמְּגִדִילִים עָלַי:

(יז) כמו אם יש לי מעוג דלחיהו (מלכים א' י"ג). ומנחם פתד אותו לשון עוגת לחם (סס) וכן אם יש לי מעוג (ישעיה כ"ד): (יז) כמה תראה כמה ארך אפיו יש לפניך לראות כל אלה: משוליהם. מחשך שלהם: מכפירים יחידתי. מוסס על הסיצה נפשי הסיצה מכפירים יחידתי. (יח) כשמתי סל"א): (יט) אויבי שקר. שטונאין אותי על דבר שקר שמעדין עלי מה שלא עלה במחשצתי מעולם אל ישמחו צמפלתי שונאי שטונאים אותי אל יקרלו עלי עין וללעוג צעיניהם על מפלתי. יקרלו; ליכנ"ט צלע"ז: (כ) על דגעי ארץ. על דכאי ארץ, וכן דוגע הים (ירמיה ל"א) עורי דגע (איוצ ו') וכן פירש דונס: (כא) האת האת. לשון שמחה מתהלל צתלות לבו מדוע שמחתם שרואים תלותם מתקיימת: (כג) העירה והקילה. פמליא של מעלה לשפוט משפטי מאויצו:

(יט) מכפירים יחידתי

(כ) כשמתי סל"א): (יט) אויבי שקר. שטונאין אותי על דבר שקר שמעדין עלי מה שלא עלה במחשצתי מעולם אל ישמחו צמפלתי שונאי שטונאים אותי אל יקרלו עלי עין וללעוג צעיניהם על מפלתי. יקרלו; ליכנ"ט צלע"ז: (כ) על דגעי ארץ. על דכאי ארץ, וכן דוגע הים (ירמיה ל"א) עורי דגע (איוצ ו') וכן פירש דונס: (כא) האת האת. לשון שמחה מתהלל צתלות לבו מדוע שמחתם שרואים תלותם מתקיימת: (כג) העירה והקילה. פמליא של מעלה לשפוט משפטי מאויצו:

(כו) ת"א בחנפי לענ סנהדר' ז' נ"ג:

* סנו"ל באתג"ח * פת"ה כאתנח * קמץ בלי אם"ף

באור

Psalmen 35.

כך חל הנלעב כמו לעב
 של כעס המבלה קלון
 חזירו לרעתו. גם שיש
 ישתדל ח"ש לקחת חת
 נקמתו מאשר הוא שונא
 לו חזל מסתיר חת כעסו
 צפויס סוחקות וצלעב
 הרצה ומתרחם צוה כאלו
 צוהו וחיו פוחד ממנו
 ולא ייקוס וקס, וצוה
 חנוף יחניף שחין תוכו
 כצדו חת שאמר נחניסת
 לעכס הם חורקים עלי
 שנימו כלומר כי לעכס
 חיו לעב של סחוק צלצד,
 חזל הם מסתירים צו כעסם
 ותאותם להזיקני. בחנפי
 לעני מעוב, סמוך על סמוך
 והטעם צלצ חותם החנפים
 והמלעיגים מעוב נסתר
 חריקת שנימו עלי,
 והוא כנוי חל הכעס
 כידוע, וטעם מעוב צלשון
 ושמעאל תנועת סה
 הלועב צהמטכו חל הד
 מחמת הלעב, ומלאנו
 צדוה' לו צלשון עזר הלהן
 העננה (רות ח'), משדס
 ענה שהוא ב"כ לשון
 המתנה והמשכת הזמן,
 וטעם סמוכות לעני מעוב
 כמו חנשי מרמס תנין
 מזה ומקודס כוונת
 הר"ה כ"פ"ו: (י"ו) כ"ה
 תראה, כמות הרחיה
 חו כמות הזמן והוא
 אחד. משאיהם, משחונס
 ומחמיתם שרונים להשחות
 אחרי ומשחיהם לשון רזיס
 והח' שוחה צפלים
 יורה ומלקוס, (מדברי

- 17. Ach, Herr! Wie lange siehst du zu?
Beschütze meine Seele vor ihrem Uebermuth;
Meine Einsame vor Löwengrimm.
- 18. So will ich dir danken in großer Gemeine,
In Volksversammlung dich rühmen.
- 4.
- 19. Laß sich nicht freuen über mich,
Die unverdient mir Feinde sind;
Noch Hohn mit Augen winken,
Die mich unverschuldet hassen.
- 20. Unfried ist, was sie beginnen,
Und suchen bösen Trug
Wider die Stillen im Lande.
- 21. Sperren ihren Mund auf gegen mich,
Rufen: Da! da! So sehen wir's gerne!
- 22. Ewiger! Du siehst es, schweige nicht!
Herr! Sei nicht fern von mir!
- 23. Ermuntere dich, und wache für mein Recht,
Mein Gott und Herr, für meine Sache!
- 5.
- 24. Richte mich, o Herr, mein Gott! nach deiner Billigkeit,
Daß sie sich über mich nicht freuen;
- 25. Damit sie nicht im Herzen sprechen:
Ha! So war's erwünscht!
Wir haben ihn verschlungen.
- 26. Sich schämen und erröthen müssen,
Die sich meines Unglücks freuen!
In Schand' und Scham sich hüllen,
Die über mich stolziren.

הרד"ק). וכללו הר"ה כתיבת (חיבעראוטה). מכפירים, כי חמת כפירים חמתם, וטעם
 יהודתי קצוחר לעיל (סור כ"ג). החלק הר', תפלה אחרת שלא ישמחו חויזים עליו:
 (יט) אל ישמחו לי ובו', וחל יקרצו לי עין שונאי חנס, וטעם לי צעצורי, וחויזי סקר כפל לשון
 של שונאי חנס, ואמר הרד"ק וז"ל: וקרינת העין הוא נדנד העינים ללעב וצוה, וכן קורן שפתיו
 מולל צרבליו מורה צאלנעותיו עד כאן: (כ) כי לא שלום ידצרו, מלת לא, חלק מהסס כלומר
 כל מה שידצרו הוא ללא שלום, וזה טעם המקף. ועל דברי חזן, תרבוס יונתן ועל לדיקי חרעה
 דנייתין צעלמח ההוא, וכדון הזה תרגס הרב (דיח סט"לען) מלשון מרבוט. דברי מרמות, להחבולל
 ולהתנסל עליהם: (כא) וירחיכו. צשתוק ונדנד. האח, הוא אחי מן התיצות המורות על רבשות
 הנסס והמיתה (חינטעריעקליחן), והוא סימן השמחה כאשר יקרצ פתחוס הדנד המצוקס, וזה
 וקרוב אחיס הם, צל"ח (דח דח) והכסל לרוב השמחה. ראתה עיגור, מה שקוינו ויחסר הסעול
 כי מעט דנרוס צרוז שמחה, והרב תרגס כפי הענין: (כב) ראיתח, כננד ראתה עינינו (הרצ"ע),
 והוא נכון מאוד כמו חזור הרעיונות צנסס חדס: החלק הה', עור תפלה אחרת חל ה' שיוציח
 לאור משפטו כאשר הוא נקי צחמת: (כה) נפשונו, ולונו כמו חס יש חת נפסכסי, (עיון לעיל
 (סיר י'), וטעם הח' נפסנו, יש סה דלונוו צפועל ועיון ת"ס לעיל (כ' כ"ח) על תיבת א"ח,
 וחזר וכלל חל יחמרו לתסלוס המתמר, והר"ה לא הכפילו, כי הוא היותר נאות סה חל המליצה

רש"י

תהלים לה לו

יִרְנֹו וַיִּשְׂמְחוּ חֲפִצֵי צְדָקָי
וַיֹּאמְרוּ תָמִיד יִגְדַל יְהוָה
הַחֲפִץ שְׁלוֹם עַבְדָּו:
וּלְשׁוֹנֵי תְהַנְּהוּ צְדָקָךְ
כָּל־הַיּוֹם תְּהַלְּלֶךָ:

לו (ב) נאם פסע (כז)
לדשע זקדז
לזי וגו'. הרי זה מקרא
מסודם יש זקדז לזי
סהפסע הוא ילד הרע
אומר לדשע שלא יהא
פחד אלהים לנגד עיניו,
וזקדז לזי כאדם שאומר
כמדומה אני: (ג) כי
החלוק. הפסע על הרשע
זחלקלקות זעיניו כדי
סימלא הקצ"ה את עונו
לשנול אותו: (ד) חדל
להסכיל להיטיב. מנע
עלמו מהסכיל להטיב
מעשיו: (ה) יתיצב
על דרך לא טוב.
הקצ"ה נתן לפניו דרך
הטוב ודרך המות והוא
בוחר לו דרך לא טוב:

לו

נגד הרשע מחליק אמריו ובחוכו און ומרמה.

(א) לַמְנַצֵּחַ לְעַבְד־יְהוָה לְדָוָד:

נָאִם־פֶּשַׁע לְרִשָׁע (3)

בִּקְרֹב לִבִּי

אֵין־פֶּחַד אֱלֹהִים לְנַגַּד עֵינָיו:

פִּי־הַחֲלִיק אֵלָיו בְּעֵינָיו (2)

לְמַצָּא עוֹנֵוֹ לְשֵׁנָא:

דְּבַר־פִּיו אֶון וּמְרָמָה (7)

חֲדַל לְהִשְׁכִּיל לְהִימָיֵב:

אֶון וַיִּחְשַׁב עַל־מִשְׁכָּבוֹ (5)

יִתִּיצַב עַל־דְּרֹךְ לֹא־טוֹב

רָע לֹא יִמָּאם:

באור

האשכנזית: (כז) המגדילי עלי, סיהס: (כז) צדקי, ישרי מה סרחוי לי (הרד"ק), וכן תרגם הרב. שלום ענדו, הוא דוד, או כל אחד מעבדי ה': (כח) כל היום תהלהך, סיוס כדרך המלך:

לו (א) לעבד ה', אמר הרד"ק וז"ל: לפי שהרשע דעתו שאין לו חרון שיענישהו על הרעה שעושה לפיכך אמר לעצד ה' כי הוא עלת רשעים וחקם ממנו והוא ענד ה' זחמת ויודע שיש לו

ת"א נאם פשע זרכות ט', ס"ח. עקידה סער ע"ו: כי החליק עקידה טס:

חזון בומל האדם על הרע ועל הטוב ע"כ: (ב) נאם וגו'. הרי זה מקרא מסודם יש זקדז לזי שהפסע הוא ילד הרע אומר לדשע שלא יהא פחד אלהים לנגד עיניו. זקדז לזי, כאדם שאומר כמדומה אני ורס"ו), ויהי' לפ"ז זקדז לזי מאמר מוסגר, וכן תרגם הרב. נאום, אין נאום חלל דבור ההפסלות ר"ל דבור היוצא מן הלז להכנס אל הלז, דהיינו כאשר יוכיח האחד את הסני לחמת לי דבר מה או להטות לזכו אליו יהיה האספרי זזה על ז' אופנים, או סיורנו ע"ס זרכי הנחיתה חמתת הדברים חשכ וטפוטר עליהם, או סינחה וינקס לעורר את לז אחיו ע"י כחותיו הנספיו, כח האהבה והשנאה, כח החמלה והאכזריות, הן לטובה או לרעה, הכל כפי תכונת נסס המדבר והמוכיח, וספן סז' מזה הוא מה שנקראהו דבור ההפסלות (ובצר הארכנו מזה הענין בהקדמתנו), ולכן לא נמלאו מלת נאום כי חס חלל מלינא והנזוחס היא מלינת קודם. ובהיות, מה שידבר הפסע או הול"הר חל הרשע חי חסטר להיות זחוסן הראשון כי חס יוצאו דעותיהם הזרות והעקלקלות על כור הנחיתה הלא לפיגיס תהיונה ואין קסז לחמריהם, ולא

באור

Psalmen 35, 36.

27. ויכלו דבר עמו כי חס
 ע"י הסעלת כחותיו שיעוררו
 דרך משל כח תסיקתו,
 או תסוקת ממון, או
 תסוקת חסד, או תסוקת
 הכבוד המדומה, תסוקת
 כל דבר רע, וכדומה
 צום, לכן יבונה גם הדבור
 ההוא צום נחום, והנה
 לפי מה שחמנו תהיה
 ענין נחום קרוצ לענין
 נהם מתה דכתיב מנהמת
 לבי (לקמן סיר ל"ח),
 ונהמת באחריתך (משלי
 ה'), והרצ תרנס כפי
 הענין: (ג) כי החליק
 וכו', ידוע שיש חנשים
 רשעים במורים בלבותם,
 והם מרחים עלמם כלדיקים
 לעיני ההמון למען השיב
 תחותם הרעה, ועליהם
 חמר המלך בהתבוננתי
 מעט על מעשיהם הרעים
 הנה לבי חומר לי הסעע
 עלמו ינאס להם נחום
 לחמור חין סחד וכו',
 ובכל זה החליקו אל ה'
 צעיניהם וכו' וכאשר
 נחמר עוד לפנינו. כי,
 לחמת הדבר מדבר (עין)
 לעיל סיר ל"ח), וכן
 תרנס הרצ (דף) כלומר
 לחמת מה שהוא מתרחק

27. Aber die mein Recht mir gönnen,
 Müssen jauchzen und frohlocken;
 Müssen immer singen: „Hochgelobt sei Gott,
 Der wohl will seinem Knechte!“
 28. Und meine Zunge preiset deine Großmuth,
 Verkündet deinen Ruhm den ganzen Tag.

36.

Gegen den glattzüngigen Bösewicht, dessen Inneres
 voll Trug und Unheil.

1.

1. Von David, dem Verehrer des Ewigen.

2. Das Laster predigt selbst dem Frevler,
 (So denk' ich mir im Herzen):
 Furcht Gottes sei vor deinen Augen nie!
3. Doch heuchelt er mit falschen Blicken ihm,
 Zur Freveltthat, zum Menschenhass,
 Sich Beistand zu ersuchen.
4. Seine Rede ist Lüge und Falschheit;
 Vernunft und Tugend fern von ihm.
5. Auf seinem Lager heckt er Arglist;
 Wandelt stets den Weg der Bosheit;
 Scheuet keine böse That.

כל-יין חינו הלל כוז וחלקות. החליק, מבנית חמיה החלוקה כמו וחנכי חיס חלק (להראצ"ע)
 וכדרך הזה תרנס הרצ (עין לעיל סיר ה'). אליו, אל חלשים הנזכר בפסיק הקידם דהיינו
 בהראותו באלו תהי' כוונתו בכל מה שהוא עושה לשם שמים. בעיניו, כנר חמר אחד מן
 החכמים שהעין לבוף כחלון לנית כי זו תנוט הנסע ונס היה נסקפה החוקם הוא בכוחות,
 הרפס, הטובה היא חס רעה, וכן חמרו חז"ל על הרואה בשלום חנרו וישמה זו שהוא רואה
 צעין יסם ובהסך על המקנה צטוצ זולתו וישנאחרו בעצורו שהוא רואה צעין רעה, ולזה יהי'
 טעם החליק צעיניו מראה חת עלמו צרחית עיניו כחיס טוצ ורואה צעין יסם, הסך מה שהוא לחמת,
 כעטם מחליק צספתיו סידצר דצרוס טוצים 'הסך הרע הלסון צקרצו, וזה שתונס הרצ (מיט ס"ח)
 טען באיקען): לסצוא עונו, וכל זה יעשה למחוא מצוקסו זה עונו לבזול ולחמום ולעסוק לכל
 הרע אשר יעשה, וזה טעם לשנח כי כלל הרשעה היא שנחת הצרוות: (ד) דברי סיו, כי חס
 ידצר טוצ צפיו חון ומרמה הוא וכלצו חוסצ רע והרד"ק). חרל, להסכיל לצו, ולהטיצ דרבו (סכ"ל).
 וחוצרו נססוק הזה הדצור והמתשצה שהס כלס לרעה חלל הרשע (מדצרו ר"ח ה'צרוויטן), ונקצר
 חדל עם למ"ד כמו ויחדלו לצנות העיר, (הראצ"ע): (וה) על משכנו, כי המטה הוא מקנס המחשנות
 צעוד שהחדס עד כי חיונו סונה לשום עסק (והרד"ק). והר"ה שכל לחמר (ער העקט) תיצה
 סונחם צל"ח על הולדת סקלום ורמשים, וכל דצר המתועצ, וכחלו יחמר סעל משכנו הוא מצריך
 מחשנות רעות לרצ כדרך הסרלים צתולדותם. 'תיצב, ציוס הסך המשכצ, (הראצ"ע). לא"טוב,
 צמקף כי הסלילה היא חלק מהסם כמו לח"סלום דלעיל, והוא הסך הטוצ כמו הרע, כי חין צונייהס
 חמלעי, וחמר הרד"ק וז"ל: וחמר לח טוצ כמו אשר חיונה עסורה, או חמר כן סלח יחמר רע
 סמוכום פעמים ע"כ, והוא נכון מחוצ כפי דרכי המליצה: רע לח יחמם, הנכין כמו שחמר
 הראצ"ע שהטעם כסול, וטעם רע סס המין כמו כל דצר רע, וכן תרנס הרצ צ"ו: החלק הצ',
 הנכון מצוונת המסורר צום החלק הוא כמו שחמר הרד"ק וז"ל: וחמר דוד כסספר מעסי הרשע
 כי גדולים חפדי ה' שחסי' הכופרים צו שהצור למעלה חמין להם מחיתם וטרפס עד העולם ע"כ,
 והטעם כמו שחמר ההוא לורצח מרצון וכי צסציל החוטאים יסר ה' צניתו חת השמים וחת החון,

רש"י

תהלים לו

יְהוָה בְּהַשְׁמִים חֶסֶדְךָ
 אֲמוֹנַתְךָ עַד-שְׁחָקִים:
 צְדָקַתְךָ אֶל-כְּהַרְרֵי-אֵל
 מִשְׁפָּטֶיךָ תִּהְיוּם רַבָּה
 אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ יְהוָה:
 מִהַיֵּקֶר חֶסֶדְךָ אֱלֹהִים
 וּבְנֵי אָדָם כַּצֵּל כַּנֶּפֶץ יַחֲסִיּוֹן:
 יִרְוֶינָם מִדְּשֵׁן בֵּיתְךָ
 וּנְחַל עֲדָנֶיךָ תִּשְׁקָם:
 כִּי עֲמָךְ מִקְוֵה חַיִּים
 בְּאֹרֶךְ נִרְאָה-אֹר:
 מִשֶּׁךְ חֶסֶדְךָ לַיַּדְעִיָּה
 וְצְדָקַתְךָ לְיִשְׂרָאֵל-לֵב:
 אֶל-תְּבוֹאֵנִי רַגְלֵי גֵאוּה
 וַיֵּד רַשְׁעִים אֶל-תְּגִדְנִי:
 שֵׁם נִפְלוּ פְעָלֵי אֹן
 דָּחוּ וְלֹא-יִכְלוּ קוּם:

(ו) ה' צהשמים חסדך. צשזיל רשעים הללו אתה מסלק חסד מן התחתונים ומגזיה אמונתך עד שחקים לסלק מצני אדם: (ז) צדקתך. יקרה מן הצדיות כהררי אל, צשזיל מעשי הרשעים ומשפטיך צאים לעולם עד תהום רצה. וי"ח לדקתך כהררי אל מי שאתה דולה לעשות אדקה עמו אתה מגזיהו ומתקפו כהררי אל, לשון תוקף כמו (יחזקאל י"ז) ואת אילי הארץ לקח: משפטיך תהום רצה. מי שאתה דולה לדון אותו וליקח נקמתך ממנו אתה מודידו עד תהום רצה, משפטיך, יושטי"ל לא צלע"ז. אדם ובהמה תושיע ה'. צני אדם שהם ערומים צדעת כולם הראשון ומשימין עלמם כבהמה צענוה תושיע ה' (ח) מה יקר חסדך. אינו כדאי להמטך על הרשעים הללו אצל צני אדם אשר צלל כנפיק יחסיון הם ירויון מדשן ציתך וגו': (יב) אל תבואני רגל גאוה. אל תבוא עמי רגל הרשעים הללו צעת קצול שכר להיות חלקם עם הדיקים, ל' חלק אהל"א פרטיאה צלע"ז ויד הרשעים אל תנידני. ממקומי צבואי לידש משנה, חלקי וחלקו (של רשע) צטובה כענין שנאמר (ישעיה ס"א) לכן צארלם משנה יידשו ולא שם נפלו פועלי און שם יצונו צמפלתם ושם דוחו ולא יכלו קום:

ת"א צדקתך וגו'. נדרים ד', ל"ז. חולין ס"ב. ערכין צ', ח'. עקידה סער ע"ז: משפטיך וגו' חולין סס: אדם ובהמה שס ח', ה': מה יקר סוכה דף מ"ט. עקרים מ"ג, ט"ו: ירוין מושן סיבדנין י"ח ק': כי עמך חגיגה צ' י"ג:

הלדיקים, ל' חלק אהל"א פרטיאה צלע"ז ויד הרשעים אל תנידני. ממקומי צבואי לידש משנה, חלקי וחלקו (של רשע) צטובה כענין שנאמר (ישעיה ס"א) לכן צארלם משנה יידשו ולא שם נפלו פועלי און שם יצונו צמפלתם ושם דוחו ולא יכלו קום:

באור

לא כן אצל מי שזרע וחרש צשזיעות הארץ תהן לו ינולה והגסס יורד עליו מן השמים, וכאשר קרוז יום חידו המלצנו חטאתו אשר חטא: (ו) בהשמים, צה"ח הידועה כמשפט ופיכוסו עד השמים (הרד"ק) ועד שחקים לעד והטעם כי אין למעלה מהשמים ומראה העין (הראש"ע), אמונתך, קיום צריחתך אשר כרת לצרוחין: (ז) צדקתך, הנכון כמו סאמר הראש"ע כי הוא נסגנה לדעתה

באור

Psalmen 36.

2.

6. Herr! Deine Güte reicht bis in die Himmel!
Deine Treue so hoch die Wolken gehen!

7. Dein Recht — wie Gottes Gebirge!
Dein Rathschluß — unabsehbare Tiefe!
Du hilfst dem Menschen, hilfst dem Viehe, Herr!

3.

8. Wie köstlich, Gott! ist deine Güte!
Du schüttest Menschenkinder im Schatten deiner Flügel.

9. Labst sie vom Segenmahle deines Hauses:
Tränkest vom Strome deiner Wollust sie!

10. Denn Lebensurquell ist bei dir,
In deinem Lichte schau'n wir Licht.

4.

11. Laß deine Güte strömen
Ueber deine Verehrer;
Dein Wohlthun über die,
(Die grades Herzens sind!)

12. Laß mich des Hochmuths Fuß nicht untertreten,
Die Hand des Freblers mich nicht stürzen! —

13. Dort sinken sie hin, — die Uebelthäter!
Gestürzt! Nie kommen sie auf!

כזרני חל התקיסים ש
יוכל חדס להביע לטס
וכני דעה משטין כתחוס
דנה שהיח עמוקה שלח
ירחנה חדס ע"כ. בהררי
חל' הסנים הנזוהים, כן
מנהג הלשון נטרולה
להגדיל הדבר סומד. חותי
חל מלת חל חו חלטים
(מדנרי הרד"ק), משפטיך
חסר על סיהס השפוט
ותכניג חת העולם
זה שתרנס הונ ז"ל
(דין רחטהטלוס). תהום
דנה, תחסר כ"q דמיון
לחוק הענין כאשר הערו
בזר ע"ז כמה פעמים,
והיח טעם סי' פת"הכ
לסר"הת. אדם ונחמה
תוסיע ה', כן הוח מדת
משטין הטוים שתוסיע
לכל זרוחק זלי הנדל
זחתטועה הנלרכת להס,
וחמר הרד"ק וז"ל: וחמר
חני כי חותו החסד
שחתה עושה עם הרשע
שהוח כוסר זך הוח כמו
החסד שחתה עושה עם
הנחמה שאינה תכירה
נחסדן וחתה נותן לה
לרכה ע"כ. והוח דומה
למה שחתנו לעיל: החלק
הב' העזרה מהשנת הסוד
החלוי חל השנת הסוד
השכלי, כי זו וחמר הע"פ
שתטועת ה' וחסדו על כל

מעטיו, הנה זל זה החסד אשר הוח עושה לזני לדס זעלי הנסחם עליונה, היודעים חת זורחיהם
מכירים חת טיוו יקר יותר ממה אשר הוח עושה חל הנרוחיס סחותי חמעלה: (ח) מה, להפלטת
הענין. ובני חדס, זעלי הסכל והתנוגה. בצל כוסך, זלל החנמה: (ט) יריון, כמו ירציון
וטעם ניתך הס המתזודד'ס לעזוד הסס והעזודה תדמן נסס ודעה הסס תעזנס וטעם נחל שלח
יססק (הרחז"ע), וטעם חסקס שחתה העזנס נידועה (הרד"ק): (י) מקור חיים, חיי הנסחם
העליונה מלח תמות (הרחז"ע). באורך נרחח חור, כנוי לסכר הע"הכ כי חין דנר זעו"סו
נכנז מחחור, (הנ"ל). החלק הר', תסלה סימטיך יחרון הסוזה הוחו הנזכר רק לתי סרחוי לו:
(יא) מש"ך, מענין מטינת סנחל, כי זן חמר ונחל עדניך תסקס, וזה שתרנס הרז (סטרהחען):
(יב) תבואני, זמקוס תזוח חלי, ועוד כמוכר זמקרח. רגל נחוי, זמקוס חנפו בזוח ליופי חמלונת.
חנדני, ממקומי, מקוס יס ונזוח למקוס הססלות, וזה שתרנס הרז (סטירלען): (יג) שם נסלו,
סיוס כדוך חמלן, פעלי חון, זח הנסוח חחרי הנוסח, והטעם כי חמטורר לחסר תחל כוח ה'
לפטתו נחמלח נססו כל כך זנפילת הנסעים חסר ירחח נחזיונו עד סיקרח מחספלות. סס נסלו,
וחינו ססרס כי חס חחרי ס'הקרר דעתו קלת חז יוכל לחמר מי ומו הנוסלים (ועיון לעיל סור
ח' ולקמן סיר ק"י) והיח סי' פת"הכ לסר"הת. דחו, מזנין שלח נזכר סס סיעלו חסדנרס והחול"ס
לחטלוס. ולא יכלו קוס, מדרך חמלונת הוח לעלות זענין תחדרנה למדרנה נזוח מעל גזוח למען
מלחות נסס הסומע חחת חחת עד כי תסתומס זחחחונז חנזוח מכולס, וכן הענין חחו, כי הנפילה זדחיה
הוח יותר קסס מנסילס סחס סיס סחין נמסך ממנה חיוק כלל, וחח"ז וחמר סחחוק הוח חסר

לז (א) לרוד, מוסר הסכל על הלחת נסעים סחין רחוי לקנח זס, כי חונה רק הלחת סוח
ומדומה, חזור חסיר הזע על סדר ח"ג, ולכל חות וחוח ז' ססיקיס חסר סרלחון מהס

רש"י

תהלים לו

לו

גמול הצדיקים והרשעים.

(א) לְדוֹד

אֶל-תִּתְחַר בַּמִּרְעִים
 אֶל-תִּקְנָא בְּעֵשִׂי עוֹלָה:
 כִּי בַחֲצִיר מְהֵרָה יִמְלוֹ
 וּבְכִירֶק דְּשָׂא יִבְלֹן:
 בְּמַח בִּיהוָה וַעֲשֵׂה-טוֹב
 שְׁכֵן-אָרֶץ וְרַעָה אֲמוֹנָה:
 וְהִתְעַנֵּב עַל-יְהוָה
 וַיִּתֵּן-לֶךָ מִשְׁאֵלוֹת לֶבֶק:
 גּוֹל עַל-יְהוָה וַיִּרְכָּב
 וּבְמַח עָלָיו וְהוּא יַעֲשֶׂה:
 וְהוֹצִיא כְּאוֹר צִדְקָה
 וּמִשְׁפָּטָה כִּצְהָרִים:
 דּוֹם לַיהוָה וְהִתְחַוֵּל לּוֹ
 אֶל-תִּתְחַר בְּמַצְלִיחַ דְּרַכּוֹ
 בְּאִישׁ עֲשֵׂה מִזְמוֹת:

(3)
(2)
(7)
(ה)
(1)
(2)

לו (א) אל תתחר
 צמדעים. מוכיה
 את ישראל הוא שלא
 יתחרו צהלחת המרעים
 לעשות כמעשיהם כמו
 (ירמיה י"ג) ואיך
 תתחרה את הסוסים
 לרוץ צמדולתם האטי"ד
 צלע"ז: אל תקנא צעושי
 עולה. לעשות עולה
 כמותם: (ב) ימלו
 טראכ"ט טראנק"דין
 צלע"ז. לטון כרית': (ג)
 בטח צה'. ואל תלמד
 אם לא אגזול ואגנוז
 או אתן לעני לדקה צמה
 לתפרנס: ועשה טוב.
 ואז תשבון אתן לאורך
 ימים ותדעה אמונה,
 תאכל ותתפרנס מסכר
 האמונה שהאמת
 צהקצ"ה לסמוך עליו
 ולעשות טוב: (ד)
 והתענב על ה'. התכנב
 צתפנוקים על משענתו
 של הקצ"ה: (ה) גול
 על ה' דרכך. גלגל עליו
 כל דרכך: (ז) דום לה'.
 המהן ליסועתו כמו
 (ט"א. י"ז) אם כה
 יאמרו אלינו דומו
 דיבונתן ומנחם חצרו
 לטון דממה כמו וידם
 אהדן (ויקרא י') וגם
 כן פתר טוב ויחיל
 ודומם (איכה ג') ודומם
 מודה לו: והתחולל,
 לטון תוחלת: אל תתחר.
 לאמר ארטיע כמותו

*חסר יו"ד

אל תתחר צרכות ח', ו'. מנלה ח', ז': והתענב על ה' סנת
 ט"ז, קי"ח. עקידה סער ס"ה: גול על ה' עקרים מ"ד, י"ב
 וס' כ"ד: דום לה' ביטון ח' ז'. זנחיס י"ד, קט"ו: אל
 תתחר עקידה סער ט"ז:

באור

יתחולל תמיד צחיתו האות אשר הוא עומד צו עתה כמו הסיר הכבילי והסני יתחולל צחיתו חוצ
 מן האותיות נלי סדר קנוע אך האותיות ד' כ' ק חין להם רק פסוק אחד, ואות העי"ן הפקד
 מכל וכל. ונח תחתיה לר"י יתורה צפ' חחר צין הס' וסס' (ועיון לעיל סיר כ"ה). אל תתחר,
 תלשון ומענין הסיט צחיה לך (יונה ג') ע"ת חל תחבר צס, וסנה הקנאה תמלא על צ' סניס,
 או סירחם האחד צולחר חיות טוב או כח מה וירע צעינור כי לח גם לו יהי' הסווצ חו סכח
 הסוח, והתנונה הסיח ננסס תקרא צל"ח (בעניידען), חו סירחם האחד צולחר חיות טוב חו
 כח מה חסר יחמר עליו כי הוא זה האיש חסר לו יאות הסווצ הסוח לצד, ואין להחחר חלק צו.

37.

Der Lohn der frommen und der freoler.

1. Von David.

1.

Sei auf der Bösen Glück nicht eifersüchtig; Beneide Unrechthäter nicht.

2. Bald abgehauen werden sie, wie Gras; Und welken hin, wie grünes Feldgewächs.

2.

3. Vertraue dem Herrn; thue Gutes! Bleib' im Lande; weide dich mit Redlichkeit.

4. So wirst du Wollust an dem Ew'gen haben, Und er bescheidet was dein Herz begehrt.

3.

5. Befiehl dem Ew'gen deine Weg: Vertrau' auf ihn, daß er's vollbringe.

6. Er führt sein Recht hinaus, wo Sonnenlicht, Und deine Unschuld, wie den heitern Tag.

4.

7. Sei dem Herrn getrostest Muth's! Harre mit Geduld auf ihn! Nicht eifersüchtig auf den Glücklichen, Der Uebermuth vollbringt!

והתכונת ההיא תקרא
זלסון אשכנזי (חייפער-
זיטיג זיין), זסן הרחשון
חיוו כי חס לער זלנד על
יתרון זילתו חזל זסן הנ'
יחר חסו עליו כי כנול
יהי' זעונו, חתנס שרס
קנח זל"ק וכלול סניחס
יחד זכנדל היחוסיס זלנד,
כי ותקנח רחל זחחותה
(זרחסית ל'), וכל הנח
זי"הב זכו טסן הרחשון,
חך וקנח חת חספו (זמדנד
ח') מסו הנ', וכן חסריס
לח יקנח חת יהודה (יסעיס
י' ח'). גם ויקנחו חותו
סלסתיס (זרחסית כ"ו)
לדעת הרמז"ן סס, חזל
ענין חל התחר לח יסול כי
חס על הסן רז', ועל פי
הדרך הז' תרגס הרז נ"י.
במרעים, מדעיס, זסו' ח'
הת"ס רסעיס, זליר' הת"ס
חזריס: ו ב) ימלו, ענינו
לש"ן כריתח, והנכון זעיני
הוח זועת הרמז"ע ססוסו
תלל והנח תזורת הדגס כמו
כי העיז סניס ומזס הטעס
וקטסת תלילות (וזריס
כ"ג): (ג) בסח בה', הסך
עוסי עולח הזועתיס
זחילס. ועשה טוב, הסך
עולח. שבן חין, תסל
הסלחס הסך ימלו. ורעה
חמינח, נמלח שרס יעה
זל"ק כמו תינת (זוידען)
זל"ח גם על הזסמות

ותרענח זחחו (זרחס' מ"ח) גם על הסומר חותס, רועה חת לזן לצו (סס), וטעס ורעה כחן
קטעס הרחשון, כחלו חמר כל דרכין ועסקין יזיו זחמונח: (ד) והחשנג, תרגס הנ' ח'
וי"ו והתענג כו"ו תסונח התנחי, כלומר חו תתענג וטעס חלוו לפי סהוח נמסן זיכרח מהדרכיס
הרחשוניס. ויתן לך וכו', הנכון זחזור הענין חוס לע"ד כך חיה, חמר חל תקנח זכללחח דסעיס סחינה קיימת.
חל זזה תוסד הסללחח הסמתית ותקעתיה לך יתר זתקוס נחמן, חט תרכיז ותזנד חרזעת הדזריס
סללח, זעוח זח' עם עסית עונ, סכון זלחן ורעות חמונה, חטר סחחי יסינז חת ססזי וחכלס
חסונז הסתענוכות על ה' ועל דוכיו, כי חו תעשה רליוו רלונק, והוח יתן לך מסללו' לזן. ורחה
רזן על סתקור וסליו לחיו כי סניחס יחליו יתסלכו ולח יתסודו: (ה) גול על ה' וכו', וזעח
עליו וכו', כסל ענין זמלות סונות וטעס וסוח יעה, סהוח יעסס ננד דרכיך, כן תרגס הרז כ"י
והוח הנכון כי זחיותה וי"ו תסונח סתנחי, לח סחינה סדלחות תקיילות כוחיו, כזסר ירחה כל
תסכיל: (ו) והוציא, וי"ו לתסונח סתנחי. כאור, סהוח גווי לכל, ומכלה כל. כצהריס, רזות
סחור, כי חו תקורו זכזוכתו: (ז) דום, כזר חמר סתורני מסור"ר הירק. ויזל זכזוכו לספר
ויקרח על ססוק יידס חסון, סזנחח שרס זח על סקט סנסס מתסומות סכחות סמינינות, כון
סוח טעס סס דומיה זכל מקוס, וזה סתרגס הרז כחן (וי"ח זעטרלחטטען זוטסעס), והתחולל
זנין סתפעל, כלומר חפה זעלמך ססנז תקיתן זח', חס תנין וזסכיל זדרכיו זללחח חמת ורות נכון.
כאי"ש עוסה חזמות, תוחר למליות דרכו, כלומר חל תחר זחוס סמליות זח דרכו סהוח עוסה
זסועל סח סהוח זחס לעסית וססס ז"ה חיוני מוחס זידו, כון הרז סמתרגס לזה כן וחזור
סחי סילחות זתרגומו כן זחינת (פחללבריינגעט), חטר זח תרגס תינת עוסה: (ח) הרף מלחי,
על ססלחח סוחח. ועזוב, כ"ע זמ"ס. אך להיע, חל תחר סכל סללחח זוח העולס חיונה חך

תהלים לו

רש"י

- (ח) ואלליו כמותו: (ח) הרף מאף, הרף ממדטיע שלא יצא עליך אף: ועזוז. דצד המציא ע ליק חמתו של הקצ"ה: (ט) (ט) כי. המדעים שאתה דואה עתה מלליחים הם יכרתון: (י) ועוד מעט. כשתמתין עוד מעט תראה כי אין הרשע, והחזונת על מקומו. והסתכל על מקום שהיה שם ואינו כי מת ולצד: (יב) וחרק כמו חרקו שן ארקי"כ"ט צלע"ז. (איכה"ד): (יד) חרב פתחו הרשעים פתחו אנקומנל"ד כט צלע"ז. תגר וחרום מתחילים. הרשעים מאליהם: (טז) טוב מעט ללדיק. טובים מעט אשים שהולכים לעזרת הלדיקים: מהמון רשעים דציס. אמדפל וחציריו שהתילו מלחמה צעולם צציל לשצו' את לוט ולהתגרו' צצרהם ומעט אנשים שהיו עם אצרהם הלליחו והרגו כל אותן האוכלסין:
- (ט) הרף מאף ועזב חמה אל-התחר אך-להרע: (ט) כי מרעים יכרתון וקוי יהודה הפה יירשו-ארץ: (י) ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על-מקומו ואיננו: (יא) וענוים יירשו-ארץ והתענונו על-רב שלום: (יב) זמם רשע לצדיק וחרק עליו שניו: (יג) אדני ישחק-לו כי-ראה כי-יבא יומו: (יד) הרב | פתחו רשעים ודרכו בשתם להפיל עני ואביון למבוה ישרי-דרך: (טו) הרבם תבא בלבם וקשתותם תשברנה: (טז) טוב מעט לצדיק ממהמון רשעים רבים: (יז) כי | זרועות רשעים תשברנה וסומך צדיקים יהודה: (יח) יודע יהודה ימי תמימים ונחלתם לעולם תהיה:

פת"ח בס"פ

ת"א הרף מאף נדדים ב' ל"ג: וענוים יירשו ארץ סוכה צ', כ"ט: הרב פתחו פקניו מ"ד ס"ט:

באור

Psalmen 37.

5.

8. Steh' ab von Zorn, laß den Grimm!
Greif're dich nicht über Glück zum Bösen!

9. Denn ausgerottet werden Uebelthäter,
Und die dem Herrn vertrauen, bleiben.

6.

10. Noch um ein Kleines — hin ist der Berruchte!
Du siehst nach seiner Stätte — er ist nicht mehr!

11. Aber Demuthsvolle erben Land und Gut;
Unendlich groß ist ihre Seligkeit.

7.

12. Der Frevler droht dem Gerechten,
Und knirscht Zähne über ihn;

13. Der Herr verspottet ihn;
Er sieht seinen Tag sich nahen.

8.

14. Gottlose zücken Schwerter, spannen Bogen,
Zu fällen Arme und Bedrängte;
Die redlich Wandelnden zu würgen.

15. Jedoch ihr Schwert dringt in ihr eig'nes Herz;
Zu Trümmern splintern ihre Bogen.

9.

16. Mehr frommt das Winzige, das ein Gerechter hat,
Denn mancher Frevler großes Gut,

17. Denn zerbrochen wird der Frevler Arm;
Aber die Gerechten unterstützt der Herr!

10.

18. Der Ewige segnet der Frommen Tage,
Ihr Erbe bleibt ewiglich.

להרע, כי כן תשפוט
למרחם עיניך חנל צחמת
חינו כן כי וכו' : (ט)
יירשו חזן, אשר עזרו
המרעים על חלם וישנו
צח, והרצ תרנס כפי הענין:
(י) ועוד מעט, (כי
תוחיל), וחין רשע לנכדך,
והתנוונת על מקומו (היטב
חס. נשאר לו סודס ועקר)
וחינו כי הכל חנך, (מדברי
הרד"ק), והוא טעם
סימני סת"ח לבר
המתנבס: (יא) והתעננו
על רצ סלום, אשר יהי
להם והרצ תרנס כפי
הענין: (יב) לצדיק, כמו
חפיו לו חמי הוא וחורק
עליו לעד, והטעם להרע
לו: (יג) ימו, קלו והוא
יום חידו: (יד) הרב
סחמו, מהעדה: (טו)
בלבם, זלג המוריס, וסוף
הס' מעיד על תחלתו:
(טז) טוב, המעט אשר
הוא לצדיק טוב לו ומועיל
לו יותר מאשר ההמון אשר
יש להטעים יועיל להם.
רבים, תואר להטעים
זה סחרנס הרצ (אחנכער
פֿרעפֿלער), ויזלה לומר
כי על הרוב ישחמטו
הרסעים זטונ אשר
הסליסס ה' לרעתם:
(יז) זרועות רסעים, כלום'

רש"י

תהלים לו

(יח) יודע ה' ימי תמימים, מכיר את מעשה ימיהם: ונחלתם. וקצול שדרם מלתו לעולם תהיה: (כ) ביקר כרים, כאוד ענק זקד הנדחה שחרי' מלצין על מרחצי זקעה שאינו מתקיים, מיטוד כמו בר נדחז כרים, (ישעיה ל'). כיקר, לשון אוד יקרות (זכריה י"ד). ויש פותדין ביקר כרים, ככבוד כצטי' שמפטמים אותן לטבח: (כא) לזה דשע ולא ישלם וצדיק חונן ונותן: (כב) כיון פותדין ביקר כרים, ככבוד כצטי' שמפטמים אותן לטבח: (כא) לזה דשע ולא ישלם וצדיק חונן ונותן. הקצ"ה שהוא לדיקו של עולם חונן משלו ונותן לזה שהלוא מה שהוא גוזל ממנו: (כב) בי מצודכיו. של לדיקו של עולם ירשו ארץ: (כג) מצעדי גבר. מי שהוא גבור צידאת הקצ"ה לי"ש פא"ש ד"פורט זלע"ז. כוננו. פירי"נט אפיט"יון זלע"ז: (כד) בי, כמו אס: יפלו לצדג"א זלע"ז לשון ותפול מעל הנמל (צדאסית כ"ד): לא יוטל. לא יושלך, להיות נעזב: (כה) נער הייתי. פסוק זה סר העולם אמרו דאלו דוד לא קטיס כולי האי: (כו) כל היום. הלדיק חונן עניים ומלוה להם:

(יט) לא יבשו בעת רעה ובימי רעבון ישבעו: כי רשעים יאבדו ואיבי יהוה פיקר פרים כלו בעשן פלו: לזה רשע ולא ישלם וצדיק חונן ונותן: כי מברכיו יירשו ארץ ומקלליו יפרתו: מיהוה מצעדי גבר לוֹנְנו ודרךו יחפץ: כי יפל לא יוטל כי יהוה סומך ידו: גער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם: כל היום חונן ומלוה וזרעו לברכה: סור מרע ועשה טוב ושכן לעולם:

ח"א לא יבשו מליעה ע', ק"ו: לזה רשע צמח ב', מ"ה. חצות ז', ז'. נער הייתי וצמות ח', ט"ז:

באור

כחותם: (יח) יודע ה', כענין כי יודע ה' דין לדיקיה (לעיל סיר א' עיון סס) וזה שתכנס הרצ (ועגנעט): (יט) לא יבשו, מתקוות אל ה': (כ) כי רשעים יאבדו, לדעת הרד"ק כסמך הענין ונחמר לפיכך יבצעו התמימים צימי רעבון כי הרשעים יאבדו ועזרו להם חילס רדי להם, אך כפי תכנוס הרצ י"ל שהוא תחמר נסנו עלמו ועשם כי לחמת כאשר על הערנו זה כנר לעיל (סיר ל"ח), וכן נראה דעת הרצ"ע והוא הנכון כפי סתימת המחמר סלחחריו. ואיבי ה', יכפיל ויוסיף צמלילה. ביקר כרים, כמו מחלז אחין, כי כרים כנוי לחלים המפועזים כידוע, ויקר כרים הוא חלזיהם, וחלז אחין הוא יקרו, כלו נעסן כלו, ענין המסל כמו סחמר הרצ"ע סיכלו רבע

באור

Psalmen 37.

אחיו ובע זלי הספק ,
 וחמר עוד וז"ל: וכלו
 הנחשון על הוקר וכלו הכ'
 על הרשעים ע"כ, ואינו
 נכון כי מה טעם הרבים
 על היחיד. ולדעת הרד"ק
 הוא כפל ענין לחזק, ולי
 נראה סיכסיל המסורר תיבה
 כלו להעמידה בסוף המחר
 למען חסר לה יחלים ועיון
 העסן חת ועיון הכליון
 נסס הסומע זחטר הוא
 עקר הכוונה, וכן נראה
 דעת הר"ם לסיון סת"ב
 חסר לו: (כא) לזה
 נסע וכו', סרט במקום
 כול והוא מעין משל.
 כלומר הנח הרשע הוא
 הסך הלויק מכל וכל,
 כי הרשע חינו עוסה חף
 מה שחייב לעשוה, והלויק
 יעסה הרזה לסוים מסורה
 הדין. חובן וניתן, בס
 יש לחל ידו לעשות כי
 וכו': (וכב) מבורכיו.
 סל הקנ"ה המה הלויקים.
 ירשו חזק, כלומר תעמוד
 ההלכה נורעס לחלף דוד.
 ומקולליו, סל הקנ"ה המה
 הרשעים: (כג) מצעדי
 בנר, לשון רס"ו מי סהוה
 בנור נירחה הקנ"ה
 לוססח"ס דוסורט זל"ע
 (ז"ל) עס פחם דו ס"חרט).
 וסרז"ע חמר וז"ל:
 בנר זלסוננו הוא מלח
 דעת כמו לכו נח הבנרים
 ומי סהוה מלח דעה לדיק
 יהיה ע"כ וכן חמר הרד"ק
 הלויק סמתבנר זמעסיו
 העוזים על הרשע,
 ומכולם רוחה חנו חת
 דברי מהר"ם ה"ררויטן כי בכלל דבריו דבריהם, וכן חמר: בנר הוא חרס לדיק סזה מסמעוה
 בנר בנור זבונרין והוא נכון מאוד כי סס בנר הונח על הים זעצור סתבנרות סכלו ונחתינו נססיו' מסחר
 זע"ח, וכמו סהכנוי חנוס יורה חמיד על ססלוהו כן להסן הכנוי הזס יורה על יתרוננו, ולכן הוא חמיד
 דוך כבוד כמו ונחוס הבנר הוקס על (ע"כ כ"ג) דומה למה סחזמכיס זל"ח (ער חייט ח"ן אמן),
 וטעם מלעדי דרכו, וטעם כוננו כס"ח מהר"ח ה"ררויטן, כי כל הנח לטהר מסיועין חזתו וזח
 הקנ"ה זכונן מלעדיו כי לו יתכנו עולות חנל לח יכניחנו כי זחירחו צידו לעזות היסר זעיונו
 חך סהוה ית' יסיר מפניו כל מרסול ע"כ טעם ודרכו יחסן, וכן תרגס סרז: (כד) כי וכו',
 וכס חס יסול ע"י חוזת סנה מסנת הזמן לח יועל לבמרי כלומר לח יושלך לחרן כי ה' סומך ידו
 סלח יסול הרבה יד ה' היא תקימנו (מדברי הרד"ק): (כה) בער היותי וגם זקותי, וכלל זמן
 הרב הזס סעוצר על בנול סתי הקלות סחלה לח רחיתי וכו': (כו) כל היום, כמו כל היתים.
 חובן, הלויק ומלות, והבמול המסונן ממנו הוא. וזרעו לזרעה, כי סכל מנרכיס חותס ומטויזיס
 עמס ככל חמר חסר עסה חזיהס, וחסטר סכונ רס"ו ז"ל להבמול סמסונן הזז זחמרו וזערו מס
 סהוה זורע לזוקה סוסו לזרעה חף סהוה דוך דרס, כי זרעו זכ"ח על סנניס: (כז) סורר מנע,
 מלות לח תעסה, ועסה סונ, מלות עסה, וסכונ כמו סכונ וכמוהו סרו ורנו, עלה ומות נהר

- 19. Die Hoffnung trügt sie nicht zur bösen Zeit :
Sie haben satt in Hungersnoth.
- 11.
- 20. Umkommen müssen alle Uebelthäter,
Feinde Gottes sind wie Fett der Widder;
Vergeh'u im Rauch — vergeh'u!
- 12.
- 21. Gottlose borgen, und bezahlen nicht ;
Mildthätig ist der Fromme, theilt aus.
- 22. Die er segnet, erben Land und Gut ;
Die er verflucht, werden ausgerottet.
- 13.
- 23. Solches Mannes Gang wird vom Herrn gefordert,
Er hat an seinem Wege Wohlgefallen.
- 24. Und wankt er auch, so stürzt er nicht ;
Der Herr erhält ihn bei der Hand.
- 14.
- 25. Ich war ein Jüngling, ward ein Greis,
Noch sah ich nie den Redlichen verlassen,
Und seinen Samen geh'n nach Brot.
- 26. Er ist immer milde, leihet gerne,
Und seine Kinder haben reichen Segen.
- 15.
- 27. Dem Laster gram, der Tugend hold,
So bleibst du immer.

רש"י

תהלים לו

כִּי יְהוָה אֱהֵב מִשְׁפָּט
וְלֹא יֵעֹזֵב אֶת־חֲסִידָיו
לְעוֹלָם נִשְׁמְרוּ

וְזָרַע רָשָׁעִים נִכְרָת .

צְדִיקִים יִירְשׁוּ־אֶרֶץ
וַיִּשְׁכְּנוּ לְעֵד עֲלֵיהָ :

פִּי־צְדִיק יִהְיֶה חֲכָמָה
וְלִשׁוֹנוֹ תִּדְבֵר מִשְׁפָּט :

תּוֹרַת אֱלֹהֵיו בְּלִבּוֹ
לֹא תִמְעַד אֲשֶׁרֵיו :

צוּפָה רָשָׁע לְצְדִיק
וּמִבְקֵשׁ לְהַמִּיתוֹ :

יְהוָה לֹא יֵעֹזֵבנוּ בְיָדוֹ
וְלֹא יִרְשִׁיעֵנוּ בְּהַשְׁפָּטוֹ :

קִוְיָה אֶל־יְהוָה וְשָׁמַר דְרָכָיו
וַיְרוּמְמֵךְ לְרֵשֶׁת אֶרֶץ

בְּהַכְרַת רָשָׁעִים תִּרְאֶה :
רְאִיתִי רָשָׁע עָרִיץ

וּמִתְעַדָּה כְּאִזְרַח רֵעֵנִי :
וַיַּעֲבֹר וְהִנֵּה אֵינְנוּ

וְאִבְקָשְׁהוּ וְלֹא נִמְצָא :
שָׁמַר־תָּם וּרְאֵה יֵשֶׁר

כִּי־אֲחֲרִית לְאִישׁ שְׁלוֹם :
צוּפָה רָשָׁע סוּכָה ה' , כ"ג . קוּדוּשׁוֹ ה' ז' . עַקְרוֹס מ"ד כ"ח :

(כח) וזרעו . זה שהוא זרע
לדקה סופו לצדקה :

(ל) פי לדיק יהגה .
תחלה . כללו חכמה
לדלות דין שפסקה
תורה לכל דבר , ולאחר
כך לשונו תדבר משפט :

(לא) לא תמעד אשוריו ,
לא יחליקו לעדיו :
(לה) ומתערה . משרים
כמו (ישעיה י"ט) עדות
על יאורי , וכלסון מסכה

(לז) יש הדצה חילן שנפסט
ומעודה בקליפה :
כאזרח רענן . כאחד
מאזרחי הארץ הנטרשין
וממולאים זנכסים וכן
פירוש מנחם כאזרח
רענן מתלחח ומתלמח
כאשל הנטרש ואזרח
מאזרחי בני אדם אנשי
טרשים המה : (ס"א"ה) :

(לז) שמר תם . הסתכלו
צדכי התמימים ללמוד
ממעשיהם : כי אחרית
לאיש שלום . אם ראשית
חין לו אחרית יש לו ,

(לז) וירוממך לרשת ארץ
בהכרת רשעים תראה :

(לז) ראייתי רשע עריץ
ומתעדה כאזרח רענן :

(לז) ויאבקשהו ולא נמצא :
שמרתם וראה ישר
כי אחרית לאיש שלום :

באור

(הכח"ט) , ועיון לעיל
(ס"ד) : (כח) לעולם
נשמרו , הוא וזרעו ,
והסך זה זרע ורשעים
נכרת . (הכ"ל) : (כט)
צדיקים , הססין הזה
רחוי להתחיל צלות עי"ן
על פי סדר הא"ל ומהחיל
ז' , ולכן הבית חכם אחד
מחכמי הנלוים להעמיד
עניים במקום לדיקים . ואנו
חין לנו כי אם המקוצל
חלנינו ע"ס המסורה ,
בעקבותיה נלך ומתנה לה
נמוט ולא נסור מדרכיה
ימין או שמאל : (ל) יהנה ,
מן הידוע ששם הגה
יורה כן על המחשבה כן
על הדבור , וכלים הסמוכים
להם ועידו עליו ולזה הוא

(לז)

(לז)

(לז)

ת"א

צוּפָה רָשָׁע סוּכָה ה' , כ"ג . קוּדוּשׁוֹ ה' ז' . עַקְרוֹס מ"ד כ"ח :
ה' לֹא יֵעֹזֵבנוּ זְכוּת ה' , ח' . סוּכָה ס.ס. קוּדוּשׁוֹ ס.ס : כ"ח
א"ל ה' עַקְרוֹס מ"ד כ"ט :

כאן לסוף דבור , כי פי המדבר עליו : (לא) לא תמעד אשוריו , צדק

באור

Psalmen 37.

כיסר ספוח הולך נח ,
 כלומר לא יחטא, ויפס חמך
 מהר' חננהם הארנויטן
 וז"ל: מי לדיק ובו,
 ולסורו ובו' הכי הדבור,
 תורת חליו בלבו, הכי
 המתענה, לח המעד חסריו
 הכי המעשה ע"כ: (לב)
 צופה ובו', אך ה' ובו'
 חנו הרב המתרגם נחננימו
 ז' הססיקים חלה נוחם
 חסר היסות וחסוכו
 המנועה (לנוחר, דרך):
 (לב) ולא יוסיטנו, ססס
 יראה לדקת הלדיק והזכור
 זה כי סרס חס לח. יוכל
 נקחתו להמיתו ינקס
 תוחנה על הלדיק סעסה
 לו חמס (מדני הרחנ"ע):
 (לה) ראתי רסע,
 נראיתו וראחיתו, וחופה
 חסר לך למען הדע כי
 חין לקנח חופו על הללחתו,
 כי הוא נחלה סיה ערין
 כלומר חזק ורדע נחוקתו
 ככל חסר חופה נססו.
 ומתערה, לסין למיחה
 כי כן כתיב ערות על
 החור (וסעים י"ט),
 וחסר סחור מענין ססס
 ועורם (סס ל"ז) לסון
 בלוי נביות. הווע סתון
 נחין והלח ילח ומתבלה,
 וסעס ההתפעל יתכן סירלה
 לחמר סחור בעלמו סנז לו
 סלמיחה הבדולה סוחת,
 וידו יד רמיה עשס
 לו חת כל חיל סח.
 באזרח רענן, חמרו
 עליו כל המסרסס סקדמוניס
 סחור מלסין כנר כחזנה,
 חל כלס דחקו נסעס
 סמיכות סתוחר סח
 לען, וסעס ססוטה כי מן הידוע סיס חילנות ונחחיס נחלנות סדרומי חסר חין כמחיס נחלנות
 הלסורו ונחללית המזרח חסר חין כמחיס נחללית סיערז וכן סונז הולך על סני כל כדוד סחון,
 כי נססחנות סחקלס, יסתנו בס יוסניה ומלחה, מן הדיתס עד סחי סמדנר, וכנר נסו חנסי חייירחפס
 והנחור למחיס וחילנות ממדינות הרחיקית, מהודו ועד כוס, ומחללית חסר קנלס מתנחח ומתערז מלסון
 ומתימן ונעסוס נחולותס, חלל סתה ככויס נחין נכריה, חסס קלפס ילליתו וכלס לח ילליתו. וחס
 בס נני האדם נרוז ססתדליות ויתחנולות ינרחו להס נריות חדטה, ויעסו סנינותיס חויר
 מלחכתי דומה לחויר חין מולדתס וחס כס ינרלו ויעסו סרי, הנה נכל חלל לח יביעו חל ססליות
 סחיה חסר הופה להס עיד הירפס על חדמסס, וזה סחמר המסורר סחחיס סחור סיה מתערה
 כסן הכענן סח סח חור חללו חסר עומד נח, וכן תרגס סרז (היימיס לויכ): (לו) ויעבור,
 סענר וכן תרגס סרז (מחן נינג). והנה חיוני, חיונ סלילה, וסעס כ"ס סח הרחנ"ע כי מהרס
 חנז חור וסונו: (לו) שם" תס ונו', כלומר סחניון נדרכי סתמיות ויסרות סלז ורחה כי
 חחרית סל חיס חסר חלה לו סח סלוס, וכדין סח תרגס סרז: (ס) ויעזרם, ויסלטס ונו', כסל
 ענין להסלכת סחל לה:

- 28. Denn der Ewige liebt das Recht;
Verläßt seine Freunde nicht.
Sie werden ewiglich bewahrt;
Der Frevler Samen ausgerottet.
16.
- 29. Die Gerechten erben Land und Gut,
Werden immer darin wohnen.
17.
- 30. Weisheit spricht des Frommen Mund;
Seine Zunge lehrt Gerechtigkeit.
31. Seines Gottes Lehre wohnt in seinem Herzen;
Seine Tritte wanken nie.
18.
- 32. Zwar lauert der Frevler auf den Frommen,
Begierig ihn zu würgen.
33. Doch überläßt ihn Gott nicht seinen Händen,
Verurtheilt ihn nicht, wenn er richtet.
19.
- 34. Vertraue dem Herrn, halte sein Gesetz!
Er hebt dich empor, daß du Land besitzest,
Und siehst Gottlose untergehen.
20.
- 35. Einst sah ich einen Bösewicht — der war mächtig!
Wuchs empor, wie heimisch Laub,
36. Man ging vorüber — er war nicht mehr!
Ich fragte nach ihm, fand ihn nicht.
21.
- 37. Bemerk' die Redlichkeit, gib auf die Unschuld acht;
Am Ende bringt sie Seligkeit zum Lohne.

רשי

תהלים לו לח

(לח) וּפְשָׁעִים נִשְׁמְדוּ יַחְדָּו
 אַחֲרֵית רְשָׁעִים נִכְרְתָהּ :
 (לט) וּתְשׁוּעַת צְדִיקִים מִיְהוָה
 מְעוֹזָם בְּעַת צָרָה :
 (מ) וַיַּעֲזְרֵם יְהוָה וַיִּפְלְטֵם
 יִפְלְטֵם מִרְשָׁעִים
 וַיִּוְשִׁיעֵם כִּי־חָסוּ בּוֹ :

לכל פושעים וחטאים ורשעים אחדותם נכרתה ונשמדה יחדיו :

לח (א) מזמור לדוד להזכיר . לחמו

זשעת לרה להזכיר לרתם של ישראל לפני

הקצ"ה וכנגד כל ישראל לחמו : (ג) נחתו .

נזקו לשון נחת נופל זכטיית קסת ולפי שעל

ידי דריכת הקסת נזקקים החלו' כתיב נחתו צי

וכן (שמות ט"ו) אריק חרצי היה לו לכתוב

אריק תערי אלף לפי שבשמואליון חרצ מתערה

התער ריק ממנה לכך תולה הריקו' צחרצ וכן

(לעיל י"ח) ונחתה קסת נחושה ואין הכו"ן

שודש צתיצה שאלם היתה שודש היה לו לומר

ננחתה צי אלל נו"ן של נחתו וכן של ותנחת

איכה שודש ונופל' לפרקים כמו נו"ן של

נגף , נסך , נדר , נקס , וכשמנתפעל יאמר כיגף

ניסך נידר ניקס כמו נגף ננסך ננדר ננקס

שהדגש צל צתיצה צמקום נו"ן , וכן עלה נדף

(ויקרא כ"ז) עיני נגדה , (איכה ג') כמו ננדף

ננגדה כן יאמר נחתו כמו ננחתו וכן ונחתה קסת נחושה (ט"ז כ"ז) כמו וננחתה

שדרך החי"ת להתנהג כמנהג דגשות צרוז מקומות כגון כחש לו . וממשקל דגש כמו

דצד מגזרת וידצד כך כחש . מגזרת ותכחש טרה (צדאשית י"ח) ולא יאמר כיחש כחשד

יאמר מן המצדך . צירך ולא יאמר צירך כחשד יאמר דיצר לפי שאין דגשות ניכר צדי"ט

אלל צחי"ת ניכר דגשות וכן (דצרים ל"ז) שיחת כמו כיפר דיצר אף כאלן יאמר נחתו כמו

נגשו נתכו מגזרת נחת נתן נגף והכו"ן יסוד נופל ליכנס דגש צמקומו כשהוא מתפעל וכן

(ט"א ז') קסת גצורים חתים מגזרת נחת וחת כחשד יאמר מן נסצ סצצ מן נסס שמש ונשמו דרכיכס (ויקרא כ"ו) ושמונו עליה (טס) וכן צלל נצל כי טס צלל ה'

לח

יתאונן על עניו הגדול ועל רשעת אחבי שקר וכפויי טובה .

(א) מזמור לדוד להזכיר :

(ב) יְהוָה אֱלֹהֵי בְּקִצְפָה תֹכֵחַנִי
 וּבְחִמָּתְךָ תִּיַּסְרֵנִי :
 (ג) כִּי־חָצִיקָה נִחַתוּ בִּי
 וַתִּנָּחַת עָלַי יְדָדָה :

(3) קסת נחושה ואין הכו"ן שודש צתיצה שאלם היתה שודש היה לו לומר

ננחתה צי אלל נו"ן של נחתו וכן של ותנחת איכה שודש ונופל'

לפרקים כמו נו"ן של נגף , נסך , נדר , נקס , וכשמנתפעל יאמר כיגף

ניסך נידר ניקס כמו נגף ננסך ננדר ננקס שהדגש צל צתיצה צמקום

נו"ן , וכן עלה נדף (ויקרא כ"ז) עיני נגדה , (איכה ג') כמו ננדף

ננגדה כן יאמר נחתו כמו ננחתו וכן ונחתה קסת נחושה (ט"ז כ"ז) כמו וננחתה

שדרך החי"ת להתנהג כמנהג דגשות צרוז מקומות כגון כחש לו . וממשקל דגש כמו

דצד מגזרת וידצד כך כחש . מגזרת ותכחש טרה (צדאשית י"ח) ולא יאמר כיחש כחשד

יאמר מן המצדך . צירך ולא יאמר צירך כחשד יאמר דיצר לפי שאין דגשות ניכר צדי"ט

אלל צחי"ת ניכר דגשות וכן (דצרים ל"ז) שיחת כמו כיפר דיצר אף כאלן יאמר נחתו כמו

נגשו נתכו מגזרת נחת נתן נגף והכו"ן יסוד נופל ליכנס דגש צמקומו כשהוא מתפעל וכן

(ט"א ז') קסת גצורים חתים מגזרת נחת וחת כחשד יאמר מן נסצ סצצ מן נסס שמש ונשמו דרכיכס (ויקרא כ"ו) ושמונו עליה (טס) וכן צלל נצל כי טס צלל ה'

פירוש לחליך נחתו צי וכן פתרונו מה דרך צקסת לירות החלים יד שלך היא נחתה צקסת להפיל עלי חלים ותנחת לשון ותדר וצזה הכו"ן שודש צתיצה וכן (לעיל י"ח) ונחתה

קסת נחושה אין הכו"ן שודש צתיצה וכן (לעיל ח') ונחתה קסת נחושה אין הכו"ן שודש

ננגדה כן יאמר נחתו כמו ננחתו וכן ונחתה קסת נחושה (ט"ז כ"ז) כמו וננחתה

(ד) אִין־מַתָּם בְּבִשְׂרֵי מִפְנֵי זַעֲמָה
 אִין־שָׁלוֹם בְּעַצְמֵי מִפְנֵי חַמְאָתֵי :

(7) קסת נחושה ואין הכו"ן שודש צתיצה שאלם היתה שודש היה לו לומר

ננחתה צי אלל נו"ן של נחתו וכן של ותנחת איכה שודש ונופל'

לפרקים כמו נו"ן של נגף , נסך , נדר , נקס , וכשמנתפעל יאמר כיגף

ניסך נידר ניקס כמו נגף ננסך ננדר ננקס שהדגש צל צתיצה צמקום

נו"ן , וכן עלה נדף (ויקרא כ"ז) עיני נגדה , (איכה ג') כמו ננדף

ננגדה כן יאמר נחתו כמו ננחתו וכן ונחתה קסת נחושה (ט"ז כ"ז) כמו וננחתה

שדרך החי"ת להתנהג כמנהג דגשות צרוז מקומות כגון כחש לו . וממשקל דגש כמו

דצד מגזרת וידצד כך כחש . מגזרת ותכחש טרה (צדאשית י"ח) ולא יאמר כיחש כחשד

יאמר מן המצדך . צירך ולא יאמר צירך כחשד יאמר דיצר לפי שאין דגשות ניכר צדי"ט

אלל צחי"ת ניכר דגשות וכן (דצרים ל"ז) שיחת כמו כיפר דיצר אף כאלן יאמר נחתו כמו

נגשו נתכו מגזרת נחת נתן נגף והכו"ן יסוד נופל ליכנס דגש צמקומו כשהוא מתפעל וכן

(ט"א ז') קסת גצורים חתים מגזרת נחת וחת כחשד יאמר מן נסצ סצצ מן נסס שמש ונשמו דרכיכס (ויקרא כ"ו) ושמונו עליה (טס) וכן צלל נצל כי טס צלל ה'

הזי"ן רפה וצקלת ספרים הוא דגושה אחד שורק גדול ע"ד הארמית .

ת"א אין מתום עקידה שער כ"ח :

הזי"ן רפה וצקלת ספרים הוא דגושה אחד שורק גדול ע"ד הארמית .
 ת"א אין מתום עקידה שער כ"ח :
 שדרך החי"ת להתנהג כמנהג דגשות צרוז מקומות כגון כחש לו . וממשקל דגש כמו דצד מגזרת וידצד כך כחש . מגזרת ותכחש טרה (צדאשית י"ח) ולא יאמר כיחש כחשד יאמר מן המצדך . צירך ולא יאמר צירך כחשד יאמר דיצר לפי שאין דגשות ניכר צדי"ט אלל צחי"ת ניכר דגשות וכן (דצרים ל"ז) שיחת כמו כיפר דיצר אף כאלן יאמר נחתו כמו נגשו נתכו מגזרת נחת נתן נגף והכו"ן יסוד נופל ליכנס דגש צמקומו כשהוא מתפעל וכן (ט"א ז') קסת גצורים חתים מגזרת נחת וחת כחשד יאמר מן נסצ סצצ מן נסס שמש ונשמו דרכיכס (ויקרא כ"ו) ושמונו עליה (טס) וכן צלל נצל כי טס צלל ה' פירוש לחליך נחתו צי וכן פתרונו מה דרך צקסת לירות החלים יד שלך היא נחתה צקסת להפיל עלי חלים ותנחת לשון ותדר וצזה הכו"ן שודש צתיצה וכן (לעיל י"ח) ונחתה קסת נחושה אין הכו"ן שודש צתיצה וכן (לעיל ח') ונחתה קסת נחושה אין הכו"ן שודש

צו באור

Psalmen 37, 38.

לח (א) להזכיר, מן
 הידוע שהחלק המוקטר
 מסקרצן יקרח הזכרה,
 כנר הזיה הר"ח עם
 נכון על זה וזיחורו על
 חזרה, (עיון נרהסית
 ח' כ"ח, וזיקרח ז' ז').
 וחורר חני עוד טעם
 הזכרה זחנוף יהו"ח כמו
 הזכרה. סס המקנה הנבזר
 מן המקור זנין הסעיל,
 כחצר מלחמו מסקל זה למת
 פעמים זלסון חז"ל, ולזה
 יתכן היות טעם להזכיר
 נס' סלפנינו מזה הענין,
 כי יראה מתוכן הסודסחצרו
 דוד לומר חורו על כל קרצן
 וקרצן. סיניח החוסח על
 חטחורו חסר חסח זה
 כעין ודוי והנס הוח סוד
 מאוד, כי חסן חלהיס זלז
 נסזר מעולה וזח, וכן
 תרנס סרז (בייך חפפער-
 דופטע): (ב) אל, מוסך
 חזר עמו וחל זחמתך,
 וחוח נבלה לעיל (סיר
 ו'): (ג) נחורו, וכן ותנחת
 חסורס לעיל (סיר י"ח):
 (ד) מתום, שרסו תתס
 ויחול' לתסלו' הדגסוהמ"ס

38. Die Uebertreter werden sammt vertilgt, Ausrottung ist der Frevler Lohn.

22.

39. Der Herr ist der Gerechten Hilfe, Ihre Schutzwehr in der Noth.

40. Der Ewige steht ihnen bei, Und rettet sie; Errettet sie von Frevelfhaften, Hilft ihnen aus, Denn sie vertrau'n auf ihn!

38.

Klage über sein großes Elend und über die Bosheit der Lugholden und Undankbaren.

1. Ein Psalm David's, beim Opferduste.

- 2. Herr, straf' mich nicht in deinem Zorne, Züchtige mich in deinem Grimme nicht!
- 3. Denn deine Pfeile bringen in mich ein; Schwer ist deine Hand auf mich gesenkt.
- 4. Nichts gesundes ist an meinem Leibe, vor deinem Dräuen.

Unter meinen Gliedern keine Eintracht, vor meiner Sünde.

הרחסונה נוססת, וענינו סלימות וזריחות: מפני ועמר, הנכון כמו שחמר הססורנו מדחגתי על זעמן נבדי,
 וכן מסני חטחתי יסני הלער סהלטערתי על חטחתי, כזוכה סמסורר על הנסס החוסחח ונעלס
 מתנו וחוח ידע וחסס וילטער על מעססו ורולה לסוז ולסתכסר חע"פי סעדיון לח נענס לח זכמול
 מסוזז ולח זכמול נסי, יען כי ידע כי חסחורו זו כל עוד סלח יתקן סמעות זנססו, וזהו מה שחמר
 חין סלס זעלמתי, וכמו סנחמר עוד. שלום, סרסו סלס נרדף לסרס תמס, וזהנזל סניניסס לדעתי
 כך הוח: נדר סרס תמס, כנר הזיחור הר"ח זנחורו על חזרה ע"פ זכר תמיס יקריצנו (ויקרח
 ח' ב') הוח מליחת כל הפרטיס ססויכיס לדנר מה זלז יתר וזלי נטולי, ויחמר עליו זל"ח (פ"ח)
 סטענד"ג), והסוכו חו חסרון החחד מן הפרטיס חו היותו כסול כל חסר מוס זו, זל"ח (מחכגעל)
 החפט, פעהלזערהחפט). חזל נדר סלס, הוח ססכמת כל חחד מהסרטיס כפי מתכונתו הרחוי'
 לולהזיח חח הכלל חל סתכלית הנרלה (הארמחניע, חיינטרלחפט), ועל ידי סהסנתה סהיח
 יניע הכלל חל ססלימות, (דיח פ"חלקחמטענהייט), חס ססלימות סהיח זבוף זעל חוי, תקרח זלסון
 עזרי זריחות, וזלסון חסכנו, (געזונדהייט), וססוכו חס יסעול חחד מהסרטיס זחוסן סימנע חח
 הכלל לזוח חל סכליות ויהיזות סחורות עליו חן לחם חלה, זל"ח (דיטהארמחניע, לוויטרלחפט,
 קרלחנקהייט), ונרדף ח"כ רעיון תמס חל הכלל זנחינת סיותו מקוזן מסרטיס רזיס וסלס זניניס,
 וזה טעם זלנז סלס סכל סחדות הנסועות זלז חסכומיס לחותה הנזונה ולחותו סתכלית, וכן כי
 לח סלס עון חחמורי עד סלה כי עון הוח סס הכלל לכל סרטיס חסר חסחו זס, וספרטיס סלה
 לח ססכומי עוד חל סתכלית, ר"ל חל סעונס סחמור סחוח סתקוח חחון חותס. וסנה חף סהסכל
 מחייז סחין סלימות זלח תמימות, זכל זה נספוס לסעמיס על דנר מה סהוח סלס דהיונו סיניע
 חל סתכלית סמזוקס, חס נס נודע הוח סחיינו תמיס וכי יס לר מוס, וזה חס יחי סחסרון סחוח
 זחחת מן ססכולות חסר חנחנו. לח נדע סתקסרוס עם עלמות הדנר. עד"מ ססכולות סחזס סיס
 לו סתי עיניס רוחות לפניו וחס חסר סחחת כחמר עליו סחוח זעל מוס וח"כ חמנו תמיס,
 חזל זכל זה יסיה הבוף זריח קיס, כי סחסרון סחוח לח ימנעסו מלעסות כל לרכיו, נס נח
 יזיק לזלל הבוף לזלותו, ולזה לח נוכל לחמר עליו סהוח חנה חסר חמרנו עליו סהיח סהסך
 מן סלס, וכן זל"ח לח נחמר עליו (ער חיוט קרלחנק) כי חס (ער חוט חיינען פעהלזער), ולכן
 מלינו נ"כ זמקרח ויזוח יעקז סלס, חע"ס סהיח לולע על ירכו, ותרנס סס סר"הפ (געזונד),
 וזה מטעס סחמרנו. חמנס על סחזר סחוח זעלמו נוכל לחמר סחוח חלה זחמתו זנחינת היות

תהלים לה

רשי

כִּי עֲזַבְתִּי עֲבָדֶיךָ רַאשֵׁי

כַּמְשָׁא כְּבֹד יִכְבְּדוּ מִפְּנֵי:

הַבְּאֵי שׁוֹ נִמְקוּ חַבּוּרָתִי

מִפְּנֵי אֱוִלָּתִי:

בְּעֵוִיּוֹתַי שְׁחָזוּתִי עַד-מָאד

כָּל-הַיּוֹם קָדַר הִלְכָתִי:

כִּי-כִסְלִי מָלְאוּ נִקְלָה

וְאֵין מָתָם בְּבִשְׁוֹרֵי:

בַּפּוֹנְתֵי וּבְדַבְרֵי תִי עַד-מָאד

שָׁאנָתִי מִנְהַמַּת לִפְנֵי:

אֲדָנִי בְּגִדְךָ כָּל-תְּאֵוֹתִי

וְאִנְחָתִי מִמֶּךָ לֹא-נִסְתָּרָה:

לִבִּי סִחַרְחַר עֲזַבְנִי כַחֲוִי

וְאֹר-עֵינַי בַּסִּיחִים אֵין אֱתִי:

אֲהַבִּי וְרַעִי מִנְּגִד בְּגַעִי יַעֲמְדוּ

וְקָרַבִּי מִרְחֹק עֲמְדוּ:

וַיִּנְקְשׁוּ אִמְבַּקְשֵׁי נַפְשִׁי

וְדַרְשֵׁי רַעֲתִי דִבְרֵי הַוּוֹת

וּמִרְמוֹת כָּל-הַיּוֹם יִהְגּוּ:

וְאֲנִי כְּחֹרֵשׁ לֹא אֶשְׁמַע

וּכְאֵלֶם לֹא יִפְתַּח-פִּי:

(ה) צתיז' (סל"א): (ד) מחם תמימות, אינטר"ין

צלע"ז: (ה) יכבדו כצדים: (ז) בעויותי.

(ו) לשון אחזתו עוית, איסטורדיט"ון צלע"ז:

(ח) כסלי מלאו נקלה. צמחצתי לני קל צעיוני

(ז) עלמי: (ט) נפונותי נחלפתי. לשון ויפג לצו

(צדאסית מ"ה) מאין הפוגות (איבה ז')

(י) כל תאוותי. אתה יודע לרכי: (יא)

סחרחר. מוקף יגון וזהו מתיצות הכפולות כמו

(ויקרא י"ג) ידקדק אדמדס סגלבל חמדמדו

(איכה א'): (יב) מנגד נבעי יעמדו, אותם

(י) נדאין לי כאוכזים צשעת הנחתן וכשדואין

שהנגע צא עלי, אין עומדין לי צשעת דחקי

אלא מנגדי יעמודו ואיכס עוזדים לי:

(יג) וקרובי, שמדאי לי עלמס קרובים: (יד)

וינקשו מצקטי. מוקשים לי: יהגו יחשצו: (יד)

(יג) ואני כחרש. ישראל שומעי חרפת' ואיכס

משיצים ולמה כי לך הוחלתי שתגאלני

(יד) ואתה לא יפתח-פי:

באור

נס הוא מורכב משרשים חסר אין שלום ציניסם להניחו חל תכליתו. ויש עוד לדבר צענין שני

השרשים האלו והענפים המסתעפים מהם, ואין כאן מקומו להאריך, חזל נחקרו על הטעם היוצא לנו מזה צם' שלפנינו, והוא אין מתום צצרי, כלומר אין אחד מכלו נופי תמיס צצרי כי מתום חיינו שם התחר חזל הוא שם העלם אשר עליו חל מקרה תום, כמו מקום הוא שם העלם אשר עליו חל מקרה קום, אף שחיינו ממסקלו (ומ"ס החתנותו יעמוד לנו לעד ממקום חסר), ואין שלום צעניו להצוה את נופי חל תכלית הצריחות, צהיות רבים מהם שחיינו עושים את הפקידים, כי צהחנז הנמס יחנז גם הלצ והלצומכח הן הם יסדי הנוף. וכדרך הזה תרגם הרצ, ואין לספור דצרינו מזה שתרנס הרצ מתום (וגעזוכדעס), שהוא נראה לכאורה הסך מה

ת"א לבי סחרחר גיטין ז' ס': ואני כחרש חנינח א' ז' גיטין סס:

השרשים האלו והענפים המסתעפים מהם, ואין כאן מקומו להאריך, חזל נחקרו על הטעם היוצא לנו מזה צם' שלפנינו, והוא אין מתום צצרי, כלומר אין אחד מכלו נופי תמיס צצרי כי מתום חיינו שם התחר חזל הוא שם העלם אשר עליו חל מקרה תום, כמו מקום הוא שם העלם אשר עליו חל מקרה קום, אף שחיינו ממסקלו (ומ"ס החתנותו יעמוד לנו לעד ממקום חסר), ואין שלום צעניו להצוה את נופי חל תכלית הצריחות, צהיות רבים מהם שחיינו עושים את הפקידים, כי צהחנז הנמס יחנז גם הלצ והלצומכח הן הם יסדי הנוף. וכדרך הזה תרגם הרצ, ואין לספור דצרינו מזה שתרנס הרצ מתום (וגעזוכדעס), שהוא נראה לכאורה הסך מה

באור צח

Psalmen 38.

שחזרנו . כי המליך לה
 דירקק נשמות הנרפים
 צחה טהם דומים נחמת
 חס חין נדעתו לעורר
 דוקח על הכוונה העלמית,
 מה שאין בן הכה, ויעצרי
 יכנה כל אחד מחיצרי
 הניף צסס מתוס, ננחינת
 היותו אחד, והלועז כנה
 חותו צסס (נעזכר),
 ננחינת היותו מקונן
 מסרסים, וכמו שחמרכו,
 והלך הסוה צניסס,
 סכנו סניסס נחותו הדך
 הנחה חל מלינת לסוס
 אשר יצרו צה: (ה) כי
 עונותי, רצו כל כך עד
 סענרו על רחסי כססף מיס
 רניס, והססוק כוז לעד
 סכל המחמרים החלה חניס
 כי חס עד"ת: (ו) הבהאישו,
 פועל עומד כמו ולא הצחיס
 חו סיהי' הוא הסעול
 (הרצ"פ), ולדעתי לעולם
 לח יהי' הסעול עומד,
 צהות לכל סנין סמוסו
 הסרסי הסנדילו מסחר

5. Es steigen mir die Missethaten über Haupt;
Sind mir zu schwer, wie ungeheure Last.
6. Gestank und Eiter fließt aus meinen Wunden,
Den Wunden meiner Unvernunft.
7. Ich bin gekrümmt, und tief gebeugt,
Umhüllt mit düsterm Gewand.
8. Die Hüften sind mir voll Berwesung,
An meinem Leibe ist nichts Gesundes.
9. Ich schwachte kraftlos, ganz zermalmt;
Meines Herzens Unruhe bricht aus in Angstge-
schrei:
10. Ach Herr! Meine Sehnsucht alle liegt vor dir;
Mein Seufzen ist dir nicht verborgen.
11. Mir taumelt das Herz, die Kraft verläßt mich;
Und meiner Augen Licht — auch dieses ist gewichen.
12. Freund und Lieber steht meiner Plage gegenüber;
Selbst meine Nächsten treten ferne.
13. Und die mir nach dem Leben stehen, legen Schlingen;
Die mein Unglück wollen, drohen Untergang;
Sinnen unaufhörlich Hinterlist.
14. Ich aber muß nicht hören, gleich einem Tauben;
Einem Stummen, der nicht aufthut seinen Mund;

הצניסס, ולמה נצנל ע"י הערונת הסמוסס יופי הלסון נכד דרכי הסביון הנל הוא לח ירלה,
 וחק כי צסרס זה אשר כצר מלינו צ"הק ממנו, כדכתיב ונחם היחור (סמוה ז') נל"ח (סטינקענד
 זיין), גם הנסעל, כי נצחסת חת חניך (ס"ז ע"ז), נל"ח (סטינקענד ווערדען), חלל הסעעיל
 יולח לחחר. כמו הצחסת חת ריחנו (סמות ה'). חן צסתימת הסעיל כיו ולא הצחיס סהציה
 הרצ"פ וכן כחן, יהי' הסעול החור הסוננ חת הדנר הצחס נל"ח (סטינקענד חל"ען, עטווחס
 פערסטינקען), חו סיהי' ענינו הסלות צחוס, ולזה נוסח תרנוס הרנ כחן. במקו, מרנז היות
 הליחה צסס זמן רנ נמק ונמס העור עליהס עד סיוולח הליחה ומצחיסה (הרד"ק), וכדך כזה
 תרנס סרנ. מפני חולתי, לדעת סר"ה סהעתיק (דען וואונדען שיינער אונפערנופ"ט), יהי' המחמר
 הזה סו' המל, והוא דרך נחם מחוד צמליה, כאלו חמר ומרו הסנורות סהצחיסו ונמקו, הן
 הסנורות סעסת חולתי ננססי, וענין החסל כי כמו סחלרס ימחס צמומי נוסו חסר חס מלחוס
 ליחה סרוסה ועלעער עליהס, כן חנוי ממחס צחסרוני נססי המעות ומחלל עליהס: (ז) בעותי,
 ע"י הסונות סכנדו מחני, והוא לסון כסיסה וכן סחותי, (ועיין לעיל סיר ה' ס' י"ח). קדר
 הלכתי, צנבדי חללות: (ח) בקלה, סס מענין קללה, כי סרסי נחי לת"ד ה"ח וסרסי הכסולוס
 דומיס צעניססס, וזה סתונס סרנ (פערוועזונג), כלומר דנר המחנד חותי ומניח חת נססי חל
 הכליון: (ט) נפונותי, מלסון ויסב לצו (נר"ח מ"ה), ועיין סס החור למרס"ר. סנהמת,
 לדעת סר"ה סחונס (אונרוהע), יהי' ענינו נרדף לענין מחומה, ומ"ס מנחמת חיה מ"ס הסנה
 הסועלת: (י) נגדך כל תחותי, לסי שחמר סחבתי מנחמת לצי, וכל הסוחג לח יוכל לכלכל דנרו
 כחוי, לזה חמר חף סלח חוכל דנר כל מנמתו צסרסיות, הנה נגדך הצותן כליות כל תחותי לסנז
 ולסתכסר וחנחתי על מה סענר לח כסתר מסנין. ומחמר מוסגר הוא, לסי סענין המחמרים
 הקודמים לו והצחיס חחרו הוא אחד, צחשר סס מוריס כלס על מעמד נפשו ובוסו וזה מסריד
 צניסס לחמר מה סהערונו עליו, ולכן ססנינו סר"ה סמססס הלסון אשר תרנס צה: (יא) לבי
 סחחר, החלס ססלו לצו סיקט ומי סיס לו לרות רצות מחסנוסיו חולכות וסוננות חנה וחנה
 (סרד"ק), וכן חונס סרנ (טויעל"ט), כהסכור הזה אשר לח יוכל להסען על רבליו, כו ינוע לצו
 חמיד מרנז הדחנה וסיוון צלי מלוח מנוה, סחרחר, מלסון חמני לנזיח סחור סחור לכרמיה
 לח הקרנ, והוא סס חוח כמו ירקק. גם הס, חמר הרד"ק ונ"ל: ולא חמר גם הוא כי כן
 מנהג הלסון צהנה מקימות ורולה ל"מר גם הס העניס לקו צחורס והחור חיונו חתי ע"כ.
 וזה טעס סו' סח"ה סל"ה סח"ה: (יב) סנגד נבעי, נעסס וססז מנגד (צחשית כ"ח) וסח"ס חיה
 מ"ס סרחה. וקרובי, הן חתי סחס עלמי וצסרי ונחויס להיות קרונו לו לעזרני, גם הס עסו
 סהיסן מזה ומחוק עמדו וסמר גם סר"ה סהיסן הזה צחיגומו: (יג) וינקשו וכו', כלומר

רשי

תהלים לח לט

וַאֲהִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר-לֹא-שָׁמַע (טו)
 וְאִין בְּפִיו תּוֹכְחוֹת :
 כִּי-לֹא יְהוּדָה הוֹחֵלֵתִי (טז)
 אֲתָה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהִי :
 כִּי-אָמַרְתִּי פֶן-יִשְׁמַחוּ-לִי (יז)
 בְּמוֹט רַגְלִי עָלַי הִגְדִּילוּ :
 כִּי-אֲנִי לְצַלַּע נְכוּן (יח)
 וּמִכְאוּבֵי נֶגְדֵי תָמִיד :
 כִּי-עֲוֹנֵי אֲנִיד (יט)
 אֲדַאֵג מִחַטָּאתַי :
 וְאֵיבֵי חַיִּים עֲצָמוּ (כ)
 וְרַבּוֹ שִׁנְאֵי שִׁקְרָה :
 וּמִשְׁלָמִי רָעָה תַחַת מוֹבָה (כא)
 יִשְׁמְנוּנֵי תַחַת רְדוּפֵי-מוֹב :
 אֶל-תַּעֲזֹבֵנִי יְהוּדָה אֱלֹהֵי (כב)
 אֶל-תִּרְחַק מִמֶּנִּי :
 חוֹשָׁה לְעִזְרָתִי (כג)
 אֲדֹנָי תִּשׁוּעָתִי :

ותושיעני מהם : (יז)
 כי אמרתי פן ישמחו
 לי. לכך אנו שותקים כי
 אומרים אנו צלצנו אם
 נשיצם עזות שמא יראו
 צמפלתנו וישמחו לנו
 צמוט דגלנו, ויגדילו
 עלינו לומר הלא היית'
 מתפללים צתשועתכם :
 (יח) כי אני לללע נכון.
 לכך אנו דואגים פן
 ישמחו לנו שמלומדי'
 אנו צמכות ומוכנים
 ומזומנים לשצר תמיד :
 ומכאורי נגדי. מזומן
 הוא לצא עלי תמיד :
 (יט) כי עוני אגיד.
 לצי מגיד לי את עוני
 ולפיכך אני דואג וירא
 מחטאתי שלא יגרום לי
 ללע ומכאור : (כ) חיים
 עלמו. מעלימים חיים
 צטלוס וצטוצה : ידו.
 יתגדלו שנאי על דברי
 שקר : (כא) תחת
 דודפי טוצ. צטציל
 שאנחנו דצקים צהקצ"ה
 וצמלותיו :
 לט (א) לידותון,
 שם אדם א' מן
 המסורדים וגם כלי שיר
 היה שם שטמו ידותון
 ומדרש אגדה על הדתות
 ועל הדינין והגזרות של
 לרה הנגזרת על ישראל :
 (ב) אמרתי אשמרה
 דרכי וגו'. אנחנו היה

לט

בו ידבר מכאיבו הנעכר והבווער בקרבו ומחבל חיי האדם.

לַמְנַצֵּחַ לִידִיתוֹן מוֹמֹר לְדוֹר : (א)
 אָמַרְתִּי אֲשֶׁמְרָה דְרָכַי (ב)
 מִחֲמוּא בְּלִשׁוֹנִי

באור

החושים הרחיקו ממני
 והחויצים קרצו תחתם,
 ויקיפוני לעשות לי רעה
 וטעם וינקסו שמו מוקסים
 לי וטעם מצקאי נפסי,
 לססיתם, (מדברי הרד"ק).
 וינקשו מצקאי נפסי,
 לסין נוטל על נסון.
 ידור לעשות לי סווא,
 וזה פהגס סרז (דרתהען) :

* רדפי קרי * לידותון ק'

ת"א כי אני לצלע סנהדרין ו"ח, ק"ג. עקידה טענ ר' כל המזמור אמרתי וגומר גיטין ח' ז' :

באור צמ

Psalmen 38, 39.

- 15. Bin wie ein Mensch, der nichts versteht; Und keine Widerrede im Munde führt.
- 16. Denn ich flehe, Ewiger! zu dir; Erwiedre du, mein Herr! Mein Gott!
- 17. So ich rede, frohlocken sie nur über mich. Sie überheben sich, wenn meine Füße wanken.
- 18. Denn ich bin gemacht zum Leiden, Stets ist die Plage mir vor Augen.
- 19. Ich bekenne meine Missethat, Meine Sünde macht mir Kummer.
- 20. Aber meine Feinde leben und sind mächtig; Die mich unbillig hassen, werden groß.
- 21. Die um Gutes Arges thun, Mir Feinde sind, für mein Bestreben wohl zu thun
- 22. Verlaß mich nicht, o Ewiger! Mein Gott! Entfernen dich nicht von mir!
- 23. Eile mir zu Hilfe, Herr, mein Retter!

39.

Schilderung seines ihn innerlich zerwühlenden und brennenden Schmerzes und von der Nichtigkeit des menschlichen Lebens.

- 1. Dem Sangmeister Jeduthun, ein Psalm David's.
- 2. Mein Voratz ist, ich will mich hüten, Daß ich nicht sündige mit meiner Zunge.

וי"ו לפורק על הסיסך, כלומר חני במכאורני, והם עלמו בחיים סוצים ומדברי הנד"ק: ויהי' ח"כ מלינת המחמר ע"ד ותאזרו דרך (לעיל סיר ז'), וחכם אחד מחכמי הנולדים הבי' להכתב וחיוני חוס עלמו, ויהי' ח"כ כסל ענין מן ורבו סונחי סקר, והניח רחיה מהכתוב הדומה לזה דבר משערות ראשי סנחי חוס עלמו מלמותי חיוני סקר (לקמן ס"ס ה'). חזל חנו חין לנו לסור מדרך הקנלה: (כא) ישטנוני וכו', כ"ע ממחמר הקודם כלומר הם משעונוס אחתי חחת סחני ארדוף לעשות עמהם סוצה, וכן נראה דעת הר"ם וטעם חחת לעד, כי חס יהי' סירוסו כמ"ס רס"י ז"ל בסזול סדזיקות סהקצ"ה וזמלותיו, הי' לו לחמר על דפי סוצ. רדופ"י כתוב רדופ"י מן רדוף ע"מ פבארי, וקני רדפי מן רדוף כדון סמקור: (כב) ה', חסר חתה ססועתי:

ל"א (א) לידותון, סס סמולח ככתוב על ס' דניו הימים למלכו יהודה (ח' כ"ה): (ב) אמרתי, כסילוקו סלרות חת סלדוק צע"הז וירח רסע לנגדו והוא' מלינת וטוב לו, הנה זחת נחמתו צעניו, כי כרבע ועצרון ומו חיו סהזל סחלו, חין זס כי חס מלון חורחיס. והיה כי יזוח חל ציתו צית עולמים וחדטן צטוב נססו, ומזה הענין הוכן ססיר חסר לפנינו. וטעם חמרתו, צלצנו וכן תרגם סרז. סחטוא צלצוני, נכד משסע ססס צע"הז. אשטרה, ססחטוס לפי, כלומר סלח יסור ממנו. סחטום, סס ע"מ מסקוף ספנין לח סחטוס סור נדיוסו. בעור רסע לנכדו, צהלחת סרסע לנכדו, כן תרגם סרז, והוא מלשון ואנחנו קמנו ונתעודד, ועיון ססעס ע"ז (לעיל סיר כ"ח ס' ד'). נאלמתי דומיה, כלומר לח חוליה מסי מילין על הדומיה חסר קויתי לה' וכן טעם סחטיתי מסוצ, וטעם סס דומיה עיון (צסיר ל"ז ס' ז'). וכאבי נעכר, כלומר זחת חמרהי

רשיי

תהלים לט

אשמרה לפי מחסום
בעוד רשע לנגדי :

נאלמתי דומיה החשיתי משוב
וכאבי נעפר :

חס-לבי | פקדפי

בהגני תבער-אש
דברתי בלשוני :

הודיעני | יהוה | קצי

ומדת ימי מה-היא

אדעה מה-חדל אני :

הנה מפחות | נתתה ימי

וחלדי כאין נגדה

אך כל-הכל כל-אדם

נצב סלה :

אך-בצלם | יתהלך-איש

אך-הכל יהמיון

יצבור ולא-ידע מי-אספם :

ועתה מה-קויתי אדני

תוחלתי לה היא :

מכל-פשעי הצילני

חרפת נבל אל-תשימני :

צלצנו לשמור את עלמנו
על כל הגדות הצלות
עלינו שלא נהדהר ונדצר

קטה אחר מדת הדין
לע"פ שהרשעים לנגדנו
המלידים לנו : מחסום .

כמו לא תחסום טור ,
אמושל"מנט צלע"ז
(דברים כ"ה) ונאלמנו
דומי' ימים דעים וגם
החשינו מטוב אפילו
מדדרי תורה מפני

ידחתם ומתוך כך
כאיצנו נעכר ונזהל
וכשסתקנו חס לצנו
צוער צנו כמו אש והוא
גודם לנו שאנו מדדרים
צקדצנו וצהגיון לצנו
צלסוננו (צלחש סא"א)

לפניך וזו היא שאנו
מדדרים הודיענו ה'
קלינו עד מתי נהיה
צלרה ונדע מתי נהיה
אנחנו חדלים ממנה :

(ו) הנה טפחות .
מדודים הם ימי האדם
כדצד הנמדד צטפחים
כן ימי האדם קלוזים :

וחלדי . וזקפתנו כאין
כנדך . חלד , לשון חלודה
דד"יול צלע"ז : כל אדם
נצל . כל אדם חי הצל
הם חיו ומלצו : (ז)

אך צללס . צחוסך . פירשו
דונס לשון ללמות . ומנחס
פירשו ללס ממש כמו כי
צללס אלהים עשה את
האדם . (צדאשית ט') ולא
יתכנו דדדיו . אך הצל .
היא כל ההמי' ותאזה
סלהם : ילצר . תצואה
צטדה כל ימות הקליר .

ת"א נאלמתי וגו' צנכות א' ה' , הודיעני ה' טצת צ' , ל' : הגח
טפחות עקידה טער ס' .

ולא ידע מי אוספם . אינו יודע מי אספם לצית שמא לפני האסיף ימות : (ח) ועתה
מה קויתי . מה היא השאלה אשר אני שואל ומייחל ממך אינו אלא שמפשעי הצילני : (ט) חרפת
נצל . עשו הנצל , אל תשימני , הצא גם עליו נגעים ומכאוצי' שלא יוכל לומר לי אתם לוקין ולאו

באור

צלני , הצל כאשר נהתי ממחסום לפי , נחזק פי"ז סכאצ צקדני והוא הולך ומסתער עלי . נעכר ,

באור ק

Psalmen 39.

עניו זלזול, זל"ח (בע) חוכרהיגען): (ד) חם לני זקרני, מרוב הכח, ומחוקק החמימות הנער חם הקנאה זבגיני, ז"ל כמו שחמר הססוני זדניי זיני לנין עלמי ועוד חפט ותבני הסלהנת וחצור על לסוני, וזה טעם דנתי זלסוני, וחסרון הסתום יסלים המלולה, כאלו ימסוך זה חת זה ולא יסריד זיניסם חסילו רנע: (ה) הודיעני, היחס הנח אחרי הסעול מן טורס ידע זנחינת החס חסר לו תחי' הסודעה הזחה, כנר נמלח זס' הקים על ז' חוסנים חר שחוח י"הב שחליו כמו והודעתם לנין (דזניס ר'ו), חר שחוח יחס הסעול, כמו כחן, וההנדל רז זיניסם לדעת, כי גס הסודעה חסטר להיות חל אחד חסני דרכים, חר שחוח חינו חלח סנדת דניס זעלמה כמה סקויין זל"ח (וויססען) (אססען), וחז יסיה המודיע הסעול, והדנר הנודע הסעול, והנודע

- Ich will bezähmen meinen Mund,
Da ich den Bösewicht so glücklich sehen muß.
- 3. Kein Wort von Seelenruh!
Ich schweige von Glückseligkeit; —
Allein der Gram tobt innerlich.
- 4. Ha! Wie glüht das Herz mir in der Brust!
Die Flamme lodert auf in Worte,
Bricht über meine Zunge aus.
- 5. Ach Herr! Laß mich mein Ziel bemerken;
Meiner Tage Maaß, wie gering es sei!
Daß ich erkenne, wie ich vergänglich bin.
- 6. Mit Spannen hast du mir die Tage zugemessen;
Mein höchstes Alter ist vor dir ein Nichts.
Ach wie lauter Nichtigkeit sind alle Menschen!
Fest steht diese Wahrheit!
- 7. Ach! Eitlen Schemen folgen wir;
Machen viel Geräusch um Tand;
Sammeln ein, wer weiß wer's haben soll?
- 8. Und nun, wes soll ich mich nun trösten, Herr?
Meine Hoffnung geht allein auf dich!
- 9. Befrei' mich nur von meiner Missethat,
Und laß mich nicht ein Spott der Thoren sein!

לו, הוא חסר תחי' לו הסודעה הזחה למנה, וזה מסן הח' ויצוח אחריו בס זל"ח י"הב שחליו (דחטיפוס) לחמור (ער טהוט חיר לו וויססען), חר סיסנז המודיע זדנורו סיודע הדנר חל חסר הוא דונר חליו מסחת עלמו ר"ל סיניד לו שכלו, וזה מסן הז'. כי חזי תחי' הנודע לו ג"כ הסעול זחמה, וזה מה סקויין זל"ח (בעמערקען) (אססען), ויצוח גס אחריו יחס הסעול (אקו-זחטיפוס) לחמור (ער לעסס חיק בעמערקען), וחיון כחן המקום להחנין זנחיות חזל חעורר חת לז הקורח על ז' ססוקיס לנר וז' הודיעני וחזעה (ינמי' י"ח), והודעתה חת כל תועצותיה (ויחזקאל ז"כ), לח ולמד תהס, וכן כענין כחן, לח שחמר חל ס' סיניד לו תחי' ימות, כי לחיזה טעם יחי' זת? חזל הספלל חל החונן לחדס דעה, סיהן זלזו דעת קרו' הקרוב לזוח בקן כל זסר, והעסס סלה יקנח זחללחת וכעיס ולח יחסיח זדנורו, כמו שחמרנו זחחלת הסיר, וכן תרנבס סרז, וזדנת ומי מה היה, המחמר הזה העיד על סלסניו. מה חדלי הוחר הסס וענינו כמו חדל להסכיל, וטעס מה כטעס מה רנו מעסיך והסנו"ל זעצור קמלות חות הנרון: (ו) הדנה טפחות, חמר הודיעני וחמר הנס טפחות כמחמר חז"ל הנח לטהר מסייפין חוהר, וטעס טפחות סחוח הקסנס זמדות, וחלדי, לדעת הרהז"ע הוא כס לזמן הקלוצ על טעס סיסון חלד חלד כמו כסז כנס סלמה סמלה, חזל לדעת רס"י הוא ענין זקניה, וז"ל: חלד לסון חלודס (רדוי"ל זלע"ז ז"ל. ריוולח) (ר'אססען), והענין אחד. באין נניך, כי חתה חו וקיס לעולם, רז"ק. כל חזל כל חדס, ר"ל המעס סזחזל, כחלו חמר חזל סנלים, וכל זה כמו כל חלז וכל דס וסדומיס להס, (מדנרי הנ"ל), וכענין זה תיגס סרז. נצב, כלומר הדנר הזה שחמרתי מהזלות חדס הוא חמת ויליז וקיס לעולם: (ז) אף זללס, סס לתמונה המונבלת, הוא חסר חיונה מעמיד ענזיות הדנר כידוע, וכן חנו לוחיס טגס לכל זל יס זללס. ולזה נססעת היה על סרוב זדעתנו מסחר מסיגי סדנר המעמידים חת עלמותו, ולכן כדמה כל דנר רק סחין זו עלמות, ר"ל סחוח ללח יועילו חל הללס. יתהלך חוס, ענינו כמו ויתהלך חנוך חת החלחיס, וטעמו הסוך. יהמיון, מלסון יסמו בליו, וטעס חזל, זעצור חזלי העולם. יצבור, פעט חטט ולח ידע מי חוססס כולס כונע אחד זמותו (החז"ע). (ח) ועתה, ח"כ הדנר תוחלתי לך לנדך חוח, ומת תוחלתי: (ט) סכל ססעי ונר', כלומר חך חת זה עסה לו וחז חחי' כחלכ זלז סלס מסחחונן על הסחר יען: (י) כי

רשי

תהלים לש מ

נאלמתי לא אפתח פי

כי אתה עשית :

הסר מעלי נגעה

מתגרת ידך אני כליתי :

בתוכחות על-עון | יפרת איש

ותמם פעש חמודו

אך הכל כל-אדם סלה :

שמענה תפלתי | יהוה ושועתתי |

האזינה אל-דמעותי אל-תחרש

כי גר אנכי עמך

תושב ככל-אבותי :

השע ממני ואבליגה

במרים אלך ואינני :

(י) חין חנו לוקים והתפלה הזאת גדת' להציא ייסורי חלאים על האומות של עוצדי כוכבים : (י) כי ענה עשית. שהצלת עלינו גרה יותר מכל האומות : (יא) מתגרת ידך, ממורא מכותיך, תגד' ל' ויגר מולא (צמדצד כ"ג), והתנו יסוד נופל צתיצה כמו תנוצה תלוכה תקומה תמונה כן פי' מנחם.

(יא) ולמי אומר שאין תגדת לשון מגוד שהיה לו לומר תגודה כחשד יאמר מן ויש צ תסוצה ויקס וידם וילן תקומה תרומה תלוכה כן יאמר ויגר תגודה או מגודה כמו (ירמיה כ') מגוד מסציצ

(יב) מגודתם אציא להם (ישעיה ס"ו) הא למדת שאין תגדת חלל כמו למה התגדה צרעה (ד"ה

צ' כ"ה) אל תתגדו צם (דצדים כ') שהפועל שלו גדה כמו קוה לזה לזה שפעולתם תקוה תלוה מלוה, כן יאמר מן גדה תגדת וכן פירושו ממכת ידיך חשד

(יג) אתה מגדה עלי חני כליתי : (יב) בתוכחות. הכתובות צתודה על עונינו שהעוינו לפניך ויסדתנו צהם. ותמם כעש חמודו, הרקצת צטרינו כצגד שאללו עש. תמודו, צטרו שהוא חמדתו : (יד)

(יד) השע ממני. הרף ידך מלהלקותי : ואבליגה. ואתחזקה :

(יז) חן קוה קויתי ה' צתלדים. וממור זה גם הוא כנגד כל ישראל : ויש חלי. חזנו : (ג) מבור שאון. מאסירים של מלדים ומשאון המיית ים : מטיט היון. מן היס היון לשון דפס

מ

שיר תודה על ההצלה מנגעיו ומחטאיו העצומים, ותפלה לאל להכלים שונאיו השמחים על דעתו.

(א) למנצח לדוד מזמור :

קוה קויתי יהוה

ויש אלי וישמע שועתי :

ויעלני | מבור שאון מטיט היון

ויקם על-סלע רגלי

כונן אשרי :

(3) וישמע שועתי. הכתובות צתודה על עונינו שהעוינו לפניך ויסדתנו צהם. ותמם כעש חמודו, הרקצת צטרינו כצגד שאללו עש. תמודו, צטרו שהוא חמדתו : (יד)

(ג) חן קוה קויתי ה' צתלדים. וממור זה גם הוא כנגד כל ישראל : ויש חלי. חזנו : (ג) מבור שאון. מאסירים של מלדים ומשאון המיית ים : מטיט היון. מן היס היון לשון דפס

(ד) חן קוה קויתי ה' צתלדים. וממור זה גם הוא כנגד כל ישראל : ויש חלי. חזנו : (ג) מבור שאון. מאסירים של מלדים ומשאון המיית ים : מטיט היון. מן היס היון לשון דפס

(ה) חן קוה קויתי ה' צתלדים. וממור זה גם הוא כנגד כל ישראל : ויש חלי. חזנו : (ג) מבור שאון. מאסירים של מלדים ומשאון המיית ים : מטיט היון. מן היס היון לשון דפס

ת"א שמעה תפלתי נרכות ל"ג. מליעח דף נ"ט : ויש אלי עקרים מ"ד, מ"ה : ויעלני מבור עירונן צ' י"ח. מקווחות ט' ס"ה :

מ (ב) קוה קויתי ה' צתלדים. וממור זה גם הוא כנגד כל ישראל : ויש חלי. חזנו : (ג) מבור שאון. מאסירים של מלדים ומשאון המיית ים : מטיט היון. מן היס היון לשון דפס

באור קא

Psalmen 39, 40.

חתה עפית, רחום ותנון
 וירג חסד: (יא) השר,
 כלומר נחלתתי מסוע לו
 שוב, אך חת זה חסוע
 הסר וכו'. נבעך, הפעם
 כמו שחמר הרד"ק ו"ל:
 הנבע חסר חתה מניח
 עליו כי חותיות סגורו'
 ונחור חל הסועל ע"כ.
 מתנרת, הונון כמו שחמר
 רס"י ו"ל שהוא מן ברה,
 וכן פירושו ממכות ידך חס
 חתה מנרה עלי, ובענין
 סזה תרכס הרב: אני כליתי,
 ולא חוכל להסתלם. (יב)
 בתוכחות, כלומר בכל עת
 חסר תיסר חיס בתוכחות
 חיתת על העונות חסר
 הפוס הנמשך ממנו חז
 ותתם וכו'. יסרת, ענר
 צמקיס הרה, ופעס הפנר
 נהיות ססנה הפונרת חל
 המסוכנ ומנה, וכמו
 שחמרנו, ותתם, זנין
 סכנר הנוסף מנחו למ"ד
 ה"ח והת"ו לנוכח. כעש,
 הפולעת הקטנה חסר זין
 לילה נהיתת וזין לילה
 תחנדי, וסור נגר חיס.
 ססור תמיד דרך גדולה
 כמו שהעירו ע"ז כנר.
 חמודו, נרדף חל יסר
 אך נזה יצלו כי יופי
 תחר הנוף נלנד, וסס חסר
 כולל כל נפס האדם המעלה
 על שחר צעלי החיים.
 אך הנל כל חדם,
 סרטיס 'סיולאיס מן
 הכלל יסנר וינחור

- 10. Gern verstumm' ich, öffne meinen Mund nicht; Denn du thust es ja. —
- 11. Wende deine Geißel nur von mir! Ich vergehe durch die Strenge deiner Hand.
- 12. Wenn du, zur Buße für die Sünde, Den Erdbewohner züchtigst, So schwindet seine Schöne hin, der Motte gleich. O wie gar nichts ist doch der Mensch!
- 13. Ewiger! Höre mein Gebet, vernimm mein Schrei'n! Und schweige nicht zu meinen Thränen. Ich bin ein Pilgrim ja bei dir, Ein aufgenommener Fremdling, wie meine Väter alle.
- 14. Laß ab von mir, auf daß ich mich erquicke Bevor ich' geh, und nicht mehr hier sei.

40.

Danklied wegen die Befreiung von seinen Leiden und seinen großen Sünden, wie auch die Bitte an Gott, um Beschämung seiner, sich seines Unglücks freuenden Feinde.

1. Dem Vorsänger, ein Psalm David's.

- 1.
- 2. Gehofft hab' ich zum Ewigen; Er neiget sich zu mir, Erhört mein Schreien.
- 3. Zieht mich herauf aus Mördergrube, Aus sumpfig-zähem Schlamme, Setzt auf Felsen meine Füße, Macht meine Tritte fest.

חת רעיון המסורר חל חתו סכלל צעלמו וזה יופי חרות סכללי חסר כנר הערנו עליו לעיל
 (סיר ח'), אך נלסון סנה תעס, ורה' נועס הסתיות סחלקיס (ועיון צסקדמתנו): (יג) שמעה,
 תפלס הנמשנת מהמחמר הנלנ הקודס, כלומר ח"כ הרה סימי חיו סלנו סל חדם סס מעטיס,
 סמפה נח תסרה לתסלתי, וכמו סמוסיף וחומר כי נר, כנר זה המתנורר תחרן לחון כן סחדס
 חיון לו מעמד צעולס (מודרי הרד"ק), וכן תרכס הרב (חיין פילגריק) סס סוכח נל"ח על סמתנורד
 תחרלו ונולה למרחוק. תושב, הרה סנתיסנ צחרן חחרת חסר לח נולד צר-וחף כי נחסנ הרה
 מן סגר, ת"ת יהי' ססוענד תמיד ליוסני סחרן ספיה ומלסס לחסדם כמעסה חנרהס צנני חת,
 וחס יחצו חנטי סחרן יברסו חת סהרסנ מסתפס עוד ננחלתס, כן סחדס לח ידע מתי ימות ויבלה
 מן סחרן, וכן תרכס הרב. בכלי, כדחסוניס כחחרוניס דרך חחת להס: (יד) השע, הרף ממני
 כמו וסעו מני וססתנתה סתנועה צענור חות סגרון (סרסצ"ע), וסס צ' סרטיס וסענון חמד.
 וסבלינה, מן סב' סכו הרה ועוד צ' סמצליב מצניכיתי וסחרו המסרטיס ססור לחון סתחוקו, ונדךך
 סזה תרכס הרב. וס'נני, צע"ז כמו וסיונו כי לקח חותו חלסיס, כוון סרה"ת לח סתיונת (היר):
 א) למנצח, כמו סתמור להזכור הי' כעין ודוי צמקוס חסר ססחע סחסחת, כמו סהערנו
 לעיל (סיר נ"ח), כן סתמור הזס הרה סיר תודה על ססללה מודי סעון, צמקוס חסר
 ססחע סעולה, וסחר המסורר צו צחר סיסנ כי יולה ה' ננדרות סיו מנח ומנחה: (ב) קריתי,
 ה', צח עס יחס ססעולי כלומר ה' סיה תקותי: (ג) שאון, מענין סוזה וסור ססורס לעיל
 (סיר נ"ה). סמיט חיון, ה"ח חיון ססרת חחרנית כמו חת יוס ססציעי, וסין לו חנר רק ציון

רש"י

תהלים מ

וַיִּתֵּן בְּפִי אֶשְׁרֵי הַדָּשׁ
תְּהַלֵּל לְאֱלֹהֵינוּ
יִרְאוּ רַבִּים וַיִּירְאוּ
וַיִּבְטְחוּ בַיהוָה :

אֲשֶׁרֵי הַזָּכָר אֲשֶׁר־שָׁם יְהוָה
מִבְּטָחוֹ

וְלֹא־פָנָה אֱלֹהֵי־בָיִם וְשָׁמַי כֶּזֶב :
רַבּוֹת עָשִׂיתָ אֶתְּהָ אֵיְהוָה אֱלֹהֵי
נִפְלְאוֹתֶיךָ וּמַחְשַׁבֹתֶיךָ אֵלֵינוּ
אֵינְךָ עֶרְוָה אֵלֶיךָ
אֲנִידָה וְאֶדְבָּרָה
עֲצָמוֹ מִסֵּפֶר :

זָבַח וּמִנְחָה אֶל־חַפְצֶת
אֲזַנִּים כְּרִית לִי
עוֹלָה וְחַטָּאת לֹא־שֹׂאֵלֶת :

- (ד) פייני"ס זלע"ז : כוכן . הכין אשורי ולעדי : (ד) שיר חדש . סידת היס : (ה) רהבים . לשון גסות כמו (ישעי' ג') , ירהצו הנער , שהם הרהיזוני (סיר ז') . ושטי כזצ , השטים מדדך הישר אחרי הכזצ של ע"ז מעוצדי כוכבים , ומזלות . סטים , איטורנל"ך זלע"ז : (ו) נפלאותיך ומחשבותיך אלינו . צטזלנו זרחת עולמך קדעת לנו את היס וחצנת מדחוק להטיב לנו , איחדתנו צמדנד ארצעים שנה מפני האמוריים שקללו את האילנות והחדיו ארלס כששמעו שישראל יולחין ללכת לדסת את ארלס : (ז) אין ערוך עליך . אין לדמות לך כל מלך ומושיע , לשון ערך כמו כערך (ויקרא כ"ז) אהפדי"סיר זלע"ז . אגידה ואדברה . אס צאתי להגיד ולדבר עלמו מספר : (ז) זבח ומנחה

ת"א רבות עשית יצמות ה' , ע"ז :

לא חפלת . ציוס מתן תודה כענין שנאמר ועתה אס תשמע צקול ה' וגו' (שמות י"ט) , וכן (צירמיה ז') הוא אומר כי לא דברתי את אצותיכם ולא לויתים וגו' על דברי עולה או זבח כי יקריצ מכס אמרתו ולא הזקקתים חוצ' להכזיד עליהם , תמידין ומוספין

באור

מללה ולקמן סיר ס"ט) , והוא מעיד עליו היותו סס לעפר הקלוס צהרוס הימים ונהרות זל"ח (זווסף) , והנחה סס צור צפלים ורחסונה על סחת ס"ס צו מוס כי בן הולרך לפדס והצור דיק אין צו מוס (והוסאל אח"כ על ציה הכלח העסוי ג"כ מהחת נארן כתצנית צור) וכסילך לו המוס מחיזה סצה תולדית יסחר טיט היוון והזכיר סלע נגד הצור וכוכן אסורר לעלות אל הסלע (מדברי הרחצ"ע צתוספת צחור) והכל עד"מ לאמר הללתני מנגע החטח שהססילני : (ד) ויתן צפי סיר חדס , כי על ידי החסד טעסה עמו נהעורר לצי לסיר לו סיר תודה . לאלהינו , טעס הנצוס צעצור ינחו כצוס ינחו והג"ל) . יראו רצוס ויירחו , לשון נוסל על לשון זעס ויירחו , ירחת כצוד , וכו תרגס הרצ (פערעהרען) : (ה) ולא פנה אל רהניס , נכסוס המרהיזוס את צעליהס ושטים חוהס אל הכז , כלומר חסר לח יצח צהון עוסר וחיל כצד , כן תרגס הרצ והוא הכוכן . ושטי , צפוי"ן ומנחי הפי"ן , ופנינו הולכה מטעית , זל"ח (פערפיהרען) , ויס טוע צפוי"ן ימנית , כמו השטים חותן (יחזק' כ"ז) וענינו הולכה יסרה זל"ח (פיהרען) וסימנו ימין ושחאל : (ו) רבות , זס הוא הסיר החוס (הרחצ"ע) , ומזה הטעס הסרודו הר"הת מהקודס והתחיל צו החלק ה' מזה הסיר , רבות , לדעת הר"הת הוא הנסוח למלות נפלאותיך ומחשבותיך , וסעור הכתוב כן הוא , הן רצות נפלאותיך ומחשבותיך טעסית אלינו חתה ה' חלבי חסר אין ערוך חליך (עיין

באור קב

Psalmen 40.

זכרונם אשכנזי, וחמר
 ומחשבותיך זמקום מעסיך
 זהות המחשבה עקר
 המעשה החפזית ועלמות.
 אין ערוך חליך, כלומר
 אין כמוך, והוא מחמר
 מוסנר, כי חנינים וכו',
 ישוה אל נפלאותיך אנידה
 וכו', להניח מלילת המחמר
 הזה אל נכון ועם דרך
 הר"ה מ' זו, ולכה ונתקרה
 ההצלח סנין ענין הנדה
 לענין ספור, ונראה שחס
 יודיע חיס לרעהו דבר
 מה אשר עדיון לא ידע,
 וכוונתו סיפועל השומע ע"י
 השמועה ההיא כלכרו ולרכי
 הענינים, שהוא אשר יכונה
 זל"ע זסס הנדה, זל"ח
 וקונד טהון, פועל קנדען,
 בענאכרי"טען, כי כן
 יהי' טעם התונה
 השלישית זל"ח (ויך

4. Und legt ein neues Lied mir in den Mund,
 Ein Lob auf unsern Gott.
 Viele sehen's, verehren ihn,
 Vertrauen auf den Ewigen.
5. Wohl dem, der auf den Ewigen
 Sein Vertrauen setzt,
 Und sich nicht lehrt an Hoffart's Pracht,
 Nicht an verführerischen Trug!
- 2.
6. Groß sind, o du Ewiger, mein Gott!
 Die Wunder, die Gedanken,
 Die du an uns bewiesen hast,
 Nichts kommt in Vergleich mit dir!
 Sie verkünden, von ihnen singen will ich,
 Zu zählen sind sie nicht.
7. Dir gefällt nicht Opfer, nicht Geschenk;
 Ohren hast du mir geböhrt.
 Brand- und Sündenopfer heishest du nicht.

נאך עטוואס ריכטען), היולא לנו מזה הגדר הוא סיפורל הסס שהוא גם על הדעת מחמר אחד
 וחסינו סס אחד, וכן הוא זכרונם הנידים נח כמך (נראשית ל"ז) וגם חס ירצה דגורים לח
 יפול הסס שהוא כי חס על הכלל היולא מהס זנחיות הכוונה שזכרנו, ומזה הטעם וינד לו
 מרדכי חת כל אשר קרהו וכו' (אסתר ד'), והכל זענור הכוונה שיוה לה לזוה אל המלך, חזל
 חס יודיע חיס לרעהו חיוה מעשה הנעשה תחת השמש זכרטיה וכוונותיה שתתעורר זנסס השומע
 התעוררות מהי כח הקנאה או כח ההסתוממות או כח הכחמות לכל אשר תתעורר נסס האדם,
 שהוא יקרה זסס ספור, היולא מזה הוא כי הסס הזה חינו נוסל על הכלל, כי חס על הפרטים,
 כי הסס אשר זסי מדבר משכיל יוליוו חת ההתעוררות מכח אל הפועל כידוע למנין דרכי
 הנסס, גם שרשו ספר יעיד עליו, שהורחתו זל"ח הוא ענין ספירה, ולכן יהי' גם ענינו זננין
 הנזד מספר פניו הדגרים, זהינו שהורחת השורש תורה על ענין הססירה והורחת הזנין תורה
 על הולחתם זכלי המזטח כי כן נמלא כל פעלי הדבור זל"ח (ועיין לעיל סיר י"ט). גם דומה
 מזה הטעם סספר ההרגים דחסתר לסספר החלוס דנדעון, וכן יחמר זל"ח (ערלעהלען) מן
 הסעל (לעהלען). וחחרי החקירה הזחת נסוז אל המחמר סלסנינו ונעמוד אל יוסי מלילתו, כי
 חמר מחמר המסורר ננות הנפלאות והחסדים אשר עשית עמנו חמר אנידה, לח חמר חגיגה חוהס
 חזל חגיגה סתס כי הטעם על הכלל היולא מהס והוא חסדו וטובו, והכוונה זו סינירו זני
 האדם חת חסד הזה ויודו לה' עליו. ואדבריה, כלומר חסח וחתן זכס דגרים, חזל עלמו סספר
 כלומר לספר חוהס זכרטיהס, ופניו סרטיהס או חסטר, זחוסן הזה תרגס הרזי והוא נחס מחוד:
 (ז) זבח ומנחה, ומעתה הוסיף המסורר לחמור כי הבדת גדלתך הזחת היא התודה החמתית
 אשר זה תחסון חזל זנח ומנחה הקרוהיס זסס קרנות שלמי תודה לח חסלת, כמו שכרית לו
 חזנים לשמוע. מלותיך ולא שאלת שחטת וחיית עולה וחטאה לויח ניחה, וטעם החסל לפי
 שאין חיס אשר לח יודה כי שמוע מזנח טובי והו חסנולת החסל לדמות תמיד חת הזלתי נודע
 חל אשר נזר נודע. לא חסלת, המעיין זכסרי קודס ינחס שרז הנזיחיס העידו למחמר המלך
 הזה וחמרו שלח יחסון חלחיס זעילות וזנחיס וירמיה הנזיח יותר מכלס שחמר זכדי' (ק' ז')
 כי לח דכרתי חת חזותיכס ולא לויחיס זיוס הוליוו חוהס מחרן מלרים על דגרי עולה וזנח,
 וזודחי יקסה לטוחל כתוז מלח זתויה זיוס לותר חת זני ושרחל להקרוז חת קרזניהס לה'
 (ויקרה ז') חך תסוזתו זלדו, כי סס יהי' הטעם לותר על לה' וטעם קרזניהס לעז, (ועיין
 זהקדמת חזרזנחל ע"ס ויקרה שהחריך לדבר זענין זה). ברית, מלסון כי יכרה חיס זור (סמות
 ז"ח) ותרגס הרז סס (ער גרעבט), וכאן תרגס (געבחהרט) ליוסי המליוה, כי זענור סחלל
 החוזן המכונה זל"ח (דער שניעקענגאנג), דומה לחותר החלל העושים החרשים זען עס כלו יד הנקרה
 זל"ח (חיין בחהרט), כידוע לחמיו הניתוח וכן יותר שוחמר עליו זל"ח געבחהרט ורהס
 וסזן דרך מתרגס משכיל. אגזיבם כרית לי, זענור התדמות המחמר הקודס לו למחמר הזח חחרי,
 יהי' המחמר החמלעי הזה מחמר מוסנר, וכן הסנירו הר"ה מ': (ח) לא חמרתי, כשהתזוננתי
 לזחת ועמדתי על האמת שלח חסלת זנחתי תודס כי חס זלזל סלס המכיר זסוזתך וחסיך, חז

רשימו

תהלים מ

אִנִּי אָמַרְתִּי הִנֵּה-בָאתִי
 בַּמַּגֵּלֶת-סֵפֶר כָּתוּב עָלַי :
 לַעֲשׂוֹת-רְצוֹנָה אֱלֹהֵי חַפְצֹתַי
 וְתוֹרַתְךָ בְּתוֹךְ מִעֵי :
 בְּשֵׁרְתִי צֶדֶק | בְּקִהְל רֹב
 הִנֵּה שִׁפְתַי לֹא אֵכְלָא
 יְהוָה אַתָּה יִדְעָה :
 צִדְקַתְךָ לֹא-כִסִּיתִי | בְּתוֹךְ לִבִּי
 אֲמוֹנָתְךָ וְתִשׁוּעָתְךָ אָמַרְתִּי
 לֹא-כִחַדְתִּי חֶסֶדְךָ וְאַמְתְּךָ
 לְקִהְל רֹב :
 אַתָּה יְהוָה לֹא-תִכְלָא רַחֲמֶיךָ
 מִמֶּנִּי
 חֶסֶדְךָ וְאַמְתְּךָ תָּמִיד יִצְרוּנִי :
 כִּי אֶפְפוּ עָלַי | רַעוֹת עַד-אֵין מִסְפָּר
 הַשִּׁיבוּנִי עֲוֹנָתִי וְלֹא-יִכְלֹתִי
 לִרְאוֹת
 עֲצָמוֹ מִשְׁעֵרוֹת רֵאשֵׁי וְלִבִּי עֲזוּבִי :
 רַצְיָה יְהוָה לְהַצִּילֵנִי
 יְהוָה לַעֲזֹרְתִי חֹשֶׁה :
 יִבְשׂוּ וַיִּחְפְּרוּ | יַיָּחַד
 מִבְּקֵשֵׁי נַפְשִׁי לְסַפּוֹתָהּ
 יִסְגּוּ אַחֲזֹר וַיִּכְלָמוּ חַפְצֵי רַעְתִּי :

- (ח) אינס אלל נחת רוח שִׁמְרֵתִי וְנִעֲשֶׂה דְלוּכִי וְדָר מוֹעֵט (ס"א"א) . אֲזִנִּים כְּרִית לִי .
- (ט) לא מר שמעו זקולי : כְּרִית . עֲשִׂיתֶם חֲלוּלִים לְשִׁמוּעַ : (ח) אִזְ צַעַת מִתֵּן תוֹרָה אֲמַרְתִּי לְפִנְיֶךָ הִנֵּה צִלְתִּי אֲלֶיךָ צִמְסוֹרֵת צְרִיתְךָ (שְׁמוֹת כ"ד) נִעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע וְדָר יִז כְּתוּב עֲדוֹת עָלַי צִמְבִּילֵת סֵפֶר צִתוֹרֵת מִשָּׁה : (ט) וְתוֹרַתְךָ צִתוֹךְ מִעֵי . אִף מֵאֲכִלִי עַל פִּי תוֹרַתְךָ הוּא לֹא אֲכַלְתִּי צִמְמָה טִמְאָה וְעֲצָלִים : (י) בְּשֵׁרְתִי לִדְק . שִׁירָה עַל הַיָּם שִׁירָה עַל הַצָּהַר שִׁירָת דְּצוֹרָה : לֹא אֲכַלָּא . לֹא אֲמַנַּע לְשׁוֹן וַיִּכְלָא הַגִּשָּׁם . (צְדָאִשִׁית ח') , לֹא תִכְלָא רַחֲמֶיךָ . לֹא תִמְנַע : (יב) יִצְרוּנִי . יִשְׁמְרוּנִי : (יג) אֶפְפוּ . סִצְצוּ : (טו) לְסַפּוֹתָהּ . לְכִלּוֹתָהּ כְּדַמְתִּיגְמִינֶךָ (דְּצָדִים צ') עַד תֵּם כֹּל הַדוֹר עַד דְּסָף כֹּל דְּרָא :
- (יא) וְתוֹרַתְךָ צִתוֹךְ מִעֵי . אִף מֵאֲכִלִי עַל פִּי תוֹרַתְךָ הוּא לֹא אֲכַלְתִּי צִמְמָה טִמְאָה וְעֲצָלִים : (י) בְּשֵׁרְתִי לִדְק . שִׁירָה עַל הַיָּם שִׁירָה עַל הַצָּהַר שִׁירָת דְּצוֹרָה : לֹא אֲכַלָּא . לֹא אֲמַנַּע לְשׁוֹן וַיִּכְלָא הַגִּשָּׁם . (צְדָאִשִׁית ח') , לֹא תִכְלָא רַחֲמֶיךָ . לֹא תִמְנַע : (יב) יִצְרוּנִי . יִשְׁמְרוּנִי : (יג) אֶפְפוּ . סִצְצוּ : (טו) לְסַפּוֹתָהּ . לְכִלּוֹתָהּ כְּדַמְתִּיגְמִינֶךָ (דְּצָדִים צ') עַד תֵּם כֹּל הַדוֹר עַד דְּסָף כֹּל דְּרָא :
- (יב) כִּי אֶפְפוּ עָלַי | רַעוֹת עַד-אֵין מִסְפָּר הַשִּׁיבוּנִי עֲוֹנָתִי וְלֹא-יִכְלֹתִי לִרְאוֹת

באור

חמרתו כללתי לצוא חל ציתך לא צעולות וזכאים כי חס צמבילת ספר כתוב צו החוצ שיש לך עלי, כלומר הגמול שעשית לי והתודה שאני חייב לך, וכחשר חמרתו חז בן עשיתי עתה, וזה טעם והנה צחתי, הוה שזממע עזר, ותצין מזה סימן סת"הכ להר"הי וטעם כתוב, על ספר שהוה לשון זכר : (ט) לעשות לזונך, כיון שאמר הנה צחתי נכד זנה ומנחה לא חפלת, הוסיף גם וחמר לעשות לזונך וכו', נכד חזנים כרית לו עולם וכו' בתיך מעי, צתוך לצי כי חוה כלל המעים כלומר שלא תסור מחשבתו ממנה (הרד"ק), וכן תרכס הרב : (י) בשרתי, מחמר שאמר חזוה חל

ת"א או אמרתי ביטין ה' ט' : בשרתי צדק עירובין ו' ק"ו :
 נכד חזנים כרית לו עולם וכו' בתיך מעי, צתוך לצי כי חוה כלל המעים כלומר שלא תסור מחשבתו ממנה (הרד"ק), וכן תרכס הרב : (י) בשרתי, מחמר שאמר חזוה חל

באור קנ

Psalmen 40.

ציתך להודות הוסיף וחמר
 חתום לח לנד נוני לנין
 חתן לך תודה על הסדך
 ועל חמתך, חלח חנשר גם
 חת הצדק חסר חתה
 עושה צעולתך נקהל רב
 ונפסוסו שידוך גם הם,
 ולפי סדך התודה הוא
 נבול תהדך שזכר קודם,
 לכן הסרוים ג"כ הר"ה
 צתקומו והתחיל צו
 החלק ה' מן השיר.
 בשרתי, עזר במקום הים,
 וסעס העזר נטעס הנם
 צתתי שזכר, והר"ה
 תרבתו לשון עתיד, כפי
 לחות! הלשון שנה תרגם,
 וכן דין הסוים תמיד שנקל
 ישתנה כן לעזר כן לעתיד
 ושמורו כחן כאלו חמר
 צרתתי כזר וחזשר חני
 עתה וחזשר עוד כל הימים
 ושמור הכלל הזה צידך.
 צדק, שס צלתי נודע,
 והסעס לפי שחן כוונתו
 על הצדק לנד טעסה עמו
 כי חס על כלל הצדק
 שיעשה ה' עם צרוחיו
 וכאלו חמר צרתתי שיש
 לך, והוא חסר, כי
 חלל הסס צ"ה חין חסר
 צלח לך, וכן תרגם הרב
 (וואהלטהעטיגקייט),
 והסעס צהנסנת צריחותך.
 לא חלל, לח חסגור
 כמו חמר כלחו לזקיהו
 (ורמי' ז"ב). ה' חתה
 ידעת תחמר מוסגר כההוה
 דלעיל (ס' ז'): (יב)
 לא תכלה, כנגד לח חללה:
 (יב) השיבוני עונותי, פי'
 לכן חספו עלי רעות, ונתו
 סזה לציחת הרעה כמו
 חתה עוני, ויבול עון צת עמי,
 חס יקרך עון, וכנה הסיבוני
 עונותי ע"כ. ולא יכולתי לרחות.
 ולא חוכל לרחות עונותי כלס
 כי רזיס סס (הרד"ק), והרצ"ע
 חמר וז"ל: ולא יכולתי לרחות
 ע"ד וכסה חת עין הארץ
 צעזר שחן לעונותי מספר חו
 ולא יכולתי לרחות מרחית הלז
 כמו וירח יעקב ע"כ, ומן הנראה
 שהסעס האחרון הוא היותר נכון,
 חך שהוה לרין עוד לתוספת
 צחור מה, דהיינו שגס טעס
 ולא יכולתי חינו על העדר כח
 הרחות כי חס מניעת הולחת
 סכת ההוה חל הסועל ע"י כח
 חמר כאלו חמר ירחתי מלהניט
 חליהם, סן יחחוני חיל ורעדה
 צרחותי כי רזיס המה, כן
 הר"ה לזה צתיצות (ח"ך וואג
 עם ל"בט), ולבי עיזני, דעתו,
 כלומר סכלי לח יוכל עוד
 לעזרני מסני תחמו' הדחגות
 חמר צקני ולכן דלה לח ה'
 להולנו: (יד) ה' לעזרתי
 הרעה, כי כזר לצי עזני
 וחין לי חלח עזרתך (מהר"ח
 הארנוויטן), וכיון שהתחמר
 הזה עם הצחיס חחריו הס
 כלס ע"ד תפלה לכן הצדילס
 הר"ה לחלק הד' מן השיר: (טו)
 יבושו רבו, ע"י ההללה הזאת
 וכן ישישו רבו. לספוחה,
 כמו האף תססה (צרחותי י"ח):
 (טז) ישומו על עקב צתס,
 שערורו כאלו חמר והצטת
 הזה שזכרתי, יסצז להס
 השמתון, כי יחס הספורצז
 המחור צמן חל הסנה
 הבורמת יכונה צל"ע
 צתיצת על עקב דומה למה
 שאומרים צל"ח (חויץ

8. Da beschloß ich — komme igt,
Die Bücherrolle in der Hand,
Beschrieben mit des Dankes Pflicht.
9. Gern thu' ich deinen Willen, Gott!
Habe dein Gesetz im Herzen.

3.

10. Wohlthätigkeit will ich verkünden,
In großer Volksversammlung.
Meinen Mund verschließ' ich nicht;
Dir, Ewiger, ist's bekannt!
11. Deine Huld verberg' ich nicht im Herzen;
Ich preise deine Treue, deine Hilfe,
Verhehle deine Liebe und Wahrheit nicht,
Der großen Volksversammlung.
12. Du, Herr! entziehe mir auch dein Erbarmen nicht!
Stets bewahr' ich deine Liebe, deine Wahrheit!
13. Denn Leiden ohne Zahl umgeben mich,
Meine Sünden haben mich ergriffen.
Ich wage nicht, sie anzublicken.
Mehr als Haare meines Haupt's ist ihrer;
Mich verlassen die Gedanken.

4.

14. Laß dir's gefallen, Herr, mich zu erretten!
Eile, mir zu helfen, Ewiger!
15. Erröthen müssen sie, zu Schanden werden,
Die mir nach dem Leben stehen;
Zurückbeben, und sich schämen,
Die sich meines Unglücks freuen!

סחמר הרצ"ע וז"ל: הסונס והרע הזח על החדס יקרח עון כי הוא ה' סצה לציחת הרעה כמו
 גדול עוני, ויבול עון צת עמי, חס יקרך עון, וכנה הסיבוני עונותי ע"כ. ולא יכולתי לרחות.
 ולא חוכל לרחות עונותי כלס כי רזיס סס (הרד"ק), והרצ"ע חמר וז"ל: ולא יכולתי לרחות
 ע"ד וכסה חת עין הארץ צעזר שחן לעונותי מספר חו ולא יכולתי לרחות מרחית הלז כמו
 וירח יעקב ע"כ, ומן הנראה שהסעס האחרון הוא היותר נכון, חך שהוה לרין עוד לתוספת
 צחור מה, דהיינו שגס טעס ולא יכולתי חינו על העדר כח הרחות כי חס מניעת הולחת סכת
 ההוה חל הסועל ע"י כח חמר כאלו חמר ירחתי מלהניט חליהם, סן יחחוני חיל ורעדה צרחותי
 כי רזיס המה, כן הר"ה לזה צתיצות (ח"ך וואג עם ל"בט), ולבי עיזני, דעתו, כלומר סכלי
 לח יוכל עוד לעזרני מסני תחמו' הדחגות חמר צקני ולכן דלה לח ה' להולנו: (יד) ה'
 לעזרתי הרעה, כי כזר לצי עזני וחין לי חלח עזרתך (מהר"ח הארנוויטן), וכיון שהתחמר הזה
 עם הצחיס חחריו הס כלס ע"ד תפלה לכן הצדילס הר"ה לחלק הד' מן השיר: (טו) יבושו
 רבו, ע"י ההללה הזאת וכן ישישו רבו. לספוחה, כמו האף תססה (צרחותי י"ח): (טז) ישומו
 על עקב צתס, שערורו כאלו חמר והצטת הזה שזכרתי, יסצז להס השמתון, כי יחס הספורצז
 המחור צמן חל הסנה הבורמת יכונה צל"ע צתיצת על עקב דומה למה שאומרים צל"ח (חויץ

רש"י

תהלים מ מא

ישמו על-עקב בשתם

האמרים לי האח | האח :

ישישו וישמחו | בק כל-מבקשיך

יאמרו תמיד יגדל יהוה

אהבי תשועתך :

ואני | עני ואביון

אדני יחשב-לי

עזרתי ומפלטי אתה

אלהי אל-האחר :

מא

שיר תודה על ההצלה מחליו הקשה ונגד שונאיו המלשינים החושבים שימות מהרה.

(א) למנצח מזמור לדוד :

אשרי משכיל אל-הל

ביום רעה ימלטהו יהוה :

יהוה | ישמרהו ויחיהו

יאשר בארץ

ואל-התנהו בנפש איביו :

יהוה יסעדנו על-ערש דוי

כל-משכבו הפכת בחליו :

*פת"ח באתנ"ח *פת"ח בס"פ *ואשר קרי

ת"א אשרי משכיל נדויס דף מ' : ה' ישמרהו סס : ה' יסעדנו סנת ח' ה' נדויס סס : כל משכבו נדויס דף ס"ח :

הקודמים לחלק זמני עמרו ספוח החלק הה' מן הסיר : לי, זענורני, כמו הוא הנלחם לנכס (הראז"ע) וכן תרגם הרב (פיר מין). אל תאמר, פועל עומד כמו מדוע אחרו (הנ"ל) : מא (א) מזמור, זה המזמור חזרו על חליו, (הראז"ע) והוסיף (מהס"ח החרוויסן) ואמר : וזה ה' אחר העתה זענין זת שזע ע"כ והנס חף סדנריהס לדקו יחדיו, מ"מ הס לריכיס עוד לתוספת צאור מה, שנס נדע הלערסות' האמתית אל הסיר סלסנינו, ונאמר, מן הידוע

(טז) יסומו. יתמהו: על עקב צשתס, כטיקצלו צשתס על עקב הכל צמדה שמדדו וצדדך שהלכו למולי, על עקב (לקמן ע"ז) ועקצותיה לא נודעו (סיר ח') לאי לך צעקצי הלחן כולם ל' מדדך כף דגליהס טרלי"ס צלע"ז, על עקב, חנ"ליס טרלי"ס צלע"ז. האומדים לי האח. האומדים עלי צסצילי האח כשהלדה צחה מתהללים צאידיו, כל עני ואציון סצתילים חיכו אלל כנגד יסדאל: (יח) יחשוב לי יתן לי לצ לחסוצ עניוטי ואציוכוטי להוסיעני, יחסוצ לי פכיסו"ס צלע"ז:

מא (ב) אל דל. חולה לצקרו כענין סנאמר (ס"ח י"ג) מדוע אתה ככה דל דאענון: ציוס דעה. זה גיהנס, וצעולס הזה מה סכרו: (ג) ה' יסמרהו ויחיהו. למי סמזקרו ומטיצ לו: (ד) על ערס דוי. ערסט

באור

דען פוטס נחכפחונגען). האח. מסורס לעיל וסיר ל"ה): (יח) ואני עני, סעורו לדעת סר"הת חף סחני עני ודסה ידיס מלעורני, צכל זה לא יוכלו לי חויצו כי חדני יחסז מחסצות לערני, וסוח סיוס כדדך המלך, חסר כצר הערנו עליו, וזה סצדלו מן המאמריס

הקודמים לחלק זמני עמרו ספוח החלק הה' מן הסיר : לי, זענורני, כמו הוא הנלחם לנכס (הראז"ע) וכן תרגם הרב (פיר מין). אל תאמר, פועל עומד כמו מדוע אחרו (הנ"ל) : מא (א) מזמור, זה המזמור חזרו על חליו, (הראז"ע) והוסיף (מהס"ח החרוויסן) ואמר : וזה ה' אחר העתה זענין זת שזע ע"כ והנס חף סדנריהס לדקו יחדיו, מ"מ הס לריכיס עוד לתוספת צאור מה, שנס נדע הלערסות' האמתית אל הסיר סלסנינו, ונאמר, מן הידוע

שרצו חויצו המלך דוד עד
 למחוד מיום החליתו לחת
 ונחל לפני העם עד יום
 מותו זקנחתם חותו על
 השכלתו זכל דרכיו, חך
 זענור חשר היתה ירתת
 כנודו על סני כל העם.
 לח יוכלו מנח תוחנה
 לזנחתם, והוכרחו להטמין
 חת חונתם זלנס ולהרחות
 בחוהצו המלך, וחולס
 כחשר נפל המלך זרשת
 תחותו וחטח זניחת זת
 טנע והריבת חרבי, חז
 התחילו להזחיש חת ריחו
 זעוני עזדיו וזעוני העם,
 לחמור עליו טנזר טנחווהו
 כחיש מתרחח כלריק, וזקדצו
 עמל וחון, ומח' היתה
 זחת להפילו ולגלות חת
 רוע לזצו כיום הזה, עד
 חשר הסכו חת לנס לשנח
 חותו ולמרוד צו, הלח הריח
 זכתוציס על סשר טמוחל
 הרוחח, הנה זה מן
 הנודע זחמת, ונוסף
 עליו הנרחח כפו חומד
 דעתנו ע"י הסור הזה
 לחמור ויהי היו' ריחלה
 המלך עד למות ויטמחו
 חויצו מחוד זחשנס שימות
 מחרם להיות תמיד מחשנת
 החדס נוטה להכריע כפי
 חשר ישחל נסרו, ולזה לח
 שמו עוד מחסוס לפיהם,
 וזכרו חת חשר זכרו נס
 זכני התלדוסניז ערסה, והוח

- 16. Erstarren müssen sie vor Schmach,
Die mir zuriefen: Da, da!
- 17. Frohlocken über dich und jauchzen,
Alle, die dich suchen;
Die deine Hilfe wünschen, immer rufen:
Groß ist der Ewige!
- 5.
- 18. Bedrängt und elend bin ich zwar,
Gott aber sorgt für mich.
Mein Helfer bist du, mein Erretter!
Mein Gott, verziehe nicht!

41.

Danklied über die Errettung aus einer schweren Krankheit und den Triumph über seine verläumdenden Feinde, die der Meinung waren, daß er nun bald sterben werde.

1. Dem Sangmeister, ein Psalm David's.

- 1.
- 2. Wohl dem, der für den Armen sorgt!
Zur Unglückszeit errettet ihn der Herr.
- 3. Der Ewige schützet ihn, bewahrt sein Leben,
Glücklich wird er sein im Lande.
Du übergibst ihn nicht dem Uebermuth der Feinde!
- 4. Der Ewige stützet ihn auf sicher Lagerstätte!
Er wendet ihm das Bett in seiner Krankheit um.

שומע ומחריש תכני חולשתו והחולו הקסה עליו, חמנס שזר הדנר זלצו, וכחשר נתרסח מעט תיקן שיר
 זה על חוליו תחילתו כעין תודה אל ה' על רפואתו נכד מחשנת חויצו, זה יסנז (ח) זכורו זכנהבת
 החנשים החלה זעת חשר חלה, (ז) תפלתו שיוסיף ה' להקימו מתשכצו ולהחיותו לגמרי, למען
 חשר יוכל ללסס להס כנמולס, (ג) סימות כדרך החלך להזען על ה' ולזטוח צו. זה חשר רחיתי
 לזחר מכלל השיר, ומעתה נחקור על כל חלק מחלקיו זפרט: (ב) משכיל אל דל, מניש ומשגיח
 זשכל אל זרכי דל לתת לו די מחסורו טרס שיכלה זפלתו חשר ישחל, וטעס סס דל לח על
 חסרון הממון זלצד כי חס על כל מחסור חשר יחסר, כמו טעס סס (חרכן) זל"ח, ולזה יתכן
 זכרו חשר זלצד כי זיום רעה הכולל כל הרעות שחפזר לזוח אל החדס ימלעזו ה'. ב"ום, נסתך
 חל רעה, ושעורו זעת רעה: (ג) ריחיהו, טעס טרס חיה זננין הכנז וכן זחשעיל, יהי' לפעמים
 זזיקת חיים זעלמח דומה למה שקרחו חז"ל סז וחל תעשה, כלומר שלח יסנז הפוכו כמו וכל
 הזת תחיון (שמות ח') וחח כל חשר לה החיה (יהושע ו') זל"ח (זעבען זחססען), ולפעמים
 יורה על נתינת חו שמירת החיים, כלומר סנז החיים ע"י חמלעי, כמו חנו חמית וחחיה נדזכרס
 זל"ח (זעבען זעבען) ונחיה סום וסרד (מ"ח י"ח), להחיות עם רז (זרחשית כ') זל"ח (בייך
 זעבען ערהחלטען) וכחן הוא מעטס החחרון. י"אשר, כתוב ציו"ד וקרו ציו"ו והענין חחד
 (הרד"ק), והטעס כי זחוסן הרחשין יהי' העתיד כרודח, וזחוסן השני יהי' ענר מחוסך לעתיד.
 לתנבהו, תי"ו לנוכח, ויסח חמד תהיו"ח חנן יחיוח חז"ל: והנה פז לפעמים מדנר עם החל
 זנסתר ופעמים לנכח. להיות כי כן דרכו וכחשר חמרנו להודיענו כי מלח כל החון כנודו, וחף
 כי הוא נסתר ממנו השנחתו היא נוכחית חלינו תמיד. בנפ"ש חויצו, זרעות זעלי זנציו, וכן
 זרכס הרז, והוח מפורס לעיל (סיר ו'): (ד) ה' יסעדנו, כחלו חמר, כמו כן חס יחלה החיש ההוח

רש"י

תהלים מא

אָנִי אָמַרְתִּי יְהוָה חַנּוּן
 רַפְּאֵה נַפְשִׁי כִּי־חָמַאתִי לַדָּ:
 אֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי
 מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ:
 וְאִם־בָּא לִרְאוֹת אֲשׁוּא יִדְבַר לְפִי
 יִקְבֹּץ־אֹזֶן לִי יֵצֵא לַחֲוִץ יִדְבַר:
 יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל־שִׁנְאֵי
 עָלַי וַיִּחְשְׁבוּ רָעָה לִי:
 דַּבַּר־בְּלִיעַל יֵצוּק בּוֹ
 וְאִשֶּׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לָקוּם:
 גַּם־אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר־בְּמִחְתִּי בּוֹ
 אֹכֵל לֶחֶמִי הִגְדִּיל עָלַי עֵקֶב:
 וְאַתָּה יְהוָה חַנּוּן וְהַקִּימֵנִי
 וְאַשְׁלֵמָה לָּהֶם:

- (ה) ל"ז ע זלע"ז, (דברים ג') והנה ערשו ערש צדוק, כשיחלה גם הוא יסעדנו, מהו על ערש דוי זה יום שציעי של חול' שהוא דוה מאוד כך כדעש צאגדת תוליס: כל משכנו הפכת צחליו, אף צשעה שחליו כצד עליו שנהפך כל מדבועו ומנוחתו: (ח) אני. אין לי מצקרים לטובה וכשחני לועק מתוך חוליו ואומר ה' חנני וגו' חויצו שמחיס עלי ואומרים דצר הרע לי מתי ימות וגו': (ז) שוא יצר. מרחה עלמו כללו הוא מילד וכשהוא יושב לפני יקצוק לצו מחשבות חון לעלמו מה רעה יצר יצר צלחתו וכשיולא לחון מדצר אותה: (ח) עלי יחשבו. דצר שהוא רעה לי ומה המחשבה דצר צליעל ילוק צו כל דשעיות ששעה ילוקו וישתפכו צנופו והואיל ואשר שכז לא יוסף לקום כך מקללים אותי: (י) הגדיל עלי עקב. מארצ

*מלרע *בה"א נוספת

ת"א כתי ימות סנהדון דף ח': גם איש שלומי סנהדון ח' ז' ודף ק"ו:

כמו (יהושע ח') ואת עקצו מים לעיר: (יב) בזאת ידעתי וגו'.

באור

וחויצו יחלנו את נסו למות, ה' לא יעשה את שאלתם חזל ישמור אותו שלא יספה צחליו אשר חלה. והנה צהיות כאשר יסול הנוסל למשכנ ימים רבים וכחצו חצרו מהסכנינה התמידית, ומדוך השומרים אז, או להקיתו מעט ולסעדו על ערשו, או לספוך את הכרים והכסתות אשר הוא שוכנ עליהם, כדי שיתענג צמשכנ כך, לזה חמר גם כאן שני דרנים החלו חולל השס צ"ה, כחלו הוא נצז עליו לשמרו כזה השומר החנוסי כציוכול והכל עד"מ, צום הדוך תרגס הרז מחמר כל משכנו הפנת צחליו והוא נכון מחוד. ע"כ החלק הא' מן הסיר טצו חמר המלך כי ה' רוסחו צוכות שהי' משכיל חל דל תמיד לתת לו אף קודם שיטחל ממנו, הסך מה שחמרו החויצים עליו שהוא איש רע וחצרו, בדעיון הזה הביחו אל החלק הב' לדצר צהנהגת חויציו צומן חליו: (ה) אני אמרתי, חני חון לי מצקרים לטובה וכשחני לועק מתוך חליו ואומר ה' חנני וגו' חויצו שמחיס עלו ואומרים דצר הרע לי מתי ימות וגו' (רש"י). רפאה נפשי כנר חמרנו שמה שיכונה צל"ע צשס נפש הוא התקשרות הבוף עם הנשמה, ולזה גם כאן כוונת המשורר כן על חוליו הבוף (פייזשעס חיבעל) כן על חוליו הכחות הרוחניות שצננס (אחרחוישעס חיבעל), לפי שהוא יראה את יסוריו חליו בעונם הרחוי על עונותיו, חזל מה יעשה המתרגס החסניו צחשר חון צלסונו תיצה מיוחדת להורחה הכפילת הזחת? והר"ם חמר לתרגס כאן (אייכע זעעלע) נכד כי הטחתי.

באור קה

Psalmen 41.

כי לך לנדך תטחתי,
 ולכן תלסניך תססטי ולא
 וכסחני תתודה לסניך
 ותזקק דחמיס לתען בודל
 חסדך חתה תרסחני, חזל
 תס לי ולהס כי יזעקו
 וכי יזעקו עלי תרה,
 כי הנה חויזי יחמדו רע
 לי וגו' : (ז) ואם נח
 לרחות, הנכון הוא כדעת
 הרה"ת שטעם לרחות
 להסוזה התנחי כי כן
 תעיד עליו הקפת תיזות
 ואם — נח המספקת צין
 פעל לסעל וענינו לתור,
 כלומר ואם נח הנח לח
 לכיזיו נח כי חס לתור
 ולחסור חת ערותי חולי
 ירהה צי דצר רע חו
 שחכסיל זלסוני להביד
 לעס תעשו וסיחי, ואם
 נחמת לח ימלח צי, שוח
 ידצר לצי, כלומר צעודו
 לנבדו יחסו צלצו לדצר
 שוח עלי לסרע לי, ולזה
 יקנן לו קצינת חין סרוזה
 לדצר צי, וכחשר הרנה
 לקצון דו לרכו, חו ינח
 לחון וידנר. החלק הג'
 צו יחמר המסורר לח
 דו להס טולחו לחון
 לחרסני, חזל בס כחשר
 עתדו על מטחי צעת
 חלוי דצרו עלי קשות
 לדחצון נסעי צחשנס
 סנודחי חמות מהרה ולא
 חובל לשלס להס : (ח)
 עלי יחסו רעה לי,
 טעם עלי הס' כסעס
 ועליו מטה חנשה ומלת
 לי לעד, כלומר כשהס
 עומדים עלי יחסו רעס
 לי וכח"סח : (ט) דבר
 צליעל יזוק צו, כן חומרים
 וטעם דצר צליעל כצר
 סי' הרד"ק חולי קסהי,

וחסר סדומה דצר לדצר, וטעם צליעל לסי שהוח מוריד לשחול וחיונו מעלה, ועיין לעיל (סיר י"ח) :
 יצוק צו, עתיד תנחי העי"ן ולא יוסיף לעד, וענינו ידצק חו יחזק צו מטעם צמלור
 ונמלוק, ודומים לו חצוריו תנחי הס"ח כמו לצו יצוק כמו חזן (חיוצ מ"ח) ועוד. ועל התדמות
 הסרסוס כצר דצר נכונה הרב המחצר ספר יגיעות שלמה, לא ולמד ממנה. ואשר סכנ, שטורו
 וכחשר סכנ עתה לח יוסיף עוד לקום : (י) גם, ונזה שמעתי שגס חיס שלומי וגו'. הגדיל עלי
 עקצ, מחמר כולל מעל הציון וההצטעס יחד : החלק הד' תסלה על גמר הרסוחה וסיוס כדרך
 המלך : (יא) ואשלמה להס, שחודיעס כי רעה הי' עוסיס צתס שהי' חוסצוס עלי רעה צעודני
 חולה, חו התסלוס הוא שלא ילצס סק צחלותס ולא יתסלל עליהס ולא יצר לרופס. ורחיחי דצרי
 נחון וחשלמה להס טווצת תחת רעות כמו שהוח מנהגו (הרד"ק), ולדעתי חין לורך לדוחקיס החלה

2.

5. Ich flehe, Ewiger, sei mir gnädig!
 Heile meine Seele, denn dir hab' ich gesündigt.

6. Meine Feinde reden Arges über mich:
 „Wann stirbt er hin? Wann geht sein Name unter?“

7. Wer kommt, geht nur auf Rundschaft aus,
 Verleumdung spricht sein Herz; er sammelt Lügen,
 Geht hinweg, breitet sie aus.

3.

8. Alle die mich hassen, raunen wider mich.
 Sich einander zu, hegen Arges wider mich :

9. „Abscheuliche Seuche über ihn!
 Da liegt er, nie komm' er wieder auf!“

10. Selbst mein traurer Freund, auf den ich mich
 verließ,
 Der sonst mein Brod aß,
 Hebt gegen mich den Fuß empor.

4.

11. Du aber, Herr, sei mir gnädig!
 Hilf mir auf, ich vergelte ihnen.

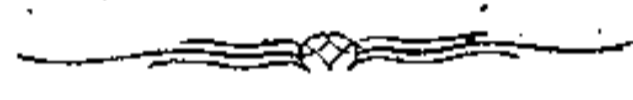
תהלים מא

רש"י

(יג) בָּזָאת יָדַעְתִּי בִּי־חַפְצָת בִּי
 בִּי לֹא־יָרִיעַ אִיבִי עָלַי:
 וְאֲנִי בַתְּמִי תַמְכֶּת בִּי
 וּתְצִיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם:
 (יד) בָּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם
 אָמֵן | וְאָמֵן:

כשתחנכי ותקיימני לדע
 כי חפלת צי כאשר לא
 יריע לויצי תדועת
 שמחה עלי ואלהה כי
 צתמי תמכת צי: (יד)
 ברוך ה' כשלקום
 מחוליו לצדקך כן:

ת"א ברוך ה' אלהי ינחה ז' ס"ע. עק דה טער ק"ב כל המזמור:

באור קי

Psalmen 41.

ולמה לא ישיב לאנשים
 חלה כגמול ודיהם, ומזה
 שלימה היא לשלם. לחיים
 כמעשהו: (יב) בזאת,
 מוסב על כי לא ידוע: (יג)
 ואני, חוסיף לילך בתומי
 כאשר הלכתי לפניך עד עתה
 ואתה גם אתה השלם לי
 ותתמוך בי, וטעם תמכת
 עבר במקום הים כן תרגם
 הרב, והוא הנכון, וטעם
 שם תמי עיון לעיל (שיר
 כ"ו). לעולם, זמן חיי
 האדם (הרד"ק) וכן
 תרגם הרב (עוויגליך)

- 12. Daran merke ich, daß ich dir gefalle,
 Wenn über mich der Feind nicht jauchzet.
- 13. Ich wandle fort in Unschuld, du erhältst
 Und richtest ewiglich mich auf
 Vor deinem Angesichte.
- 14. Lob sei dem Ewigen,
 Dem Gotte Israels,
 Von Ewigkeit in Ewigkeit. Amen, Amen!

ועיון לעיל (סוף שיר י"ח). (יד) ברוך ה' ובומר, הם דברי המשורר נותן הודאה לה'
 זבלותו הספר כמו שהוא מנהג הסופרים וכן עשה בתכלית חרצעה הספרים וזתכלית הספר
 החמישי שהוא תכלית כל הספר נותן תהלה זשגט עשרה הלולים (רד"ק), ולפי זה שלא יהי'
 ספוק זה מעין הסור נוכל גם זאתת לחמר שלא נכתב עמו זעת אחז כי חס זבהאסף שירי הקדש
 כתבו המאסף בסוף כל מחזרת ומחזרת ועיון עוד זסיום ספר רביעי. מהעולם ועד העולם, הכפל
 להסלבה. אמן, מוזאר היטב זנחור אשר על יד תרגום הרב על התורה (זרחשית כ"ד ת"ח).
 והנה גם חני הבעיר אתן תודה לחלבים זלנז שלם כי זאתי עד הלום לבמור ספר רחשון מספר
 זמירות ישראל, וזו חזשח כי חזכה עוד לעשות זספרים הזאים כהנה וכהנה, על דל שפזו ינזור ולא
 חחשה זלשוני, זדרך חמת ינחני, ולא יתעדו קרסולי, כי גדול חסד ה', וקרוב לכל קורחיו זחמת,
 ולזי תמים עמו וחשתמר מעוני, כן יהי' לרלון חמרי פי, והניון לזי יכשר לפניו, חמן וחמן.

